

ମାନନୀୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍ସଲାପିକାର ସଙ୍ଗାଦବ
ମହାଶୟ ସମୀଖେ ।

ମହାପ୍ରସାଦ !

ନମ୍ବୁ ଲିଖିବ ରତ୍ନପଦ୍ମ ପାଳି ପଦସ୍ଥ ବଲେ
କାଥିବ ହେବି ।

ଅମେ କ୍ଷୟବର୍ଗାଧଳ କାଳ ଗଡ଼ିଜାତ ଅନୁର୍ଣ୍ଣାକ
ଦୂର୍ଗ ବିଶ୍ୱରେ ପାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟାଶେଷେ ଅବସ୍ଥାକ
ବୁଝାଏ । ପଞ୍ଜି ହଲେଗାହା ଦୂର୍ଗଲେଷେ
ଦୂର୍ଗ ବିଶ୍ୱଜିତ ଶ୍ରୀ ଗୋଟୀନାଥ ଦେବକ
ଦୂର୍ଗରେ “ ସମ ନିବାସକ ” ତେଣୁ
ପଢ଼ିବ ଅଭିନବ ଦେଖି ଗଛ ସମକେ ପଦେ
ଧେଲେଖିବା ଶ୍ରେସ୍ତ ମକେ କରୁଅଛୁ । ଅବଶ୍ୟ
ହାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟାଶ ଗଡ଼ିଜାତ ଦୂର୍ଗର ଅଟେ । ବିଶ୍ୱ-
ରଃ ପ୍ରାଣୟ ସ୍ଵଦବହୁନ୍ଦର୍ବାବ ସଙ୍ଗାଦିଗ
ହାଲ ହୃଦୟରେ ଅଭିନବ ଭବ ଓ ଆଶାର
ଜୀବ ଚରେଥିବୁ । ଅଛି ଅନୁଭବ ହେବ ଏହି
ଲଳ ରଠିବ ହୋଇ ଅଭିନୟରେ ବିଶେଷ
ବିରହ ଦେଖାଇ ବା ଅଶ୍ଵା ପ୍ରଧାନାର ବିଷୟ
ଅଭିନୟକାରୀ ଦଳ ଗହୁ ସଜାଶେ ଧନ୍ୟବାଦର
ପାଇ ଅଟେ । ଅଭିନୟକାରୀମାନେ ଦେଖାଇବା
କି ସହିରେ ବିରୁଦ୍ଧ ଦୋହା ଲଜ୍ଜାମର୍ଦ୍ଦର
ବିବାହର୍ତ୍ତ୍ତୁ ହୋଇଥିବେ ତାହା ଯଥ ସାଧାରଣବିର
ବିଶେଷବିରହ କରିଥିଲା । ସମ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସନ୍ତ୍ରୀ,
ପାଦିକ, (ପୌରଣିକ ଚରଣ) ଟମବିଥ,
ପାରୁଳ, ପ୍ରାତିଶ, (କର୍ମ ଚରଣ) ନାକକର
ଅଭିନୟ ବୁଦ୍ଧରବୁଦ୍ଧେ ସଙ୍ଗାଦିଗ ହୋଇଥିଲା ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀବିରହ ସାଦି ପ୍ରାପ୍ତ ରମ୍ଭ ଧୀର, ଶୁଭ-
ଅଭିନୟବ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପାରେଚିବ ପଦର
ବାମୟିକ ଦ୍ଵାରା ଦ୍ଵାରା ଦ୍ଵାରା ଦ୍ଵାରା
ପୁରୁଷରେ ଦ୍ଵାରାବାକୁ ହିଟି କରୁ କି ସ୍ଥଳେ ।
ବିରହ ଦେଖିଥିବାର ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ଵାନ ଓ ଦୁନ୍ତିରଣ୍ୟ
ଆଜନ, ଚିତ୍ରକୋଷୀର ଦାରୁଣ ମର୍ତ୍ତିଦାରକ
କରୁଥିଲା, ରମ୍ଭ ଅଭିପେକ ପୂର୍ବ ମନ୍ଦୁତ୍ତରେ
କରିଗମନ ଓ ଗହୁ ପ୍ରବରେ ଦେଖିଥିବାର ମୁହଁ-
ମୁହଁ ଦରଚେତନ ଦେଖିଲେ ତାହାର ଧୀର
ଓ ଜାନନ । ଯାହାଦେଉ ଉତ୍ତିଲର ଅଭିପ୍ରାଯି
ଅଶ୍ଵୀଳହାତ୍ୟ ଲାଲାଯାହା ଓ ଗଡ଼ିଜାତ
ସୁରର ଶୁଣି ପାରେ ଲେନେ ପଥସାର ଦେଇ
ମନୋନିଦେଶ ପୂର୍ବର ଅଭିନୟ କିମ୍ବୁ ସଦଶ
କରେ ପରିଦ୍ରୁତ ଲାଭ ଦେଇବେ ବୋଲି କେବେ
ସୁଧାରେ ସୁକି ଭାବିବାକୁ ହୋଇ ବିଶ୍ୱଳ । ଅଶ୍ଵ
କରୁ କବ୍ୟାବା ପଥ କବିଦୂର୍ଗାଶୟ ତାହାକିମ
ସୁରବୋତିତ ଧୀର ଦେଖି ସୁଶରେ ଦେଖିପରିଦ୍ରୁତ
କାମକ ଦଳର ପାଲକ ବର୍ଦ୍ଧକ ଓ ରକ୍ଷଣ
ବିଷୟରେ ଉତ୍ତିବେତିବ ସହାନ୍ୟକୁତ୍ତି ଓ ସାହାନ୍ୟ
ଦାନ କର ନିଜକ ଓ ସୁରଜର କଷ୍ଟପତାର
ନିଜାମରେ ।

ଅମେ ଏଠାରେ ଉଚିଲାର ପାତାଳ ଲାଲା

যাদা সম্মে কথাব কহু পর শেষ করু
কুল বর্তমান উন্নতি পোতানৰ কিম্বতম
পাবল পূর্ণকৰ কাহু কল্পনে কল্পন হেব
কাহু কৌশল বিষয়ে অৱ সমাধি গুবে
অগ্রসৰ হোৱালে যুক্তা যাদা সম্মে পষ্টা
ক্ষণ হোৱাত্তু বসা জল্লালৰ অধুনিক
জনপঞ্চাল নবদল গুৰু কল্পনে কল্পন
মাতি দুষ্টি পেষৰৰ কাহাতি, পুৱণ কেৱে
নোৱ পড়ন্তি ? ইতিবাপৰ বিষ্ণু আৰা কেৱে
জন রংগন্তি ? ইতিবাপৰ পুৱণ হৃদয়মানকৰ
কেৱক শীঘ্ৰৰ একম পুৱণ । যাধাৰে
গুৱান অভিবাব লেকমানকৰ উপাদৃ কৰা ?
পেমানকৰ লিগ যাহাৰ পুৰ্ণি, লেকশোৱা ও
ধৰ্মৰূপ প্রৱৰ পার্শ্ব এপৰ পুৱণ দ্বিতীয়
কাহু । এপৰ পৰা কল মনোন্দৰ পুৱণ পুৱণ
নতুৰ পদাৰ্থৰ বিশুদ্ধাবস্থাতে দুষ্টিৰ কৰ-
বাকু কাহাতি কু দেশুকাহু । যাহুণৰ উন্নত
কল্পনে পুৱণ অজ । পদ্ম পৰমা কৰু অজ ।
অজগায় প্রণয়ন পুৱণন প্রদ্বাদ পুৱণনে
পুৱণ অজ কৃত তিমালী গোত তেলা কেকুণী
ইতা দুচা পুথিৰ রংগা কৰু প্রকাশ কৰু অজ
পাতি ভুক ! যাদাৰ কূতুহল পুৱণৰ ও নৰণ
ভূম্যমানকৰ পাহুণ পেষণ র অংশ কুন্দে ক ?
পৰন্তু এহা কাৰণ পঞ্জীৰ পারমান পশ্চাৎ
বকে ভুক কাহু ভুক দেশ যাদাৰ বৰো
অক্ষয়কৰক হোৱাত্তু । ভুম্যে কিদুক হোৱ
কুখ্যৰ পেষণ যাদাৰ পীৰা পুৰ্ণ পুৰ্ণ কৰু
কাহু মাতি চৰা কৰ অৱে দেশ যেজু
অজগানে গাঢ়া দেশন্তি গুৱাঘ পেমানকৰ
মৰ হেৱাত্তু ব লু হেৱাত্তু অমে অনেক
ধৰণ, মহারূপ, জমি দার ও দন্তকেন্দ্ৰিয়ানকৰ
এইপৰ যাদাৰ পুষ্টিপোষণ ও কঢ়া গৃষ্ণে
বিদ্যমাব ও অকাগৰে অনেক অথৰ পেছে
ন্যবস্থাৰ নগৰীৰ দেশিঅজ । হেৱে উচ
শ্ৰেণীৰ লেকমানকৰ মধ্য যাদা পুৱণে
অবকলে ভুম্যৰ হোৱ গতাগত হেবাৰ
দেশিঅজ । দ্বাৰা অধি পৰা অথবা গুলকন্দা
সহী দ্বাৰা পুৱণ অজৰজি কৰকা বহু
গ্ৰবণে দৰ্শকমানকৰ দ্বাৰা বৰুৱা
দেবাৰ দুষ্যণা ক তমাকুৰ অধুনা যাদা
ৰে যেৱে অশীল গুৱাঘ অবধি বিদ্যমান
গাঢ়া অবা ক লেশিবু । দন্ত পৰাজ এপৰ
যাদা দলকু হাবৰ কৰকাৰু কুণ্ডি কুন্দন
ক ? এপৰ যাদাৰ পৰাজ অধুনা অবধি
ও পেমানকৰ অৱকু কাৰ্য দ্বাৰা জনসাধা-
ৰণৰ দ্বিতীয় ন দেৱে বলং অবকৰিমাখণ
হেজাত্তু । দিদেশীয়মানে গুৰুৰ এহু

ଅଣ୍ଣିଲ ଭାଷାପୂର୍ଣ୍ଣ ବକୁଗାଙ୍ଗ ଯାଦୀର ଅଛିଥି
ଦେଖି ମେଚେ ଜୁନ୍ଦର ଦେଲେମୟ କୁମଳୁ ଅସବୀ
ଦବିର ଅନାର୍ଥ୍ୟ କୋଲ ସକେ କରୁଥିଲୁଣ୍ଠିବା । ତେଣୁ
ଅମ୍ବେ ସବସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିନାତ ଘରରେ ଯାଦୀର
ସୟାର କରିବାକୁ ଅନୁଶେଷ କରୁଥିଲୁ । ଯାଦୀର
ସୟାର ସାଧନ କରିବାକୁ ହେଲେ ବଶୁକ ଶୌଭ-
ଗିତ ତଥି ଥବ ଲମ୍ବକ କର ଅଧ୍ୟନକ ବଞ୍ଚିଲା
ଯାଦୀର ଧରଣରେ ଗ ୧୯ ଟିକେବାକୁ ଦେବା ।
ଆଜିକାଲ ଦୁଇଟାଏ ନାଡ଼େଇ ଦେଲେ କବିଟାଏ
ବାହାର ପଡ଼ିଲୁଣ୍ଠି, ଏହିପର ବଦିମାରେ ଯାବାପ୍ରତ୍ୟେ
ଅଣ୍ଣିଲ ଭାଷା ପ୍ରରୂତ ଓ ଯାଦୀର ବକୁଗାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର
କାର୍ଯ୍ୟରେ ନବୀ ଶିଶୁ ପ୍ରତିଶ ବଢ଼ିଦରୀ
ସାହୁରେ ସେବକଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକକ ହୋଇଥିଲୁ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତିନିଧ ଯାଦୀ ମାରି ଦୂର ଉଚିତ ଓ
ବରତ୍ତିକର ଗଣୁଗୋଳ ଓ ଅପ୍ରାପଜିକ ସଙ୍ଗ୍ରହୀ
ନବୀର ରହି ଦୂରକଙ୍କର କରିବାକୁ ଦେବା ।
ଗଣ୍ଯ ବଦିମାକଙ୍କର ରଣ୍ଗପାଇବାର ପ୍ରରୂତ
ବାଣ୍ଣର ମୁଣ୍ଡାତ କରିବାକୁ ଦେବା । ପ୍ରଥମେ
ପ୍ରସ୍ତାବିବ ଧରଣର ସୁପ୍ରତି ବଜ୍ରବ୍ୟକ୍ରିମାନବ୍ୟବାର
ରତିତ ଓ ପ୍ରରୂତର ଦେଲେ ଅଣ୍ଣ ଶୁଭପଳ
ଫଳ ଆରବାର ମୃଦୁ । ଅଛୋ ଯାଦୀଦିଲର
କର୍ତ୍ତା ଓ ଦେବା ଦୂର ! ଅଛୋ ନାଟ୍ୟକାର
ଗଣ ! ଅରେ ତନ୍ତ୍ରାବର ଦେଖ, ଭୁମେମାକେ
ସମାଜକୁ ବ ଅଣ୍ଣିଲଭାଷା ଓ ଭାବ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ
ଅଛି ଭୁମେମାକେ ଭାଷା ଗୁପ୍ତ କଳାଙ୍କିତ
ବୋଲ ଦୋର କିବଜିରେ ଠିଆ ନୋଇ
ପହନଗାଏ ଗାଇଦେଇ କତ୍ତିବନ୍ଦାଦୂର କେବାର
ମହେ କରୁଛ ମାତ୍ର ଥରେ ଭାବୁଛ ବ ଭୁମଣ୍ଡ
କେବେଳଙ୍ଗ ଦ୍ୱୟଦବାଚ୍ୟ ଲୋକ ଅଦର
କରୁଥିଲା । ଭୁମଣ୍ଡ ସେପର ସନ୍ଧିରେ ବିଦ୍ୟା,
ପଦିଦେଇ ଯେପର ପ୍ଲାନରେ ବେଠକ କରିବାକୁ
ଦିଆଏ ଗନ୍ଧା କବ ତନ୍ତ୍ର ଦେଖିଲେ ଭୁମ୍ବ
ସହର ମର୍ଯ୍ୟାଦାଙ୍କ ବୃକ୍ଷିତାକୁ ଭୁମର ବାଜା
ରହିବ କାହିଁ, ଅମ୍ବେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟଧ ନରୁଥିଲୁ
ଯୋଗୀଗୀତ ଦରା ବଦକ ଥଣ୍ଡୁ ଭ୍ୟାଗ ନର
ଶୌଭଗ୍ୟକ ବର୍ଷୁ କେବ ଅଧିକଳ ଦେଖିବାକୁ
ଫେର୍ଖା ଦର । ଦେଖିବ ଭୁମର ବେଗେଦୂର
ଅଦର କଢ଼ିବ । ଯାଦା ଦେଉ ପହ ଅରିବାର୍ଯ୍ୟ
ଦେବା ଓ ବାରତ୍ତରେ ଏଥୁର ଅଲୋଚନ
କରିବାର ମାକମ ରଖି ବର୍ତ୍ତମାନ ଝାନ୍ତ ହେଲୁ ।
ବଜ୍ରଲୋକମାନେ ସମ୍ବବନ୍ଧ ମୋଦର ଏ ଖୁଦ
ଗୁରୁତ୍ୱ ପରି କରୁଥିବ କର ପ୍ରତିବାର ଦର
ବାରେ ସହଶିଳ ହେବେ । ଯତ ।

ବେଳୁଗ୍ }
କ୍ଷେତ୍ରିକ }

ବନ୍ଦମୁଖ
ଅ ଅନନ୍ତରେ
ରେଣ୍ଟର କଣ୍ଠଗଢ଼ ଶ୍ଵେତ

ବରୁଆର	୧୦	ମର କୁଣ୍ଡ	୫୦	ଏଜନ୍
ଚିମ୍ପଙ୍ଗଳ	"	"	୧୦	"
ପାମପଳ	"	"	୫୨	"
ପାହାରକ	"	"	୫	"
କୁହର	"	"	୫୫	"
ପୂଠଥ	"	"	୧୨୭	"

ଉପରେକୁ କୁଣ୍ମାକ ଜମି ଉପରେ ଲାଗିଥାଏଇଛି ହୋଇଥାଏଇଛି । ଗ୍ରାହକମାନେ ତଥା ଶାଖା ଓ ଶୋଇଖା ରେଖ ଭାଗପାତ୍ର କରିବାରକୁ ନିବନ୍ଧରେ ଅବେଦନ କଲେ କୁଣ୍ମାକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଥାରିବେ । ନିଲମ୍ବ ପରେ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରାଗ ଦିଲ୍ଲି ମୁଖ୍ୟର ଏହାରୁଥାଂଷ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଟ ୧୦୯ ଟଙ୍କା ହସାବରେ ସେବ୍ୟୁଠି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ । ଉତ୍ତରଜଳକ ପରେଷ୍ଟ ଅପରାଧ ନିଲମ୍ବ ସମ୍ବାଦ ବିମା କୌଣସି ତାକ ପ୍ରତିକାର କରିବାକୁ ବାଧ କରିବାକୁ ।

ଶେଷ୍ୟା } R. G. A. Hannah
ଉତ୍ତରଜଳ ପରେଷ୍ଟ ଅପରାଧ
ପୁଣ୍ୟ ଉତ୍ତରଜଳ

In the Court of the District Judge of Cuttack.

Notice is hereby given under section 12 clause (2) of the Provincial Insolvency Act III of 1907, to all concerned that the petition filed by Naryan Raut of Charnala, Pergannah Rahang, District Puri, the judgement-debt or in execution case No. 1219 of 1909 of the file of the Mursiff 1st Court, Puri for his being declared insolvent has been admitted and registered as Miscellaneous case No. 8 of 1909 and that the 29th day of November, 1909 has been fixed for the hearing thereof.

Persons desirous to be represented in the matter should attend in person or by duly instructed Pleaders on that day. The particulars of debt alleged to be due in the petition are as follows.

Name of Creditors Amount of debts.

- Niladri Sahu ... Rs. 933-11-2
- Jutish Ch. Ghosh Rs. 882 9-3
- Raja Surya Kumar

Rai Rs. 779-2-0

4. Birdi Chund ... Rs. 86-0-0

Cuttack,
Judge's Office,
2-11-09

J. N. Mukherji
Sub-Judge
in-charge.

ଉତ୍କଳ ପାତା ।

This is what Dr. G. C. Dutta writes to the Indian Daily News on Beri Beri. People suffering from this disease have of late been resorting to Puri for a change.

Beri Beri, also called Hydrops Asthmatica, is an acute disorder endemic in tropical countries. Amongst its causes are damp and cold air sudden change of temperature, low diet, bad water and strong and hot land wind. Injuries and infectious diseases, as well as poisonings with lead and phosphorus, and alcohol and misuse of ether are also looked upon as predisposing causes. It is characterised by fever, oppressed breathing, paralytic weakness, numbness and stiffness of the lower extremities, general œdema with a swollen and bloated countenance, quick hard pulse, which, at an advanced stage, is irregular or intermittent, inability to lie down without suffering from palpitation or a suffocative feeling and other symptoms. The disease is generally preceded by malaise, weakness and indisposition to work or exertion of any sort. It varies in intensity and duration. In the most severe cases death takes place in a few hours or a day or two. Usually it runs its course to three or four weeks and in some cases two or three months. When accompanied by diarrhoea and enlarged liver and spleen, inappetancy is frequently complained of and is succeeded by rapid prostration. The prognosis is very unfavourable. The one peculiarity of the disease as prevailing in and about Calcutta, in a large majority of cases, is the increase of the œdema of the lower extremities regularly with the advance of the day and the decrease thereof, equally regularly, from nightfall till the rise of the sun, daily.

As no two cases are found exactly alike, the treatment to be successful depends upon careful individualisation. Amongst the indicated Homoeopathic remedies some few may be named here, viz. apis, arsenic, apocynum, china, chininum ars, digitalis, nux vomica, pulsatilla and rhustox. As accessory method, warm baths of long or short duration according to the condition of the patient, friction with liniments, as lini vol and massage are useful. Absolute rest is indispensable.

Milk, milk and sago, milk and barley or arrowroot are the best diet.

The Bench and the Police.

The Englishman, in its issue of the 13th, speaks in terms of admiration of the resolution of the Punjab Govern-

ment on two police-torture cases, and expresses a hope that other Provincial administrations should follow the example and display courage, energy and sense of justice by publishing resolutions to vindicate the conduct of the Police when His Majesty's Judges make unfavourable remarks on the conduct of Police officers in the investigation of cases.

In the comments which have occasionally been made by the Honourable High Courts and the Chief Courts on the conduct of individual Police officers, the Englishman discovers the development of "the curious modern feeling that places the rights and comfort of prisoners and criminals a little higher than those of the society that they have outraged."

We are not aware of any strictures by His Majesty's Judges on the Police which can justify this discovery of the Englishman.

To sacrifice the interests and security of society to the rights and comforts of prisoners and criminals is an infraction of the first principles of criminal law. The object of all legislation on the subject is to protect the right of the public from encroachment by offenders.

Courts exist to punish criminals, prisons are built to keep criminals away from society. A contrary state of things is a prelude to a dissolution of society and the prevalence of disorder and lawlessness which in India means a reversion to the last days of Mahomedan and Marhatta supremacy in India. But are we really living in such a state of society, and are the High Courts in any degree responsible for it, if it exists? We cannot conceive that any of His Majesty's Judges ever displayed such reprehensible partiality for prisoners and criminals. The High Courts and the Judicial administration generally are in no way concerned with prisoners and criminals. The Englishman's apprehensions of danger to society arise from want of differentiation between prisoners and criminals and persons charged by the Police with the commission of offences. A person sent up by the Police is neither a prisoner nor a criminal till the Courts have pronounced their verdict on the evidence produced by the prosecution. The Englishman would leave in the hands of the Police the classification of society into criminals and respectable subjects and when the Courts declined to accept this classification, the heads of the Provincial Governments should by means of resolutions express their sense of disapproval of the conduct of the Judicial officer who held a contrary view. The Englishman is alive to the evils, while friction and misunderstandings between the executive and Judicial administrations of the country, are likely to produce. This friction according to the Englishman can never be sufficiently deprecated or lamented in any country and

it is particularly undesirable in India, but the remedy he suggests will either aggravate the evil or reduce trial in Courts to a mere farce.

The Englishman is of opinion that the Courts should put a special value upon the evidence and conduct of the police (1) because the Judges of the High Court have had no experience of executive work, (2) because they are ignorant of the underside of Indian life, and (3) because the High Court Vakils and Barristers dabble deeply in politics. A careful analysis of the suggestions made by the Englishman to save the Police officers from the strictures of the High Courts, would point to a desire for an enactment of a few additional presumptions in the Evidence Act for the protection of the investigating Police officer and an enhancement of the value of his evidence. Even in England where the Police administration is considered the most satisfactory the law views with suspicion the evidence of the Police officer who investigated a case when the evidence produced is weighed during the trial. The peculiar duties of the Police expose them to temptations and they are likely to endanger the security of society. We do not refer to actual corruption, though the existence of it is admitted by Government in their desire to increase the pay of the Police force, and to induce men of respectable origin to enter the service, but a person who is called upon to collect evidence to prove the guilt of an offender is sure to make mistakes in the selection of the evidence, and errors in no other department are more reprehensible because of their consequences to innocent men.

The practice of publishing Government resolutions to white-wash police officers censured by the High Courts is calculated to shake the confidence of the public in the Judicial machinery. The people of India do not value the material changes which the English have introduced into India so much as they value British Justice. We believe that the stability of the British Empire depends in the maintenance of Courts as fountains of pure Justice. Notwithstanding his erroneous policy on other matters Lord Curzon saw the importance of maintaining the independence of the Courts of law. But there has been a recurrence of the dangerous attempt to curtail that in dependence. We have no doubt that these resolutions will have no effect on the Judicial lion who now presides over the Bengal High Court, but we fear the effect of these resolutions will encourage executive interference with the discharge of Judicial duties in the muzzosil, and this interference will not have the courage of resolutions published for public information. No sensible man would approve of censurations of the police generally, but individual police officers, whose conduct is relevant in the course of a

trial, should not enjoy an immunity from strictures justified by their unworthy conduct, any more than ordinary witnesses or persons interested in a case.

It is not at all unlikely that in solitary instances the strictures made are not warranted by the facts before the Court, but such errors are the heritage of human nature and will be found in the Judgments of Courts so long as they are presided by human beings. There is no justification for the Government to publish resolutions in such cases. Such unjustifiable strictures are made upon private persons whose conduct is relevant in cases. Will the Government be inclined to enquire into the matter in these cases and pass resolutions to vindicate the conduct of the aggrieved party? Bearing in mind that a police officer is a Government officer, who is paid for a most responsible duty, there is no reason why he should receive the special attention of Government, when the Government will, we feel certain, dismiss as ridiculous a memorial for executive interference by the highest nobleman in India whose evidence and conduct have been unjustifiably censured by a Court.

If there is any Government act which deserves the serious attention of the public, it is this attempt to lower the prestige of the judicial administration. It should be the duty of every man educated or uneducated to uphold the dignity and the independence of His Majesty's Judges.

ଭାବରେ ଦୂରସ୍ତ ହୋଇ ଉଣା ଅତିଥି ।
ନାହିଁ ଗା ୧୧ ଉଣରେ ଫେରିଦେବା ସପ୍ତାନରେ
ସୁକୃତିପ୍ରଦେଶରେ ୨୨୯୫ ଏବଂ ମନ୍ଦିରରେ ୨୦
ଜାଏ ୨୨୯୫ ଜଣ ଅକ୍ଷମବଳୀ ସାହୀୟ ପଦ-
ଥିଲେ । ତହିଁ ପୂର୍ବ ସପ୍ତାନର ଅଙ୍କ୍ରମୀୟରେ

ଗର ତା ୧୯ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଶେଷଦେଶ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହରେ ଭାରତରେ ପେଲେନ ମୃଦୁ ୧୦୫୩୩୪ ମୀଟ୍ ଏବଂ ଚାହିଁ ନଥରେ ବିମ୍ବେଇରେ ୨୨୭ ମୃଦୁ ପ୍ରଦେଶରେ ୪୨୯ ମୃଦୁଦେଶରେ ୪୩୪ ମୃଦୁଶୂନ୍ୟରେ ୧୭୭ ଓ ମଧ୍ୟଭାରତରେ ୧୫୪ ମୃଦୁ ଉଚ୍ଚ ମୃଦୁ । ପୂର୍ବପ୍ରାଦୂର ଅଳ୍ପ ୧୫୫୨ ମୃଦୁ , ପୁର୍ବାଶ୍ରମରେ ଦୂର ଶାଶନ୍ୟ ।

ଗର ବାନ୍ଦରରେ ଷେଷଦେବା ସପ୍ତାଦର
ବର୍ଣ୍ଣ ଭାରତର ଅଧିକ ଶ ସ୍ମାରରେ ଭଣା ମାତ୍ର
ନିମ୍ନଦ୍ଵାରା ବଙ୍ଗ ଓଡ଼ିଶା ଖେଳବାଗୟର ଓ
ସକ୍ଲପଦେଶର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଶକ୍ତିପୁର ଜାର
ଢମ୍ଭିମିଶଳରେ ଅଧିକ ଥିଲା । ବଜାରବାଗରେ
ସବାପେଶା ଅଧିକ ସଥା ଓହ ଦୃଷ୍ଟି ଦୋର-
ଥିଲା ।

ବଜ୍ରପ୍ରଦେଶର ମାତ୍ରବଳ ଲେପନଙ୍କୁ
ମହିର ବୋଣଶା ଦେଇଥୁରୁ ବି ସମଲୟୁର
ଜଳର ସେ ସମସ୍ତ ଜଙ୍ଗଳ ଜରି ଓ ପଡ଼ୁଥା କିମ୍ବ
ସରବାର ରଖିବ ଜଙ୍ଗଳର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୁହେ
ମହି ଯାଦା ସରବାର ଜାପ ଲାଗି ଅଥବା ସହ୍-
ରେ ସରବାରର ମାଲିକ ସର୍ବ ଅଛି ସେ ସମସ୍ତ-
ପ୍ରତି ଭାବନ୍ତି ଜଙ୍ଗଳ ଅଧିକ (୧୦୮୦ଘାଲର
୨ ଅଧିକ) ର ସ୍ଥ ଅଧ୍ୟାତ୍ମର ବିଧାନମାନ
କରିବ ।

ପୂର୍ବକଙ୍ଗଳାଞ୍ଜେଟ ବୈଜନାତିକ କଲିବତ ଓ
ଧିଃବ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ଚଳନ୍ତା ବୈଜ-
ନ ତତ୍ତ୍ଵର ଚଳଗମାସ କା ୧୯ ବିଜ ଘନରେ
କେହି ଦୁଷ୍ଟଲୋକ ବମ୍ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲେ ,
କିନ୍ତୁ ଖେଳରେ ଦିଲ୍ଲି ବମ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଷ-
ଥିଲା । ପ୍ରଥମରେ ବୈଜର ସମ୍ମାନବର୍ତ୍ତୀ ଚାର
ଭାଗଗାଲଥିବାର ଜନରବ ଉଠିଥିଲା ଏହି
ଧୌରୀଜୀବ୍ୟ କମେ ହୌରସି ବିଶେଷ କଣ୍ଠ ବନ୍ଦ
ଲୋକ ମୁକୁତାଟ କାହିଁ । ସୁଲାପ ଏଥୁର ଅନ୍ତି-
ମନ୍ତ୍ରକରେ ଅଛନ୍ତି ।

କୁରାଯ୍ୟ ଜଙ୍ଗର ଅଇନର ବିଧାବିମରର
ମାହ୍ୟବର ବଙ୍ଗେଖର ସୋଧଣା ଦେଇଥିଲୁଛି
କି ସମ୍ବନ୍ଧର ଜଳର ରଷିର ଜଙ୍ଗର ସମ୍ବନ୍ଧର
ଅମ, ଫେନ୍ଲୁଲ, ମତ୍ତୁ, ଦରତ୍ତା, ବାହାପା',
ଶେନ୍ଦୁର, ଭାଲ, ବେଇ, ନିମ, କୁର୍ମ, ପଣା,
ଜାମୁ, ଓ ଲେମୁ ବିଷିର ଦେଇ ପୁଣି ପଥର
ଖୋଲିବା, ଅଞ୍ଚାର ଓ ତୁଳ ପୋଡ଼ିବା, ପଳାଦ
ପଥର ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏଇ ବ୍ୟାପା କୁଣ୍ଡ
ଗୋପନୀର ସନାତନୀ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁର କରିବା
ନିଷେଧ ଦେଇ । ଏ ସମସ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟାୟ
ବିଷୟରେ ଜଙ୍ଗର ଅଇନ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ନୂରିବା
ନିୟମନକୀ ଗର ଗା ୧୫ ଉତ୍ତର ତଳିତା
ଗଲେଟରେ ବଙ୍ଗଗବର୍ଣ୍ଣମେଘର ଅଟେନା
ମରେ ପ୍ରଗମନ ଦୋଷିତ ।

ବୁଦ୍ଧିମୂଳକ ପାଠ୍ୟରେ ଏହା କରିବା ନେଇ ବହିର
ପ୍ରତିକର ଅଲଭେତ୍ତ ସାହେବ ବର୍ଣ୍ଣବନ୍ଧାବ ପୁରା-
ବିଷୟ ପାଠ୍ୟରେ ଲଗା ଥିଲା । ତଳମାଟ
ପା ୧୦ ରଖି ଦିବ ବିଷୟ ହେବା ସମୟରେ
ସରଚାର ପରି ବାଜାରର ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ
ଇଂଗ୍ଲିଜ କରତାଥାବୁ ହରାହାର ହରାହ ମବ-
ଟିମେଲେ ନମ୍ବୁ କରିବା ଉକ୍ତ ଏହି କାର ଉଦ୍‌ଦେଶ
ଅଟେ । ବେଳୁ ବାହା ବରମାର ସଙ୍କଳିତ ପ
ଆର କରିବତ୍ୟାରୂପ ଅପସ୍ତଳ ମୂଳକ ଅଟେ ।
ନିର୍ମାଣ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବର୍ଣ୍ଣକାଳ କାରବନ୍ଦର
ଅଦେଶ କରିଅଛନ୍ତି ।—ସେମନ୍ତ ବର୍ମ ହେଲା
ପାଇ ।

四

ମଧ୍ୟଦେଶରେ କୃତି ସମିତିମାଳକ ସ୍ଥାପିତ
ହୋଇଥାଏ । ଏଥରେ ଉତ୍ତପ୍ତି କୃଷକମାନେ
ସହି ଅଟକ୍ଟି । ନଈରେ ଥାର ସଂଗ୍ରାମିକ ସଜ୍ଜ
ହୁଏ ଏବଂ ଚର୍ଚାରେ କୃତି ସମନ୍ବନ୍ଧ କାମା
ବିଷୟର ଗର୍ଭ ବିତରିତ ଓ ବିମ୍ବିତ ହୁଏ । ବେଶ୍ଟି-
ମେଘ ଏ ସମିତିମାଳକ, ଖୁଣ୍ଡାପଯୋଗୀ ବାର,
କାହାକ ଏବଂ ପଞ୍ଚାବ ଯୋଗାର ଉତ୍ତପ୍ତି ଉତ୍ତାପ
ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଏଇ ସମିତି ଯେ ବିଶେଷ
ଉତ୍ତପ୍ତି ରହୁଥିଲା ଏହିରେ ସନ୍ଦେହ କାହିଁ ଏବଂ ଆଦ-
ର୍ଦ୍ଦିନ କୃତି ରେତ ସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ
ଏମନ୍ତ ସମିତିମାଳକ ସ୍ଥାପିତ ହେଲେ ବିଶେଷ
ଉତ୍ତପ୍ତିର ହେବ । ଏଠା ଲୋକେ ଏମନ୍ତ ଅଭି-
ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ବିମ୍ବିତ କୃତିବିଷୟକ ଯେ ଏହି ସମିତି
ବ୍ରାହ୍ମ ଉତ୍ତପ୍ତକାର ହେବାର ଜାରି ସୁଦ୍ଧା ବେହି
ରହିରେ ଅଗରାର ହେବେ କାହିଁ । ସୁତରଂ
ତର୍ହେମେହେ ଦୟାମେଧଣ ଏକାନ୍ତି ପ୍ରଦ୍ଵୋକ-
ଶାୟ ।

ଅମ୍ବେମାନେ ଅଧିକ ଦୂଃଖ ସହକାରେ ଜଣାଉ
ଅଛି ଯେ ଚଲିଗବା ଦାଉକୋଟିର ସୁବିଧାତ
କାରଷୁର ଶ୍ରୀକୃତ ନିଲମ୍ବେନଙ୍କ ଘୋଷ ଗତ
ଦିନବାର ଅପଣା ଆବାସରେ ମହିଳା ସମରଣ
ନାହିଁ । ଏ ମହାଶୟ ଯେତ୍କୁ ବାରଷ୍ଣୀ ବେମନ୍ତ
ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସୁଖାତି ଲଭିଥିଲେ ଏବଂ
ମାନ୍ଦ୍ରାଜଠାରେ ଗୁରୁବର୍ଷ ଫଳେ ଘରଗ ଜଗ୍ଯ
ମଦାସମିତିର ସର୍ବାଚିତ ହୋଇ ସେ ଯେଉଁ ଦ୍ୱାରା
ବିନ୍ଦୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବା ଦତ୍ତଥିଲେ ତାହା ସହଜରେ
ଦେଖ ଲୋକେ ଭୁଲିବେ ନାହିଁ । ଏମନ୍ତ ଯେ ଗା
ନିକୁ ବସଇବା ଦେଖ ପକ୍ଷେ ବିଶେଷ କର
ଜଳକ । ମାତ୍ର ମୂର୍ଖ ଉପରେ କାହାର ଅଧିକାର
ଦାର୍ତ୍ତ । ହାରଙ୍କର ମଙ୍ଗଳମୟ ନାହିଁ ଉପରେ
କିର୍ତ୍ତର କର ଅମ୍ବେମାନେ ମୁହଁ ମହାମୂଳ ଅସ୍ତାନ
ସଦରତ ଓ ତାଙ୍କର ଶୋବନ୍ତରୁପ ପରିବାରକ
ଧୈର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା କରିବା ନବୁଶାମୟ ଧର-
ମେଷରଙ୍ଗଠାରେ ପ୍ରଥମ କରୁଥିନ୍ତି ।

ଗରବର୍ଣ୍ଣର ଦ୍ୱାରା ବିବରଣୀର ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟରେ ନଳୀ
ଓ ପୃଷ୍ଠବଙ୍ଗ ଉପଯୁକ୍ତ ପାସକର୍ତ୍ତାମାତ୍ରାତେ ପୁଲ
ପର ଯାଏଥୁ ସୁର ଗାନ୍ଧିଖଳେହେ ପୃଷ୍ଠବଙ୍ଗର
ପ୍ରେଳେମ ମାନ୍ୟବର ଧର ଲୁଗବେଗ ହେସ୍ଥାର
ବାଦାଦୂର ଚାଟିଏ ପ୍ରକୃତ କଥା କହ ଅମ୍ବ-
ମାତ୍ରବର କୁଣ୍ଡଳବାଜିତ ଦୋଷଅଛନ୍ତି । ମେ
ବହୁଅଛନ୍ତି କ ଅଧିକର ସରାଜ ଉତ୍ତରା
ବରକାରେ ଅପଟିଗା ଦେଉ ଅଥାବା ଅଳ୍ପବ
ବରତଃ ପୁଲଣ ବର୍ଣ୍ଣରଙ୍ଗ ଅଳ୍ପାୟୁ ପ୍ରଲୋ
ହେ ଦୟ କା ବାଧକା ଦେଖାଇ କେବଳ
ବିଶ୍ଵର ବୈଶବାଜ ମନ ବଳାନ୍ତି । ଏହା ତୋ

ଅଟେକ ଅନ୍ଧାର ମୂଳ ସନ୍ଦେହ କାହିଁ । ପୂର୍ବ
ଦଙ୍ଗର ଶୈଳଗର୍ଭର ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପଡ଼ି ଆଶାକର୍ଷଣ
ଦଙ୍ଗର ଶୈଳଦେଖର ଏ ଦିଶାଦ୍ୱାରା ଦୁଷ୍ଟ
ପତ୍ରବ । ଅତ୍ୟାୟ ଉତ୍ସବର ଏବନର ସେ-
ଉବା ଲୁବନ୍ୟ ପୁଲାଶର ପ୍ରଧାନ ଦୋଷ ଏବା
ଏହାହିଁ ସମସ୍ତ ଅନ୍ଧାର ମୂଳ । ଆୟାମୀ ବିରୁଦ୍ଧ
କରେ ଅକାଶ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ସତ୍ର କରିବା ଓ ଚନ୍ଦ୍ର
ସଂପ୍ରତି କି ଦେନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକାରୀ କି ଧର ଦୁଷ୍ଟ
ରକ୍ଷିତାର ଚେଷ୍ଟା ବରବା ଉଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ
ଅତ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ଏହି ନିୟମ ଏବା ସେହି
ହେଉ ହେଠାତ୍ ପୁଲାଶ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ।

— ✕ —

ଗୋଲପାଳାନ୍ତି କଣେ ଥା ବାରବେ
ଅପଣା ସାନ୍ତିକି ବସ ହୁଆର ମାରପକାମଥିବାର
ଅଭ୍ୟୋଗ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲା । ଦଉର
ଜଳଙ୍କ ବିନ୍ଦୁରେ ଅପାମାରତ ପ୍ରାପଦଶ୍ଵର
ଅଦେଶ ଦେଲା । ଆହାରୀ ବିନ୍ଦୁର ସମସ୍ତରେ
ପୁଲଙ୍ଗ ତାହା ପ୍ରତି ଅକ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଦ୍ୟନଦାର କର
ଏକବର ବରର ନେଇଥିବାର କହ ଅପଣା
ଶୀକାର ବାକ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର ଦେଲା । ଫାରିର ହୃଦୟ
ବିରୁଦ୍ଧେ ଅସାମୀ ପଞ୍ଚାବର ତିପ କୋର୍ଟରେ
ଅପିଲ କରିବାକୁ ଦିନ୍ଦୟପତିମାକେ ପୁଲଙ୍ଗ
ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଦ୍ୟନଦାର କରିଥିବା ବିଷୟରେ ଆଗା-
ମୀର ପ୍ରମାଣାବ୍ଲେ ଗ୍ରହି ଦେଲେ ଏହ ବ୍ୟକ୍ତିରେ
ଗବର୍ନ୍ମିମେଷ୍ଟଙ୍କୁ ଏବିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ମରବା କାରଣ
ପରମଣ ଦେଲାରୁ ଥେଠା ଶୈଳେନ୍ଟ ମଦୋଦମ୍ପୁ
ନାଗଜ ପଦ ଦିନରୁ ମୂରକ ପୁଲଙ୍ଗର ବିନ୍ଦୁ ମାତ୍ର
ଦେ ସକ ସ୍ଵର କେବିଥିଲୁଣ୍ଡି । ନିର୍ମିମେଷ୍ଟଙ୍କ
ନିର୍ଭରସାରେ ଜ୍ଞାନା ଉପାଦନ ଦ୍ୟନ ଥିପ୍ରତି
ରହିବାର ଦେଇଥିବା ମନ୍ତ୍ର ତାହା ହୃଦୟ କ
କହ ସ୍ଵର୍ଗ ଥା ଦିନଥିବାର ଲେଖାକ୍ଷତି । ହୃଦୟ
କଥା ଯାହା ଦେଇ ଏତ୍ତାରଗବର୍ତ୍ତମାନ ତିପ-
କୋର୍ଟର ବନ୍ଦରକୁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ
ଦେଶର ସୁଧାପନ ପରେ ତାହା ଦେଖି ଗାନ୍ଧାରୀ
ନଦୀ ।

ରେଲ ଦେବା ପୂର୍ବେ ସୁନ୍ଦର ଯତୀମାନେ
ଏଠା ଶୁଭାନ୍ତରେ ଅପର ପାଣ୍ଡି ନୃଥବଜାର
ମହିଳାଙ୍କରେ ଯାଇଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସୁଧା
ନିମିତ୍ତ ଦୃଢ଼ବଜରରେ ତତ୍ତ୍ଵକିମ୍ବବୋର୍ଦ୍ଦୁ
ଗୋଟିଏ ଡାଳୁରଖାନା ଦୋରଥୁଲ । ନିର୍ମାନ
ରେଲ ଦେବୁ ଯାହା ନୃଥବଜାରରେ ରହନ୍ତି
ନାହିଁ ସୁନ୍ଦର ସେତାକୁରଖାନା ଅନ୍ୟତି ବିଶ୍ଵାସ
ବାର କନ୍ଦିବା ହେଉଥିଲା । ଅମ୍ବେମାନେ ଶୁଣି
ଅକଳିର ଦେଲୁ ଯେ କଲେକ୍ଟରେ ସାହେବ
ଉଜ୍ଜଳ ଡାଳୁରଖାନା ସ୍ଥାନେସବ ଆହଳରେ

ପ୍ରସିଦ୍ଧ କଟବାର ମନ୍ଦିର ବନ୍ଦରେଣ୍ଟି । ସାଲୋ-
ପୁର କେନ୍ଦ୍ରପତ୍ରା ଓ କଟକର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତି ପ୍ରାନ୍ତ
ଅଛେ । ଘୋରେ ସବବେଳେକେଷ୍ଟାଂ ଥିପି,
ଆଜା ଓ ତାକର ଅଛି ଓ ବଡ଼ ସହିତରେ
ଥିବେଳ ଲୋକ ଯାବାୟୀର ବରଣ୍ଟି । କାନ୍ତର-
ଆଜା ହେଲେ ବିଶ୍ଵର ଲୋକର ସୁଧା ଦେବ ।
ସତର ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଅନେକ ପଣ୍ଡା ଜନି ମଧ୍ୟ ଅଛି
ସେ ଆଜରେ କେବେଳ ବଡ଼' ଜନିଦାର
ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ଗୃହ ନିର୍ମିଣ କିମ୍ବେଳେ
ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ପାରନ୍ତି । ଶୁଣୁଥିଲୁ ପ୍ରାନ୍ତରେ
ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହାଯ୍ୟତ ପାଇବା
ତାରଣ ନିକରରେ ମାଜିଖ୍ରେଟ ସାହେବ ମହୋ-
ଦୟ ଏବଂ ସର୍ବ କରବେ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏହାକୁ
ଆଜା କରୁଁ ବସେ ଅନ୍ତର ଲୋକମାନେ ଏ
ସମ୍ମେଲନ ପାଇବେ ନାହିଁ ।

ଏ ଜିଲ୍ଲା । ପ୍ରାସାଦମେ ! ମୌ । କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରର
ଶାସନର ଅନାବାଦୀ ଜମିକୁ ସେହି ମାତ୍ରର
ଜମିଦାର ବିଖ୍ୟାତ ଉଚ୍ଚାଧିପତି ଗୋଧୁରିମାନ-
ଙ୍କର କମିଶମାନେଇର ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପଢା
ଦେଇଥିଲୁଣ୍ଡିଲୁଣ୍ଡି । ସେହି ଅନାବାଦୀ ଜମିରେ
ମାତ୍ର ଏ ଅସୁନ୍ଦର ଗୋଟିଏ ଘରୁଣା ପୁଷ୍ପରଣୀ
ଅଛି । ଗ୍ରାମବାସୀ ପ୍ରଜାସାଧାରଣ ସେ ପୁଷ୍ପରଣୀର
ଜଳ ଉଚକାଳରୁ ଯକ୍ଷ ପାତା ଏବଂ ମରୁତ୍-
ବେଳେ ମେଘକୁ ଜଳ ମତ୍ତାରବାସୀ ଏ ବ୍ୟକ୍ତି-
ଦାର କର ଅସୁଅଛି । ଜମିଦାରମାନେ
ଲୋକଙ୍କ ସୁଧା ବିବେଚନରେ ଘରୁଣ୍ଡରେ ହେବେ
ଦୃଷ୍ଟିରେ କର ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ମନ୍ଦିରଥ ଜମା
ସୁକା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି
ପୁଷ୍ପରଣୀକୁ ପଢା ଦେଲେ ତାହା ବ୍ୟକ୍ତିମିରେ
ପରିଣାମ ଓ ପୁଷ୍ପରଣୀ ଲେଖ ହୋଇ ପ୍ରଜାଗରଣର
ଅଧେସ ଅସୁଧା ହେବ <ହୁଦୁରୁତ୍ତର ଗ୍ରାମର
କେବେକ ପ୍ରଜା ମିଶି ଜଳ ଜଳକ୍ଷତାରେ ଏବଂ
ଆବେଦନପଦ ଉପସ୍ଥିତ କରଥିଲୁଣ୍ଡି । ଏବଂ ସେ
ପୁଷ୍ପରଣୀର ଜମା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ ଗ୍ରାମବାସିମାଠେ
ତାହା ଦେବାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବାର ମଧ୍ୟ ଲେଖି
ଅଛିଲୁ । ଅମ୍ବେମାନେ ରରଷା କରୁ ଆୟୁକ୍ଳ ଜଳ
ଜଳ ତା ମରାପିତର ଅଧିକର ବିହିତ ଗଦନ୍ତ ଓ
ସୁଦୟର କରିବେ । ପୂର୍ବାଳର ପୁଣ୍ୟବାନ
ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସାଧାରଣ ହିତାର୍ଥେ ବଡ଼ ପୁଷ୍ପ-
ରଣୀମାନ ମେଲାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତାଳକ୍ଷମେ
ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋପା ପତ ଧାର କୁଷରେ ପରିଣାମ
ଦେଇଥିଲୁ <ବ ଲୋକଙ୍କର ଜଳକଷ୍ଟ ଦିବ୍ୟ
ଦିନୁଥିଲୁ । ଏ ଅବସ୍ଥା ବଡ଼ ଶୋଚନାୟ ଏଥୁର
ବିହିତ ପ୍ରତିକର ଦେବା ଉଚିତ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଓତଥ ସ୍ଵପ୍ନବମାଳକ ସୂଚି ପାଠ୍
ସ୍ଵପ୍ନକୁଣ୍ଡରେ ଅନୁଯୋଦିତ ହୋଇ ସାଧାରଣକ
ମୋହରିଥେ ଗତ ଦିନର ମାତ୍ର ବା ୧୫ ଦିନ
ରେ କଲାବତା ଗେଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇଥାଏ ଯଥଃ—

ପୁସ୍ତକର ନାମ *ମ ହେଷ୍ଟ ଆଶ୍ରିତ
ଗ୍ରନ୍ଥକାର

ଶାହୀ ରଇଙ୍କ	ବାରୁ ମଧ୍ୟସୂଦନ ଗଣ୍ଡ
ଅଳ୍ପପ୍ରତିବ ସୃଜନ	" ମଧ୍ୟସୂଦନ ଗଣ୍ଡ
୬	" ମଧ୍ୟସୂଦନ ଦାସ
ଉତ୍ତଳପାଞ୍ଚଶିଖ ସୃଜନ	" ଉତ୍ତମେଷକନ୍ତୁ ବସ୍ତୁ
ଜ୍ଞାନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏମ	" ସିରାଜାଶ ଗ୍ରୂ

ବ୍ୟାନଦ୍ଵାରା ଜ୍ୟାମିତି ଓ ପରିମେତ
ବ୍ୟାବହାରକ ଜ୍ୟାମିତି ଓ ସହଜ ପରିମେତ ଗାରୁ
ଉମେଷଚନ, ମସ୍ତ

(ମେଡ଼ି ବର୍ଷାକୁଳର)

ଶ୍ରୀରାମର ଇତିହାସ (ମୟ ବିଦ୍ୟାଲୟ)
ଶ୍ରୀରାମର ଇତିହାସ ଅବ୍ୟୂହ କରିମ

ହୁଗୋଳ (ମିତର ଉଣିଲୁଙ୍କର)
ମଧ୍ୟ ବିଜ୍ଞାକ ପାଠ ମୟ ଓ ଏହି ଝୁଗ୍ରାର୍ଥ
ସାହଚର୍ତ୍ତବ ନେତ୍ରା
ଜ୍ଞାନଶାଖାକୁ ଦେବ
ଉଚ୍ଚପ୍ରାଦିନ ନରଦାର

ଏକଳ ନାରୀ ଅଭିଷମ ଭାଷ
ଉଦ୍‌ବୃଥମିତି ବୁଗୋଲ ପାଠ
ଏକଳ ବାରୀ ଅଭିଷମ ଭାଷ

ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଜ୍ଞାନପାଠ
୧୯୫୩ ସ୍କୁଲ ଆଣ୍ଡର୍
କମ୍ ପ୍ରାଥମିକ ବିଜ୍ଞାନ ପାଠ

କ, ସ, ବୋଲି

ଅକ୍ଷସ୍ତ୍ରବ ବାରୁ ମଧ୍ୟଦିନ ରାତି
” ମଧ୍ୟଦିନ ଦାସ

ପ୍ରାର୍ଥନିକ ଅଳ୍ପଶ୍ଵା

ପାଶୁ ଶ୍ରେଣୀ ମୟୁ ଦର୍ଶ
ପାଶୁବୋଧ ବାବୁ ଅତ୍ରିବନ୍ଧୁର ଘୋ
ପାଶୁ ଶ୍ରେଣୀ

ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ ବାବୁ ମଥୁରାଦିତ୍ୟ ସା

— * —

ମୟୁରକ୍ଷା ଦିଶ୍ୟରେ ମାନ୍ଦାଳର ପେତସ

ପାଇଁ ସେବିଲିଥାର ଏହି ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ପରେଶେ

ମାର୍ଗବିନ୍ଦୁ ସହିତ ଅନୁସରି କର ଅବଶ୍ୟକ

ମାତ୍ରମନେଇବୁ ଏହି କଥା କିମ୍ବା ଏହି କଥା କିମ୍ବା

ଦେଖିବାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପଂଚମ ସମ୍ବନ୍ଧର ଦେଶକୁ ଉତ୍ସମ୍ମାନ ଏବଂ ଉତ୍ସମ୍ମାନ

କୁଳାଙ୍ଗା ପାତାର ପାତାର ପାତାର ପାତାର ପାତାର
କୁଳାଙ୍ଗା ପାତାର ପାତାର ପାତାର ପାତାର ପାତାର

ପ୍ରଦୂର କରିବା ଅଧାରେ ବଙ୍ଗ ବର୍ତ୍ତମେ
ସେ ସୁପ୍ରତି ନିଜ ପାଶକାଳୀଠ ପ୍ରଦେଶର ସମ୍ବା

ପତମ ନକ୍ଷା ଫରଇବ ଦରଥିଲୁ । ଅମେମାଟେ
ଖଣ୍ଡବ ସ୍ଵପ୍ନ ପାଇବାର କୃତଙ୍କଳା ସହି ଶୀରାର
ନବୁଥିଲୁ । ଏ ଖଣ୍ଡବ ୬୨୦ ପୁଣ୍ୟ ବଜା
ସ୍ଵପ୍ନକ ଏଥିର ଶଣ, କାନଳ ଓ କଷାଯ ଉଚ୍ଛଵି
ଏକ ମସ୍ତକର୍ମବସାୟ ସନ୍ଧାୟ ବନ୍ଦମୂଳବାନ୍ତିଶି-
ଶୀୟ ବନ୍ଦୟରେ ପରିଣ୍ଟି । ସବେଳ ଅବୋଦୟ
ନିଜେ ନାହା ଶ୍ରାବ ବୁଲି ଯନ୍ତା ଦେଖି ପରାବା
କର ଏବେଶର ଉପଯୋଗୀ ବିବେଚନ କର
ଅଛିଲୁ ସେହି ସମୟ ଏଥିଲେ ଲେଖିଥିଲୁ ।
ମସ୍ତକ ଧରିବା ପଞ୍ଚମାତ୍ର ଅନ୍ତି ବା ବର୍ତ୍ତକାଳ
ରଖି ଖରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଉପଯ୍ୟରେ ମାଝ
ରକ୍ଷାବଳେ ତାହାର ସ୍ଵାତ କରୁଥିବା କାହିଁ
ଓ ଆଦେଶଗୋଗୀ ହେବ ମେହି ସମୟ ଏଥି-
ରେ ବିଶୁଦ୍ଧିତ କର୍ତ୍ତା ଦୋହରିଥିଲୁ । ମସ୍ତକ
ମୋହିବ ତୁରାକ ଶାବ୍ଦ ମହ ଏହା ଶିତ୍ର ଧର-
ଯାଏ । କଥା ସୁରଖା ପ୍ରଦରିତରେ କେବେ
ପ୍ରକାର ମାଛ ମିଳେ ଓ ଶ୍ରାମୟ କେନାମାଟେ
ମେ ମହୁ ଖାଇ କୁଣିଲିବ କରିଲୁ । ମାତ୍ର ମାଛର
ଆବର ସଂତ୍ରେ ସେ ମାର ଧର କିମା ତୁରିପାରିଲୁ
ପଠାର ବନ୍ଦୀ ଦରିନାର ସୁନ୍ଦର ଶାନ୍ତମୟ । ଏ
ପ୍ରଦେଶର ମାଝ ଖାଇ ବିନା ଲବନ ଥଥିବା
ଲବନ ଯୋଗ କର ଶୁଣୁଥ କରିନାର ବିଦ୍ୟ
ପ୍ରତିକର ଅଛି ଓ ତାହା ମଧ୍ୟ କିଶୋର ଯନ୍ତ୍ର ଓ
ସବଧାର ପୂର୍ବକ ପ୍ରସ୍ତର ହେଉ କି ଥିବ କୁ
ଅଶାନ୍ତରୁପ ସ୍ଥାନୁ ଦେଇ ତାହାର । ପ୍ରତିକର
ଦିନର ଶୁଣୁଥ ଛଡା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅବେଳା
ଉପଯୁଥିଲୁ ଅମେମାଟେ ଅବକାଶ ମରେ ଗର୍ଭର
ବନ୍ଦ ପରିଷୟ ଦେବୁ । ଏହି କିଶୋର ପ୍ରସ୍ତର
କର ସାବଧାର ଦେଖିଯ ଜୀବରେ ଦୃଢ଼ ଓ
ପୁରୁଷ ଦୋହରିଲେ ଲାଲ ଦୋହରିଥିଲା ।

ଏଠା ଜିନିଅ କ୍ଷରତାରୁ ଗୁମନାଗୀର
ଯିବା ବାରଣ ଯେଉଁ ଦୂରଳ କରୁଥିଲକ ପାପ
ଶାଖ ବର୍ଷ ହେଲ ନିମତ ଦୋରଥୁଲ ବହୁ
ଧର୍ମରୁ ମିତ୍ରନିଧିପାଲଟିର ପଲାକା ଉଠିଯାଇ
ଥିଲେହେଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତଥପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦୂରଳ
ଯୋଗ୍ରୁ ବାଟଟିରେ ଲୋକଙ୍କ ଯିବା ଏହିପାର
ନିର୍ଦ୍ଦିକ ଦୋରଥୁଲ । ମତପୂର୍ବ ରୂପବାରଦିଲ
ଅମ୍ବେମାନେ ଦେଖିଲୁଁ ତହିଁ ପୁଷ୍ପଦର ବନ୍ଧ
ପରେ ବାଟ ଏମନ୍ତ ବାହୁଥ ହୋଇ ରହିଥିଲୁଁ ଯେ
ବହିଁରେ ଗଲିଯିବା ଦୁଃର । ତହିଁ ଉପରେ
ପୁଣି ମିତ୍ରନିଧିପାଲଟିର କରନ୍ତା ସଡ଼ିଦର
ଧର୍ମରୁ ଏହୁଣୁ ସେମୁଣ୍ଡ ହୋଇ ଜମା ହେଉଛି
ଅଛି ଯଥ ବାଟ ଅରମରେ ମିତ୍ରନିଧିପାଲଟିର
ସେସପିର ମାତର ମଳକାତାରି ବାଟିପରେ
ଗାଢିକମ୍ବାକ ଭଲା ହୋଇଥିଲୁଁ । ତହିଁର ଧର୍ମପ୍ରକାଶ
ନିର୍ଦ୍ଦିକ ଥାଣି ସ୍ଵର୍ଗବରଗ ନିବାକୁ ମଲକ

ଥିଲେ । ସେଠା ଲେବକୁ ସାପ୍ରତି ଏଥିରେ
ନିଷ୍ଠୁ ହେବା ବନନ୍ତ କିମ୍ବେ । ସତର ପାଶରେ
ବର୍ଣ୍ଣାତଳେ କପଢା ଜୟ ବନବା କେମନ୍ତ ଖର
ଅମ୍ବୋମାକେ ରୁହି ଥିଲୁଛନ୍ତି । ସେହିଦିନ
ପରେମୁଣ୍ଡା ଦୂରୁଳ ନିରଗରେ ଚନ୍ଦରତ୍ନୀ ଲକ୍ଷ-
ମୃଣ୍ଣର ପୋଲାରେ ମରନାପାଇ ଲା ୯ ଡି
ତଳା ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ପୁଣି ଲକ୍ଷି
ଧାର୍କର ଦର୍ଶିଣ ପାଇବାର ଦର୍ଶନକୁ ଯେଉଁ ମାତ୍ର
ଅଛୁ ଗହିଁ ଉପରେ ମରନାପାଇ ତଳା ହୋଇ
ଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ପରେ ମାଣିକ୍ୟଗୋପ-
ବଜ୍ରାରକୁ ଖାଇଲ ଲକ୍ଷଦ୍ଵିଷତବ୍ୟ ଯେଉଁ
ଦୂରକ ବାଟ ପଥିଥିଲୁ ରହିଁ ଉପରେ ଭୟାତକ
ଦୂର୍ଦିନ୍ୟୋଗେ ଗୁରୁବା କଷ୍ଟକର ଦେଇଥିଲା ।
ମେଘର ପାର୍ଦ୍ଦୁରେ ମରନାପାଇ ତଳା ହୋଇ
ଥିବାର ଅମ୍ବୋମେ ଅନ୍ଧକାରସେବରେ ଦେଖି
ଧାରନ୍ତି କାହିଁ ମାତ୍ର ଯେମନ୍ତ ଭୟାତକ ଦୂର୍ଗଙ୍କ
ପଦ୍ମବୁଦ୍ଧ ହେଲା ରହିଁରେ ମରଇପାଇ କିନ୍ତୁ
ଅନ୍ୟ କିନ୍ତୁ କାରଣ ଜଣାଯାଇ କହିଁ । ଏଥିରେ
ପ୍ରକ୍ରିୟାକାରେ ହେଲା ଶୁଣାରେ ହେଲା କହିଁ
ଅନ୍ତରୁ ଏବଂ ମେହେନ୍ତରମାଳେ ସେହେନ୍ତି
ରହିମନ ବାଟ ଘାରରେ ପଦିଲାପାରି ଓ କପଢା
ଜମା କର ଲେବକୁ ଲକ୍ଷଗଣ୍ଡ କରୁଥିଲା ।
ଏଥିପରି ଅମ୍ବୋମାକେ ତେବୁରମେ ୫ ଜାହନ
ତେୟରମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଅବର୍ଣ୍ଣ କରୁଥିଲା ।
ସବଦା ଦୃଷ୍ଟି କରିଲେ ସେହେନ୍ତରମାଳେ
ଠିକାମ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।

କଲିବଗାର ‘ଉତ୍ତଳ ବାର୍ତ୍ତରେ’ ଏବଂ
ସମ୍ବାଦରେ ଓୟାର ଗଣ୍ଠନ ଲାଗୁଥାନ ବାପ୍ତ୍ୟା-
ପଚଦାର ଓ ହେବା ଜମାବନ୍ଧବାରମାନେ
ବଜାଲାର ମାନ୍ୟବର ଲେପୁନ୍ତ ମବ୍ରତୀରକ
ସମୀପରୁ ପଠାଇଥିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅବେଦନ ଏହି
ପ୍ରତିଲିପି ହୁକାଣେ ହୋଇଥାଏଛି । କେଉଁ ପ୍ରଜା
ବା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ଦର୍ଶ ଦେବେ କେଉଁ
ଠାରେ ବସି ବିଶ୍ୱର କର ଏହି ଅବେଦନ
ଏହି ପଠାଇବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ବରଥିଲେ ଅଥବା
ଦେଉମାନେ ଏଥିରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଅମ୍ବେମାନେ
ଦକ୍ଷ ଶୁଣି କାହିଁ ତମା ଉତ୍ତଳ ସାଧାରଣ
ଉତ୍ତଳ ସବୁ ଅଥବା ମୁମ୍ବନ୍ଧବାଶ ସବୁ ସହିର
ଅନ୍ତର୍ଭବ କାହିଁପାଇଦାର କରଦାଳମାବରଦାର
ପ୍ରତିକି ଅଟ୍ଟନ୍ତି ହଜାରେ ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଦେବେ
ପଞ୍ଚାର ଜଣା କାହିଁ । ଅବେଦନପଦିର ବିଦ୍ୟର
ସମୟରେ ମବ୍ରତୀମେଧ ନିଷ୍ଠ୍ୟ ସେ ସମସ୍ତ ବିଷ-
ସ୍ଵର ବଦକ୍ଷ ଓ ବିଶ୍ୱାସୀ ପ୍ରଧାର କର୍ମଶୀଳବର
ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଦ କରିବେ । ବର୍ଧମାନ ପର୍ବତ

ସଂକ୍ଷେପ ପରିଚୟ ଦେବା କାରଣ କରୁଥି
ପାର୍ଯ୍ୟା ନିମ୍ନେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି କଲା ଯଥା; —

“୧—ସବୁପ୍ରକାର ଲାଗେଇଲା ନାୟକାପ୍ରତି
ଓ ତେବେଳମାନଙ୍କ ସ୍ଵର୍ଗ ଦଶମୁଖ ଜନ୍ମର ଦାଖଳ
ହୋଇଲା ନିମନ୍ତେ କରସମକ ବା ତାଦାବ ଉପରେ
ଶ୍ରବନ୍ତ କରିବାର ଚୌଣ୍ଡ ରେଗମ ଦଶ
ହରବା ପଥ୍ୟର ଛଟିବାରମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟବାର
ପରିର ବନ୍ଦୀତ !

—କରିବାର ସେଇମେଷ୍ଟ ଓ ମେଷ୍ଟିକେ-
ଦ୍ୱୀପ ଯାଏଇ ଦୂରଭ୍ୟୁନାହେ ଜନିବାରକ
ଦିନ ଲୁହାର କୁଟୁମ୍ବାର ଜନିର ଦାତାର
ଥାରଙ୍ଗ ସରଗାରା ସରଖୁରେ ଲିପେବିବି କରିବା
କିମ୍ବେ ସର୍କାର କାଣ୍ଡ କବୁଦ୍ଧାର ।

ଅବେଦକ ପତ୍ର ତାଣେ ସୁଧା ପ୍ରଥାଗ
ଚାହୁଁ । ପ୍ରକୃତରେ ଦିନର ହୋଇଥିଲେ
ମମୟରେ ଛଣ୍ଡା ଯିବ । ଜମିଦାରମାନେ ମେ
ସମ୍ବରେ ବେଶାଳଙ୍କର ଅପର୍ତ୍ତ ଜଣାଇବେ ।
ଅସୁକୁ ମତନ୍ମ ସାହେବ ରଥୀର ସହ ଦାଖଲ
ଜାରଇ ରୂପ ପ୍ରସଂଗ ଗନ୍ତୁ । କହୁଥିବା ପ୍ରଲେ
ସମ୍ବରଃ । ବିଷୟରେ ବାହାବର ମନ୍ତ୍ରନା
ବୈଶୀମେଷିକ ଜଣାଓଅଛନ୍ତି ଗହୁର ବିଶୁର
ସମୟରେ ସବର କଥା ବଣ୍ଡା ଯିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଅମେରାକେ ବୌଷି ମନ୍ତ୍ରନାୟ ପ୍ରଥାଶ ନ କର
ଦେବର କଥା ମବସାଧାରଣା ଜଣାଇ
ହେଲା ।

—

ପାଇବ କହିଲବୁ ରସୀ

ପମ୍ବଳୟରଠାରେ ଖରେକ ଗୁଡ଼ିଏ ନକ୍ତା
ଦେଇ ଶୀର୍ଷାଙ୍କିତ ବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିତ କଲାକ ନମ୍ବାରେ
ଏ ପନ୍ଥିବାର ପଦ ହିଁ କଲାରେ । ଏଠାରେ ଏହି
ମହାପୟ ଅପରିଚିତ ଦୃଢ଼ବ୍ରା । ୧୯୦୩ ମସିହାରେ
ବେ ଏଠାରୁ ଅମି ବୈଶିକ ଧର୍ମ ଓ ଅନୁର
କଳକାରର ଏବଂ ମାତ୍ର ପରାମର୍ଶ ସାହିତ୍ୟରେ
ଚକ୍ରବା ପ୍ରଦାନପୂର୍ବ କଲେବକ୍ ମହାର ଦେଇ
ଥିଲେ । ମର ମଧ୍ୟରେ ମେ ସିନ୍ଦଳ ହ୍ରୀପରେ
ଗୋଟିଏ ହିନ୍ଦୁମୁଲ ସନାତେ ଅପରା ବର୍ତ୍ତତା
ହୀଏ ବିନିଜନକ୍ତବ୍ରା ଗୁରୁ ଉଠାଇ ତାହାର
ବଲେଜରେ ପରିଶର କରିଅଛନ୍ତି । ଏବେ
ବଲେଜରେ କୋଡ଼ିଏ ଦଳାର ଚାହା ଅକାଆଶରେ
ଦଳାଖେ ଉଠାଇ ସେଠାରେ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାପନରେ

କେବେଳ ଶ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନନ୍ଦ ହୋମ ପ୍ରସ୍ତୁତିଭାବ
ଶୁଭ କର ହନ୍ତୁମାଳକୁ ପେରଇ ଥିଲୁଥିଲେ ।
ପରେ ଗଞ୍ଜୁରରେ ଗପ ମଜାମାରୁ ମୋଟିବ
ଅକାଆମ୍ର ପ୍ରାପନ କରିଛନ୍ତି । ସମ୍ମଲସରେ
ଶ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନ ସୁବନ୍ଦର ହନ୍ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦ ଥିଲି ଥିବାର
ଅମେମାନେ ଅଭିନ ସଦଜ୍ଜରେ ଅବଶତ ଦେଲୁ
ଏଠାକୁ ଅସେ ସେ ଗପ ସୋହବାରିତାରୁ ଅଭିମାନ
କର ଗର କାହିଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋ ୫ ୬ ମନ୍ତ୍ରଗୁ
ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ବନ୍ଧୁର ବନ୍ଦୁଗାୟାନ
ସେମନ୍ତ ସାରଗର ଗେନ୍ତ କେଜେମୟ ଏବଂ
ଶିଖାତି ଅଟେ । ଗର ଦୃଷ୍ଟବାର କିନ ଶ୍ରୀଷ୍ଟୀୟାନ
ଧର୍ମ ଅଶାର ଏବଂ ହନ୍ତୁ ବା ଦେବିକ ଧର୍ମ ସାର
ଗୋଲ ଦୂରରବା କାରଣ ଶ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ଏବଂ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସମ୍ବରେ ସେ ସେଇଁ ଦୃଷ୍ଟବା ପ୍ରଦାନ
କଲେ ତାତୀ ଶୁଣିବା ତାରଣ ଅନୁବ ସହସ୍ର-
ଧକ ଶ୍ରୋଗା ହୋଇଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଏମାତରି
ମଧ୍ୟରେ କିଦିଖିଲୟର ଘୁଷ ଅଧିକ ଏବଂ ପାଳିରେ
ମର ଧର୍ମ ଆଡ଼ିଲୁ ଆତିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକାନ୍ତ
ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଅମେମାନେ ଗାଜିନ୍
ନ୍ତ୍ରୀତା ଶୁଣିବା କାରଣ ଶିଷ୍ଟମାନଙ୍କର ଅଗ୍ରାହି
ଦେଖି ଆଖ୍ୟାୟିତ ଦୋଷାରୁଁ ।

- 10 -

ବଙ୍ଗାର ଏଣ୍ଟର୍‌ପ୍ଲଟ୍ କମ୍ପାନୀ ।

ବନ୍ଦମୁଦେଶର ବେଳମୁଦୀ ସୌଥ ବ୍ୟକ୍ତ
ସାୟ ବା ଜୀବାଞ୍ଚିକ ଲକ୍ଷ୍ମୀମାର ସଙ୍ଗ ୧୯୪୮
୧୯ ସାଲର ବିବରଣୀ ସରକାର ଗଜେଟରେ
ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଗର୍ଭତ୍ୱର ସମେପ ବିବରଣ
ନିମ୍ନ ପ୍ରକାଶ କଲା । ଯଥା :—

ସନ ୧୯୦୮ ସାଲ ମରତ ମାର ଶେଷରେ
୫୨ କମ୍ପିମା ଥିଲ ଏକ ଟେ ସମୟର ମୂଳ
ଧନ ୨ହାଟି ୩୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପଥରୁ ୨୦ହାଟି
୫୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ଦୋଜଥିଲ । ପେହି
ସମୟରୁ ଗର ସର ୧୯୦୯ ସାଲ ମାରତ ମାତ୍ର
ଶେଷ ଦୁଇା ଏକ ବିରାଗ ଟେ ଗା କମ୍ପିମା
ଦୁଆ ରେକଞ୍ଜ୍ଯୁଟି ଦୋଜଥିଲ ଏବଂ ୫୩ଟା ଭାରି
ଯାଇଥିଲ । ପୁତ୍ରଙ୍କ କର୍ତ୍ତା ଶେଷରେ ଥିଲ
୫୩୦ ଲକ୍ଷାଟା ଟ ସେମୟର ମୂଳଧନ ୨୭ହାଟି
୪୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ୨୩କୋଟି ୫୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
ଆଦାୟ ଦୋଜଥିଲ । ଏଥରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ
କର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ୨୭ ଟା କମ୍ପିମା ୫
ମୂଳଧନ ୨୦ ହାଟି ଟଙ୍କା ବଢ଼ିଥିଲ ମାତ୍ର
ଆଦାୟ ମୂଳଧନର ବୃକ୍ଷିକାଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ
କୁହେ ଅର୍ଥାତ କମ୍ପିମା ପ୍ରାପକପ୍ରତି ଲେଜବର
ଯେବେ ଆଗ୍ରହ ଟଙ୍କା ଯୋଗଦବାକୁ ତେଣେ
କେତେ ୨୩ଟା କମ୍ପିମା ଦେଖିଲା ଯେବା ମାତ୍ର

ଚକ୍ରା ଦେଇ ଥିଲ ଶରୁତ କି କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କାର୍ଯ୍ୟର ସୁବିଧା ହୁଏ ବାହି କିମ୍ବା ଯୌଥ
ବାନ୍ଧବସାସ୍ୱପ୍ତି ଜଳବାଧାରଙ୍ଗ ମଳ ଉଚ୍ଚିତ
ମତେ ଅଳ୍ପ ଦେବାର ପରିମୟ ମିଳେ ନାହିଁ
ସାହା ଦେଇ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବର୍ଣ୍ଣରେ ୨୫ ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ନିଆ ପିଟିଥିବ ଏଇବି ଅନ୍ଦର ଦିଷ୍ଟିବୁ । ଏହି
ସମସ୍ତ ନୂତନ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟରେ ଏ ଟା ବିମ୍ବା ଓ
ଖାଟା ଜାବାଜ ଚଳଇବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ପଞ୍ଚମୀ ଦୂରକ
ପ୍ରକାରର ସୁତ୍ତଦଶୀ ଥିଲା । ଅଭ୍ୟାସ ସୁତ୍ତଦଶୀ
ବାଣିଜ୍ୟ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟରେ ଏ କରି ଉଚ୍ଚିତ
ଶାତେର କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ଅଟେ ମାତ୍ର ବର୍ଷର
ମୂଲ୍ୟକ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଟେ ଉତ୍ତପ୍ତାରେ ଏ
ବର୍ଷ ଅଛି କୌଣସି କିମ୍ବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେଉ
ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ ଏହି ୧୯୨
କିମ୍ବାର ଦୂରଧର ଏବର୍ଷ ୨୫୩ ଲକ୍ଷଟଙ୍କା ନାହିଁ
ଯିନି ମାତ୍ର ଗହିଁ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
ଅବାୟ ଦୋରଥିଲା । ନୂତନ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ୨୨କିମ୍ବା
ମଧ୍ୟରେ ଲୁଗା ଓ ଖୋଟ କଳି ୮ ବ୍ୟକ୍ତା ଓ
ଅଭ୍ୟାସ ଗୃହ ୫ ଲକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ ୨୨ ଜାବାଜ
ବ୍ୟକ୍ତି ୩ ରେଇ ଓ ଟ୍ରୁମର୍ଟେୟ ତନ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କାରଙ୍ଗାନା ୨୨ ମଦର୍ଗଟି ୧ ବିଶେଷ ଉତ୍ସେଷ
ଯୋଗ୍ୟ । ଅବଶିଷ୍ଟ ବିବିଧ ବ୍ୟକ୍ତିଗ୍ରହୀ କିମ୍ବା ଅଟେ ।
ଦୂରଧରର ପରିମାଣ ବିଜ କେବଳ
ମାତ୍ରବରତନେ ଗୁଣିତ କିମ୍ବାର ସଂତୋଷ ମଧ୍ୟ
୧୫ ଟଙ୍କା ୧୫ ଟଙ୍କା ଏ ବର୍ଷ ନାହିଁଥିଲା । ବଜାଳାରେ
ଏହି କିମ୍ବା ପୁଣିତିବ ଦେବାପ୍ରାଳେ ଉତ୍ତପ୍ତାରେ
ଗୋଟିନର ଅଧିକ ଦେଖାଗଲା ୨୨ ଅଭ୍ୟାସର
କଥା ଦୋଲିବାକୁ ଦେବ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତି
୦୭ ବା ଯୌଥ ଭାବରେ ଲଖବାସ୍ୱ ବଢ଼ି
ନାହିଁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଶର ଦୁମର ସ୍ଵରୂପ ପରିବହି
ଦତ । ଉତ୍ତପ୍ତାରେ ଅଟିଲା ଅଭ୍ୟାସ ନିରାକ୍ରି
ନୁହେ । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିବ୍ୟାମ ଓ ସମବେଶ ତେଜ୍ଜ୍ଵାର
ଅଭ୍ୟାସ ଏଥିର ମୂଳ କାରଣ ଏହେ ।

ଗୋଦଧ କବାରେ ତେଜ୍ଜୁ ।

ଶାୟକ୍ର ହୁଏଥେବେଳେ ସାନ୍ତ୍ବଳ ସମ୍ବାଧ
ମନ୍ଦିରାୟ ଭାବର ବନ୍ଦ ପୋକିଥ ନିବାରଣ
ଉଦେଶ୍ୟରେ ମନ୍ଦିରାଳ୍ୟ ବଡ଼ଲାଟ ମନ୍ଦିରଦ୍ୟକ୍ଷା
ସମୀପରେ ଅଣ୍ଟିଗ ଅନେବଳ ପାଇ ହୃଦୟାଶୀଳ
ବରଥାନ୍ତରେ ଏବ ଆମେମାରେ ହେଲା ଏବଣ୍ଟା
ପ୍ରକଳିଷି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବାରେ କୃତିଙ୍ଗା ସହରରେ
ସ୍ଵାତାନ ବରୁଥାନ୍ତା ଭାବାୟ ଲେ କର ଦୂରାଦ-
ଦେବୁ ଗୋରୁ ମନ୍ଦିର ଯେତରୁ ନର ପୁଣ୍ୟକଳାୟ
ଶୁଣ କିମେତ୍ର ସୁଜା ତେମଣ୍ଟୁ ତତ୍ତ୍ଵ ପଣ୍ଠିବା
ପଣ୍ଠି ସଯୋଜନାୟ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ
ବୋଢ଼ାବ୍ରାତ ବୃକ୍ଷତାର୍ଥୀ ହୁଅଥ ଧେଠାରେ ଅଧ୍ୟ,
ସକାରେ ଗୋର ରା ମନ୍ଦିର ହେବାର ମନ୍ଦିର

ପରି କାହିଁ ମାତ୍ର କୁଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରସ୍ତେଗୀ କିନ୍ତୁ
ଆଦ୍ୟଥ ବ୍ୟବହାର କରେ ବିଶେଷ ସତକର
ସନ୍ଦେଖ କାହିଁ । ଭାବରବରସ୍ତର ଲୋକ ଅଧି-
କାର୍ଯ୍ୟ ହନ ଓ ସେମାନେ ଗୋବୁଳ ମାତା
ବୋଲି ମାତ୍ର ଓ ପୂଜା କରନ୍ତି । ସେମାକିନ୍ତୁ
ଗୋବନ୍ଧ ଦେଖିବା ଦୃଶ୍ୟାବ୍ଦୀ । ପରକୁ ଗୋମୟ
କୃଷ୍ଣପତ୍ରେ ନିରାକୁ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଏକ ଗୋବନ୍ଧ
ହେଉ କୃଷ୍ଣକାଳେ ଉପସ୍ଥିତ ପରମାର୍ଥରେ
ଗୋବର ଖର ଥାଇ ନାହିଁରବା ହେଉ ଶର୍ମି
ଦାନ ସୁତରଂ ଲୋକଙ୍କର ଲେ କ୍ଷୟ ଓ ଧରିକ୍ଷୟ
ହେଉଥିଲା । ଭୁମର ଉଷ୍ଣାଦିକା ଶକ୍ତି ଉଣ୍ଡା
ଦେବାବୁ ଲୋକେ ଅଧିକା ଜୁମି କୃଷ୍ଣ କଲେ
ସୁଦା ଉତ୍ସୁକ ପରମାର୍ଥରେ ପସଲ ପାଇଥାବୁ
କାହାନ୍ତି । ସତରଂ ଯେଉଁ ଉପସୃତ୍ତାର ଗୋବି
ଦର୍ଶାଦର ସମ୍ମାନ ଦୂରି ଦୋଇ କୃଷ୍ଣ ନିରିତ
ସାର ଯୋଗାଇଲା । ପରମାଣ ରହି ହୋଇ
ପାରେ ତାହା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଶେଷୀର ।
ଏହିଥରୁ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ ଗୋବନ୍ଧ ନିରାକର-
ନିମନ୍ତ୍ରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କର ଲେଖି ଅପ୍ରକ୍ରିୟା ଦେଇ ସେ-
ନିଜେ ପାଠୀ ଅହନ୍ତି ଏବଂ ଧର୍ମ ମୂରିକ୍ଷୟ କୌଣ୍ଠ
ଶହି ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟଦେହୁ ମେ ଥିଲେ ଦଳ କରୁ
କାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଗୋବନ୍ଧଦେହୁ ଫେରି ଦୂରଶା
ଦୃଷ୍ଟିର ଦେଉଥିବାକୁ ବେଏ ଏହିରେ ଅପ୍ରକ୍ରିୟା
କୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଭାବରବର୍ଷରେ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅନ୍ୟକ
ରଖେ ୪୭ ଦଳର ଗୋବୁ ଅନ୍ୟର ଜୀବିଧାୟ
ବନ୍ଧ ଉତ୍ସାହରେ ଏହି ଏଯୋଗ୍ୟ କୃତିକାର୍ଯ୍ୟ-
ସହାଯେ ନିରାକରନ ଦୂର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁଥିଲା । ଦୁଇ
ଦିଅର ଦୂର୍ଯ୍ୟ ବଢ଼ିଥିବାଦେହୁ ବହୁଦେଖାରେ
ଲାହୋଟାରେ ସେଠା ଶୈଳେଖକର୍ତ୍ତୁର
ବୋଟିଏ ଦେଖିଲେ ଦୋଇ ଏହିର ବର୍ଣ୍ଣର ଲାଗ
ଅଛି । ଧର୍ମ ମୂରିକ୍ଷୟ ବାଧାକିମା ଆଇନ ନ
କରିବା ସମ୍ଭାବ ହେଲେହେଁ ଗୋବନ୍ଧ ନିରାକର
ସୂଚକ ଅନ୍ଦରେ ସେପରି ଅପରି ଉତ୍ସୁକି
ଦୋଇ ନ ପାରେ ତାରକ ହନ୍ତି ଓ ଶୈଳେଖାମାନେ
ଏହା ସାଧରେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ମୁସଲମାନଙ୍କ
ସହାଯେ ମଧ୍ୟ ଗୋବନ୍ଧ ଏ ଦେଶରେ ସମ୍ଭାବ
ନ୍ଦ୍ରିୟ ଏକ ତାତା ଉତ୍ସର୍ଗୀଯ ହିଁ ତାହିଁ
ମୁସଲମାନ ଅମିର ଏ ଦେଶରୁ ମୁସଲମାନମା-
ନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୋବନ୍ଧ ନ କରିବା କାରଣ ପରମାଣୁ
ଦେଖିଥିଲେ । ଏ ଦେଶର ଗୋମାଂଶ ମଞ୍ଚ
ଦାଦୀ ସହାୟ ଉପ୍ରୋତ୍ତି ନୁହେ । ବିଲାତ,
ଅଞ୍ଚୁଳୀଯୀ ପରିବ ପ୍ରାଦେଶରେ ଲୋକେ ଜୀବିଧାୟ
ଉପ୍ରୋତ୍ତି ହୃଦୟପ୍ରକ୍ରିୟା ଗୋବୁ ବଢ଼ାନ୍ତି ମାତ୍ର ଏ
ଦେଶରେ ଦଢ଼ା ବଣା ଥାଏ । ମାତ୍ର ଗୋବୁ
ମହିଳା ଦଳା ଦେଶରେ ପର ବଢ଼ିବାର ଲୋପ
ହେଲା । ସେପରି ଦାତା ଧରିବା ଏବଂ ପରା

ଶୀଘ୍ର କରିବା ବୁଝିଲେ ଥିଲା ହୋଇଅଛି
ସେପର ଗୋ-ବଧ ନିବାରଣକିମ୍ବାନ୍ତେ ଥିଲା
ଦେଲେ ବାହାର ଅଳ୍ପକୁ ଦେବ ଦାହ୍ । ଗୋଟିଏ
ପିତାଙ୍କ ଓ ଅଜନ୍ଯ ଲୋକଙ୍କ ସବାପେ ଅଞ୍ଚେଲିଯା
ପରିବର୍ତ୍ତ ପ୍ରାଦର୍ଶ କରିପାରିବ ମଧ୍ୟରେ ଗୋମାଂଶ ଅତିରି
ଏଠାରେ ବିକିତ କରେ ଉଦ୍‌ଦିମ ଦେବ ଏବଂ
ଅଞ୍ଚେଲିଯା ପରିବର୍ତ୍ତ ପ୍ରାଦର୍ଶ ଅଖିତ ଗୋମାଂଶ
ଦେଇ ଥିଲାଗୁ ସେମାନଙ୍କ ବିହବାଲୁ ପ୍ରାତ ପରି
ବାହାନ୍ତି : ମୁସଲମାକମାନେ ମଧ୍ୟ ଅବହେ ଏ
ଦେଶର ଗୋହରଣ ସମ୍ମତି କି ଥିବାର ବୁଝି
ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅମ୍ବେମାକେ ଅନେକ ସମୟରେ
ମୁସଲମାକମାନଙ୍କର ଏବୁଧ ମନ ପ୍ରକାଶ କରି
ଦେଇଛି । ସୁରବାଂ ସନ୍ଧବାଳା ମହାଶୟଙ୍କ ସହିତ
ଅମ୍ବେମାନେ ଏହମର ଦୋର ଗର୍ଭମେଷ୍ଟଙ୍କ
ଠାରେ ଏକାନ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିବୁଁ ସେ ଶାଶ୍ଵତ
ଗୋହରଣ ନିବାରଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ
ଅଭିନ ଜୀବି କରନ୍ତି । ପରକୁ ସଦ୍ୟପି ସେପରି
ଅଭିନ କରିବା ସହଜ କି ହୁଏ ଗେଟେ ଅନ୍ତରିକ୍ଷ
ଗୋପ ସେଣିର ଶାଶ୍ଵତମନ୍ତ୍ରେ ଏ ଦେଖିଯା
ଗୋବଧ ନିଷେଧ ଦେଲେ ଏଥିରେ ବନ୍ଦପ୍ରାପକ
ସରାର ଅନେକଙ୍କର ପ୍ରୟୋଜନ ଦେବ ନାହିଁ
ଓ ଗର୍ଭମେଷ୍ଟ ସହଜରେ ଭରଗର ଗୋକୁଳ
ଭରାକର ପ୍ରାଣବର୍ଦ୍ଧ ପୁଣି ଏକ ବୃଦ୍ଧିର ଭନ୍ଦର
କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ । କ୍ଲାଷିଟି ଭାବରିବା
ପିକ୍ର ବଳିଶ ସାଧନ ଓ ଗର୍ଭମେଷ୍ଟଙ୍କ ବଳ
ଦେବି ହେବ ।

ବିଜ୍ଞାନ ପୁଲମ ବିବରଣ ।

ବଜ୍ରଦେଶର ଗର ବର୍ଷର ସ୍ଥଳଶର କାର୍ଯ୍ୟ-
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଜ୍ରୀୟ ଗରଣ୍ଟିମେଘକର ନିର୍ବିରାଜ
ବାହାରଥ୍ରୁ । ସଜନେଇକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧ-
ମାନ ସାହିତ ଦେବା ଗରବର୍ଷର ମୁଖନ ଘଟକ
ଥିଲା । ସନ ୧୯୦୭ ମଧ୍ୟକା ଉତ୍ସମର ମାସରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠକର ମନ୍ଦାଦୟକ ରେଳଗାତ କଞ୍ଚୁ-
କରନା ତ୍ରୈଦେୟାଗଠାରୁ ସନ ୧୯୦୯ ମଧ୍ୟକା
ପିବୁଷା ମାସରେ କଲିତାର ସରକାର ଓରାର
ନାରୁ ଅଣଗୋପ ବିଦ୍ୟାଏକ କର୍ତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗି
ରହିଥିଲା । ଏ ଛଢା ମବଣ୍ଟିମେଘକ ବିରୁଦ୍ଧରେ
ସତ୍ତର୍ବର୍ଷ ବିଜ୍ଯାତୁଥିବା କର୍ଷୟ ମଧ୍ୟ ମାନିକିପନ୍ଥ
ଓ ମେଦମସରଠାରେ ଧରାଧତୁଥିଲା । ପ୍ରଥମ
ପ୍ରାକ ସମ୍ଭାବୀୟ ମୋନବିମା ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଦାଇଦୋ-
ର୍ତ୍ତର ବର୍ଣ୍ଣନାକ ଏବଂ ଦ୍ଵି ଗ୍ରୂପ୍‌ଗତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଜଣେ କମିଶନର ସାଫେବ ଗହନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଲାଗୁଥିଲାରୁ ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମାନ୍ୟବର ମନୋ-
ଦୟ ବର୍ଜମାନ କିଛି କହିବାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଜନଶ-
ାରଣ ପୂରଣାରୁ ସାହାଯ୍ୟଦେଇ କ ଥିବାଦେଇ

ନିଜା କରଇଲୁଛନ୍ତି । ସେ କହିଅଛନ୍ତି ଯେ
କେବେଳେବେ ପୃଷ୍ଠାଦେବୁ ସାହାସ୍ୟ ଦେଇ-
ବାହାରୁ ସର୍ବ ମାତ୍ର ସାଧାରଣତଃ ସାଧରଣ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ପୁନ୍ଥାଶୁନ୍ଦଗାହେବୁ ଶିଖିବ ବଢ଼ୁ-
ଲେବ ସୁକା ପୁଲୁଶକୁ ସାହାସ୍ୟ ଦେବାରୁ ଅନ୍ତରୁ-
ତୁଳା । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲେବକର ଏହି କାବ୍ୟ ରହି
ରହିବ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟଦେଶ ପ୍ରାୟ ପୁଲୁଶ
ଦସଗା ଲାଭ ଚରବାର ଆଶା କରସାଇ ବ
ପରେ । ତଥାପି ଷେଳେଟ ମହୋଦସ୍ତକ
ଦିବେଚବାରେ ବଜାବେଇବ ଅପରଥ ଦମନ
କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପୁଲୁଶ ଯଥେଷ୍ଟ ସରସ୍ତନ
କରିବା ସଙ୍ଗେ ସାହସ ଏବଂ ଦୁଃଖବା ଦେବାର
ଅନ୍ତରୁ । ବ୍ୟବସାୟୀ ଶୈର ଓ ତହାଏବକୁ
ଧରିବାରେ ପୁଲୁଶର କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜୀବକ
ଅଟର କାରଣ ଧରିବୋଇଥୁବା କି ୪୦୫ ଟଙ୍କା
ଆସମୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କି ୩୮୮ ଟଙ୍କା ଅର୍ଥରୁ ପରିହରିବା
କି ୫୪ ଟଙ୍କାରେ ସଜାଗାଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାର
ଅପରଥର ଅବସ୍ଥା ରିହୋର୍ଟରେ ବେଖାସିବାର
ସେଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦୋଷାତ୍ମକ ବହିରୁ ଦେଖାଯାଏ
ଯେ ସମ୍ବଲପୁର, ସାହାରାଦ, ପୁଣ୍ୟପୁର ଏବଂ ସରଗୋ-
ଦରରେ ପୁଲୁଶର କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜୀବକ
ହୋଇ ବାହିଁ । ଅପରଥିକି ଧରିବାଠାରୁ ଅପରଥ
ଦମନର କାର୍ଯ୍ୟ ଭାଗର୍ଭୁର, ସାହୀ ସାରଣ ଏବଂ
ଅନ୍ୟ କେବେଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ଦୋଷଥୁବାର ଦେଖି
ଷେଳେଟ ମହୋଦୟ ପଞ୍ଚମୀ ଦୋଷାତ୍ମକ
ତୁଳୁଶ ଧରିବା ଯୋଗ୍ୟ ମୋହଦମାନକରେ
ବହିଷ୍ମାନକ ସ୍ରଳେ ପୁଲୁଶ ଦିନ୍ତୁ କରିବାର
ଅନିତ୍ତକ ଦୋଷଥୁବାର ଉଡ଼ିପାରେ ଦେଖାଯାଏ
ଏବଂ ତହିଁ ର ପଳସ୍ତୁଷ ଅପରାଧୀ ବ୍ୟବସାୟିଙ୍କ
ଦମନ ଦୁକଳ ଦୋଷାତ୍ମକ । ଶର୍ଷା ପୁଷ୍ଟକ ଅଗର
ଦୋଷଥୁବା ମିଥିମା ମୋହଦମର ସରଣ ଅତ୍ୟାଚ
ଅଧିକ ଅଟେ । ଚବିଧ ପ୍ରତ୍ୟବାରେ ଦଶବ୍ୟ
ଆଇବର ଦୟା ୧୨୮ ଟାମରେ ଗୋ ୧୦୦ ଟଙ୍କା
ମୋହଦମା ଅଗର ଦୋଷଥୁବା ସ୍ରଳେ ଦେବଳ
ଗୋଟିକରେ ଦଶ୍ୟ ଦୋଷାତ୍ମକ ଏବଂ ଦୁନଳି ୫
ଦଜାବାନାଗରେ ସାମାନ୍ୟମେ ୮୪ ଓ ୧୨ ମୋହା
ଦମା ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାବରେ ଦେବଳ
ଯୋଗିବରେ ଦଶ୍ୟ ଦେଇଥିଲୁ । ଅଭରଞ୍ଜିଗ
ମୋହଦମାନ ଉପାୟମୁକ୍ତ ବୋଲି ପ୍ରଦଶିତ
ଦୋଷାତ୍ମକ ଓ ନାହିଁ ଏବା ଜିଲ୍ଲା ମେଜେଞ୍ଚର-
ମାନେ ଦେଖିଲେ । ପୁଲୁଶର ସଂଶୋଧକ କ
ସାହା ଷ୍ଟେଟ ସେକ୍ରିଟରୀ ମଞ୍ଚର କରିଅନ୍ତରୁ
ତହିଁ ସକାଳେ ବାର୍ତ୍ତି ପଞ୍ଚ ଘର ଟଙ୍କା ଅଧିକ
ଦେବ ସେ ଗହୁମଧରୁ ଦରମାହରେ
୫୫ ଲକ୍ଷ ଓ ଲୋକ ଓ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୋଗରେ
୨୫୬ ଲକ୍ଷ । ଏଥମଧ୍ୟ ଦଶପଦ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ

ଅଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥକ ଅବସ୍ଥା ବଲ-
ହେଲେ ଦେବ । ଧୂଳିଶ ଧରା ଯୋଗମ ଅପର-
ଧମାକ ପରିବତ୍ତା । ଏ ବର୍ତ୍ତିକାରୁ ଏବଂ ସେ ସମସ୍ତ
ବ୍ୟୋମ ଓଡ଼ିନ ଥିଲେ । ଏହା ବାଦିତୁବ ଦୂର୍ମଳ
କୋର୍ଯ୍ୟବାଦେହୁ ପଦ୍ଧିତବାରମୋଳିଯିବ । ଧୂଳିଶ
ବିଶିଖ ଯେଉଁ ସମ୍ବାଦରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ
ତତ୍ତ୍ଵବ୍ୟାକ ପଦାର୍ଥ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ ଜଣେ ଦେହ
ଦୂର ଅଥବା ଅସତାରଣ କିମେ ଅକାଶ୍ୟ
କରିଥିଲୁ ଅଥବା ସବାପାଖାରଣ ପୁଲାଶର
କାର୍ଯ୍ୟର ଜାରୁ ସମାଲୋଚକା କରୁଥିଲୁ ବୋଲି
ସୁଲାଶ ବିଶ୍ଵବର ଉନ୍ନତ ଦେଇ ନ ଥିବାର
ବୋଲିଯାଇ କି ଥାରେ । ସୁଲାଶ କର୍ମବ୍ୟାଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ସଦାଶ୍ଵର ଓ ବାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଦନକ ପ୍ରତି ଅଦର
ବନ୍ଧୁବାର ଦେଇଯାଏ । ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଯେ
ପୁଲାଶର ଏକେ ପ୍ରଶଂସା ସାଧାରଣ ମତ ସଙ୍ଗେ
ମିଶ୍ର କାହିଁ । ଗତ କେବେଳ ବର୍ଷ ଦେଲି
ସୁଲାଶ ସମ୍ବାଦରେ ଅବେଳା ରକ୍ତ ସରକାର
ବ୍ୟୟ ବରୁଅଛିଲୁ ଓ ଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ ନୟକୁ
ଦରବା ଚେଷ୍ଟାରେ ଦୁଃଖ ନାହିଁ । ଏଥରେ ଯେ
କୁଠ ଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ ଏହା ବୋଲିଯାଇ କି
ଥାରେ । ମାତ୍ର ଅବ୍ୟ ଅଶ୍ଵକୁରୂପ ଫଳ ଦେଖା
ଯାଇ ବାହି । ସୁଲାଶ ନରଶ୍ଵରମଞ୍ଜର ତହାର
ବାଗ । ସେ ଦାତରୁ ବଳ ଦେବା ଯେମନ୍ତ
ଆବଶ୍ୟକ ହିଂହର ଅଜ୍ଞାନ ବନ୍ଧବହାର ଦମନ
ଦରବା କେମନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟି । ଗର୍ବୀ-
ଦେଖିଲ ସମାଲୋଚନାରେ ବହିର କର ନିଦ-
ର୍ଦ୍ଧ ଦେଖିଲୁ ନାହିଁ । ସର ଦେବକରଙ୍କ ପର
ଦିତୀୟ ଶାସକତତ୍ତ୍ଵକୁ ପ୍ରତି ଏହା ଠିକ
ହୋଇ ବାହି । ସୁଲାଶର ଅନାର୍ଦ୍ଦର ଅବେଳା
ଦୂରାହରଣ ନିତସାଧାରଣ ପ୍ରତିର କରୁଥିଲୁ
ଏବଂ ମେଦମାୟର କାଣ୍ଡ ଗର୍ବୀମେଘର ବିନ୍ଦୁ-
ସନ୍ଧିକରେ ଦେଲେବିହି ଦରକାର୍ତ୍ତ ସେଉଁ
ମନ୍ଦିରା ପ୍ରକଳ୍ପ ଦରଥିଲୁ ତାହା ସୁଲାଶ
ବସନ୍ତରେ ନିତସାଧାରଣର ମତ ଦିଶେଷରୂପେ
ପୋଷକବା କରୁଥିବା ପ୍ରକାଶରେ ଦର୍ଶନ ପ୍ରତି ଅଦୌ
ଅପ୍ରାପ ଦରବା ଭଲ ଦର୍ଶ ନାହିଁ । ଏହା
ଦେଖି ଗେବେ କେହି ଅକୁମାକ ଦରେ ଯେ
ନରଶ୍ଵର ଅଯାମନବା ରାଜୁ ଦୟାରେ
ଦେବେ ଏମନ୍ତ ସ୍ଵର ସେ ସୁଲାଶର ପାଇଁ
ପଣିବା କିମ୍ବା ମହେ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ମାନ୍ୟ
ବର ମହୋଦୟ ସର ଦେବକରଙ୍କୁ ଏ ଦଥ
ଅଜଣା ବାହି ଓ ସେ ତାହା ଅନ୍ତିତ ସ୍ଥାନର
କର ମଧ୍ୟ ଲୋହେ ସୁଲାଶର ସାହ୍ୟ ନ କରି

ଗାର କହି ଲେବଳର ଦୋଷ ଦେଖାଇ
ଅଛନ୍ତି ଅଥବା ପୁଲଙ୍କର ଜକସାଧାରଣର
ସାହୀଯା ଓ ସହାନ୍ତରୁକୁ ଏଇବା ବିଷୟରେ
ପଦେ ସକା ଉପଦେଶ ଦେଇ ନାହନ୍ତି ।
ମେଉ ୩'ରେ ଘୟ ଓ ଅଭିନାଶ ବର୍ତ୍ତମାନ
ସେଠାରେ ପ୍ରାଚି ଓ ସାହୀଯା ସମ୍ବନ୍ଧ କି ?
ସରବାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କରେ ପୁଲଙ୍କ ଦିନରୁ କ
ଡ଼ଳ ଦୃଢ଼ରୁଷେ କଥ୍ୟ ବିଜୂର ନୁ କରିବା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଲଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ସଂସ୍କାର ଦେବ
ନାହିଁ ।

ପ୍ରକାଶପତ୍ର ସ୍କ୍ରିବାର

ପ୍ରେମ ଲଗଭାଗ । ।— ଗୋପୀମା ଓ ଗୋପକାଳିକ
ଲାଲଜା କରୁଣ ପ୍ରଶାନ୍ତ । ଏହା ଖଣ୍ଡବ ହିନ୍ଦୀ
କବିତା ସ୍ଥାନ । ସ୍ଵରୂପେତ୍ରମ ଷେଷରେ ଦିବ
ଜିଗ ଥୁଳା ସମସ୍ତ ଭାରଗବାରୀଙ୍କ ପୂଜନ ଶାକଗ
ନାଥ ଦେବଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠନତାରୁ ଶେଷ ବର୍ଣ୍ଣନା
ଓ ମାନାମ୍ବା ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଦୋଷାଧରୁ ଏବଂ
ସମସ୍ତଙ୍କ ନାମହାରରେ ଲଗବା ଉଦେଶ୍ୟରେ
ଦେବନାଗର ଅଶ୍ଵରରେ କାଶିର ସାହାଲୟରେ
ପ୍ରକାଶର ଦୋଷାଧରୁ । ପ୍ରକାଶକ ଗୋପକାଳ
ଲାଲଜା ପ୍ରେମ କବ ବୋଲି ପ୍ରକ୍ରିୟାପର ନଦେଶ
ଦରଥରୁ ଏବଂ ଗ୍ରହର ମୂଳଠାରୁ ଶେଷ ସର୍ବୀନ୍ଦ୍ର
ପ୍ରେମ ଯୁଦ୍ଧ ବିଶ୍ଵଚିତ ଥିବାର ଦେଖି ଅମ୍ବୁମାନେ
ସ୍ଥାନୀ ହୋଇଥିରୁ । ରକ୍ତମାନେ ଏ ଗ୍ରହ ଥାଠ କର
ପ୍ରାଚି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ । ଦୂର୍ୟ ଅଂଶରା ।

ପ୍ରତ୍ଯେ ଧୂରଣାକୁର୍ବି ନଦୀର ଜୟ—ରଧ
ହୁବୁ ।—ହେଉଥି ଶୋଭନକାରୀଦେଇ
ଏ ଉଦ୍‌ଦିତ ବାରସୁଣ୍ଡର ଦେବ ହୃଦୟ ବାହା
ହୁରଙ୍ଗହାର ସମ୍ମନ ମୂଳ ପ୍ରଦ୍ରବ୍ୟ ଅନ୍ତରାତ୍ମକ
ଓ ଶୋଭନ କାର ମଦନମୋହାର ସଜ ସନ୍ଦରେ
ମୁଦ୍ରା ଦୋହା ପୁକାରିବ । ଏହା କବିତାରେ
ପଦ୍ମ ସମନ୍ଦର ପୁ ପୁ ଶୁଣ୍ଡର ବ୍ୟାପି ଏକ ପୁକାରୁ
ତୁମ୍ଭ ଥିଲେ । ଏହା ମୁଦ୍ରାର ମନ୍ଦର ପ୍ରାଣକାନ୍ଦ
ଥିବା ସମୟରେ ବୈଷବରକୁଳହାର ରଧବୃଷ୍ଟ-
ପ୍ରେମ ପାୟୁଷ ପାରାଧି ବରତର ଦୋହରାଳ ଏବଂ
କରିବ ପରିପର ପୁଷ୍ପକ ଶାରବାର ଅନ୍ତରାଳ
ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଅମୁମାକଳ ହସ୍ତରତ ହେବାରୁ
ଦୂରକରେ ପୁନବାର ପ୍ରେମ ପ୍ରକାଶ ଲାଗିବୁକ
ହେବାର ଭାବ ତତ୍ତ୍ଵ ହୋଇଗଲାନ୍ତି । ଇଷରକ-
ଠାରେ ବୈଷବକ ପ୍ରେମ ଦ୍ଵାରା ଚରମ ସୀମା ମାତ୍ର
ସେ ପ୍ରେମ ଲେବ ପ୍ରତିରତ ଦେହ ସମ୍ମୁଦ୍ର ପ୍ରେମ-
ଠାରୁ ସମ୍ମୁଦ୍ର ସମ୍ମଦ୍ର । ଦେହର ପ୍ରେମର ପରିବା-
ରେ ସେ ପ୍ରେମ ଦେଖିବାରୁ ଯାଇ ଯାହା ଫଳ
ହୁଏ ତାହା ଅମୁମାକଳ ପଦ ଅଛୁ ଏମନ୍ତ
କି ହରିର ଉବାର ଶାରବା କାଟିବର ପାଠ ।

ସେ ଯାଦା ହେଉ ଗଛ କାର୍ଯ୍ୟ ଜଳାଇ ସେଇ
ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିଶ୍ଵର ଅଥବା ସାହୁଗ୍ୟ ସେବାରେ
ବ୍ୟୟ ଭବ ନ୍ତି ସେ ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦାର୍ଥ । ସମା-
ଜୋତିଙ୍କ ସ୍ପୃହକର ଭାଷା ସରଳ ଏବଂ ହୃଦୟ
ଗ୍ରାହୀ । ଉକ୍ତ ଭାବମାକେ ସେ ଏଥରେ ପରିଚ୍ଛିପ୍ତ
କର ଦେଇବେ ବେଳିବା ବାହୁଦେଶ ।

ପାତ୍ରାବ୍ଦିକ ସମ୍ବୁଦ୍ଧି ।

କଲିତବା ଗେଜେଟ୍

ବାଲେଖର ମାଟେ କୁଠ ଶାସ୍ତ୍ର ମାଚେନ୍ଦ୍ରଜଳ ପେନ
ଟିଏ ନ ଛାଟି ନେବାରେ ହେ ମାଃ ଓଡ଼ିଆ ବଲେଖର
ବାରୁ ମନମୋହନ ସ୍ୟ ସେହି ଜୀବନ ମା ଓ ବଳେଖର
ହେଲେ ।

ବାରୁ ଗନ୍ଧମୋହନ ମହାଦେଶୀ କଟକ ଦେଖିଲୁଗ ପ୍ରଥମ
ଦିଲ୍ଲିକ ସଦରେ ବାହାର ହେଲେ ।

ମିଃ ଏବେ କିଃ ସାହି ତୁଳୟଶ୍ରେଣୀର ପୂର୍ବମ ସୁପରଫେ-
ଶ୍ରେଣୀ ଏହର ବାହୁଲ ହେଲେ ।

ବାରୁ ରେତାରନାଥ । ବ୍ୟକ୍ତିକ ସନ୍ମାନ । ୧୯୫୫ ଅଗଷ୍ଟ ଦିନର
ରେତାରନାଥ ଏକାଶେ ପରିଷାରେ ଦାତାର୍ଥୀ ହୋଇଥାଏନ୍ତି ।

ବାଲେଶ୍ୱର ଜ୍ଞାନକ୍ଷେତ୍ର ମୌଳିକ ନବିରୁଦ୍ଧି
ସୁପ୍ରେଣୀ ମାନିଷକ କମନ୍ସା ପାଇଲେ ।

ଦେବନଥ କଲେପୁଣ୍ଡ ସ ଲୀ ସହାୟ ମିଶବ ବାରୁ
ଦେବନଥ ଘୋଷାଳ ପେଣ୍ଠିର ସହାୟ ପ୍ରଥମ ମିଶବ

ବ୍ୟାମନୁଦିତ ଚନ୍ଦ୍ରୀ ସନ ୧୦୦ ଅକ୍ଷୟ ଗା ।
ଦେଖିଲୁ ବଜାକିଲ ସ୍ଵଳସବ୍ଲନସପ୍ରକଟନ ପଡ଼ଗେ ବାହାର
ହେଲା ।

ନମ୍ରାଷ୍ଟିତ ଉତ୍ତରାଜ୍ୟମାହେ କଣିକ ଚିତ୍ର କୋର୍ଟର ସହ୍ୟ
ଦେଇ ହେଲେ । ସଥି—

ମହାର ପେଟାଲ } ବାରୁ ଗୋକୁଳର ଗୋଧୂର
ମାୟାଧର ଦାସ }

ପ୍ରକାଶକ ମନ୍ତ୍ରମାଲା
ଗାଁ ଜିମ୍ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ମିଳ
ସାଜମୁଦ୍ରା ବୈଚାଳ } ସ୍ଵର୍ଗରତ୍ନ, ମୌର୍ଯ୍ୟକ କାହାରୁ
ହୋତିର } ସାତ୍ରିକାଳୀ ପଣ୍ଡିତ, ସାଜମୁଦ୍ରା
ଗାଁ ଗମାର୍ଥୀ ପାଇ
,, ବାନ୍ଧୁ ପାଇ

ବେଳାପତା ଲୋକାର ବାରୁ ଘୋଟେଗଲି ଦର, ସବୁ
ଦେଇଲାଏ ଅତିଥି ରହେବାଗପତି-
ଗୋଟିଏ ବାରୁ ମୟାଧ ଦାସ
,, ସବେଳ୍ପି କଥି ଦୋଷ

ବେଳିର ସୁନ୍ଦରାବଳୀ
ପ୍ରାଚୀ କୌଣସି ତୁରିଜନନ : ଏହିରୁହାତକ ରହିଲିଥିଲ
ପ୍ରାଚୀର ପ୍ରାଚୀରାମା

ପ୍ରେସ୍‌ର କେତୁଳା ଜାହାନାର
ଧୂର ଦେଖିଛି ଯେବେଳେ ବନ୍ଦ
ହାଏ ପାଶୁମାଣ ଶିଖ

„ଗୋପନୀୟ
„ମୁଦ୍ରଣ ମଳ

„କରମୋହନ ରାଜ
„ଶୋଭାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଦ୍ମନାଥ

ମୋରବା ରୁଦ୍ରବାହ ମହିତ

ପ୍ରେକ୍ଷଣୀ

ପ୍ରସ୍ତରକଳ ନିମିତ୍ତ ସକାଶେ ଅମେରିକା
ଦୟା ଦେବ ।

To The Editor, 'The Utkal Dipika.'

Sir, We are glad to note that an association called "the Orissa Athletic Association" has been formed at Cuttack with the Commissioner of the Orissa Division at its head and many high European officers, Professors, teachers and other prominent gentlemen of light and leading in the roll of its members. The Association has two main objects in view, the first being to improve the bodily strength of the youth who read in the schools and colleges of Orissa and play Cricket, Football and Hockey for physical exercise; the second being to keep in check all the athletic clubs of Orissa under one organisation by affiliation in order that no violence on the part of any player or club during matches may happen as has often been the case.

Now it is gratifying to note that "The Orissa Art Wares" & Mr. G. C. Prusty have both placed a shield and a cup respectively in the hands of the Association for the encouragement of foot-ball game in Orissa. Under the circumstances, it is hoped that there will be competition for the prize among the several foot-ball teams of Orissa. We hear that four or five teams have already sent in their names for the competitions. In this connection we wish to make some remarks which, we hope, the Orissa Athletic Association will kindly take into serious consideration.

As the shield and the cup are only open to foot-ball teams of Orissa, no foreign teams can in any way be permitted for the competition, nor any of their players be permitted to play for any team of Orissa. In the case of Schools and Colleges of Orissa having athletic clubs attached to them, we have nothing to say as reason is evident. But in the case of private clubs, it is strongly protested that no foreign players can be allowed to play for them in the competition unless they have played for atleast one reason.

Now it is in the air that the Wellington Sporting Club has brought down some players from Calcutta for the shield match and is busy in arranging friendly matches in order to entitle them for the competition according to the I. F. A. Rules. We now propose that the I. F. A. Rules should not be strictly adhered to in the case of the Orissa Athletic Association. As this is a separate Organisation it is nothing to do with the I. F. A. Yes, it is very true that the Association has passed a resolution that all games should be played under I. F. A. Rules. But there is no reason why the O. A. A. may not make some additions and alterations of the rules when it is entirely different from the I. F. A.

We must now proceed to refer to the case of the last year when the "Trusty Cup" was played. The Wellington Sporting Club got down some players from Calcutta and entitled them to play for them according to the I. F. A. Rules; but the Cup-council for the sake of justice did not permit such state of things.

If any club has no good players of its own, the best course for it would be that it should not at all send its name for the competition. It does not in any way reflect credit on it when a team turns up to the field with 'borrowed feathers'. We should strongly advise such teams that in the absence of good players in their clubs, they should manfully retire from the field of competition and should not strive for the game by getting players from Calcutta and Hoogly. In such cases no real improvement is achieved.

in sports, and the objects of the Association and the prize-givers are not fulfilled.

Under such circumstances, we hope that the Honorary Secretary of the Orissa Athletic Association will kindly consider the case and put the matter on the table.

Cuttack } 23.9.09 Justice

ମହା ଶୟ !

ଅଧିକାର ତଳକ ମାସ ଗା ଏ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ପହଞ୍ଚାରେ “ଯାହାଏ ଅଭିନୟ” କାମକ ପ୍ରବଳରେ
ଏ ପ୍ରଦେଶରେ ଅଜିକାଲ ଯେ ଭାବରେ
ପ୍ରତିକ ଯାଦା ଦୁଃଖ ଗାହା ନିରାକ୍ରୁ ଦିଗ୍ବୟାଳୀଣ ତେ
ବହୁର ଭାବର କରିବାପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ବିଶ୍ଵବ୍ରାତ
ଭାବରେ ସଙ୍ଗୀବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା କରିବାକିମିର ଅଧିକାର
କିମିର ଏତିଥିରେ ଉପରେ ହେଉଥିବା

କେତେ କାଳୁଦିନଙ୍କୁ ଉପରିଦିଶା ଦୟାପାତ୍ର
ପ୍ରକୃତରେ ଏ କାଳର ସାଧା ବଡ଼ ଜୀବନ୍ୟପଦାର୍ଥ,
ନିଗାନ୍ତ ଶ୍ରୀହବେଷୁଣୀ କ ଦେଲେ ତାହା ଶ୍ରୀ-
ବାନ୍ଧୁ ବାଧ ଦେବାନ୍ତୁ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେବେବେ-
ଲେ ଦ୍ଵାଦ୍ଶ ମହାସ୍ଵା ଅସି “ ଅପରେ ଦୁଆର
ଅକ୍ଷାତ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଗାତ୍ର ଗାତ୍ର ” ଗୀତ ଗର୍ଦର ବିନ-
ନ୍ଧର ସୁରରେ ଗାନ କର ମନ୍ତ୍ରଗ କୃତ୍ୟ ଅରସୁ
କରଦିଥିନ୍ତି ବେଗେବେଲେ ସେ ବିଜ୍ଞନରୋଧୀ-
ରେ କାଳ ଅତିରି ପତନ୍ୟାବ ପୁଣି ମହାବୀର
ଦେଶ ବିଳାସ ଦେଖି ମଣ୍ଡି ବୋଲି ବାନ୍ଧର
ରୂପରୁଣି ଦରଣ କରିବା ସାଧାରଣ ହୋଇ ପାରେ ।

ଏ କଦର୍ଯ୍ୟକାଣ୍ଡର ଅଶ୍ଵ ସସ୍ତାର ନିରାକୁ ପ୍ରୟୋ-
ଜୀବ । କିନ୍ତୁ ଗାହା କୁହର ବିଷ ? ଏ ପମେ
ସାଧାରଣଙ୍କର ଚାତ ନିରାକୁ ପଢ଼ି ଦୂରଜନମୟ
ହୋଇଯାଇଥାଇ; ସେ ନରକରୁ ସେ ସେମାନେ
ସଜଳରେ ବିନା ସାହାଯ୍ୟରେ ଦୂଟି ପାରବେ ସେ
ଆଶା ଅଛି ଥିଲୁ । ସଜଳ ଉନ୍ନତର ପଥଦର୍ଶକ
ପୁଣୀତ ସର୍ବଭବନ୍ୟଲୋକେ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ
ଯାହା କରିବେ ଜନସାଧାରଣ ଗାହା ଅନୁକୂଳରୂପ
ଦୟକେ ନୈ ବଜା ହୁଅର ବିଷୟ ଏହି କି
ଅମୃତାନନ୍ଦର ପାଦିର ତେତିଆ ଭାଇମାତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟକ୍ତି ସଙ୍ଗିତ ବିଦ୍ୟାକୁ କର୍ମଜାଣ
ମନେ କର ଗାହାର ଅନୁଶୀଳନ କରିବା ଦୂରେ
ଆଉ ବରଂ ଗାହା ଉପରେ ବରକ ଦୁଇନ୍ତି ଦୂରେ

ପୁଣି କାହାର ସଙ୍ଗିପ୍ରତି ଶ୍ରୀ ଥୁଲେହେ ସ୍ଵର,
ଲୟ ଓ ତାଳ ଦୂର କ ପରବାରୁ ସେମାନଙ୍କ
ତାଦା ଅନୁଆଳିଗୋ ଅବେଳେ ସଙ୍ଗୀର ବିଦ୍ୟାକ
ଯେବେ ସହଜ ମନେ ବରନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରରେ ତାଦା
ସେପରି ଦୂରେ, ପୁଣି ଗହିରେ ଯେ ନ ମନ୍ଦେ ହେ
ତାଦାର ରଷ ପ୍ରଫଳ ବରପାରେ ନାହିଁ । ସଙ୍ଗୀର
ବିଦ୍ୟା ତିକ୍ଷା ବରବାରୁ ଗଲେ ସ୍ଵର ଓ ତାଳର
କ୍ରିକ ଓ ସାଧକ ବଡ଼ ପ୍ରସ୍ତୁତିଜଳ; କିନ୍ତୁ ଅଜି
କାଲ ଅବେଳି ତିରିବ ଯୁଦ୍ଧ ଏ ଦୂରର ଅବ
ଶ୍ରେଷ୍ଠଗପ୍ରତି ଦୂରେ କରନ୍ତି ଦାର୍ଢି । ସେମାନେ
ମନେ ବରନ୍ତି ବାରମୋକ୍ଷୀ ବଜାର ଗାର

ଗାନ୍ଧି ହେଲେ, ସେ ଗାନ୍ଧି ବେଳାଳ, ବହୁମୂଳ, ବା ବେଳୟ ହେଲେ କୌଣସି କଥା କାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଗାଳ ସ୍ଵର ଅଦ୍ଵା ସାଧନ ବନ୍ଦାକୁ ହେଲେ ପରଶ୍ରମ ଅବଶ୍ୟକ; ପରଶ୍ରମକାଳର ହେଲେ ସଙ୍ଗୀର ଶିଖା କରିବାକୁ ଯତ୍ତା କରିବା ବଢ଼ିମନୀ ମାତ୍ର । ପୁଣି ସଙ୍ଗୀତଶ୍ରୀଙ୍କ ଯାଦା ବୋଲି ଅରିବୟ ବୋଲି ସବୈବ ସାରି ଜୀବ ଚଷ୍ଟପ୍ରାୟ । ସଙ୍ଗୀର ବିଦ୍ୟା ସେ କେବଳ ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ପଠିବ ଲୋଡ଼ା ଗାନ୍ଧି କିମ୍ବା ଉତ୍ସରକ୍ଷର ଗୁଣ ଗାନ୍ଧି କର ପରମାନନ୍ଦ ଲିର କରିବାର ମଧ୍ୟ ଏହା ଗୋଟିଏ ଉତ୍ସରକ୍ଷର ଉପାୟ । ଏଥୁରେ ସେ ପରମାନନ୍ଦ ଲିର କୁଏ ଗାନ୍ଧି ସେ ଅନୁଭବ ସେହି ଏକା କୁହୁପାରେ । ଅରବେ ଶିରିତ ସୁବନ୍ଦମାନଙ୍କର ସଙ୍ଗୀର ଚର୍ଚପ୍ରକଳ ମହୋଯୋଗୀ ହେବା ଓ ଯାଦାଦିର ଉତ୍ସରକ୍ଷର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ନିତାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ । ସଙ୍ଗୀର ବିଦ୍ୟା ଶିର୍ଷ କରିବାକୁ ହେଲେ ନିୟମିତରୁପେ ତାନ୍ତା ସାଧନ କରିବା ଉଚିତ । ପ୍ରଥମେ ଗାଳ, ଗଢ଼ବାହି ଲିଘ୍ୟ ରହି ଭାବରୁ ସର ସାଧନ କରିବାକୁ କୁଏ । ପ୍ରତିଦିନ ସଦ୍ବୁଦ୍ଧି (ଓସ୍ତାଦ)ଠାରୁ କିଛି, ଶିଖାକର ଗାନ୍ଧି ଅଭ୍ୟାସ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହିପରି ବିନ୍ଦୁ ଦିନ ଅନ୍ତଶୀଳନ ବଳ ଭାବରୁ ସର ଓ ଗାଳର ଜୀବ ହେଲେ ବଶୁକ ସର ବରଣୀ ଦିଶା କରିବାକୁ ହେବ । ଅମୂଳନଙ୍କର ସଙ୍ଗୀର ଶାସ୍ତ୍ରରେ ୨୨ ଗ୍ରୂହ, ଭାଦ୍ରାସ, ମୁଦ୍ରାଶ ଓ ଗାର ନାମକ ନିନ୍ତାମ ଏବଂ ସା, ରେ, ଗ, ମ, ପ, ଧ, ନ ନାମକ ସପ୍ରସରର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଛି । ସମସ୍ତ ସର ବରଣୀର ଅଳାପ ଏଥୁରେ ହୋଇଥାଏ । ସୁରବାଂ ସର ସାଧନ କରିବାକୁ ହେଲେ “ଗାରେ ଗମ” ସାଧନ କରିବାକୁ କୁଏ । ପୁଣି ସମସ୍ତ ଗାଳ ସପ୍ତ ମାତ୍ରାର ଅନ୍ତରଗତ । ମାତ୍ରା ଜୀବ କ ହେଲେ ଗାଳ ଜୀବ କୁଏ କାହିଁ । ପ୍ରତିଗାରରେ ସର ଓ ଗାଳର ବନ୍ଦୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ଆଏ । ଏଥୁ ମଧ୍ୟରୁ ବୋଟିକର ଅଭ୍ୟବ ହେଲେ ଗୀର ପୁଣ୍ଟି କୁଏ ନାହିଁ । ବୁଦ୍ଧାଙ୍କ ଗୀର ଗାଇବାକୁ ହେଲେ ଗାନ୍ଧି ବନ୍ଦୁକ ସର ଗାଲରେ କ ଗାଇଲେ ଗାଳ, ଗୀର ବୋଲା ଯାଏ କାହିଁ । ପାଶାର୍ଥ୍ୟ ଦେଇମାନଙ୍କରେ ନିୟମିତରୁପେ ପ୍ରାୟ ସବଳ ବୃଦ୍ଧଶାୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସଙ୍ଗୀର ଚର୍ଚା କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଅମୂଳନଙ୍କର ଏ ପ୍ରଦେଶରେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକେ ଗହିରେ ଅନୁଭବ କରି ଦେଖି ବିଶ୍ୱାସ କରିପାର ।

ବନ୍ଦିକ ଏବଂ ବନ୍ଦିକ ମିଶ୍ର

ମୂଲ୍ୟପତ୍ର ।	
ବାବୁ ଶ୍ରୀ କୋଣାରାଜ ଦାସ	ଚିତ୍ରପଥଗଳ
”	ମନ୍ଦିରଗେହିନେ ସାତ
”	ଦୟାବର୍ଷି ପୋଷାଳ
ମହାରାଜା ବାବୁ	ଢାକନକା
ବାବୁ ଶ୍ରୀ ପୋଣ୍ଡିନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡିର	ପରିବହନି
”	ପର୍ବତୀଶ୍ଵର
”	ପଥମୋହନ ନାୟକ

ADVERTISEMENT.

Wanted a Head Pundit for Christian Girl's Middle Vernacular School, Balasore—must have passed at least the Middle Vernacular and Cuttack Training Examinations—Salary up to Rs. 25 according to qualifications. Application with reference to be sent to the Secretary, Mission Girl's M. V. School, Balasore.

NOTICE.

Wanted a Tutor for the Jubaraj of the Athmalik Feudatory State on a salary of Rs. 70 (Seventy Rupees) per mensem. None need apply who has not passed the B. A. Examination or has special experience in teaching. A retired officer of the Education department will have preference. Applications with testimonials will be received by the undersigned up to 30th November next.

Bibudhendra Deo
Feudatory chief of
Athmalik

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଆଜି କଥା ନାହିଁ ମୁହାମର ପାଶ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲୋକ ମାଧ୍ୟମରେ କାହାର ବେଳତର ବେଳତର ଅବଶ୍ୟକ ଥାଇ । ସେ ମେ ପ୍ରତ୍ୟେକି ଉତ୍ତରପାଞ୍ଚକା କିମ୍ବା କୁଳ କାହାର ହିସାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକି ଆଜିପାଦବେ । ଶତବିତ୍ତ ପରିଷ୍ଵେତୀର୍ଣ୍ଣ ଓ ବନ୍ଦୁର ଗର୍ଭତ ଶିଶ୍ରୀ ପ୍ରଣାଳୀ ଜୀବନ୍ଥକା ଲୋକଙ୍କର ଅନ୍ୟ କାହାର ଅବେଦନ ପତ୍ର ପ୍ରକଳ୍ପ ଦେବ କାହାରେ । ଅମାରୀ ଅଳ୍ପାବଳୀ ମାପ କା ୧୫୦୫ ମଧ୍ୟରେ ଅବେଦନ କର ପାଇବେ ।

ବଢ଼ମ୍ବାରତ ଅଧିକାରୀ } Bhagawan Mahapatra
ଦାୟୀ } Dewan
ବାରମାବାଜି } Baramba Baj, Orissa

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଳାନାଟି ଶ୍ଵର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଭବାନିଯାଟଣା, ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ବିଦ୍ୟାଲୟର, ଉତ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ବିଦ୍ୟାଲୟ ଧରଣରେ ମଠର ପ୍ରତିକ୍ରିଯାନାମକ ନିମ୍ନଲୋକ ଜଣେ ଗୁରୁତ୍ବନୂଳୀଙ୍କ ପଣ୍ଡିତ ଅବଶ୍ୟକ । ମାଧ୍ୟମ ବେଳତ କା ୨୫ ହୋଇ ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶୀୟ କୁରକ ଉତ୍ୟାକୁଳର ଶିଶ୍ରୀ ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ କଟକ ଟ୍ରେନିଂସ୍, ଲଗର ଶେଷ ପ୍ରାକ୍ତନରେ ଉତ୍ତରପାଞ୍ଚକା ଦୋଷ କା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଅବେଦନ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରାଥମାନିକ ଅଧିକାରୀ ପାଇଦଶିତ୍ରା ଓ ଅତରଙ୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର କବଳ ସହିତ ସେମା-

କବଳ ପ୍ରାର୍ଥନା ପତ୍ର ୧୫୦୫ ପାଇ ଅଳ୍ପାବଳୀ ମାପ କା ୧୦ ରାଜ୍ୟରେ କିମ୍ବା ସାରବକାରକ ନିକଟକୁ ପଠାଇଛେ ।

J. K. Tripathy
Superintendent
Kalahandi State
16-9-09. Bhawani Patna P. O.
Via Sambalpur
B. N. R.

ବଳକ ପାଞ୍ଚକା ।

EDUCATION IN INDIA.

Some people think that just before the British occupation there was little or no education in this country and that education is now more wide-spread than it was in Pre-British days. It is no doubt true that just before the British occupation, education in India was at its lowest ebb but it is not true that even then educational institutions were less numerous than they are at present. This is what Mr. Kier Hardie M. P. writes :—

"The total number of children attending schools in the whole of India, including the native states, is only about 5 millions, and the cost which the Government of India spends upon education works out at about 1½d per head. The military expenditure, I may add in passing, averages one shilling per head of the population. Max Muller, on the strength of official documents and a missionary report concerning education in Bengal prior to the British occupation, asserts that there were then 80,000 native schools in Bengal, or one for every 400 of the population"—Keir Hardie's India, page 5.

Sir Thomas Munro, who was Governor of Madras early last century thus describes what India was in the days prior to British occupation:—

"If a good system of agriculture, un-rivalled manufacturing skill, a capacity to produce whatever can contribute to either convenience or luxury, schools established in every village for teaching reading, writing and arithmetic, the general practice of hospitality and charity among each other, and above all, a treatment of the female sex full of confidence, respect and delicacy, are among the signs which denote a civilised people—then the Hindus are not inferior to the natives of Europe: and if civilisation is to become an article of trade between England and India, I am convinced that England will gain by the import cargo". Ibid pages 5-6.

The latest report on Public Instruction in Bengal (1907-8) shews that there are only 45,578 educational institutions for a total population of 4,776,954 i.e. one institution for 1048

of the population against one for 400 that existed prior to British occupation.

We cannot expect a nation to hold its own place in the scale of nations without proper education. The bulk of the people must be sufficiently educated and this can only be expected when there is an adequate number of schools all over the country. Education had always been the free gift of oriental kings. But it is now being made too dear. The educational grant, if we mistake not, is mostly absorbed in building a number of decent houses and in strengthening the supervising staff of educational officers, whereas no such attention, has been given to the establishment of new schools or promotion of the status of persons actually engaged in imparting education. The educational policy of Lord Curzon so far as it endeavoured to place our university on the footing of English universities has the effect of making the education dear and available only to the rich or in other words to make it "the privilege of the rich and not the birth right of the poor".

(To be continued)

ସ୍ବାକଳ ଦେବାରେ ସ୍ଵାପଦେଶରେ ହୃଦୟ-
ସାକ୍ଷୀ ଦାତା ଗତ କା ୧୮ ରାତରେ ଶେଷ-
ଦେବା ସ୍ପ୍ରାକ୍ରି କଳ ଦେଇଅଛି । କେବଳ
ବିଦେଶ ବିଜ୍ଞାପ୍ରତି କିଲାରେ ୨୦ ଜଣ ଜୀବରୀ
ସାକ୍ଷୀ ମାଝମୁଦ୍ରା ଲାଗିଲା ।

ଗତ କା ୨୩ ଉତ୍ୟରେ ଶେଷଦେବା ସ୍ପ୍ରାକ୍ରିରେ
କୃତ୍ତି, ବଙ୍ଗ, ମଧ୍ୟଦେଶ ଓ ଦଶିନ କେବେ-
ଦାମରେ ଉତ୍ତମ ବୃକ୍ଷ ଦେଇଅଛି । ଏପାଞ୍ଚି
ମଧ୍ୟରେ ଶତାବ୍ଦୀ ପ୍ରାକ୍ତନ ପର୍ବତ ପର-
ମାଣ ବିହି ଉତ୍ତାଥର ମାଧ୍ୟ ଭାବର ଅନ୍ୟ
ସକଳ ପ୍ରଦେଶରେ ନୟମୀର ସମାଜର ଅଧିକ
କୋରାଅଛି ।

ଗତ କା ୧୮ ଉତ୍ୟରେ ଶେଷଦେବା ସ୍ପ୍ରାକ୍ରିରେ
ଭାବର ଭାବର ପ୍ରଦେଶରେ ସେବାରେ ୨୩୫୩
ମୂଳ କୋରାଅଛି ସେ କହିମୟରେ ବନ୍ଦେଶରେ
୨୫୩ ମଧ୍ୟରେ ୮୮୫ ସ୍ତର ପକ୍ଷରେ ୩୩୩
ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ୨୫୨ ମଧ୍ୟରେ ୨୫୯
ଏବଂ ମଧ୍ୟଭାବରେ ୧୦୫ ଉତ୍ୟରେ ୧୦୨
ପ୍ରଦେଶର ଅକ୍ଷ ୨୦୧୭ ଥିଲା । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ
ଓ ବନ୍ଦେଶରେ ଅଧିକ ବୃକ୍ଷ ଦେଇଅଛି ।

ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶର ମାନ୍ୟବ ଲୋହବ୍ୟ
ଗର୍ଭିର କଲାକାର ବିଜେଟରେ ଯୋଗଣ
ଦେଇଅଛି କି ବରକ ଜିଲ୍ଲା କା ୧୦ ମର
ରାଜ୍ୟ ତୋମପତ୍ର କାହାଲର ମାହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ସମସ୍ତ ମର୍ଜନାର ସବୁଲାପି ବଙ୍ଗୀୟ ବନ୍ଦେଶର

ଆଠ ଅଧିକର ଧା ୧୦୩ (ବ) ର ଅନୁଷ୍ଠାନେ
ପ୍ରସତ ପଶୁରଚ ହୋଇଥିଲା ।

ଆମୀ ଗାଁତେ ସଖରେ ତୁଣ
ମେତକର ସୁନରେ ଦକ୍ଷାରଶ୍ଵର ଗଣର ସାହୁ-
ହିକ ପଦ୍ମନାଥ ହେବ । ଯେଉଁମାତ୍ରେ ଯଦ୍ବାନୀ
ଦେବେ ଏକସପ୍ତାହ ପୂର୍ବ ଅବେଦନ ସହିବ
ଏ କେବେ ପଦ ତୁଣ ମେତକଳ ପୁଲିର
ସୁପ୍ରସରିତ ନକଟରୁ ଧତାମବେ । ଯୀ ପଦାନ୍ତା-
ଟିକେ ପଦ ପଡ଼ନ ଥାହିଁ ।

କଳିବଳା କାରହୋରେ ପ୍ରଧାନ ଦିଲ୍ଲିରଘତ
ସର ଉରେନ୍ଦ୍ରଜୀନବିନ୍ଦୁ ମହେ ସୟ ଜୀବ-
ଘେଗରେ ଶୀତିର ହୋଇ କହେସବ ଅମେଶାରୁ-
ତ୍ୟନେ । ସୁତ୍ରା ଆଲ୍ସୁର ବମ୍ ମୋକଦିମାର
ଅପିଲ ଶୁଣାଣି ବନ୍ ସ୍ଵରା । ଜଗତାରକ ଥଥାର
କରୁଣରେ ପ୍ରଧାନ ଦିଲ୍ଲିରଘତ ମହୋଦୟ
ଅବେଳୀ ଲବ୍ଧିକାଳ ଚାହ ପୋମବାରଠାରୁ
ହାତହୋରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଅପିଲ ଶୁଣୁ
ଅଛନ୍ତି ।

କଳତ୍ରା ସଜ୍ଜାକର ଜଣେ ବଜାର ଦିନ
ଶୁଣି ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଦେବୁ ଜାଲୀ ସର-
କାର ଓ ତ ଗ ମୁସଲମକବୁ ସୁଲାପ ଚଲିବ
ଦେଇଥିଲେ । ଅସମିଆକବୁ ଧୂ ଉଠିବା
ଅପ୍ରକାଶ ଦୀକାର ବର ପଛକୁ ମନରେ ଥାହିଁ,
ଏ ଦେବୁ ହେତିବାର ମାଜିଫ୍ରେଗକର କାହିଁ
ବାରି ଥିର ରବଦ୍ଦୋର ଅବଶେଷରେ ଚୌ-
ବଦିରରର ପୁଲାପ ଅଳ୍ପଗ୍ରହ ପୃଷ୍ଠାକ ଏହରର
ବସନ୍ତ ଦେଇଥିବା ଯତ୍ୟାଦି ଦେଖି କି ଏଣେ
ଏହମତ ଦୋଷ କିମ୍ବା ସାହେବ ଅସମିକି ମୁଣ୍ଡ
ଦେଇଥିଲୁଣ୍ଡି । ଜଣେ ସନ୍ଦରିତ୍ତକର ସୁଲାପ
ସାରୀ ଲଗକୁ ମରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ସବ
ପେଣେ ଦୋଷ ଅଛନ୍ତି ।

ଏହି ଏ ପାଇଁ କରସବା କୁମାସ୍ତ ନିର୍ମଳ
ଗାନ୍ଧି ବାଦିକ ବେଦ୍ୟନ ଦିଲେଜନ୍ମରେ ବି, ଏ,
ପତିବା ବାନ୍ଧବ ଉତ୍ତରିଷ୍ଣ ଗୋଟିଏଟ ୨୦ ଲକ୍ଷ
ଦୂରି ଦେଖି ଫାରିନ ଗର୍ଭିମେଷରେ ପାଠକ
ବରସ୍ଥଲେ ଅଜନ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଅବଶତ ଦେଲୁ
ଯେ ଗର୍ଭିମେଷ ପାଦା ମଞ୍ଚର କରିଥାନ୍ତି;
ନିର୍ମଳା ବାକା ପେହି ଦୂରି ଗତ ଜୂମାସବୁ
ବ ୨ ଟଙ୍କାରିବ। ଏଥୁପୁରୋ ପେହି ଦେଥିବଳ୍କୁ
ଦେଇରେ ପଢ଼ିବା ନିର୍ମିଦାକରଙ୍ଗୁ ଟ ୧୦୯ ଲକ୍ଷ
ଦୂରି ଗର୍ଭିମେଷ ଦେଇଥାନ୍ତି। ଏଥରୁ ଶ୍ଵାଷିକ-
ପ୍ରତି ଅମ୍ବାକଳ୍ପ ଶୈଳେଟ ମଦୋଦୟକର
ଅବଶତ ଟାଠୁମାଟେ ଉତ୍ତରମର୍ବୁଷେ ବଦର
ଦେବେ ।

କାନ୍ଦାୟୁରର ଜଣେ ସମାଦିବାର ଷ୍ଟ୍ରେବ୍ସମାନ
ସମାଦିବର ଲେଖିଥିଲୁଗ୍ନ ଏ ମେଠାରେ
ସୁଲାପ ହେବେଗୁଡ଼ିଏ ଅସମିକି ଅଧିକାରୀଙ୍କୁରେ
ଜାହିନା କରାନ୍ତି କୁଞ୍ଚବା ଦେବୁ ପୌଜିବାରେ
କାର୍ଯ୍ୟବିଧ ଅଧିକର ୧୯୦ ଦିନାମରେ ଜଳଶ୍ଵର
ଦେଇଥିଲେ । ମଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଧାରେର ସେ ସମସ୍ତ
ମୋକଦମା ତୁମ ମିଷ କର ଗୋଟିକରେ ଘୁଲାପ
ଅକାଶ୍ୟ ଦୂରକ ଦରଳେକ ନାମରେ ଏବ ଅକ୍ଷ୍ୟ
ଗୋଟିକରେ ଉର୍ଦ୍ଦ୍ଵାବ କହ ହୃଦୟାନ୍ତି ରଘୁ
କମରେ ମେକଦମା ଅଗର କରଥିବାର ଲେ-
ଖିଥିଲୁଗ୍ନ । ଏହା ସୁଲାପ ପଣେ ଅନ୍ୟକୁ କଲକର
ଦଶୟ । ଯେବେଦିକ ସୁଲାପର ପିଠ ଅଛିସା
ଦେବ ଦେବେଦିନ କଲନ୍ତ ବନ୍ଧ ଥିବ ।

ଅମୁଗ୍ନାନଙ୍କର ଜଳ ସାହେବ ମହୋଦୟ
ବାରେଷରତାରୁ ଦରିଲ ମୋକଦମା ଛିରୁ
କରନାକୁ ପାଇ ସଠାରେ କୁରମେଳରେ
ଶାତର ହେବାରୁ ଦୂର ବିଶ୍ଵତ ବନ କର ଗବ
ମଞ୍ଜଳକାର ଦର ଏଠାରୁ ଫେର ଅଣିଅଛନ୍ତି ।
କୁର ସଙ୍ଗେ ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ପେଟରେ
ବ୍ୟଥା ହୋଇ ବିଶେଷ କଞ୍ଚ ଦେବାକୁ
ଗାନ୍ଧୀ ବାଲେଷରତାରୁ ଅଣିବା କାରଣ
ଏଠାରୁ ସୁଲାଶର ଦିଶାଟି ନନ୍ଦଶ୍ଵର
ଜଳରେଲ ମାହେବ ସାନ୍ତୁଷ୍ଟିରେ । ସାହେବ
ମହୋଦୟ ଏଠାର କାହିଁପାର ଖେଳବନରୁ
ବିଶେଷ ପରିଶ୍ରମ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଅନେକ ବାକା
ପଡ଼ିଥିଲା ଅତିରି ଉପାଦିକ ମୋକଦମାମଜ ଫାଦ-
ରଳ ହଇଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାତେ ଅନ୍ଧାର କରୁଣ୍ଟ
ଅଭିରକ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ବୋମେ ଏ ଅସ୍ପୁରା ଜାଗ
ହୋଇଥିଲା । ଏଥର ଶୀଘ୍ର ପାଦକି ଅନେକଷ୍ଟ
ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

ତତ୍ତ୍ଵବିଜ୍ଞାନ	କର୍ମଚାରୀ	ପରିମାଣ
କଟକ	ପାତ୍ରକାଳ	୩୫୯୦
ବାଲ୍ମୀକିର	୩୦୧୩	୧୧୭୦
ପୁରୀ	୨୫୨୮	୨୨୨୮
ସମ୍ବଲପୁର	୨୩୨୨	୧୨୨୮

ଏ ମାସରେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଘେଗରେ କଟକରେ
୨୯୫ ଏହି ସୁଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ପାଞ୍ଚ ମୂଳ ଦୋଷହୃଦୟ
ଅକ୍ଷୟ ଦୂର କିଲାରେ ଏ ଘେଗ ସାମାଜିକ ଧୂଳ
ସତର କିଲାରେ ଜନତାରୁ ମୁହଁ ଭଣା ପତ୍ରଥୂ
ଏହି ଲୋକବସନ୍ଧୁ ଅନୁଯାୟରେ ସମ୍ମରଣୀୟରେ
ସହାଯେଣା ଅଧିକ ସଥା ପବନକୁ ରା. ୨୩୭୫ ଏବଂ
କଟକରେ ସହାଯେଣା ଭଣା ସଥା, ଶତକର
୨୪୨୦ ନାହିଁ ଦୋଷଧୂଳ । ବାଲେସ୍ତର ୫

ପୁଷ୍ଟାର ନବୁ ସଥାକମେ ଶତକର ୧୫ ୬ ୧୦
ଥିଲା ।

ପରିବହ୍ୟରୁ ସମ୍ବାଦ ପାଇଥାଏ ଓ ତେ
ଶାର ଚମିଶବର ଝୟକୁ ଲେଖିଛ ସାହେବ
ସମରପରୁ ଗୌରାବାରେ ଆସି ଗଲ ତା ॥
ଉଠି ସନ୍ଧଯାବେଳେ ନରପିଦୟରରେ ପଞ୍ଚଶବା-
ମାଦେ ରଜା ଗାହାକୁ ସନ୍ଧାନକେନ୍ତି ତାହିଲା-
କାରେ ରଖାଇଲେ । ପରଦିନ ବରେଣ୍ୟ, ସ୍ଵର୍ଗ,
ଭାକ୍ତରାଜୀଙ୍କ ପ୍ରଭାର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟମାକ ଫଳଦଶିର
କର ଅଧ୍ୟକ୍ଷରେ ବଜନବାଟୀରେ ଅଭିନନ୍ଦନ
ପଦି ପ୍ରଦରଶ କରିଥିଲେ । ବଜନବାଟୀ ଏବଂ ନଗର
ପୂର୍ବ ପତ୍ର ଦରେ ସଥୋତିତ ସୁଶେ ଭବ ଦୋଷ-
ଖୁଲ । ବଜାକୁର ବିଶ୍ୱାସ କେବେଳ ମୋହ-
ଦମାର କାମଜଗନ୍ତ ଦେଖି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଦୋଷ-
ଖୁଲାର ଲଖାଯାଏ । ପ୍ରଜାବର୍ଗ ବଜାକୁର କମିଶ-
ବୁନ୍ଦି ସରାଶେ ଖଣ୍ଡ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି
ଏବଂ ସାହେବ ମହୋଦୟ ଉହିର ସୁବିଶ୍ୱର
କରିବାର ଉରଜ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି । ତା ୨୫ ଜ-
ନ୍ଦାକେ ସନ୍ଦେହମନ୍ଦେବ୍ୟ ବଜିରୁ ଶାନ୍ତ
କରେ ।

ଅପର୍ନା ନିବର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟର ସମ୍ମାନ ନିବାଚିତ
କାରା ନିବର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟର ଅର୍ଥାତ୍ କମିଟି ଲହୋରଙ୍ଗୁ
ରେ ଜାତ ତା ୨୦ ଉତ୍ତରେ ସମ୍ମାନ କହୁଥିଲେ ।
ସେହିଟଙ୍କ ଜାରିଲେ ସେ ବଜ୍ର ଓ ବଞ୍ଚି
ରିତା ଅଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଦେଶକ ସମିତିମାନ
ବମ୍ବେଇର ବିଶେଷ ବାରଖୁର ସର ପିରୋଜ
ସାମେନାନକୁ ସମ୍ମାନ କରିବା କାରଣ ଅନୁରୋଧ
କରିଥିଲୁଣ୍ଡି । ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମହିତରେ ପର ପିରୋଜ ମା
ନିବାଚିତ ହେଲେ ଏବଂ ଯେ ଏଥୁ ମଧ୍ୟରେ
ସମ୍ମାନ ଜାରି ଥିଲୁ । ବେହୁ' ବହୁନ୍ତି ସେ
ବଜ୍ରବାସିଗାତେ ସେମାନଙ୍କର କଥା କ ରହିବ
ବୋଲି ଗୋଟ ହେବେ କାହିଁ । ସେବେ ଅଧି-
କାଂଶ ମହିତ ପ୍ରାଦେଶ କ କର ବଜ୍ରାଳମାଳେ
ଥିଲୁର ରହିବେ ତେବେ ତେବଳ ତତ୍ତ୍ଵ
ପତ୍ରବେ ଏବଂ ବଡ଼ ହୃଦୟର ବିଷୟ ହେବ ।
ଆମୀ ଉତ୍ସମ୍ଭବ ମାସ ତା ୨୨ ଉତ୍ସରେ
ଲହୋରଠାରେ ବଦରେଷ୍ଟର ଅଧିକେଶନ
ଆମୁ ହେବାର ଧର୍ମ୍ୟ ହୋଇଥିଲୁ ।

ଉହିଲ ବାର୍ଗୀ ଲେଖିଥିଲୁଣ୍ଡି ସେ କୁନ୍ଦବାଲ
ଅଶ୍ଵଳର ମହାଶାଳମାନେ ସାହାରୁ ଷ୦ । ୪୦
ବା ଅଧିକ ମହିଷ ଅଛି ସେହି ମହିଷ ମଧ୍ୟରୁ
ଏକ ସମୟରେ ବା ଅଛି ହତ୍ଯାରେ ୬୦ । ୯୫
ଟା ମହିଷ ହିଥା ପ୍ରସବ ହଲେ । ୯ ଟା ବାହୁଦ୍ରା
ରୁଣି ଅରସହିଲୁ ସମ୍ମତ ବା କାନ୍ଦୁରାଜ୍ୟ ନବାକୁ
ଲିରେ ସନ୍ତୁରାବଣରେ ବାକି ଦିଅନ୍ତି ହେଲାନ୍ଧର

ଶ୍ରୀରେ ଅନ୍ତର ଅନାଦ୍ଵାରରେ ବା ବନ୍ଦକ୍ଷେ
ଦବଳରେ ସେମାନେ ନଷ୍ଟ ହୁଅଛି । ଆଖ ଗାହିବା
କୁଣ୍ଡ ୧୦ । ୬୫ ମହିଷର ଦୂଧ ଦୂହି ଅଧିକ ଦୂଧ
ପାଇବା ଥାରେ ମହିଷାଳିମାନେ ଏହା ନିଷ୍ଠୁର
ଭାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏହା ଲୋକି ସଦଯୋଗୀ ପଣ୍ଡ-
ଇନ୍ଦ୍ରାଜ୍ଞି ବ ବନ୍ଧୁର କୌଣସି ପ୍ରଭକାର ହୋ-
ଇଥାରେ ନହିଁ ବ ? ଅମ୍ବେମାନେ ଏହା ନୃଶଂଖ
ବ୍ୟାଥର ଏହାର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘରୀବଦ୍ୱାରୁ । ଗ୍ରାମୟ ଲୋ-
କମାନେ ହତେଷୁ ଦେଇଲେ ଏ ଧାଧ ଅନାଯୁସ-
ରେ ଦୂର ହୋଇପାରିବ । ସାମାଜିକ ଓ ଜାତ-
ିକାମକ ଦୂରୟ ହୋଇଥାଏ । ଦୂରେରବିଷୟ
ଯେ ଅଜ କାଲ ନିଜ ଶାର୍ଥରେ ସମ୍ମୟ ଏକାତ୍ମ
ବ୍ୟପ୍ତ ଯେ ଧର୍ମଧର୍ମ ପ୍ରଭକାର ଦୂଷ୍ଟ ପତ୍ର ନାହିଁ
ଅନ୍ତର କାନ୍ତିକିଶେଷର ଅଧିର୍ମରେ ମାଧ୍ୟରେ
ଅଧିର୍ମ ଓ ଅନ୍ତର କୁଣ୍ଡ ଏହା ବିଶ୍ଵରାଜୋକ
ଦିବଳ ଦୂରେ ହୋଇଥାଏ ।

ଯୁଗ୍ୟଦେଶର ବ୍ୟକ୍ତିପାତ୍ରଙ୍କ ସାହର ସହସ୍ର
ମଧ୍ୟନ ପଣ୍ଡିତ ମନ୍ଦାନାର ପାଇଁ ମହା-
ପ୍ରୟ ଅଳକାନନ୍ଦ କନବୋର୍ଡର ବାଯଷ୍ମର
ତାକୁର ମନେ ମନ୍ତ୍ରତ୍ୱ ସପ୍ତକ୍ଷଳ ବାବଠାରେ
ଏବଂ ଅଳ୍ୟଥ ଦେବାଦାର ମହାଶୟଳ ପରିରେ
ସୁଲକ୍ଷଣ ପୁଷ୍ପଦୃଷ୍ଟ ଅସ୍ତରା ବିଷୟ ପଣ୍ଡିତ କରନ୍ତୁ
କେତ୍ରରେ ଏ ପଣ୍ଡିତ ଉତ୍ତର ମଳିନୀ ଯେ ପୁଲକ
ମେମାଦିବ କର୍ତ୍ତରୀ ହର୍କି ଅତିରକ୍ତ ବାସନ୍ତ
ଦର୍ଶକାର ଜଣା ଯାଇଥିରୁ ଏବଂ ଭବଷ୍ଟାରେ
ଏବୁ ନ ପଢିବା ବିଷୟରେ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ
ଦେଇଅଛି । କାନ୍ଦୁଭର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚର୍ଚ କଲେଜ
ରେ କଥାଗାରକୁ ଖାରେ ଲାଗେ ପୁଲିଶ
ସବରକ୍ଷଣକ୍ରମେ ମନ୍ଦା କଲେଶ୍ଵରୀ ନାମ
ଗାଦା ଓ ମାତ୍ର ବିଲପ୍ତ ବକ୍ତା ବସ ରହିବା ସମ୍ମନେ
ମଧ୍ୟ ପଣ୍ଡିତ ମନୋଦୟ ପଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ଏଥିରୁ
ବାର୍ତ୍ତମନେଷ୍ଟର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ଦିଲ ହେଲା
ସବରକ୍ଷଣକ୍ରମେ ଉପରିଷ୍ଟ କୌଣସି ଦାତିମଙ୍କର
ଅଦେଶ ବିନା ଏହା ଅଧିକାର ବହିର୍ଭୂତ କାର୍ଯ୍ୟ
ବିବିଧବା ଦେବୁ କାରାର ମେନେଖୁର ସାହେବ
ସାହର ଭାବରେ ତ୍ୟାର ମାନକଠାରେ ପରା
ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ସବରକ୍ଷଣକ୍ରମେ ଉପରିଷ୍ଟ କରିଥାର ନାହିଁ
ଅଛନ୍ତି—
“ପାଠକମାତ୍ରେ ଦେଖିବେ କେବେ
ସୁଲକ୍ଷଣ ଦେଶର ଶ୍ରେଷ୍ଠମାଟ ମନ୍ଦେଦୟ କେମନ୍ତ
ବିତରଣ ଓ ସହୃଦୟ ଆସନ୍ତକର୍ତ୍ତା ଅଛନ୍ତି । ଏହା
କିମ୍ବା ଶାପକର୍ତ୍ତାବିହାର ଏକା ଉପରିଷ୍ଟ ବିଭାଗ
କାରିଧିତା ଅଟଳ ରହିଛି ।

ସାମୟକ ପୂଜା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାନସିତ
କାର୍ଯ୍ୟାଧିକରଣରେ ଠାକୁରୀ କଳାଚିତ୍ରରେ ବନ୍ଦ
ଦାକ ପଥ ଅଭିନ୍ନାଶିତ କାଳରୁ ଭରଗରେ
ପ୍ରତିକଳି ଖୁଲେହେତେ ଡେଣା ମଞ୍ଜାଗମଧ୍ୟରେ

ତେବେଳାଳ ଏବଂ ମୟୁରରଙ୍ଗରେ ବନ୍ଦଦାଳ
ଉଠିଥାଇ ଗହିପରକର୍ତ୍ତେ ପିଣ୍ଡବାଦ ଶୈଳ
ଦଅଥାରୁଥିଲା । ସମସ୍ତ ଗଢ଼ଜାଗରେ ଉଚ୍ଛି
ନନ୍ଦଦାଳ ଉଠିଯିବା ବାହୁମାୟ । ଅବ୍ୟାକ୍ଷି
ନୁସ୍ବିନ ଅମେଦବର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ମେରୁ ଶୈଳ
ବଧକରବା ଉଚ୍ଛିନ୍ଦନୁକେ ମାତ୍ର ସମଗ୍ର ହନ-
ସମାଜ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତ୍ରରେଇଲୁଜନ ଲାଲକ ପର-
ଜାଗ କରିବାଦାରୁ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ସମିକ୍ଷିତ
ଆହୁକାଳକହିବୁ ବିଶେଷ ସ୍ଵପଳ ପଳକାର
ଆଶା କରିବାର କଥାରେ । ଏଥିରୁ ଅମ୍ବେଶାନେ
ମନୋକରୁ ଯେ ମାତ୍ର ଲାଲସା ପ୍ରପଳ ଦେଖି
ଦେଖା ଦମଳ ଅଥବା ଶିମାନଧରେ ରଖିବା
ଅଭିନ୍ନ ଭକ୍ତଜାମାନେ ଏବଂ ମଂଶାଦ ପୂଜା-
ମଧ୍ୟରେ ଖଣ୍ଡିତବୁ ପାଇନ୍ତି । ନନ୍ଦଦାଳ ଜୀବ ଦରକା
ଧରିବା ଧର୍ମସଙ୍ଗର କୋଲିଯାଇ ନ ପାଇବେ ।
ପାଞ୍ଚମୀ ଓ ଦ୍ୱାଦ୍ଶମୀ ସ୍ଵପଳ କହୋଇ ମାତ୍ର
ଲୋଭରେ ପଶୁବନ୍ଧ ବୃଦ୍ଧିକେବାର ଦେଖାଯାଏ
ନନ୍ଦଦାଳ ଉଠିବାରେ ଜୀବାଧାରଣ ବୁଝିପା-
ରିବେ ଯେ ପଶୁବନ୍ଧ ଅଧିମ ଓ ଜାଗ ଓ ଶେଷ
ମାନେ ତହୁଁରୁ ଦରବ ଦେଇଲ ସାଧାରଣକେବେଳେ
ତହୁଁରୁ ବିରତ ଦେଇବେ । ବୌଦ୍ଧ ହତାନୁଷ୍ଠାନ
ଏକାଦଶେ ସ୍ଵପଳ କୁବିବାହିଁ କ୍ରମାଗର ଗହିପରେ
ଲାଲକୁଲେ ଅବଧାନ ପାଇ ଦେବ ଏପରିବା
ସବୁ ସମିକ୍ଷିତରେ ତହୁଁର ଖର୍ମାଳକ ଧରିବା
ଦେବବୋଲି ଅମ୍ବେଶାନେ କହ ନ ପାରୁ
ପରତୁ ଜକାରତ୍ତବ ମାତ୍ରପୁରୁଷ
ତରବା ଦେବାର ସମେଷ୍ଟ ନପାରୁ ଥିଲା । ତରବା
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହିଥ, ଧର୍ମମାତ୍ର ଜାଗପହାର ନିଷ୍ଠୁର
କ୍ଷେତ୍ରପୁରା ପାଇ ତୋରବା ଭଲ କହେ ।

- * -

କଲିକତା ମନ୍ତ୍ରନିଷ୍ଠନ କରୁଥିଲା ରେଷନର
ଗତ ଅଧିକାରୀଙ୍କରେ ନାହିଁ ଏହୁଙ୍କ ଧର ଥିବା
କର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ସମ୍ଭାବନା ମହାନ୍ଦୟ
ପ୍ରକାଶ କଲେ ବି ଗତ ବର୍ଷ କଲିକତାକ
କଂସାଇଶାଳା ସମ୍ମରରେ ୧୯୭୫ ଜାରି ଓ
ବଳିତ ଏବଂ, ୧୦୪୮୮ କାହିଁଥା ଦେଖାଯାଇ
ଥିଲା । କି ଉସକୁ କାହାର ! ବଜାରର
ପ୍ରଧାନ ନଗରରେ ବର୍ଷରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକ ଗାରି ବାହୁଦାର
ବଧ ସମୟ ପ୍ରଦେଶର ଅଛି ମଣି ଅନୁରାଗ ବାନ୍ଦନ
ଦୂର ଲକ୍ଷ ଦେଖା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେ । ଯେଉଁ
ବଜାରରେ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରକ୍ଷିକର ଖାଦ୍ୟ ଦୂର ତେବେ
ଦିଶ ଏବଂ ଜୁବ ନିମନ୍ତେ ବଳିତ ଏକମାତ୍ର ଅବ-
ଲମ୍ବନ ସେ ଦେଶରେ ଗୋକୁଳର ଏପର
ପଦାଳାଶ କେତେ ଅନ୍ତର୍ଭାବର ଦୂର୍ଭାବ ଦେବାକୁ
ଦେବ କାହିଁ । ଦୁର୍ଗା, ଶ୍ରୀମହାକିଳନାନୀ ମନୁଷୀ
ମର, ବିଶ୍ୱସରାଗ ଶିଖ, ନାଶ ସଙ୍ଗେ ଏହାର

ସମ୍ବକ୍ତ କହିବୋଲି ଏବ କହିବ ? ବଡ଼ଦୁଃଖର
ବିଷୟ ଯେ ଅମୂଳକଳ୍ପ ବିତରଣ ଗର୍ଭିନ୍ନେ
ପ୍ରତା ରମାନିମନ୍ତ୍ରେ ଏହ ଅନଞ୍ଜଳିର ଜୀ
ବଧର ପ୍ରତିକାର ବିଷୟରେ ସହାଯ ଦେଉ
ନାହାନ୍ତି । ଅମୂଳ୍ୟ କାରୁ ଗୋ ବଧ ନିବାରଣ
ଉଦେଶ୍ୟରେ ଚହିର ଟିକେ ବୁଝି କରିବାର
ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ । ଗହିବ ସରପତି ଦୂର
ଦେଲେ ଯେ କନ୍ଦାରୀ ମାଂସର ମୂଳ୍ୟ ବୁଦ୍ଧି କିମ୍ବା
ଆଜି କହି ଫଳ ଦେବ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଅମୂଳ୍ୟ
ମାନେ ବିଶ୍ଵର କରୁ ଯେ ମାଂସରଦର ବଢ଼ିଲେ
ତୋମାଂସ ବିଶ୍ଵର ପ୍ରବୁଦ୍ଧ ବହି ଉଗା ପତିବ ଓ
ତଦୁର ତୋଦିବ ବହୁ ନିବାରଣ ଦେବାର ଅଶା
କରିବା ଅନନ୍ତର ନୁହେ । ଅନ୍ୟ ପୁଣିକର
ଦେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟତଃ କାରୁ ପ୍ରତିକାର
ଆନାରେ ହରାୟା ହରିବାର ଟିକେ ବୁଦ୍ଧି ମେଲେ
ବହି ଫଳ ଦେବାର ଅଶା ଅଛି ।

ପୁଣ୍ୟ କଷାୟର ଅରତ ଏହା ପୁଣ୍ୟ ସକାଳ
ନୁହେ ମାତ୍ର ବଳପ୍ରଦେଶର ସମସ୍ତ ପଥୀ
ଗର୍ଥରେ ଏକ ଜଗନ୍ନାଥ ସଡ଼ିଲିର ଚିତ୍ରାଙ୍କ
ପ୍ରତିବିଦିତ । ହୃଦୟ ଏଥୁର ବାର୍ଷିକ ବନରର୍ଷ ରେ
ମନ୍ତ୍ରମେଘର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗର୍ଥର ନିଷାଧ ପେନ
ରହିବର ଅସ୍ତ୍ର ଓ ମାତ୍ରକ ରଗା ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଖେଳୁ ପ୍ରତିବାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ହୁଏ
ବର୍ଷରୁ ଏହା କୁଠି ଯିବାରେ ବନରର୍ଷ ଜାଗର
ରେ ଅଧ ପୁଣ୍ୟର ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁ ନାହିଁ ଯାତ୍ର ମାତ୍ର
ଅବେଳା ଅବଶ୍ୟକୀୟ ସମ୍ବାଦରୁ ଜାଗାଧାରଣା
ଦେଇ ହୋଇଥିଲା । ବଜା ହୂର୍ମଣ କଥା କେବେ
ଯପର ସନ୍ଦେଶଜଳକ ନୟ ସଙ୍କେ ର ଗର୍ଭମେ
ମେଘର ମନୋମାତା ଦେଇଥିଲା । ଗର୍ବର୍ତ୍ତ
ଅର୍ଥାତ୍ ସବୁ ୧୫୦୮୦୯ ମାଲିର ଯାତ୍ରକ
ହିରାଥେ କଷାୟର ଅରତ ସଂରକ୍ଷଣ କରେ
ଜାଗା ଦେଲା । ଗଢ଼ାର ଉତ୍ତର ବର୍ଷ ୧୫୫
ବଜାଧର ୧ ଲକ୍ଷ ୨ ହଜର ଟାଙ୍କା ସକାଶେ
ପଛା ନିଥ ଯାଇଥିଲା । ଏହା କିମ୍ବା ପୁଣ୍ୟର୍ବର୍ଷ
ପ୍ରାୟ ଦେବା ଅଟେ । ଏହା ହୁବି ବିଶେଷ-
ପରମାରରେ ପୁଣ୍ୟ ଓ ମୟାରେ ହୋଇଥିଲା ।
ପୁଣ୍ୟ-ର ରଥ ଯାତ୍ରରେ ୨୦୨୦୯ ଏବଂ ଦେଲ-
ଯାତ୍ରରେ ୨୦୨୦୯ ଯାତ୍ରୀ ହୋଇଥିଲେ ।
ଗର୍ବର୍ତ୍ତମାନ ଦଜାର ବନାର୍ଦ୍ଦ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବର୍ଣ୍ଣର
ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରାୟ ଏକଲକ୍ଷ ୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇ-
ଥିଲା ଏବଂ ଏଥୁର ଅଧିକାଂଶ ମାତ୍ର ପୁଣ୍ୟ ଓ ମୟା-
ରେ ହୋଇଥିଲା । ଅକ୍ଷୟ ପରିରେ ନୟ
ଟ ୧୦୨୦୯ କାର୍ବ ୨୦୨୦୯ କା କଷି ଅପି
ଥିଲା । ଯେବେ ସବାଧେରୀ ରଗା ନୟ ହୋ-
ଇଥିଲା । ପୂର୍ବ-ବର୍ତ୍ତ ସହି ପ୍ରାୟ ୨୨୨ ବଜାର
ଟଙ୍କା ବନାଧର ବନ୍ଦିଲରେ ନର୍ଦ୍ଦ ଶେଷରେ

ତମା ହୁଣି । ଏହା କି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ ଦେବ
ତହିଁ ର ସଦେବ କିମ୍ବ ଦିଵରଣୀରେ ଗାହିଁ ।
ସୁରର ପଦନ୍ତି ପ୍ରଥାଳ ପୁଷ୍ପବିଶୀର ପବୋ-
କାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହା ଉନ୍ନତି ଚଲାଇ ଏକାଂଶ
ବ୍ୟସ ଦେବା ଏହାକୁ ନାହିଁନ୍ଦୟ । ଯାଏକିର
ସ୍ଵର୍ଗରୀ ସକଳ ଅଞ୍ଚଳ ଅଧିକ ଭଲ କଥା
ଦିନ ଦେଇ ନ ଥାରେ । ସ୍ଵାନ୍ଧ୍ୟ ନାହିଁଏଣ ଏ
ଦିନ୍ୟରେ ସହଦିନ ଦେଇଲେ ନତି ଆଜନର
ବ୍ୟସ ଦେବ ।

ତଳା କିମ୍ବାରୀ ।

ପ୍ରାଚୀନ୍ତରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏକ ପ୍ରେସ୍‌ରଷଟିକୁ
ପାଠମାଳକେ ଅବଶରହେଲେ ଯେ ଖୋରାଖ
ଛଳକା ପାଞ୍ଜାବରୁ ପଳାଯୁଗକା ଦ୍ୱାରି
ପଢ଼ିଥ ଏକ ଶେଣୀର ଅଳ୍ପଜଣକ ହନ,
ଓ ମୁଖମାବ ଦୂରନାରିର ଅନ୍ତର ଦୋହର
ଅଭିଫୋରେ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ । ଦୁଇଜଣ
ଦ୍ୱାରା ଦେଖାଇ ବାର୍ଷୀଧରକରେ ଯେତାରୁ
ତାଙ୍କ ସେମନଙ୍କର ଦୂରନାୟ ଦେଖି ସେବର
ବୟ ମସିଦରୁ ମରିବକରିଥିଲେ ଓ ଜରେ
ପାରସି ତିରକ ରଖାଇ ଧର୍ମ ଓ ବଦ୍ୟା ଶିଖାଦି
ଦର ବ୍ୟାନ୍ତ ବନଦେବାରେ ଅବସ୍ଥା କିମେ
କଲଦେଇ ଅବସ୍ଥା । ସେବୁ ଏବନରରେ
ସେମନ୍ତ ମୁଖମାଳଧର୍ମର ସମାଜତା ଅଭ୍ୟାସ
ମରେ ତେବେକୁ ହନ୍ଦଧର୍ମର ନିର୍ଜୀବତା ପଞ୍ଚ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଇଥିଲୁ ଦୂରଜଣ ର୍ଥୁ ମୁଖମାଳ
ଦେବେଶୁରାବ ସୁନାଜୟ ଲୋକର ଦୂରବସ୍ଥା
ଦେଖି ସମ୍ମାନାଶ ସେମାନଙ୍କର ଧର୍ମ ଓ ସମାଜ
ରକ୍ଷାର ଦ୍ୟାନ୍ତ ବନଦେବରେ ମାତ୍ର ଏହି
ଏ ୨୦ ର କାମାନ୍ତି ମୁଖମାଳକ ବା ହନ୍ଦମୁଖ
ଦ୍ୱାରା ଆପନେକୁ କହ ଏକ ତୈଥରାଣା
ଓ ଅଧିକାରୀ ହନ୍ଦୁ ଅଶ୍ଵର ନ୍ୟାନକାର ଅବ-
ନମ୍ବରତତ ସୁତା କନ୍ଦଳାତର ସଦାନ୍ତରୁତ
ପାଇଲେ ବାହି । ଯେବେ ହନ୍ଦମୁଖକେ ଏମା-
କୁ ଭାବିବୋର ଜୀବନର ବା ସ୍ଵପ୍ନରେ ଅଶ୍ଵ
ବାବୁ ତିବି ଚେଷ୍ଟା କନଥାନ୍ତେ ଚେବେ
ଦେମାଳେ ଦେବାତାନ୍ତରେ ଏତେବାଳ ବିଜ୍ଞାନ
କ ଥାନ୍ତେ । ହନ୍ଦଧର୍ମର ଦୂରଜଗାର ଅସ୍ତ୍ର
ଅଧିକ ପ୍ରମାଣ ଅଛି କି ଦୋଷପାରେ ? ସେବନ
ଏଠା ଶାତକ ଲାଇବ୍ରେଣ୍ଟ ଦୟରେ ଶ୍ୟାମ୍ବୁଦ୍ଧ
ଦ୍ୱାରାନଚନ୍ଦ୍ର ରମୀ ଏକ ବର୍ତ୍ତିଗାରେ କହିଥିଲେ
ସେ ଶାତକ୍ଷୟକୁ ଓ ମୁଖମାଳମାତ୍ରେ ଯଥାକଟିମେ
ବାଯଦର ବା ଦୂରମାଧ୍ୟରେ ଜଳ ଶର୍ଣ୍ଣରେ ଯେ
ବୌଦ୍ଧି ଜାଗରୁ ସ୍ଵ ଧର୍ମରେ ମିଶାଇ ଦେଇ
ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର । ହନ୍ଦମୁଖଦ୍ୱାରା ଶାତକ୍ଷୟମାତ୍ର
ପଢ଼ିଥ ଗଜାକଳରେ ଅବଶାଳିତୁ ହନ୍ଦ ଦର

କେବାର ପଣ୍ଡି ଗାହଁ । ସେଳେ ମେଘର ଶକ୍ତି
ଦ ଥାଏ କେବେ ତାଦା ନିଷୟ ଅସାର । କର୍ମ
ମହାପୟକୁର କଥା ସେ ନତାକୁ ସବ୍ୟ ଚହୁଁରେ
ବିରୁଦ୍ଧ ନାହଁ । ବାସ୍ତଵରେ ଗାଧୀୟ ଓ ଗଜା-
ନନ୍ଦର ମହିମା ହଜାରାମର ଅପାଳ । ଦେବଳ
ହଜାରାମଙ୍କ ସ ଧର୍ମରେ ଦୃଢ଼ଭୟାସ ଲାହଁ
ଏବ ଦୂର୍ଭଗାନନ୍ଦର ରବଦେଖୁ ସବାରକ ଧର୍ମ-
ର କଥା ଶ୍ରୀ ପାଠା କୁରକ ଲେବ ଏମନ୍ତ
କ ଶ୍ରୀମାତା କଥାରର ରୂପ ଏହେହୁର
ଅଧ୍ୟାତ୍ମର ଦରଶ୍ୱରନ୍ତି ସେ ଅନ୍ୟ ବିଧମେହୁ
ସ୍ଵଧର୍ମର ଅଶୀରାର ଚେଷ୍ଟା ତେଣିବ ଆଉ ସ୍ଵଧ
ମେହୁ ଥନ୍ତର ଦରୁଆଛନ୍ତି । ଏହର ଅଧ୍ୟାତ୍ମର-
ନାତର ମତ ଉନ୍ନତ ଦିନରୁ କେବେ ଯେତିବ
ଶବ୍ଦ ସ୍ଵିର କରାଯାଇ ନାହଁ । ଅର୍ଥ ସମାଚର
ଶୁଭିଷମିତିମୋହିତ ସପନ୍ତା ଦେଶର ଅଛନ୍ତି । ଏ
ପ୍ରଦେଶର ସିମାନେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରିବ ତ ?
କ ବଳେ ଧର୍ମ ସ୍ଵ ତଷ୍ଟୁ ।

— * —

ବଙ୍ଗର ଲକ୍ଷ ଦିନରୀ ।

ବଙ୍ଗାରୁଦେଶର ଲବଣ ବିବରଣୀରେ ପ୍ରକଟ
ଯେ ଏତ ଅର୍ଥାତ୍ ସତ୍ତା ୧୫୦୮ । ୯ ସାଲରେ
ଦୃଢ଼ିବାଟେ ବନିକତାରୁ ୧୫୮ ଲକ୍ଷ ମହିନେ
ଲୁଣ ଅମଦାଳ ହୋଇଥିଲା । ଚାହିଁ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର
ଅମଦାଳ ୧୫୩ ଲକ୍ଷ ମହିନେ ଥିଲା । ଅଗ୍ରଏବ
ଶବ୍ଦର ପ୍ରାୟୁକ୍ତି ବୃକ୍ଷ ହୋଇଥିଲା ଓ ସବାପେଣ୍ଠା
ଅଧିକ ଉତ୍ତରମାଣ ବିଲାରୁ ଅଧିକ । ଚାହିଁ
କଳେ ଯଥାକ୍ଷେତ୍ରେ ଖେଳ, ସଲାହ, ଏଦଳ,
ବିମ୍ବ ଓ ଜରମାଳା ଲୁଣ ଅଧିକ । ଏଥିନାହୁ
ଓଡ଼ିଆ ଗୃହବାଲ ଗୋଲାବ ଗରବରେ
ମ ୧୨୦୨୦ ଦଶ ରୁ ଗର୍ଭୀବର୍ଷରେ ମ ୧୪୮-
୩୯୦ ଦଶ ଲୁଣ ପଠାଯାଇଥିଲା । ସୂଚବା
ଓଡ଼ିଆରେ ବିଲାର ଲୁଣର ଅମଦାଳ ଶବ୍ଦରେ
ମ ମହିନେ ବର୍ତ୍ତିଥିଲା । ଏହା ଛଡ଼ା ପ୍ରଳାପରେ
ମାନ୍ଦାଳ, ଦରବତ ଓ ପରିଷାର ଲୁଣ ଓଡ଼ିଆକ
ମ ୧୮୦୨୫ ଦଶ ଲୁଣ ଅଧିକ । ଚାହିଁ ପୂର୍ବ
ବର୍ଷର ଅମଦାଳ ମୁଁ ୧୨୫୫୫୫ ଦଶ ପ୍ରକାଶ
ମ ୧୩୨୧୦ ଦଶ ଲୁଣ ଥିଲା । କଟକ ଜିଲ୍ଲାର
ଅନ୍ଧକଷ୍ଟ ଓ ପୂର୍ବବର୍ଷର ଅଧିକା ଅମଦାଳ ୧୫
ବର୍ଷ ଜରା ପତିବାର ହେଉବୋଲା କଥିବା
ହୋଇଥାଏ । ବିମ୍ବର ଲବଣ ବେଳମେ
ଶାନସାଗ୍ରହୀଳା ଓ ସମ୍ମର୍ଯ୍ୟର ଦାରେ ଥାଏ ଓଡ଼ିଆ
ଶାର କଢ଼ିଜାଗରେ ଦେଇ ହୁଏ । ଗର୍ଭବର୍ଷରେ
ତତ୍ତ୍ଵ ୨୨ ମହିନରୁ ଏ ଦର୍ଶି ୧୪୫୦୮ ମହିନେ
ଅଧିକ । ମାତ୍ର ଗଢ଼ିଜାଗରେ ମାନ୍ଦାଳ ଲୁଣ
ଗରବର୍ଷ ପ୍ରକାଶ ୫୫ ଦଜାର ମହିନ ବର୍ତ୍ତିଥିଲା
ହେଉ ବିମ୍ବର ଲୁଣର ଦଶ ଅମଦାଳ ଧର୍ତ୍ତର

ପରିଷେଷରେ ଅନନ୍ତ ସହାଯକଗତ ଦେଲୁ
ଯେ ବାଲେଘରଜିଲ୍ଲା ଧାମଗଠାରେ ପରାମାର୍ବଦ
ଶୋଟିଏ ଶୁଣୁଥୀ ଖଟି ଗରି ଫେରୁଥୁବା ପାପରେ
ପ୍ରାପିତ ହୋଇଥିଲା । କନିକା ଘନା ଏତୁପକାଶେ
ନିଜର ଜିନିରେ ନିଜ ବ୍ୟସରେ ପ୍ରାନ ପ୍ରାପୁତ
କରି ଦେଇଥିଲାଗା । ସରକାର ଏହି ଖଟି ସକାଶେ
ଚନ୍ଦକାଳ ମୋଲାରୁ ମ ୨୦ ଦଶ ଲୁଣ ବିଳ,
ଦରରେ ଯୋଗାଇ ଥିଲାଗା । କାର୍ଯ୍ୟ ଉଲାଇ-
ବାର ନିସମାନାଳୀ ପ୍ରସତ ହେଉଥିଲା ।

ହେଉଥା ସମାବ ।

ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣାପକ୍ଷା ଏବଂ ଗନ୍ଧିଶୋଷକ ବାଦୀଙ୍କୁ
ପ୍ରକଳ୍ପିତକାରୀ ମହାମାନେହିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ।
ବୁଝୁଣୁ ଉଚ୍ଚ ବନ୍ଦରେ ଗ୍ରାମମାନିଙ୍କ ବାବ ଏବଂ ମେହି
ପ୍ରଥମ ହୋଇଥିଲା ।

ବଜନ୍ମର ପ୍ରାମଣ ଟିକିଛି ହେଉ ଏବେ ସତି କଥାର
ବସେ ରାହି ହେବା ମହି ଜନମାବଦର ସୁତି ସଥାବଦିନ
କୁଷ୍ଯତି ।

ବିଜ୍ଞାନ-ର ସହି ଦେଖାକୁ ଧାରାର ଲାଗ ପେ ଏହି
ଫି ହୋଇଥାଏ ।

କ୍ଲିନିକ୍ ସମାବ୍ସୁଦ୍ଧି

ମାନନ୍ୟ ମହାବଳ ମହେସ୍ୱ ଶତ ଅରଣ୍ୟ ମାସ
ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଲା ଏଥାର କାହାର ଗାଥ ଶାହମାନ ଏଥିରେ
କହା ନିମିତ୍ତ ଯାଦା ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ । ଶୀଘ୍ର ଗ୍ରହଣ ହେ-
ବାର ସଂକଷିତା ।

ବଜ୍ରଧାଳାରେ ଦୂର ସେଇ ପ୍ରକଳ ହୋଇଥିଲା । ଏହି
ମେଲେଜର ଏବଂ ଶ୍ରେଣୀର ବରୋଚଟିଲା ପ୍ରତିକିମ୍ବନ
ସେଇକେ ଶାନ୍ତି ସାହାର ଯୁଗାବାଳା ଧାର୍ଯ୍ୟ କର ଥିଲା ।
ଶରୀରରେ ସଫାସ ହୋଇ ଥାଇ ନାହିଁ ।

ବଡ଼ମେହିର ନଦୀରକାରୀ ଦେବାର ଶର୍ମିମେହି
ପେଣସନ ସେଇଁ ତୋ କଲେବୁର ଗ୍ରା ସ୍ଵର୍ଗ ସୋମ୍ପଦି
କଣ୍ଠୀ କୁଟିଟ ପଣ୍ଡି ଟାଙ୍କ ତିଳକାର ଦ୍ଵାର ସେଇ
ପ୍ରାଣୀର ତେ ବାତପାଇରେ ପଢ଼ି ହେଉଥାଏନ୍ତି । କେ
କଣେ ବୃକ୍ଷାଳ, ମୀର୍ଯ୍ୟଦୟନ, ପର୍ବତପାଇ ବାନ୍ଧିଲା
କୟା ସମ୍ଭବତା କେ କର୍ତ୍ତା ବାଦର କୁମୁଦବ୍ରା ସମ୍ମ
ପଞ୍ଚାମୀ ଦେଖି ପୂର୍ବତ ଯନ୍ତ୍ରେ ।

ଦେବାନ୍ ପରିବଳ ମୁଦ୍ରଣ ହୋଇଲା ଏହି ଚାରି
କଥାର ନିବିରାଣୀ ମୋଟିଏ ଲାଗେବେଳ ଏହାରେ ବଜାରୀର
ହୋଇ ଏହି ସୂଚନା ଦେଇଲା । ବଜାରୀରେ ମେଲ୍
ତଥ ମଳାରୁଗ ଜାରିଠିଥାଏ । ଯେବାମାତ୍ର ଭକ୍ଷଣାଶ
କରି ଏହି ପରିବଳାରୁଙ୍କାଳ ।

ପ୍ରାଚୀ ଶିଖି କଥା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ମାତ୍ର ଯାନ୍ତି ପୂର୍ବକର ଦରି
ପ୍ରାଚୀ ହେବା ନାହିଁ ।

ଏଠାରୁ ଦୂର ହେଉଥିବା ଏଇ ସମ୍ପର୍କରେ ଯଦି
ଏହା ହେବ ବୋଲି ନିରାକାରୀ ଥିଲା ।

ମଧ୍ୟାନ୍ତ ମୂଳ ।

କ୍ଷେତ୍ରର ହରକାଳର ଯେବାକିମ ଓ ଗ୍ରାମୀୟ ଜୀବନର
ଦସ୍ତାଵେଳେ ଦିଲ୍ଲୀରୁକୁ ଯରା ଶାମ ଥରି ହୋଇଥିଲା
ଏହି ମନ୍ଦିରର ବିପରୀତ ସୁଲକ୍ଷ୍ଣ ‘ହରକାଳ’ ବାର୍ଷିକ
ଛୟା ପାତ୍ର ରହିବିଲେ କାହିଁଳାଦି ବିଷୟରୁ ଓ ଅଧିକ
ମିଳି ଏହି ବାବନ ଦେଇଥିଲା । ଶାମୀ ଠ ୫୦୦ ଟଙ୍କା
କାମିରେ ମନ୍ଦିରପୂର୍ବରୁ ।

କୁପ୍ରା ଏଥିର ନାମକ ସରଦିଶ ପତ୍ରରେ ଅକାଶ ମାର୍ଗରେ
ଦେଖିଲାମର ଚଳାଇଥାର ବନ୍ଦୁରେ ତଥା ଓଳିଯ ଯାଏ
ତଳେ ପଢ଼ିଥିବ ଏହ ବ୍ୟାନଙ୍କ ପତ୍ରରେ କଳ ସପିଜାହାରେ
ଚଢ଼ିଗାହ ବନ୍ଦ ହାତ୍ର ଦେଲେ । - ଏବେ ଦୀର୍ଘ ସମେତ
ସବା ମାହାତ୍ମା ପଣ୍ଡିତମାନେ ଦେଖିଯାଇଲା ନୂଳରେ ଘର
ଦେହ ପଢ଼ିଲ ଉଦ୍‌ଦିତ ଦିଧିକ ବନ୍ଦକାଳେ କୃତ ବଦିଲ
ଦେଖିଲ ପାର ଦିନ୍ୟ ।

ମୁହଁ ୧୩୮ ମୁଖ୍ୟାରେ ସଭାବେଳେ ବିଦ୍ୟାର ବନ୍ଦ
କାହଁ ଦେଇପାଇଲେ ବସନ୍ତର ସାହେବ ସାର ବାଟିରେ
ତ କେ ଏ ଏକୀ ସହି ଦେବତାରେ ମୟ ପଥ୍ୟରେ । ପେ
ଶାବଦ ମୁହଁରେ ବସନ୍ତର ଓ ମାଂସର ତିଆମନ ଘାର
ରେ ତାଙ୍କ ପର୍ମିଣୀର ସଭାବେଳେ ବିଦ୍ୟାର ବନ୍ଦ

ପେର ପାବେଦିନ ସମ୍ମର ଯେହମାନେ ଗାନ୍ଧ ଅଧିକାର
କୁଣ୍ଡ ତ୍ୟାଗ କରାଯତେ ପାଦମାତି କହୁ ବର୍ଷରେ ମୁଖୀ
ଲଜ୍ଜା କା ଶାତୁରିଲୁଙ୍ଗ ନ ହେବାର କିମ୍ବା ଦେବାରି ।

ପୁରୁଷ ବକ୍ତ୍ତାରେ ପ୍ରାଣଜଳ ଆସିଲ ପ୍ରକର୍ତ୍ତନ ଦିନର
ସମେ ଯେତୋଟିର ପଦବୀରେ କେବ ବାଟ ଦେଖିଲ କଥାକାର
ପ୍ରପ୍ରାଚୀ ଅଗର ହୋଇଅଛି । ଏ କେଳକାହିଁ ଅଛି ପଚୋଇଲ
ଠାର ପରମ ହୋଇ ବରତର ପଢ଼ିମ ଶିମା ପାଏ ଅଧିକ
ଏହି ବୁଦ୍ଧବର୍ଣ୍ଣର ନିରନ୍ତର ଏକସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନର ଦିନାନ୍ତି
ପୁରୁଷ ହେବ ।

ବ୍ୟାହତିକୁ ରଠିଥାର 'ଦନ୍ତେଷ୍ଟାତା' ସମ୍ବା ଘର
ଦେଇଲ କେବଳ କୁଣ୍ଡରେ ପ୍ରକାଶ ଦେବାରେ ଅଧିକ ହୋଇ
ଅଛି ଏହି ମାନନ୍ଦର ଗୋଟିଏଲ ଓ ଶ୍ରୀ ଦୂର ସୁରେନ୍ଦ୍ରଜୀବି
ଦକ୍ଷୋପାଧ୍ୟେ ପ୍ରତି ଶବ୍ଦ ମୁଣ୍ଡବ୍ୟ ଲିଖାଯାଇଛି । ଦିବ୍ୟି
ଦାତ୍ତିର ଏହି କଗନ୍ଧିର କଢ଼ି ଶାତଳୟ । ପଦିବା ୫୯
ଅଦିଲମେ କଗନ୍ଧିର ପଦିବା ଜବର୍ଦ୍ଦିମେହବୁଦ୍ଧିକ ନିଷିଦ୍ଧ
ଦେଇ ଏହିର ପଦେବ ନାହିଁ ।

କାନ୍ତିରତ୍ନେ ପତିଦ୍ଵାରା ଓ ବନ୍ଦଯୋଗେ ପସଲ କାନ୍ତିର ମାର୍ଗରେ ପାରାଏ ।

ପ୍ରକାଶକୀ ।

ପଦ୍ମପ୍ରେତକଳ ନିମନ୍ତ୍ରେ ଅମେ
ମାରେ ହାତୀ ଗୋଟିଏ ।

ମାନ୍ୟବର ଆଜ ଶ୍ରୀଦୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତରପାଇକ
ସମ୍ମାନିତ ମହାଶ୍ରୀ ସମୀକ୍ଷେଷ

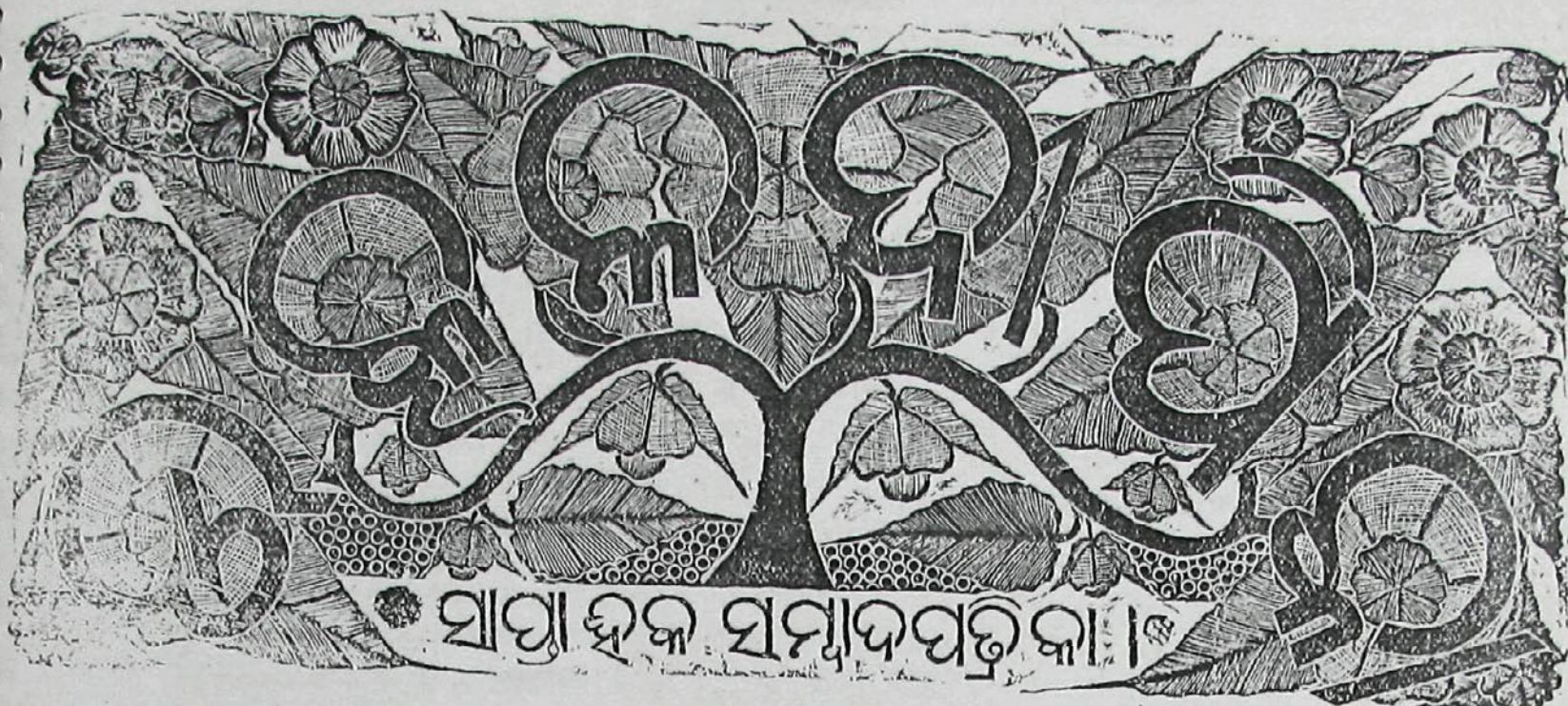
୧୦୫

ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରଦେଶାନ୍ତର୍ଗତ ଟାଙ୍କିଷାହି ଗାମନ
ଏକଗୋଟି ପ୍ରାମ ଥରୁ । ସେଥିରେ ନୃତ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି
ହନ୍ତୁ ମୁସଲମାନ ପ୍ରାୟ ଘ ୨୦୦ ର ବାବ
କଲାନ୍ତି; ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଧାନ୍ୟବଳୀ ମୁସଲମାନ
ପ୍ରାୟ ଘ ୧୦ ଦର ଦେବେ, ଉତ୍ତର ଧାନ୍ୟବଳୀ
ମାତ୍ରେ ଜାଣ୍ୟ ଧର୍ମକର୍ମରେ ଦିବାନ୍ତ ଅଜ୍ଞାନ

କାରଣ ସେମାନେ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜରେ କହି
ତେବେ ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କା ଓ ହିନ୍ଦୁ ଲଳକ ବ୍ୟକ୍ତିରେବେ
ମୁସଲମାନ ଧର୍ମକର୍ମ ଓ ପାଖ ଅର୍ଦ୍ଦୀ କାହିଁ
କଥାରୁ କେବେବ ଧର୍ମ ବିରୁଦ୍ଧ ତାର୍ଯ୍ୟମାନ
ବରନ୍ତି, ଏଣୁକୁ ଏବଦେଶୀୟ ମୁସଲମାନ
ମାତ୍ରେ ଗାନ୍ଧୀ ସମାଜରେ ନ ନେଇ ଲଳପ୍ରତିକରି
ନିମନ୍ତ୍ରେ ନାରଣ କରନାରୁ ସେମାତେ ଏକ
ବାରେ ଯାହା ବିୟଧିଷ୍ଟ ଧର୍ମକର୍ମ ଦେଖି ଶିଖ
କରୁଥିଲେ ତାହା ଯୁଦ୍ଧ ପରିଷାଗ ହରି ଦିବା
ହୋଇ ପୂର୍ବବହ ପୂରୁଷାକୃତିମେ ଚଳିଥିଲା
ଥିଲେ । ଏବଦେଶୀୟ ମୁସଲମାନମାନକରି
ଏହା କେବେବୁର ମୁର୍ଦ୍ଦ୍ଵା ତାହା ବର୍ଣ୍ଣିତ କରିବା

ବାହୁଦ୍ୟ ଥିଲେ । ଗତ ପେରୁ ସାମାଜିକ ଯେଉଁ ସମୟରେ କି କଣ୍ଠରେ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ନିଲମ୍ବନ ହେବାର ଥୁଲ ସେହି ସମୟେ ଆ ଧରମ ପ୍ରଶଂସିଥୁ ବଜାବାସୀ ହାଲ । ସା । ବରତ ବନ୍ଦିଷ୍-ବଜାର ନିବାସୀ ମଧ୍ୟ ମୋରବା ସାହେବ ଓ ରହିଲଙ୍କ ଘରରୁଥିଲେ ନିବାସୀ ମନ୍ଦିର ମହେବିଦ ଅଛି । ଏହି ସାହେବ କି ୨ ଶ ଅର୍ଥ ପେରିଯିବା ସମୟରେ ଉତ୍ତର ମୁସଲମାନ କୁଣ୍ଡରେ ରହ ସେମାନଙ୍କର ନଳପୁରର ଓ ଧର୍ମନାର୍ଥ କୁରବଣ୍ଣ ଦେଖି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ମୂଳ କାରଣ ଅବରଗ ହୋଇ କେବଳ ମୂର୍ଖର ଦୋଷରୁ ଏହି ସବୁ କାରଣମାନ ଦକ୍ଷିଧିବାର ଜାଣିଥାର ଉଚ୍ଚ ବସ୍ତରେ ଏହିଗୋଟି ନାମମାନ୍ଦି କିମ୍ବା ମନ୍ଦିର ଥିବାରୁ ଗାହାରୁ ମରମଗ କରିବ କିନ୍ତୁ ନସଜିଦରେ ଏହିଜଣ ଅଟୁକେ ଅର୍ଥାତ୍ ପାରସ୍ଯ ଶିଖକ ରଖାଇ ମୁସଲମାନ ବାଳକ ବାଳକାମାନଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପଠନୋପଗୋଟି ପୁଣ୍ୟକାମାକ ଓ କେବେଳି ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରମାତ୍ର ସାଧାଯେ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ବସ୍ତରେ ଯେତେ ଦୂର ଉନ୍ନତି ସାଧନ କରିଛନ୍ତି ଗାହା ଅମୂଳମାନଙ୍କର ଏକ ମୁଖେ ନଶ୍ତିକା କରିବା ଜ୍ଞାନଗତି ଥିଲେ । ଅଜରୁ ପ୍ରୟୋଗ ୨ ମୁହଁ ରୁ ଗାଜିଷ୍ଠାହିର ମୁସଲମାନମାତ୍ରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଅବାଳ ଦୂର କଲିବା ସହ ଯେତେବେଳେ ଧର୍ମର୍ମ ପିଣ୍ଡା ଓ ଧର୍ମର୍ମରେ ରଗ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଗାହା ଅମେମାନେ ଦେଖି ଅଣା କରୁ କମହୁଦର୍ତ୍ତା ପରମେଶ୍ୱର ଯଦି ପ୍ରଶଂସିତ ମେଲକାଶଦେବ ଓ ମନ୍ଦିର ମହୋତସ୍ଵର୍ବନ୍ଧ ନିରାଶା କରିଥିବେ ଗାହା ହେଲେ କାଳେ ମାତାଯେ ଓ ସହରେ ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚ ଗାଜିଷ୍ଠାହିପୁଣ୍ୟ ଏ ଥାଳର ବସ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଗଣମାୟ ଦେବ ଏଥରେ ସଦେହ ଜାହି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଚ୍ଚ ନସଜିଦରେ ପ୍ରାୟ ଗୋ ୨୦ ହି ମୁସଲମାନ ଛନ୍ଦ ପଢ଼ିଥିଲୁ ବବର ଜାଗାଧୂରୀ ଓ ଶାରୀ ଶିଖାପ୍ରତି ବଲ ଉତ୍ସାହ ଅଛି ଏହି ଅଣା କରୁ ଉଚ୍ଚ ମୁସଲମାନମାନେ ଧର୍ମର୍ମ ଶିକ୍ଷା ବରାବାଧୀର ନିଜେ ନିଜେ ଓ ବାଳକ ବାଳକାମାନଙ୍କ ବିଶେଷତ୍ବରୁଥେ ଉତ୍ସାହ ଓ ଶିଖା କରିବ ପ୍ରଶଂସିତ ମେଲିବା ଓ ମନ୍ଦିର ମହୋତସ୍ଵର୍ବନ୍ଧ କାମ ସାର୍ଥକ ବରିବେ ଏହାହି ଅମୂଳମାନଙ୍କର ଏକାଜି ବାପତା ।

Yours
M. Sheikh Gomamy
Civil Court Amin
State Nayagarh
and
Daprary Sheik Nazibulla
State Nayagarh.

THE UTKAL DIPIKA.

CUTTACK SATURDAY THE 9th October 1909.

ଆଜିମ ଦି ୨୪ ନ ସତ୍ତା ୧୯୨୭ ପାଇ ଶକ୍ତିବାଚି

ସହର କଟକ ଦରଖାବଳୀର ଟିକ୍ -୧୯୩୮ମାଟା ଲମ୍ପଟେନ୍ଡଙ୍କ ସହାଯତାରେ ମୁହଁତ ଓ ସ୍ଥାନରେ

ଅବ୍ରାମ ୪୧

ପ୍ରକଳଣଶୀଳ ବିଜୟନ ସମ୍ବାଦ ଏବଂ
ପଦବିଶିଖ ଦୁଇ ଖାର୍ଦ୍ଦ ହୋଇଅଛି, ସଥାଃ—
ତୁମବାର ସବାବେ ଧାରିଯୁଗୁଡ଼ ଟେ । ଓ ଅର୍ଜୁମନ୍ଦିର ଟେ
ପ୍ରେର ଟେ । ଲାମ ବୌଧାର୍ଥ ବଜ୍ରପଳ ଘେରେ କୁତ୍ର
ଦେଖି ଚାହିଁର ପର୍ବା । ୧୯ ବାର୍ଷି ଲାଗି ଦେବ ଲାହୁ
ମାତ୍ର କରୁଥିଲା ସବାବେ ପରି ପ୍ରଥମ ଧରଇ ଦେବା ।
କରସୁର କଥାମେ ଦେବ । ଅଧିକ ବିନ ସବାବେ ସୁତନ
କାଳିକାଙ୍କ ହୋଇପାରିବ । ଦକ୍ଷପଥର ମିଳି ବଜ୍ରପଳକ
ଆମକାର ଦେବ ।

RARE OPPORTUNITY!!
SPLENDID OFFER!!!
Newly imported superior
varieties for flowers and vegeta-
bles just arrived per. S. S.
Collegian and Merion. Huge
stock of every kind of orna-
mental flowers, fruits. Mango
and Lichi Grafts etc.
Catalogues free on application.
P. C. Deb, Manager

NOTICE.

Wanted a Tutor for the Ju-baraj of the Athmalik Feudatory State on a salary of Rs. 70 (Seventy Rupees) per mensem. None need apply who has not passed the B. A. Examination or has special experience in teaching. A retired officer of the Education department will have preference. Applications with testimonials will be received by the undersigned up to 30th November next.

Bibudhendra Deo
Feudatory chief of
Ath malik

THE

ORIENTAL
Government Security.
LIFE ASSURANCE CO., LTD.

ADVERTISEMENT.

ADVERTISEMENT.
Wanted a Kanungo on Rs. 30/-
+ local allowance Rs. 7-8-0 for
the Mutation Department of this
office. None need apply who
has not passed the Final Survey
Examination of the Cuttack
Survey School. Applications
with copies of certificates of qua-
lifications and character must be
submitted before the 20th inst-
ant. Age to be stated.

Angul } HEM K. MULLIGAN
 Dy. Commr's For
 Office Deputy Commissioner
 Angul ANGUL

ବିଜ୍ଞାନ ।

ଅହି କିନ୍ତୁ ଗଡ଼ ମୁକାମର ପାଣ ସ୍ଥଳ ନିମନ୍ତେ
ମାଟିକ ଟଙ୍କା କା ବେଚନର ଏକଜଣ ଟିକ୍କିର
ଆବଶ୍ୟକ ଅଛି । ସେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉତ୍ତରୀଞ୍ଚ
ଶହ ନିମନ୍ତେ ଦୂର ଟଙ୍କା ହସାବରେ ଘରସ୍ଥାର
ଆଇ ପାରିବେ । ଶହରୁଡ଼ି ପରାଶୋଭୀଷ୍ଟ ଓ ବିଶ୍ଵର
ଗାର୍ଜନ ଦିନା ପୁଣାଳୀ ଜାଣ୍ଯୁବା ଲୋକଭିନ୍ନ
ଅବ୍ୟକ୍ତି କାହାର ଆବେଦନ ପରି ଗ୍ରହଣ ହେବ
କାହାଁ । ଅଗାମୀ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ଶାହୁରଙ୍ଗ
ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନ କର ପାରିବେ ।

ବ୍ରଜମାରକ ଅଣ୍ଟିପା } Bhugawan Mahapatra
 ୧। ୨୭/୯/୦୯ Dewan
 Baramba Raj, Orissa

NOTICE.

Forest Department, Bengal,
Puri Division.

Tenders are invited for 183
ogs or 2964 cft. of Sal timber
from mature green trees of the
Banpur Forests now ready at
Kriamba depot offered for sale.
The logs vary from 4 feet to $6\frac{1}{2}$
feet in girth and 10 to 20 feet in
length. Intending purchasers
may now inspect these logs at
Kriamba on the Madras border
which is only 4 miles from
Kurchuli near Asaka Ganjam
Taluk.

Khurda. } R. G. A. Hannah.
20-9-09 } Divisional Forest
Officer.
Puri Division.

କଣ୍ଠୀୟ ବନ୍ଦବ ପାଶ ତରିଜନ
ବାଣସୁର ଜଳନ୍ତୁ କଟାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକ
କୁ ହୁଁ ଏମୋହ କି ଦଶପୂରୁଷ ହୁଁ ୧୦ ମୁଲମ୍
୧୫୭ ଗେ ହେବାନ୍ତି ପୋଖର ମଣି ଶାଳ-
ବାଠ ବନ୍ଦୟ ନିମ୍ନରେ କିମ୍ବାମା ତିଥେରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତାଙ୍କୁ । ଶ୍ରୀବନ୍ଦନଙ୍କ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ
ମାନା ନାହାମ ଚାଲୁକ ଅଧିକା ନିରଃସ୍ଵ କରଇ
କିମ୍ବାରୁ ମା ୫ ଦଳ ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ କିମ୍ବାମା ମନ୍ଦିର-
ରେ ସେହି ସବୁ କାଠ ପରଦର୍ଶକ କରାଯାଇ-
ହେ ।

ପରେଷ୍ଟ ତିପାଚମେଘ ବେଙ୍ଗଳ
ପୁଷ୍ପ ତିରଜଳ

ଏବନ୍ଦ୍ରାଶ୍ଵର ସବୁପାଧାରଣକୁ ଜଣାଇଦିଆଯାଉ-
ଥିଲୁ ବି ସନ ୧୯୦୫୨୦ ସାଲର ନିମ୍ନଲିଖିତ
ବଳକାଳ ଦୁଦ୍ୟମାନ ଚଳନ ସହ ଉବେମ୍ବର
ମାସ ରା ରାଶରେ ଖୋରଧା ଦୁକାନ ପୁରୀ
ତରିଜନଲ୍ ପରେଷ୍ଟ ଅପ୍ରିସଠାରେ ନିଲାମ
କରାଯିବ।

(୧) ପୁଣ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵଜୀବନ ଲକ୍ଷଣକାଳ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର
ଉଦ୍‌ଦୟ ଥରକ ଓ ବାହାର ଜଙ୍ଗଲଜାତ ମହୁ ଓ
ମମ୍ମ କମଳାଗୁଡ଼ି ଓ ଚୋତିଲାଘଳ ।

(୨) ଦକ୍ଷିଣ କମ୍ପ୍ ବାଣପୁର ରେଣ୍ଡର
ଅଂଶ ଅର୍ଥାତ୍ ୩୭—୩ ବର୍ଗମାଇଲ ଅନ୍ତରେ
ଆଗାମ୍ବନ ଅଟକ ଜଙ୍ଗଳ ୫ ଏକ ମୌଜାର
କାହାର ଜଙ୍ଗଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସୁନାଶାଗଛର
ଛେଲି ।

(୩) ନିର୍ମଳୀଶ୍ଵର ପ୍ରଦେଶ କୁଳରେ ଚିହ୍ନିତ
ଦୋଷାତ୍ମକ ଲୁଧ ମଧ୍ୟରୁ ବାଂଶ ଛାଡ଼ା ଅଳ୍ପ
ସନ୍ଧଳ ବନ୍ଦକାର ଦୃବ୍ୟ (ଜାଲଣି କାଠ, ଖେ
ଓଗେର)

ପ୍ରତ୍ୟେକ କୃଷ୍ଣ ଓ ଗାନ୍ଧାର ଅନୁମାନିକ
ରକତ ନିମ୍ନରେ ଲେଖାଗଲା ।

ଭାବକା	ନ କ୍ଷ ମର କୁସ୍	୧୫୦ ଏକର
ବାରପିଟା	”	୨୭୫ ”
ବରକାର	”	୨୩ ”
ମାଜଣା	”	୧୩ ”
ହରପୁର	”	୨୭ ”
ମେଣ୍ଟାଲ	”	୨୭ ”
ଭରବପୁର	”	୫୭ ”
ବରପୁର	”	୨୭ ”
ବରୁଣାଳ	ନ କ୍ଷ ମର କୁସ୍	୪୦ ଏକନ
ଚପ୍ପମଙ୍ଗଳ	”	୧୦ ”
କାଗପଳି	”	୪୭ ”
ପାଖଗଢ଼	”	୨୧ ”
କୁହର	”	୫୬ ”
ଶୁଳ୍କଥ	”	୧୨୨ ”

ଉପଶେକ୍ତ କୁପ୍ରମାତ ଜମି ଉପରେ ଲୁହନା-
ଦାବିନିହାତ ହୋଇଥାଏ । ଗ୍ରାନକମାଳେ ଚନ୍ଦଳା
ଓ ଘୋଷୋ ରେଙ୍କ ଭାବପ୍ରାସ୍ତ କମ୍ପୁରକ
ନିକରରେ ଅବେଦନ ଲଲେ କୁପ୍ରମାଳ ଅଛ-
ଦର୍ଶନ କରି ପାରିବେ । କଲମେ ପରେ ତ୍ରାନ୍ତକ-
ମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରାଳ ୧୬ ମୂଲ୍ୟର ଏକଟରରୁ
ଓ ଶକ୍ତିବ୍ୟ ୮ ୧୦୯ ଟାଙ୍କାବାବରେ ସିଲ୍ୟୁରି
ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ । ଉଦ୍‌ଦିନନାଲ ଫରେଞ୍ଚ
ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମହାନାମାନିକୁ ପାଇଁ ଏମ

ବୀରଶ୍ରୀ ଦୁଷ୍ଟବ୍ୟା
ଜାମ୍ବୀର ।

ଅଙ୍ଗାରୀ, ଥିଲ୍, ଦମକା ରେଡ, ଲିନ୍ଗୁ,
ହଜାର, ପେଂବ୍ୟଥା, ପେଂ ପାଞ୍ଜିଗା, ଟାଙ୍କା
କଳ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ କରଗା, ସବ୍ ପ୍ର-ଭାରି
ମୟୁର ବହୁ ଧରମିତ ଓ ପ୍ରଭାସର ପ୍ରତ୍ୟେଷ
ପ୍ରଦ ମହୋଶିଖ ।

ଅଜ୍ଞାତୀ, ଅମ୍ବୁ ଓ ଉଦସମ୍ବୂଳ ମହିଳା
ସେବନ କଲେ ଛତି କୁଳବା, ଗଳା କୁଳବା ଏହି ରୀ
ମାତ୍ରୀ ହେବା, ଅରୁଣ କୁଳବା, ଦଦିତନମ, ସେଗାର
ଥାତା ହେବା, ଓ ପଢ଼ଣୀରେଗର ଅଶୁ ପଳପଦ ମଧେ
ଆକଣ୍ଠା ଘୋଜନ କଲ ଉତ୍ତରାଗେ ଏକମାତ୍ର ଏହି ଆକଣ୍ଠା
କଲେ କୁଳ ଦରା ଶୀଘ୍ର ହଜନ ହୋଇଥାଏ ଏହି ଅମ୍ବୁ
ପୁରୁତ୍ଵ ହେଲ ଏହାର ଗୁଣ ନାହିଁ ବେଳେ ନାହିଁ । ଏହା ଏହା
ଗୁହସ୍ଵର ସାବ୍ଦ ଶେଷବା ଉପରିତ । ମୁଖ୍ୟ ଏକଜ୍ଞତା
ତାକମାସୁଳ ଟିକୁ ଲାଗିଥିଲା ଏକ ଶରୀରରେ ସିଂହ
ବାଗାର ଚାଲ

ଏହି ଟେଲି ମଦନ କଳେ ବଦିଧ ପ୍ରକାର ହାତ
ଅଧାର ଓ ପଢନ ଜାଣିବ ବେଦନା, ଅଶୁକ ବେଦନା, ଏ
କଦଳିବ ବେଦନା, ଗଣ୍ଠିର ବେଦନା, କୋମାର ବେଦନା
ସନ୍ଧାନର ବେଦନା, ଝାଁଝାଁ ବାର, ଗନ୍ଧିଆ ବାର
ବାର, ଅଣି ଓ ମାନ୍ଦରବ ବାର ପ୍ରଭାତ ସଙ୍କୁଳିତ
ବେରା" ହୁଏ ମୁଣ୍ଡା" ଏକଣେଟି ଏକ ଟଙ୍କା। ତାଙ୍କ ମାଟେ ସବୁ
ଶିର ପିତାର ଟେଲି ।

ମୁଣ୍ଡ ଘରରବା, ମନ୍ତ୍ରବନ୍ଦୀ କିଷେ ପ୍ରାପ୍ତ ଯ
ଦାୟକ ବେଗ ତାହା ଭୁଲୁଛେଲିମାନେ ଜାଗନ୍ତ୍ର । ୧୫
ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଚୌଳ କରୁଥିଲା ବ୍ୟବହାର କଲେ ଏ
ଓ ଯେତେ ଦିନର କଠିନ ପୀତା ହେଉ ନିଷ୍ଟ ଅବଲ
ଦେବ । ଲିର ସେଇର ପଦ୍ଧତାରେ ବେଳେ ଜାହାଙ୍ଗ
ବିଶ୍ଵାସ ରଖି କରୁଛା । ଏହାଦୀର ସୂତ୍ରକାର ମନ୍ତ୍ର ।
ଭଲ ହୁଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ମୁଣ୍ଡ ଘରରବା, ଏ ବିଥାର
ଦୂରିବା ମଣ୍ଡି କଥା ଏଣୁ ବସି କରିବା, ଅଧିକାରୀ
ରବା ପ୍ରତିକ ସେଇମାର ସହଜରେ ଓ ଶିଳ୍ପ ଅବମନ୍ୟ
ଏଥରନ ମଣ୍ଡ ଶିତଳ ହାତ ସୁନ୍ଦର ଦୃଷ୍ଟି । ଏକଟେ
ନସାନସାନ ଏହିମି ଚୌଳର ମୂଳୀ ଟା ଟା ତାଳମାନୁକୁ

ବିଧ୍ୟ ପ୍ରକାର ସ୍ଥାନେର ଅବାର୍ତ୍ତ ମହୋଷ୍ଠ ।

ଏହା ସେବନ କଲେ ଶେର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଗଲା
ଅତିରିକ୍ତ ରଜା ସାବ ଜଳବତ୍ତ ସାବ, ନାରୀରେ ପାଇଁ ରଜା
ଗୋଷ, ଗର୍ଭଦୋଷ ଜୟୟ ଦୋଷ ଓ ଦେବତା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ରତ୍ନ, ଦାଷ, ଅଞ୍ଚଳ ଗର୍ଭଦୀତ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାଏ
ନିଜନ ସୀମା ପର, ନିଯୁଧ ଆଶବରା, ଦୂର ଓ ସନ୍ତାନ ପର
ଦୀ ଶଙ୍କି କରିବ ।

ଏହି ବୁଦ୍ଧ ବ୍ୟାକହାତ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ତ୍ରଗ୍ରହଣ ହେବାପାଇଁ କଥାକାଳସାତ ଥିଲେ ଶୀଳମ୍ଭୁତ୍ତା
କୁଠେ ଅଧେରା କବି କବି ଶୋଭନ ଜଳନ ଉଚ୍ଛଳ କରି
ଶୋଭନା ସଂଗ ଯାଏ ଦୋଷ ଅଛନ୍ତି ।

ପେଇ ଥା ନୁହିଲ କଷଣକ ଧରିଏତିବୁ
ଦୁଇ, ଗପଇ କିନ୍ତୁ ଫଳ ଦେଉଥାଏ, ଉଷ କେବୁ
ଦେଉଥାଏ, ମଧ୍ୟମଶଳ ମଳିଲ ତୁ କୁର୍ରିଷୁଳ ଦେଉଥାଏ କି
କିମ୍ବା ପଶରେ ଏହା ଅମୋଦ ତାଣଥା ମଳ୍ଯ ଏକଜନ କି
ଆମୀରଙ୍କ ସାବର ।

and we think the total number of such boys for British India may be put down at about 2 crores and 90 lakhs. But out of this not more than 46 lakhs are being educated at schools and Colleges. Our hearts sink in despair when we think of the uneducated mass steeped in dark ignorance. As stated above of the males only 10 per cent are literate, but what of the females? Not more than 7 per thousand can read and write!! And yet we talk of Indians as a nation!

The population of the British Isles would be about 40 millions, but England has no less than 9 Universities, while Scotland has 4 and Ireland 3. Germany has 30 Universities including 7 solely devoted to various Arts and Industries. From the above one can very well see that if we are to compete with the foremost of the civilised countries how many Universities should be necessary to educate India with a population of 300 millions. The Report on Public Instruction in Bengal for 1907-8 shews that on the 31st March 1908, there were only 5493 students in 34 Arts Colleges 10 of which were under public management with an attendance of 1446 students. It is no doubt too early to judge of the working of the New Regulations, but of one thing there is no doubt that it will make education dear, nay very very dear. The Director in his report on Collegiate education observes—"The demands of the new Regulations upon the public purse, both for Government and for privately managed institutions, are various and severe, and it will probably take several years before the schemes which are on foot for the improvement of the Colleges are brought to completion. The establishments have to be increased; Colleges equipped with additional buildings and apparatus; the separation of the Colleges and Collegiate schools has to be carried into effect, and increased hostel accommodation has in many cases to be provided". *** The pressure of the new Regulations is most severely felt in the demands which they make for improved scientific equipment."

In all civilised countries there are large numbers of free schools for imparting education to the poor. In Germany, Belgium, America and Japan education has been made compulsory and the parents are required to send their children to school on the latter attaining certain age. Any neglect on the part of the parents or guardians is met with punishment. It is a matter of very great satisfaction that one of our Indian Princes (Baroda) has introduced this system of compulsory education in his State after establishing of free schools. In 1906 a measure was under the consideration of Government for the

abolition of fees in certain Primary Schools. If carried into effect this measure will certainly give a great impetus to primary education. The report of the Director however is not at all hopeful. This is what he writes—"On the assumption that it would be carried into effect in the year now current, the total cost of the abolition of fees in all Vernacular schools was estimated for the first year at over 30 lakhs, rising in the following year to over 47, and in 1913-14 to almost 64 lakhs. It is doubtful, however, whether even these figures allow sufficiently for expansion, when it is considered that only 24·4 of the male, and 29 of the female population of school-going age are at present under instruction. The figures are sufficiently deterrent as they stand, and, especially in view of the urgent claims of other branches of education for Government support, affect, most powerfully the question of the immediate introduction of free primary education."

The Educational needs of this Country are indeed very great. The Government deserves our hearty thanks for what they have done and have been striving to do. We cannot shut our eyes to the gradual increase of educational grants. It is nevertheless true that this increase is far from being sufficient to meet our requirements. The world has been progressing every day. There is hardly any civilised country that does not understand the value of education and has not been doing its best to educate its people. Not long ago we ridiculed the idea of aerial navigation, but it seems the conquest of the air has at last been made. Narad's *Dhenki-Car* is passing the pale of mythology and is about to be realised. Without adequate State aid education cannot prosper and it is not too much to expect that England under whose fostering care the wise Providence has placed us will fulfil her duty to India. If sufficient attention has not been paid to education in the past, we hope, greater will be the care taken of it in the future.

ଗର ଗା ୨୫ ନିଶ୍ଚରେ ଶେଷଦେବା ସ୍ମରଣର
ସରକାରୀ ଉପୋତ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଭାବରେ
ସବଳ ପ୍ରଦେଶରେ ଅବଲର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ
ଧ୍ୟାନଦିର ଦର କିଛି ମୁଲର ଦୋଜାରୁ ଏବଂ
ଅନେକଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟଦାତା ସବାରେ ବନ୍ଦ ଦୋର
ଅଛି ।

ଗର ତା ୨୫ ଉଚ୍ଚରେ ଶେଷହେବା ସପ୍ରାଦି
ରେ ଭାବରେ ଧେଲନ ବୋରେ ୨୫୯୫
ମୂର ହୋତଥିଲ । ହେ ପୁଣ ସପ୍ରାଦିର ଅକ୍ଷ୍ୟ
୨୫୯୮ ଥିଲ । ସତର୍ବୀ ପାଇଁ ୨୫୯୦ ଦିଲ ।

ଏହା ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଛଡ଼ା ଥକ୍ଷେ ସକଳ ପ୍ରଦେଶରେ
ଦୂରି ବୋଲିଥିଲା । ମାତ୍ର ମଧ୍ୟଦେଶ ବଳ-
ପୁଗାନାରେ ଅଧିକ ବଢ଼ିଥିଲା ।

ଏହି ଗୀତ ଶା କଣ୍ଠରେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାବ୍ଦରେ
ପ୍ରତ୍ଥା, ପୂର୍ବବଳ, ବିଦାବ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାନୟୁର ମଧ୍ୟ-
ଜ୍ଞାନ ଓ ବନ୍ଦମରେ ବନ୍ଧୁ ଅଧିକ ଏବଂ
ଡେଶା ଉଦ୍‌ଦୃଶ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ବୁଝି ହୋଇ-
ଥିଲା । ଏହି ସପ୍ତାବ୍ଦରେ ବଙ୍ଗ, ପଞ୍ଚାବ,
ମାନ୍ଦ୍ରାଜ, କଣ୍ଠୁଗାନ୍ଧା ପ୍ରଦେଶରେ ବର୍ଣ୍ଣା
ପରମାଣ ପରବର୍ତ୍ତ ୨୦ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା ।
କେବଳ ମଧ୍ୟଭାରତ ଓ ବେଲୁଗାନ୍ଧାରେ ଶର-
ଦ୍ରିଷ୍ଟ ୨୦ ଜଗାଥିଲା ।

ବାଲେସରର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ବି, ସି, ସେତ
ମହୋଦୟ କୋଣ୍ଡଏ ଦିକର ଛାଟା ଦେଇଥିବାକୁ
ପକୁ ବିଦୟ ଦେବା ଚାରଶ ସେଠା ଗର୍ଜିତ
ଦିଲରେ କୋଣ୍ଡଏ ସାନ୍ଧ୍ୟ ମିଳିବ ଦୋଇଥିଲା
ଏବ ସେହି ମିଳିବେ ବାନା ପ୍ରକାର ଖେଳ
ବୌରୁଙ ସହି ସମୟେଷ୍ଟ ଯାଗୀ ନବରତ୍ନ
ଗୀଗ ଗାନ ଦୋଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ଶାକିଷ୍ଟେର
ମହେଦୟ ଲେନପ୍ରୟ ଦୋଇଥିବାର ଉତ୍ତମ-
ରୂପେ ଜଣା ଯାଉଥିଲା ଏବ ଏହାହିଁ ବାଦିମନ୍ଦର
ପ୍ରଧାକ ସ୍ଵାମୀ ।

—*—

ବାଲେଶ୍ୱର ସମାଦ ବାହୁଡ଼ାରୁ ଅବଗଭ
ଦେଲୁ ଯେ ବାଲେଶ୍ୱର ମତିନିଧିଆଲିଟିର
ପ୍ରାର୍ଥନା ମତେ ସରକାରରୁ ପାଇ ଦିନାର ଟଙ୍କା
ସ୍ଵର୍ଗ ଦେବାର ମଞ୍ଜୁର ଦର ଲେଖିଥିଲୁଣ୍ଠନ ଯେ
ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପରିଶୋଧନ ନ ଦେବ
ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖି ମଜଙ୍ଗୁଳ ମିଶନିଧିଆଲିଟିର
ଚେତ୍ୟାମାନ ହୋଇ ରହିବେ । ମିଶନିଧିଆଲି-
ଟିର ଟଙ୍କାମାଜି ଥିବାରୁ ଦେବା ଦେବୁ ବୋଧ
ହୁଏ ଏହିରବସ୍ତା ଜୀବ ହୋଇଥିଲା । ଏଥି ସମ୍ବନ୍ଧି-
ସ୍ଥ ଦତ୍ତର ମୋକଦମା ଜଳ ସାହେବଙ୍କ ଅସୁ-
ପ୍ରଭା ନିବନ୍ଧନ ଅଗାମୀ ତବମ୍ବର ମାତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
କନ୍ତୁ ଅଛି ।

— * —

ମୁରୂଷିତାବାଦ ଜିଲ୍ଲା କ୍ଲାନ୍‌ଗୋଲା ନିବାସୀ
ବଜା ସ୍ଥି ଯୋଗେନ୍ଦ୍ରଚାର୍ଯ୍ୟ ବୟ ବାଦାଦୂର
ନିବହମସ୍ତର ଡାକ୍ତରଙ୍ଗାଳାରେ ଖୋଟିଏ ତତ୍ତ୍ଵ-
ସେମ ତତ୍ତ୍ଵା ଶୁଣ ନିର୍ମିତ ନିମନ୍ତ୍ରେ ୧୯୮୦୦୦୯
ଏବଂ ଗହୁର କାର୍ଯ୍ୟ ନିବାଦ ନିମନ୍ତ୍ରେ ଟ ୨୫୦୦୦
ବା ଦାକ କରିଥିଲାନ୍ତି । ଏଥୁ ଥିବେ ସେହି
ତତ୍ତ୍ଵାଳୟ ସରାପେ ଟ ୫୦୦୦ କୋର ଧାର୍ଯ୍ୟ
ପ୍ରକଟ ଦାକ କରିଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ନିର୍ଦ୍ଦେଶର

ଏହି ଉତ୍ତରମୁଖ ଦାନ ସକାଣେ ପାହିଛି ଧନ୍ୟବାଦ
ଦେଇ ଗତ ଦଲିତବା ମଜ୍ଜରେ ସବ୍ସାଧା-
ରଣକ ଥବାକୁ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେସ୍ କରିଥାନ୍ତି ।
ଏହି ବରର ତାମ ଶର୍ତ୍ତ ମଦେଶକାରୀଙ୍କ ବୟସ
ତର ଚିତ୍ତସାକ୍ଷୀ ହେଉଥାନ୍ତି ।

—*—
ଅଗ୍ରାଁ ଦବେମ୍ବର ମାସରେ ଲହୋରରେ
କେ ଟିକ୍ଟ ଓ କୃଷି ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେବ । ଗର୍ଭ
ମେଘ ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନରୁ ସନ୍ତଳ ପ୍ରବାରେ ସାବଧାନ
ପଡ଼ନେ । ହଞ୍ଚାର ଲେଖ୍ୟ ଓ ଗର୍ଭିର
ମାନ୍ୟର ସର୍ବ ନୈତିକତାରେ ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନର
ଫୁଲି ଦବାରୁ ସମ୍ମଗ୍ର ହେଉଅଛି । ଭାରି
ରେ ଟିକ୍ଟ ଓ କୃଷି ଜାଗ ପ୍ରାଣମାର ଏହି
ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେବ ମାତ୍ର ନେ ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମକାନରେ
ଯେ ସମସ୍ତ ବିଦେଶୀ କଳ ଯଥାଦି ଉପ ଯାଦ
ବୋକ୍ଷ ଦେବ ସେ ସମସ୍ତ ଜିଥ ସ୍ଥାନ ଶାରୀର
ପ୍ରଦର୍ଶନ କି ବ୍ୟାଧି ଧାରାରେ ଏହି ଅବ୍ୟାକ
ଭିଷମର କିଷ୍ମାଳେ ଗର ତା ହେବ କିମ୍ବା
କିମ୍ବା ଗଜେଂରେ ପ୍ରକରଣ ହେଉଅଛି ।

— * —
ଗତ ଗଣେଶ୍ୟାଳୀ ସମୟରେ ମେଘଦୂଲିର ଦୁଇ
ଏହି ସୁଲକ୍ଷଣ ସମାଧିତ ପୂର୍ବକ ଗୁଣଗୁରୁତ୍ୱମ
ଦୂଳା ଏବି ନାଟକ ଭାବରେ ନାଚଯାଏ ପ୍ରଭାବ
ହେଉଥିବାର ଏହି ପାଇଅଛି । ଅମୁରଙ୍କ ବିବେ
ତନାରେ ଥାର୍ତ୍ତିକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଦୂଳାର ଅବର୍ତ୍ତନ ସୁଲକ୍ଷଣାଙ୍କ
ଦେଖାଯାଇଛି । ବିଧ୍ୟାଗୁ
ପୁଜା ଦରି ଯଥାର୍ଥମୁକ୍ତସାଧି କାହିଁବା ବିଶେଷରୀ
ପରିଷବନେବଳ୍କୁ ଦେବା ଏବି କହି ସଂଗ
ପୁଜାର ତରୁ ଏବି ଧର୍ମଜୀବ ଉତ୍ସବର ଦେବ
ପୁଜାରସ୍ତୁ ଅଛେ । ମାତ୍ର ତମାତ୍ମା ତତ୍ତ୍ଵରେ
ଦୂର ପଳିମାନକୁ ଉତ୍ସାହ ଦେବା ହୌରିହମରେ
ଛୁଟିଛି ଦୁନ୍ଦେ । କହିଲେ ମେମାକହିର ମଜାଲ
କବିର ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ ଦେବାର ସମ୍ମାନ କାହୁ ଥିଲା ।

— ୧୦ —
ବସ୍ତୁର୍କ କାମକ ନିଶେ ସୁବେଣୀରୁ କଲ
ବହାରେ ଜଣେ ମେମର ଦ୍ୱରେ ପଣ ଥିଲା
ଆଗରଣ ବହବର କାଳସ ପୌଙ୍କଦାର
ରେ ଦେବାରେ ଅସ୍ତାନୀ ଅପରାଧ ସ୍ଵିକାର
କର ମୁଦେଇଠାରେ ଷଣପ୍ରାଦିଶ ପୂର୍ବ
ପ୍ରକାଶ କଲେ ସେ ସେ କହଇ ଥାବରେ
ବହଳ ହୋଇ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି
ଗାହୁ । ସୁଲକ୍ଷଣ ମାଜିରୁଷ୍ଟର ଏକ ଏଳି
ବାଗତ ମହେଦୟ ବାକ ପ୍ରତି ବିମାପ ପଥର
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବାବୁଶ୍ରବ ଅବସର ଦିଲେ । — ମଦିନ
ଆବରେ ଲେବେ କେବେବୁର ହତହତ ଜୀବ
କୁରୁର ବିପଦରେ ପଡ଼ନ୍ତି ଏଥୁ ପଠନ୍ତି
ଚାହିଁଦେବେ ।

ବାହୁ ବରେଜ ସତ୍ୟମହାଗନୀ ଲୋକାଙ୍ଗନ,
ମାତ୍ର ଚକ୍ର ସେଉଁ ଦଶଦଳାର ଟଙ୍କା ଖୁଦା
ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ତାହାକୁ କଲିକଟାର ଅଧିକାର
କଲେଜକୁ ଦେବାହାରଣ ମହାଗନୀ ସର୍ବ-
ପ୍ରଦେୟାବ୍ଲୁମାର ଠାକୁର ସ୍ଵିକୃତ ଦେବାବୁ
ବିଷବିଦ୍ୟାଳୟର ଗଚ୍ଛପ୍ରଦୀ ଫନ୍ଡାର ବିତର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ବୁଝାଗ ହେଲା । ନିକ୍ଷି, ଅଧିକେ-
ଶକ୍ତର ଏଠା ରେବନସା କଲେଜ ଓ କଲି
କଟାର ବଜାରାସୀ କଲେଜ ବି, ଏ ଶ୍ରେଣୀ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଷବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂରକ୍ଷଣ ହେଲା । ବିଷ
ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅନୁକ୍ରୋଦ୍ଧାରଣ କାମରେ ଅଧିକାରୀ
କାନା ପ୍ରକାର ଅସୁରିଧି ଜାତ ହୋଇଥିବୁ ଏବଂ
ଏହେ କରିବାରେ ବିଷା ଅଗ୍ରଗର ଦେବ
କଟକ ଦେଖାଯାଏ । ବିଷବିଦ୍ୟାଳୟର ନାତ୍ରୀପଞ୍ଚ
ମାନେ ରହସ୍ୟାବଳୀ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଏହେ ଅସୁ
ରିଧି ଦିଲି କାହିଁ ।

—*—
ଗତ ହେବେବଦଳ ଦେଲୁ ଏଠା କିମ୍ବା ପରି
ଅରେ ଏ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟାକୁ ଦର
ଦିଦ୍ୟାଳୀଙ୍କୁ ଶୁଣିମାକଙ୍କିମଧ୍ୟରେ ପୁଣ୍ଡବର ଯୁଦ୍ଧ
ଜର ନାହିଁଲେକ ଲୁଗଥିଲା । ଗତ ଖେମ
ବାରଦଳ ପୁଣ୍ଡବର ଖେଲ ଦେଲୁ । ଏଠା ଦେତି
ଦେଲୁ ଦୁଇର ଗୋଟିଏ ଶୁଣିର କୋଡ଼ି ଘରର
ଯାଇଥିଲା । ପିଲାମାକଙ୍କିମଧ୍ୟରେ ଏମନ୍ତ ନାଜିଖେଲେ
ଭାଗାରକାର ଅମେମାନେ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ବୋର୍ଡ୍
ବ୍ୟୁଧାମ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ସାଧାରଣଭାବେ ଧୂନ୍ତବଳ
ଉତ୍ସାହ ଖେଲକା ମନ ନୁହେ । ମାତ୍ର ବାଜିଖେଲ
ସେମନ୍ତ ପାଠ୍ୟର ବାଧାଜନକ ବେମନ୍ତ ଜଣିବ
ଉଦ୍‌ବାଦରେ ଦାତ ଗୋଡ଼ ଘର୍ଜିବାର ପଢିପୋ
ପନ ଅଟଇ । ଉରସା କରୁଁ ଦିଦ୍ୟାଳୀଙ୍କୁ କରୁଁ
ପରମାନେ ବାଜିଖେଲ ଦନ କରିବାପ୍ରକଳ ମନୋ
ଯୋଗୀ ଦେବେ । ବ୍ୟୁଧାମ ସହାଯେ ମଧ୍ୟ
ଏହେଶ୍ଵର ଦଣ ମଦଗର ଉଦ୍‌ବାଦ ହଲ ।

ଧରନୋଟ ସଜ୍ଜା ଗାହାକ ସଜ୍ଜରେ ଦାମୋ-
ଦରପତ୍ର ଏବଂ ମୁଣ୍ଡମୟର ଏହି ହୁଏ ସ୍ଥାନରେ
ଦୂରଟି ଅଦର୍ଶ ବୃଦ୍ଧିଶୈଖ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିବାର
ଗାହାକର ଅନୁକୂଳୀରେ ପ୍ରକାଶିତ ଲୀଳାଦୟର୍ଷ-
ଶର ଗତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନୁକଳନ ଘଟିଲା ।
ମୁଣ୍ଡମୟର ଶୈଖରେ ବିଲଙ୍ଗାଳ୍ପ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଦୂରତ ପ୍ରସଲ ଉତ୍ସମ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା ଗତ
କାହିଁ ର୍ତ୍ତରୁ ଦେଉଥିଲା । ଏବର୍ତ୍ତ ପଲାପଳ
ଯଥାସମୟରେ ସହଯୋଗୀ ପ୍ରଦାତ କରିବେ
କୌଣ ଲେଖିଥିଲା । ଅଦର୍ଶ ବୃଦ୍ଧିଶୈଖ ପ୍ରାତିକ
ଏବଂ ହର୍ଷରେ ଉତ୍ସମ ହେବା ଗାତା ପ୍ରସଲର
ଦିବରଣ ଶ୍ରାନ୍ତ ମାସକପଦରେ ପ୍ରକାଶ ଦିବା
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ ଅଛେ । ଅମ୍ବେମାନେ ଅଣାକର

ଯେ କଜ ପାଦହୋଦୟ ନୂରକପାଲର ପଦଶ୍ରୀ
ସଙ୍ଗେ ସେ ଅଶଳର ପ୍ରତିବନ୍ଦ ଧାର୍ଯ୍ୟର ପଦ-
ଲର ଉନ୍ନତିକାରୀ ଧକ ପ୍ରତି ନିର୍ମଳାକାର ଅଛନ୍ତି ଏବଂ
ତହିଁର ଧଳ ମଧ୍ୟ ସଥାପନ୍ୟରେ ପ୍ରବାଣିତ
ହେବ ।

— * —
ଦୂରନ ସମଟିର କଥା ତିଣ୍ଡିକ୍ଷିବୋର୍ଡର
ଭାଇତ୍ତିରେଯାଇମାନ ନିବାଚନ ସହିତେ ତା
ମୋମବାର ଦଳ ଦୂରନ ମେମରାମଦାର ଏବଂ
ଅଧିଦେଶତ ଦୋଷଥିଲା । ଲେକ ଲ ବୋର୍ଡର
ତେଥାରମାତ୍ର ଓ ଭାଇତ୍ତିରେଯାଇମାନ ନିବାଚନ
ସମୟରେ ପାଦାପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କୁର୍ଦ୍ଦ ଛପ-
ପିତ ଦୋଷଥିଲାରୁ ଏ ଶେଷରେ ସେହିପର
ଦେବ ର ଅନେକ ଅଧିକା ଦେଇଥିଲା । ମାତ୍ର
ସେ ର ବନ୍ଦ ର ଦେବା ସତର ଦିବ୍ୟ ଅବେ ।
ବାରୁ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପୃଥିଵୀଙ୍କ ପୃଥିବୀକ ଓ
ବାରୁ ଜିମାର୍ଥ ଚରଣ ମେହଳ ଅନମେଦିନମତେ
ବାରୁ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ଚୌଧୁରୀ ଭାଇତ୍ତିରେଯା-
ଇମାନ ପଦରେ ସମସ୍ତକିଛିମେ ମନୋମାନ
ହେଲେ । ବାରୁ ସହିତ୍ୟବଚନ୍ଦ୍ର ମୃଗୁ ସନ-
ସ୍ତ୍ରୀ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ବାରୁ ଭାଇତ୍ତିରେଯାଇମାନ
ବାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପୃଷ୍ଠା ସଂଭାବନର
ବାର୍ଯ୍ୟ ଚଢ଼ିଥିଲା । ଆଶା ହୁଅଥିବ ଏଣିକି ବଢ଼ିବ-
ଗୋ ଫଳରେ ବିଶେଷ ବାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲାବେ ।

ଅଗ୍ରାର 'ମୁସିଫର ଅର୍ଦ୍ଦ' ନାମକ ପତ୍ର-
କର ସଙ୍ଗାବକ ସଜନେଇବ ଅନୋକିବାଲୀ
ପ୍ରୟୁଷ ହେଉଥି ଲେଖନାକୁ ଅସି ମୁଦ୍ଳ
ମତମାରବ ବିଶୁଦ୍ଧରେ ବକ୍ତ୍ଵା ଦେବାର
ପ୍ରାଣ ପରିବାରେ ବିଲିବାର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରେସି-
ତେବେ ମାଜଙ୍ଗେ, ମୁସିଫର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବକ୍ତ୍ଵା କରେବା ବିନ୍ଦୁ ଚିତ୍ରାଖାରର ହେତୁ
ଗାନ୍ଧି ବକ୍ତ୍ଵା ପ୍ରଳାଭ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନ
ପାରବା ମର୍ମରେ କିଷେଖାଳୀ ପ୍ରଭୁର ବିର
ଅଛନ୍ତି ।—ଏଆ 'ସଜନେଇବ ଅନୋକିବ
ଅନ୍ତରା ପରିଧର୍ମ ନିନାର ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ
କିମ୍ବା । ସ୍ଵର୍ଗିତ୍ୱାର ଧର୍ମର ସମ୍ବଲେତଳ
କାମ୍ପୁତାରରେ ଦୋର ଥାରେ ଯାହା ଯାହା
ଶତ ପ୍ରବାଗର ସବରେ ବିଶୁଦ୍ଧମନ ଗନ୍ଧିରରେ
ପ୍ରବାଗ ତମେ ଶାନ୍ତିବଜାର ସମ୍ବାଦବା । ଦେଖ
ଲେବେ ଆନ୍ତିର ପଣ୍ଡାଳ ଦୋର ଧର୍ମର
ଦୂରଦୂରାଖନରେ ତୁମ ଦେବେ ଅମ୍ବେଦାକେ
ସମୀ ହେବୁ ।

ଏଠାର ଟଙ୍କାର ଗାହ ସୁରେଣ୍ଡର ରତ୍ନ-
ବର୍ତ୍ତୀ ହର୍ଷପୂଜା ହାତୀ ଉତ୍ସବ କଲଦିଗ ଦାୟ-
ହେତୁରେ ଟଙ୍କାର କେବାର ସ୍ଵର୍ଗ ହବା-

ଅଛନ୍ତି । ଏଥୁପୁରେ କାହିଁ ଜିଷ୍ଠାଳଗନ୍ଧ ପାଳ
ଠୋରେ ଚେଣେକ ଦିନ ଖୋଲଗନ୍ଧ କଲ
ଉରୁରୁ ଦିନମୋରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ
ତେଥେ ତାରିଖା ଏବମନ୍ତ ଖୋଲ ସେଠାମେ
ଅଛନ୍ତି । ନିର୍ଭୂମ ଦୂରେଶ ବାହୁ ଦାନକାରୀଙ୍କୁ
ମନେ ଏବ ସେ କଲିବଗାରୁ ଏ ନିରବରେ
ହେ ଉଦ୍‌ବୃଦ୍ଧି ତେଥେ ଶିଖିଅଛନ୍ତି । ଏଥୁରେ
<ତକେଇରେ ପଞ୍ଜାମାକଳ ବିଶେଷ ଦ୍ଵିଧୀ
ହେବ । ସୁରେଷାହୁଙ୍କର ଦସ୍ତାବ୍ଜ, ଓ ଅଧ୍ୟବସୟ
ଧାରାଧ୍ୟ କୁନ୍ଦ । ସେ ପ୍ରକାଳରେ ଦ୍ଵିତୀ
ହେଇ ଘରେ ଧିତିବ, ଏ, ଖିବ, ଏଇ ପରମାମା^୧
ଯୋଗ୍ୟ-ସହି ପାପ କରି କିମେ ତାଙ୍କୋଟି
ହୁବାକ ଗ୍ରେହିତୁ ହେଲେ ଏକ ବର୍ତ୍ତମାନ
ସେଠାର ଜାତ୍ର ପ୍ରକରେ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି । ବାହୁନର ଅଧ୍ୟବସୟ ଓ ସାହସ
ଧର୍ମ । ଅମ୍ବେମାନେ ପକ୍ଷର ଉନ୍ନତି କାମନ
କରି ।

- 10 -

ତେଣାର ବୃକ୍ଷ ଉଦ୍ଘୋନ୍ତର ଚନ୍ଦ ଅମୋ-
ଦର ମାସରୁ ଥେବା ଶରୀର ମସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ସେହି ଜିଲ୍ଲାର ପେ ଯେ ମସରେ ପଢ଼ିବାଲେ
କରିବି ବାହା ନିର୍ମଳିତ ମରେ ଅନ୍ଧାରର
ଦୋଷର ସହି—

ହେଉ— ଦ୍ୱିତୀୟ, ପ୍ରେରଣା, ମାର୍ଚ୍ଚ, ୧୯

ଅଣ୍ଟେ
ସମ୍ବଲପୁର—ଉତ୍ତର, କାନ୍ଦୁଳା ଓ କୁଳ
ଯେଉଁ ଗାନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ଠାରେ ଅବସ୍ଥା
କି ବନ୍ଦରେ ଚହୁଳ ବିଷ୍ଟାରର ବିବରଣ ପ୍ରଭୁ
ମାଧ୍ୟରେ କୃଷ୍ଣ ସବୁ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଜାଣାଯାଇଛି
ଏଥିରିବ ଯେ ମେମାତେ ମନ୍ଦରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ସାମାଜିକ ସାମାଜିକ ବନ୍ଦରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଦେଶ ଓ ପରମାଣୁ କେବେ ଓ ଅବଧିକରଣରେ
ଅପରାଧ କେବେ ଦେଖାଇପାଇବେ ।

ଏ ନଗର ଅନ୍ତିମାଣ ବିଦ୍ୟାଧରଙ୍କର ସର୍ବ
ତାତ୍ତ୍ଵ ଅବଶ୍ୟକ ବୃତ୍ତିମେହରେ ସତ ୫୫୦୮୦୯ ସା
ଲରେ ୮ ୨୪୫୫କା ବ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା
ଏହି ମେହରେ ଉତ୍ସବ ଦେବା ପରମ ଦିନ
ବୁଦ୍ଧ ଟ ୨୨୭୦ ୧୮ ପରକାଳୀ ଜଗନ୍ନାଥାକାରେ
ଜମା ହୋଇଥିଲା ଏକ ଶତାବ୍ଦୀ ଟଙ୍କା ।
କୁଠା ବାବତ୍ତ ଟ ୩୦୫୨୫ ଦାବରେ ଥିଲା

ଏଥରୁ ହସ୍ତ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଏ କର୍ତ୍ତା ଏହି
ନେଇର ଦୟା ଅସଂଧାର ନିଜାବ ଦୋଷରୁ
ପଚବାର ଦାଗରୁ କିଛି ବ୍ୟୟ ପତ ଲାହୁ
ଏହର ପ୍ରକେ କେବେ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ବ୍ୟୟ
ଜନକ ଏବେ ମେଘ ପାରବ ପତ ଯଥେତିବିବ
ଚକ୍ରା ଦେଇଥିଲା । ଉତ୍ତରବେଶର ଏହି ଶୈ-
ମର ଅଟିବ ଅରପ୍ରା ଅହୁର ଭଲଦେବାର
ନନ୍ଦର ଜଣାଇଥିଲୁ ବଜି ସଂଖର ବିଷୟ ।
ସେଇମଙ୍କେ ବହନ୍ତି ଯେ ସରକାର ବହୁବ
ଳବା ଜରନ ଚାଉଛନ୍ତି ବୋଲି ସରକାରୀ
କ୍ଷେତ୍ରର ପସନ କଲ ଦେଉଥିଲା ସେଗଲ
ତର ଦ୍ରୁମ ଶୃଷ୍ଟିକା ବସ୍ତୁବରଫେରିବା କିମ୍ବା
କହି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ମିଳାଦେବା । ଭାବୁମୁହଁର ସର-
କାର ବସ୍ତୁପ୍ରକାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଛିନ୍ତି ।
ସେଇମଙ୍କେ ଏହି କେହିର କର୍ମପୁଣୀ ଦେଖି
ମେହ ପଥରେ ଗୁଲିବେ ସେମଙ୍କେ ଅବଶ୍ୟ
ଲାଗିବାକୁ ହେବେ ।

- १ -

ଗପ ଗା ଳ ରଖ ରହିବାର ଶ୍ରୀରାମ
ଏ ୪୫ ପା ସମୟରେ ଉତ୍ତରଧାରୀ ୧୦ ଦେ-
ଗାଲ ଭାଷରେ ସହ ମିରୁନିଶ୍ଚାଳିଟୀ ବରଦାତା-
ମା କର ଏବଂ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାଣ ଦେବ
ଧର ବ୍ୟାକ୍ ଉତ୍ସୁକ ଥିଲେ । ଶାସ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
ଢୁକୁଆ ସରାହି ମହୋମାତ୍ର ହୋଇ ଅସବ
ଗ୍ରଦଶ ତଳପରେ ଶାସ୍ତ୍ର ମୋଦିକୁ ଦାର
ମହାଶ୍ଵର ପ୍ରଥମେ ମିରୁନିଶ୍ଚାଳିଟୀର ବିଦେଶୀ
ଓ ବ୍ୟାକ ଦୋଷ ଦର୍ଶକାକାର ମିରୁନିଶ୍ଚାଳିଟୀ
ସହିତ ବିବଦ୍ଧାତାମନଙ୍କର ସମ୍ମନ ଥିଲା ରୂପା-
ଦରଶକାର ସରଳକୃଷ୍ଣାର କୃତ ମଦେଶ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ତ୍ରୈକ ପାଶିକଳ ବେ ଦେବଗଜା ପନ୍ଦି-
ତୀର୍ଯ୍ୟ କେବେଶୁତ୍ତର ବିଷନ ହମାରୀ ଉତ୍ସୁକ
ଦ୍ୱାବାସୁଲେ କରଦାତାମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀରା-
ମ୍ଭୁତ ଶ୍ରୀରାମ ସମ୍ବନ୍ଧେ ପ୍ରସାଦ ଉତ୍ସୁକନ ବର
ବାରୁ ଗାହା ସବାସନରକମେ ନିର୍ବାଚିତ
ହୋଇଥିଲା । ସର୍ବାର ସ୍ତରୀୟ ସର୍ବଧାରୀ ପ୍ରାଣ
ଜ ୧୦ ଶ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ବମାତ୍ର ସାରକାରୀ
ନିର୍ବାଚିତା ସମେତ ଗଟେ ଦୋର ଆଜାନ୍ତ୍ର ସମ
ତ୍ରୁତ ପ୍ରଦାନ ବର୍ତ୍ତର ସଜ୍ଜାର ଓ ଶ୍ରୀରାମ
ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ସନ୍ତୋଦକ ଏବଂ ସହକାରମାତ୍ରେ
ସଥାପନ ମହୋମାତ୍ର ହୋଇଥିଲେ । ପରିପେ
ଷରେ ନିର୍ବାଚନର ମଧ୍ୟକା ଧୂରଳିପି ମିରୁନି
ସାମାଜିକ ଚେଷ୍ଟାରମାତ୍ର ବାହୁଦର୍ବଳ ସମୀକ୍ଷା
ହେଉଛି ଦେବାର ଶ୍ରୀ ହୋଇ ସର୍ବ ରହ
ହୋଇଥିଲା ।

- * -

ବନ୍ଦରାମୀ ଲୁଗାକାରଖାରା କଲିବଗାନେ
ପ୍ରାଚିତ ହୋଇଥିବା ବଥା ପାଠକମାନେ ଅବଶ୍ୟ

ଅଛନ୍ତି । ରହୁରେ ପ୍ରସୂତ ହୋଇଥିବା ଅବେଳା
ଲୁଗା ବିଜୟ କହୋଇ ଜମା ରହିଥିବାରୁ ଗର
ପୂର୍ବ ରହିବାର ଦିନ ବଳିବାରେ ଏବଂ
ପକାଣ ସନ୍ଧରେ ଆଗମୀ ପୂର୍ବ ସଂପର୍କରେ
ସୁରକ୍ଷା ବିପ୍ରେସର୍ସ ହିନ୍ଦୁ ନାରାଯାନାର ବନ୍ଦେ-
ମନ କୃଷ୍ଣମରା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚର୍ଚା ହେଇଥିଲା ।
ବାହୁ ରମାନନ୍ଦ ବୁଦ୍ଧିମୁଖ ଏମ, ଏ ହିନ୍ଦୁ ସର-
ରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ସେ ବର୍ଣ୍ଣନାମର ଜାତିବ-
ଦ୍ୱେଷ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଵାଧୀନ ଦୋହର ତାଙ୍କ ବରଂ
କହୁର ଲେବେ ଅପଣା ଦେଖି ର ଅବଶ୍ୟ-
କ୍ଷାମି ଦିବ୍ୟମାନ ଉପରୁ କରିବାକୁ ବ୍ରାହ୍ମଦେହରେ
ଏବଂ ଦେଶର ଧଳ ବିଦେଶର ଅଭିନ୍ଦ୍ରିୟରୁପେ
ବାହାର ତ ଯିବା ବନ୍ଦାହୁ ରହୁର ଦ୍ୱୟେ
ଉଦେଶ୍ୟ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ବଜ୍ର ପ୍ରକାଶ ଦରେ
ସେ ଲେନେ ମୋଟଲୁଗା ଟନ୍ବରାକୁ ଏକାକ୍ରମ
ଅଧ୍ୟନର ଏବଂ ବଜ୍ରବିଶ୍ୱାସ କଲିର ଲୁଗମାନ
ବନ୍ଦାହୁ ତ ଦୋହର ଜମା ରହିବେ କଲକୁ
ଉଠିଦୀର୍ଘ ଓ ରହିଦେଲେ ବନ୍ଦ କବି ଲହାରେ
ଢିଲୋରନନ୍ଦ ଲଗିବାକୁ ତିବି ବିରୁ ଶାରୀରିଙ୍ଗ-
ଜଳ ସୟ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ସେ କଲଗତ ଶାରୀରିଙ୍ଗ
ଦେଇ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ନିଜୀବ ଜାଇରେ ପରମତ
ହୋଇଥିଲୁଗୁ ଏବଂ ଯେପଣ୍ଡାନ୍ତ୍ର ଏକାକି ଅବେ
ଜାଇଠରୁ ପ୍ରଧାନ ଥିବାର ଲିଙ୍ଗ ଦେଇଥିରେ
ଲଗରୁକ ଥିବ ସେ ପଣ୍ଡାନ୍ତ୍ର ସ୍ଵଦେହ କ୍ରିଯର
ଉଦ୍‌ଦେଶ ଦେବ ଗାହୁ । ସୁଦେଶୀ ବୃଦ୍ଧର ଉଦ୍‌ଦେଶ
ନିର୍ମିତ ଗ୍ରାମ ଓ ସହିମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକର୍ଷିତ
ଥିବା ନରହର୍ଷି ସଭା ପଥ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର
ଲୋକମାନଙ୍କର ଉଦ୍‌ଦେଶ ସାଧକ କରିବାକୁ
ଦେବ । ଅଧିକର ଲାକେର ବଜ୍ର ପ୍ରକାଶ
କଲେ ସେ ପ୍ରୋତ୍ସହ ଲେଇ ଲୁଗମାନ ବଢ଼ୁ
ଶରଦଦାରଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟା କରିବା ଦେଇ କମା
ଦୋହର ରହିଥିଲୁଗୁ କହୋଇ ରହିଥିଲୁଗୁ
ଏବଂ ଯେଉଁ କଲରେ ଦେଲିବ ଦଶବଜାର
ଯେଉଁ ଲୁଗା ପ୍ରସୂତ ଦେଇଥରେ ରହାର ହେ
ପର ବିକ୍ଷୟର ସଭ୍ୟ କହେଲେ ଅବଶ୍ୟ କପଢ଼ୁ
ଉଠିଦୀର୍ଘ ଅମ୍ବେମାନେ ଅଦ୍ୟତି ଥିଲେବ ଲେ
କଙ୍କିତ ଦେଶୀ ଲୁଗା ଶତ ବିଦେଶୀ ଲୁଗ ବିନା-
ହାର ବରକରୁ ଦେଶ୍ୱରୁ ଏବଂ ଦେଶରେତରୁ
ଗଢ଼ାର ମର ବିଦେଶୀ ଲେବକୁ ପେଣିବା ସେ
ସମ୍ବନ୍ଧ ସଙ୍ଗତ ନୁହେ ଏହା ବାରମ୍ବାର ଜଣାଇ
ଅଛୁ । ଉରାଶା ବିରୁ ଦେଶଲେବେ ଆଗମ
ଫଳ ଉପରକ୍ଷେ ସୁଦେଶୀ ବ୍ୟ ବାରହାର
ପୁରୁଷ ଜନେବନାକ ପୂଜାସରଗେ ଜନମଠାର
ଗଣୟଶୀ ନମ୍ବୁମେର ପୁରୁଷ କରିବେ ।

- 1 -

ତଟବଜ୍ରିଲ ସାଇଲେ ପ୍ରଗମା ତଥାସ୍ଵର
ଲଗାରେ କେହିଏ ବାବ ମାତ୍ର କୋଣାରୁ
ଗୋଟି, ପାହୁଣ ନହିଁ ଓ ହେଠ କିମ୍ବା କର-
ଥିଲା । ଖାଦ୍ୟର ଫୌରମ୍ବ ଦେଖି ଭାଗାରାରେ
ଜମିଦାର ଆ ସୁଜ୍ଞ ଭୁଲମର ଚୌଥୀଶ ଗୋଟି
ଯନ୍ତ୍ରା ବିଷିନ୍ଦରେ ବସାଇ ଉଚ୍ଚ ବାଗକୁ ଧରି
ଅଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରା ଦେଉଥିଲେ ଚୌଥୀଶ
ମହାଶୟଙ୍କ ଲେଳ କୌଆକରେ ଡ୍ରୁଗରୀ ପ୍ରକାଶ
ପାଉଥିଲା । ଯନ୍ତ୍ରିଟ ଦ୍ୱାରା ନିମିଶ ଗୋଟିଏ ସେନିବ
ପ୍ରାୟ ଦା ହା ୨୨ ୦ ଓ ପ୍ରତି ହାତର ଦେବ ।
ବିଜ୍ଞୁକର ବୁଝ ଶାଖ ଦାଠ ଜନରେ ବନ ଓ
ଜଳର ଚିତ୍ତର ପାଖରେ ଲୁହାର କଷା ଦିଆ
ଯାଇଥିବୁ ଓ ଅଗ ଥିଲେ ଗୋଟିଏ ଦୁଆରମ୍ଭ
ଅଛୁ ଗାହା ହାରମ୍ଭ କଳାଟ ଏହର ଭାଗରେ
ଅଛୁ ସେ ଗାହା ଉପରେ କୌଣସିଜନ୍ତୁ ପଣିଲେ
ଉଚ୍ଚ ଦ୍ୱାର ଭିତରଖରୁ ପଡ଼ିଯିବ ଆଜ
ପିତ୍ତବ ଦାହି ପଣ୍ଡାତ ଦ୍ୱାରେ ସେବ୍ର ନାଚ ଥର
ସେହି ଦ୍ୱାର ଦେଇ ହେବ ତେବେ ତଣି ଦାହା ବାଧୁର
ଖାଦ୍ୟ କିନ୍ତୁ ପ୍ରବେଶ କରି ଓ ହେବକି ସେପର
ବ୍ୟାକ୍ ମାର ନ ପାରେ ସେମ୍ବଗାର୍ ମହିରେ
ଗୋଟାଏ କଳରେଖ ଅଛୁ କେଣ୍ଟି ଶାଦ୍ୟ ଆଦା-
ଦର ପୃଷ୍ଠ ଦିଇଲ ଓ କେହି କାହାର କରିବଳ
ପାଇବ ନାହିଁ । ଏହି ଯନ୍ତ୍ରାକୁ ଲଟା ଉପରେ
ରଖାଇ ଗାହାର କୁଣ୍ଡାଳରେ ଲଟା ପ୍ରକାଶ
ଅବରଣ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ପୁଷ୍ଟ କିମ୍ବା
କୋରଥିଲା । ଉପରେକୁ ବାବ ସନ୍ତ୍ରା ମଧ୍ୟର
ପ୍ରବେଶ ଦରନ୍ତ୍ଯେ ଦ୍ୱାରଦେଶ ପତିଗଲ ବଢ଼ି-
ମାନ ଉଚ୍ଚ ପିଞ୍ଜର ସହିବ ବାବ ଏ ବରରକୁ
ଏକ ସ୍ପ୍ରାଫ ଦେଲା ଅପି ଚୌଥୀଶ ମହୋଦ-
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରାବରେ ରଖା ଦୋଷଥିବୁ । ଏ ଚିତ୍ତ-
ବାବ ଅଛେ । ଅର୍ଥରେ ପୁଣ୍ୟ ଓ ଉତ୍ତରେ
ପୁଣ୍ୟ ଓ ହେବ । ଏହା ଦେଖିବା ନିମନ୍ତ୍ରେ
ପ୍ରତାପ ଅବେବ ଲେକ ସେଠାରେ ବୁଝ ହେ-
ବିଅଥିଲା । ଯୋଗଧରରେ ଅବେବ ବାବ ମାତ୍ର
ଆଥିଲା । ଜମିଦାରମାନେ ଯଦିତି ଏହିପର
କଳ ଚୌଣ୍ଡକାର ବାବ ଧରି ପଦ୍ମାରା
ଅବେବ ଉପକାର ଦେବ । ଶାହା ଦେଇ ଅ
ମେମାନେ ଚୌଥୀଶ ମହୋଦସୂର୍ଯ୍ୟ ଧନ୍ୟବାଦ
ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲା ।

ବ୍ୟକ୍ତିମୁଦ୍ରା ପଥ୍ୟ

ବହୁଦୂର ନେଗାର ପଥ୍ୟ ସମଜରେ
ଚକ୍ରମର ପେଇଲ ସର୍କଳ ଘୟ ବାହାତୁର
ତାଙ୍କୁ ଏହି, ସି, ଯହି, ମନୋଦୟ ଆହା
ବାଦଶା ଦରଅଛନ୍ତି ବାହା ପାଠମାତ୍ରରେ

ମୋତରଥେ ନିମ୍ନେ ରହୁଗ କଲୁ । ଦିନକରେ
ସେଇ ଦୂରଥର ପ୍ରଧାନ ଅବାର କଣସାଏ ବହି
ମଞ୍ଚରୁ ଥରେ ମାତ୍ର ରାତ ଆରି ମାତ୍ର ଖୁଲୁ-
ଲରେ ଏହି ଅଜ୍ଞାନରେ ପାଶି ଦେବ ମେ କୁ
ବରାଗ ଗାନଗାରୁ ଦେବ ନାହିଁ ଥଥର ସମୟ
ଖାଲ ଉତ୍ତମତ୍ତ୍ଵରେ ପକ୍ଷ ଦେବ । ଅଥବା
ଦେବ ଦେବ ରାତ ଯୋଗ କାହିଁ ଦୋଷ
ବ ଯାଏ ବହି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି କରିଥିବ ଏବଂ ଭାବ
ସିକି ଦେତିଥିବା ସମୟରେ ଚିମ୍ବାଏ ଲୁଣ
ବହିରେ ପକାଇଦେଲେ ଗାହା ଜୀବି ଦେବା
ପରେ ପଦକ ଦେବ । ଯାଏମୁକ ମୋଟ
ଶୁଳକରୁ ରାତ ଖାରା ଭାରଗ ସରୁବାଗର
ଦୃଷ୍ଟମ୍ଭୁତ ଘେରା ନାନାଦିବାର ବୁଝ ଥରୁ ।
ଭାବ ସଙ୍ଗେ ସଥେଷ୍ଟ ପରମାଣ ଦ୍ୟା ବନ୍ଦ
ମନ୍ଦିର, ଦିନ ଏବଂ ମାତ୍ର, ମାତ୍ର, ଅଣ୍ଣା ବ
ପଦବାର ନରକାର କର ଖୋଲନ ବାନନ
କ୍ଷାର ଅବର ଶେଷବାର (stanch)
ଦୃଷ୍ଟ ଅନନ୍ତ କର ନ ପାରେ । ବିଜ୍ଞାନ ଅକ୍ଷର
ବୈଷ୍ଣବ ଓ କ୍ଷାର ପୋଡ଼ି ଅଥବା ଶୋଭା ଅତି
ସଥେଷ୍ଟ ପରମାଣ ଦ୍ୟା ବା ମନ୍ଦିରରେ ଭାଜି
ଗା ବନ୍ଦ ଖାରଲେ କ୍ଷତି ପାହିଁ । କାହିଁ ଭଲ
ଦିଅ ଫେରତ କର ସପ୍ରାଦତରେ ଦୂର ଭିନ୍ନ ବ
ଅଧିକ ଥର ଖାରରେ ମଧ୍ୟ ଅନନ୍ତ ଦେବ
ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞାନ ଦାଦୀ ନଦିମ ଅଟାଇ ରେଖି
ଦେବା ଜୀବିର ଏବଂ ମେହ ଅଟାଇ ଅଧିକ
ପରମାଣ ନଦିମ ଦୋହରା ଥିଲେ ଦିଲ । ଅନ୍ତର
ଏବଂ ତୋରକୁ ରେଖି ଅଥବା ପୁଣ୍ୟ କର ଏବଂ
ରହି ସଙ୍ଗେ ଛାଲ, ଶେଷବାରଶୁଦ୍ଧ ପରବାର
ବରକାର । ହୁଏ ଶିଥ ଯାଇଥାରେ । ମାତ୍ର
ଖାରବାର ଯଜ୍ଞା ଦେବେ ରାତ ସଙ୍ଗେ ଖାରକ
ବୁଦ୍ଧା ଖାରଲେ କ୍ଷତି ନାହିଁ ଏବଂ ଜଳଶିଥ
ସମୟରେ ଉତ୍ତମ ଗୋଦର ପରଦାର ପୁଣ୍ୟ
ଶିଥକା, କରୁଛ, ନିମିତ୍ତ ଏବଂ କାହା ପ୍ରକାର
ପଠା କର ଶିଥାପାରାଯାରେ । ଏହି ଏବଂ ଦୂରିରେ
ଶିଥ ପରାଇ ପଢିବା ନତିଶ ସଙ୍ଗେ ଖାରବା
ଅଗବ ଉପାଦେସ । କୁହା ହେବେ ଦିଲ ଦୂରେ
ଏବଂ ମଠା କା ଥଠା (starch) ଶୁଣୁ ଦ୍ୱାରୀ
ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବା କିଞ୍ଚାଳ ଯାଏମୁକ
ଦେବା କରିବା ଉତ୍ତମ । ଶୁତିଥ କୋତାନରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ବେରିଥିବା କାହା ପ୍ରତାର କିଞ୍ଚାଳ
ବେରିଥାରରେ ବହିମୂତ୍ର ରେଗ ବଢ଼ିଲ । ପାହି-
ପରିବର୍ତ୍ତେ ଶିଖିଲ ଅଥବା କାହା ପ୍ରକାର
ପରିଷକ ପଳ ରେଖି ବା ପୁଣ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଶିଥ-
ଯାଇ ଥାରେ । ପଢିବା ପାତଳ ପଳ ଅହା-
ପରିବର୍ତ୍ତେ ଖାରବ । କାହାମ, ପେଟ୍ରୋ, ଅବସେଚ,
ନତିଶ ପ୍ରତିଦିନ ବ୍ୟାଦବାର କରିବା ନତିଶରେ
ଖାଦ୍ୟର ସାରଂଶ ବିଶେଷ ଅହି ଏବଂ ଭଲାନ

ମାତ୍ରା ପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପ୍ତିର କର ଏଇ
ପାଇ । ତଥା ଏବ ପନ୍ଧର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ
କମଳା ଭଲ । ମାଂସ କହୁଛନ୍ତି ନିଜରଙ୍ଗ ନୁହେଲ
ଏବ ଅର୍ଥକ ନାଂସ କାହିଁବା କାହାମ ଉଚିତ
ନହେ । ମଦିଗୁ ଏଣ ସବ୍ରାନ୍ତ ନିଷକ ।

କୁର୍ବାର ପ୍ରବଳ ।

ଗତ ୯ ମେ ଓ ୨ୟ ବାର୍ଷା ଉତ୍ସବରେ ପ୍ରକାଶିତ “ରଘୋବଳ” ଶୀର୍ଷକରେ କିମ୍ବା ୧୦୨୭ବାବାରଣ ପାଠ୍ୟମାଳକୁ ବିଶେଷ ଅନୁଶେଷ ଦର୍ଶାଅଛି । ବହୁବ୍ଲେ ମହାଭାରତର ଅନୁଶୀଳନ ପରିଚ୍ୟା ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାନାବଳ ବର୍ଣ୍ଣନା ମରି ଦେଆଯାଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ କେହି କୃତ୍ତିମ ପାଠ କଥା ଜାଟ ଫର୍ମ ଲାଭ କାହାରେ ଦେଖିବାରେ ସୁଧା ମାନବ ଦେବତା ପ୍ରାୟ ହୋଇ ପୂର୍ବ ବାର୍ଷିକତାର କ୍ଷମେ ଶୁଦ୍ଧିତ ପ୍ରାକ୍ତିକ କାଳରୁ ଉଠିମୁକ୍ତ ଲାଭ କରିଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ସବରଣ ଦେଖାଇ ଲେଖକ ବହୁଅଳ୍ପନ୍ତି ଓ ଅମେରିକାରେ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ଦେଇବତ କିମ୍ବା ବାର୍ଷିକତାର କାଳର ଦେଇବତ ସୁଦ୍ଧିତ ସରଳ ଓ ବ୍ୟାକୁଳ ହୃଦୟରେ ସୁରମ୍ଭୁ ସାହୀଯାରେ ଉତ୍କାରର ପଥ ଅନୁରୋଧ ଦର୍ଶାଗେବେ ଅବଶ୍ୟ ଉତ୍ସବାଳକଙ୍କ ଦେଖିବୁ ଓ ବ୍ୟାକରଣକରି ପର ମନ୍ଦିର ପ୍ରମାଣକରି ସହିପଦେଶ ଲାଭ କରିପରାଟରେ ଉଚିତ । ପରିପେଷରେ ସେ ଲେଖିଥିଲ୍ଲାଗାନ୍ତି ବି “ମନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବଙ୍କୁ କାତି ବିଶେଷରଙ୍ଗ ଏହି ଉତ୍ସବଙ୍କୁ ଜାତି କେବଳ ଦାସ୍ୟଭୂତିର ସମ୍ମାନମନ୍ଦରେ ମୋହତ ଦେଇ ରହିଥିଲା । ଦାସ୍ୟଭୂତ ମୁଦ୍ରା ଦୂରି । ଅତେବକ ଦୂରିକବ ସମସ୍ତକୁ ପ୍ରାପ କଲାପର ବୋଧ ଦେଉଥିଲା । ସେହି ଏଠ ସେପର ବ୍ୟାକରଣକରି ଦର୍ଶକ ପୂର୍ବ ସ୍ଥାପନ କାବ୍ୟର ନାମ ସୁଲାଶୋକ ହିଲୁ ଥିଲା, ଅମେରିକାରେ (ବିଶେଷରଙ୍ଗ ଉତ୍ସବଙ୍କୁ ମାନେ) ମଧ୍ୟ ସେହିପର ନିଜର ଶୁଦ୍ଧ ଜୀବତର ସ୍ଵର ସ୍ଵର (ଯାହା କି ହୃଦୟର ପ୍ରସାଦାତି ମାତ୍ର) ଅନ୍ଦେଶର ଦରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ପାପକୁର ଏତେ ଦେଖି ହୋଇ ଥିଲୁ ସେ ଦୂରି ଥର ଉତ୍ସବର ଆଶ୍ରମ ପାଠ୍ୟର ଅଭିନ୍ନ ! ବିଶେଷର ନାହିଁ । ନୈବ୍ୟା-ବର୍ଷାବର ମାୟାଜୀବ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନ୍ତରରେ ହିନ୍ଦ ହୋଇ ଗଲାଗା । ଭାରତର ଅଭ୍ୟାସ ଅନ୍ତର ଲେବାନାକେ ଶୁଦ୍ଧ ପରିଚାରି । କର କର୍ମପୋତର ସାହୀଯାରେ ବୈଷ୍ଣବ (ବାରିଜିନ ବାବପାପାର ଦନ୍ତ) ଅଭିନ୍ନ ମର ବରୁଅଛନ୍ତି । ଅତେବକ ଏହି ନନ୍ଦାଭାଗିନୀ ଜୀବ କମଣା “ ଦୂରିକର

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ବୈଦ୍ୟବ୍ୟକୁ ସହିସର ଓ ଶହିସରଙ୍ଗର
ପ୍ରାତିଶୟ” ଲକ୍ଷ ରେ ପରିପ୍ରେଷଣରେ ଅଧିକ
ସକାଳକ ପ୍ରାତିଶୟ ନାହିଁ ପରିପ୍ରେଷଣ, ଏହି ଅଶା
କମରା ଅଟେ ଅଗୋର୍ଜୁଟ କରିବେ । ଏ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିମାଣକର ଏଇବି ବଳ୍କୁବ୍ୟ ଯେ
ଦେବତାର ମୌଳିକ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାୟ ଦିଗନ୍ତ
ମନ କଲାଇ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ଉଠିବାର ଫେରି
ଯେତେ ଥାଇପ କାହାରଙ୍କି ଅମ୍ବେମାକେ
ପଢ଼ିରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପାରୁ ହାହୁଁ । ବ୍ୟକ୍ତି-
ମାୟ ବିଶେଷତା କାହାର ନିବାଦ କଲେ
ଯେବେ ନର୍ତ୍ତ ବିଶେଷକୁ ବେହ ଉଠି ପାରେ
ଦେବେ ଅଜକାଇ ଅନେକ ଶୁଦ୍ଧ ଦେଶି
ଶ୍ରେଣୀର ଉଠି ଅଛଣ । ପ୍ରକାଶରେ ଦେହ
କିନ୍ତୁ ବାଣିଜ୍ୟ କର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବା ଆସନ୍ତକ ଅଥବା
ପେନଦରେ ବ୍ୟବସା ଦିର ରହିସ୍ତିଥିଲା
ତାକୁ ପୂଜା ବା ସୁରେହି ତାପିଥ ତାର
ପ୍ରାତିଶୟ ହୁଏ ଦର୍ଶି । ଯତ୍କୁରେ ଯେ ଶ୍ରେଣୀର
ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପଠାର, ଉତ୍ତୋର୍ବିଦ୍ଧ ଅଧିମନ୍
ବରେ ସେବୁନ୍ତ ବା ଗହୁଁ ଜ୍ଞାନ । ଗଜ ବିମା
ଅଥବା ଧର୍ମଜ୍ଞକ ଓ ଧର୍ମନୀର ଜାତର ମୂଳ ହେ-
ନୁଥାରି ଏହ ସାଧନେର ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେ-
ଦୂର ସମ୍ପଦ ଦେବ ସେ ଗେବେଦୂର ଉଦ୍‌ଦିତ
ଲାଭ ବରୁବ । ଏହାରେଲେ ଦେହ ସାଧନକ୍ରାତା
ସବୋକ ପ୍ରାଚ ଲାଭ ପାଇବା ସଦଳ ନୁହେ
ଗୋଲି ନମେଁ ଉଠିବା ସହାଯେ ବର୍ଣ୍ଣିତ
ସେବାକ ବନ୍ଦା ହୋଇଥାଇ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ-
ରେ ବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ବଢ଼ୁଥାଇ ସଖ ମାତ୍ର ସେ
ବିଦ୍ୟା ହେବଳ ଜ୍ଞାନକା ନିବାଦର ଉପରୁ
ଦୋହାରୁ । ବିଦ୍ୟାର ମନ୍ଦ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହସର-
ଜ୍ଞାନ ଓ ତାତାକ ସେବାରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେବ,
ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ସେ ପରିମାଣ ଅନୁଭବ
ହେବା ଯାଇ । ତାହିଁ ବନ୍ଦ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ।

—※—

ପ୍ରାଚୀନ

ନାଲେଖରର ବାହୁ ଦ୍ୱାରାହାନାଥ ଦାସଙ୍କ
ପ୍ରଣାଳ ଏବଂ ବାଲେଶ୍ୱର ଗର୍ବମେଷ ବୃଷ୍ଟମେ-
ତଳ ଅନ୍ଦମୋଡ଼ିତ ଧାନରୁଷ ତାମର ଶୈତାନ
ସୁପ୍ରକଳ ଉପଦାର ପାଦଚାର ବୃଦ୍ଧକଳା ସହିତ
ସୀତାର ବରୁଆକୁ । ସୁପ୍ରକଳ ଶୈତାନ କୁଦୁ ଅର୍ଥାତ୍
ବାରଷେଜରେ ସୁ ୨୨ ଶ୍ଵା ହେଲେଦେ ଏଥରେ
ଜୀବନ୍ୟ ଅବେଳା ବିଷୟ ଲିଖିବ ଦୋଷାତ୍ତ
ଏବଂ ଦୂରେ ଗୁରୁଥଣା ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ନୁହେ ।
ତନପାଖାରଣ ସମସ୍ତେ ଦୂର ଆରବେ ବୋଲି
ଏଥର ବୁଝା ସଥାପନକ ସରଳ ଦୋଷାତ୍ତ
ବୃତ୍ତପ୍ରଧାତ ଭାବିଲ ଦେଖଇ ପ୍ରାୟ ସମ୍ମୁଖ
ରେହେ ରାଣୀ, ଏମନ୍ତପ୍ରଳେ ଏ ଦେଖଇ

ବେଳେ ଅନୁଭ୍ବ ଓ ଦୂରେ ଦେଖାଯାଏ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ପ୍ରକାର ବହୁଅଛନ୍ତି ଯେ ତେଥେ ଗୁଣିତାତେ ଅଧିକି, ଅଳ୍ପଥ ଏବଂ ବୁଝିର ଉନ୍ନତିରେ ଅମବୋଯୋଗୀ ଏଣୁ ମସାବା ପରାମର୍ଶକୁ ଲେବେ ଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣ କରି ତାହା ଗୁଣରୁ ବଡ଼ ବରତାରୁ ଅନୁଭ୍ବ ବାକର ଏରେ ଏ ବଳିଯରେ । ଅମ୍ବୋଦିକ ଏ ମତକୁ ପଞ୍ଜିରୁଷେ ଅନ୍ତମୋଦିକ ଦର ପାଇଲୁ କାହିଁ । ଗୁଣ ବର ଜମିବାରକ ଖଚାରୁ ସରକାରୀ କାନାପକାର ଟତ୍ସ ଦେଇ ଏମନ୍ତ ବି ବହିକ ଯେ ସବୁର ତଥାର ଲାଭ ଗେଣିବ ଆଉ ପରିଗାର ସହିତ ଆବଳ କରାନ୍ତି ହେବ । ପ୍ରକୃତରେ ତଥା ବୁଝି ଦେଇଲେ ପରିଶୋଧ କରି ପାଇବ । ମନ୍ଦୁ ଦେବତା ଉପରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ଭର । ଦେବତା ରୁଷ୍ଣ ଦେଇଲେ ପରିଶ କାଳୀ ଯୋଗ ତଥାରୁ ସେହି ଜଳଣା ଓ ଟିକିଷ ରତ୍ୟାଦି ଦେଇ ରଣ ବରାରୁ ଦେଲା । ଦେଖିରେ ବାଙ୍ମ (bank) ବାହି ଯେ ଅନ୍ତର ସ୍ଵର୍ଗରେ ତଥା ରଣ ଦେଇ ପରିଶୋଧ କରି ପାଇବ । ମହାଜନ ହାରକୁ ଯାଇ ଥିଲେ ରଣ କଲେ ତାହାର ଭିତାମିତି ଉତ୍ସବ କରେବା ଯାଏ ନିଷ୍ଠାର କାହିଁ । ଅହ ରତ କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ହାର ଦେଇ ଅଥବା ନିଜେ ବନ୍ଧୁ କରିବାଦ୍ୱାରା ଦେଇ ତଥାକୁ ହାରକୁ ଜମି ଯାଇ ଅନ୍ତର ଲେବକି ଦାରରେ ପଢ଼ୁଥିଲା ଏବଂ ତଥା ମୂଲ୍ୟ ହୋଇ ଗୁଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ଜାଇବନ ଥିଲା ଦେଇରୁ ତେବେ ପରିଶୋଧ କରେ କାହିଁ । ସୁରବ ଅପର ଦସ୍ତରେ ବୁନ୍ଦିରୁ ଉପସୁକ୍ତ ପରିଶ ପରିଶ ମିନବା ଦୂରଶା ମାତ୍ର । ଲେଖନ “ଦୁର୍ଧି ଗୁଣ ବଳ ଟୁଙ୍ଗୁ ଟୁଙ୍ଗୁ ଉପରେ ବାସ, ମହା ଗୁଣ ପଣ୍ଡାରେ ବସ, ନଜାଳ ଗୁଣ ସ୍ଵର୍ଗ ଗୁଣ ଲୁଣ ଲୁଣ ହାବ” ଉତ୍ସବ କରି ଅଛନ୍ତି । ଏଥରେ କୃଷି ଯତା ଦେବ ପାହା ଜୋଗାନ ଅଛି । ଅବଶ୍ୟ ବରମାଦକୁ ଦେବେହ କୃତି ପ୍ରଭାତ ଦର ଘର ଘର କରୁଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଏବଂ ମିଶା ତାବର ବି ସ୍ଵର୍ଗରୁ ଘର କରସା ଅଧ୍ୟୋଗତ ଦେଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ବାକାର ଦେଇ ଘସ୍ତିବ ଯେ ଅଗବ ପ୍ରୟୋଗିତ ରହିରେ ସମେତ ନାହିଁ । ତଥାଏ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସବର ରତ୍ୟାଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ବିଷୟ ଏଥି ଜାଣି ପାଇବେ ମାତ୍ର ତଥା ଜାଇବର ସ୍ଵର୍ଗ ବିଭାଗ ଗାବର ଗେବେ ଉପହାର ଦେବ ସମ୍ବନ୍ଧକା କାହିଁ । ଅମ୍ବୋଦିକର ଧାରଣା ଯେ ଦେଖିରେ ବିତା ବ୍ୟସରେ ପ୍ରାଥମିକ ବି ସମସ୍ତାଧାରୀଙ୍କୁ ବାଧ ହୋଇ ଗେନବା ଏବଂ ‘ବାହାପ୍ରବାହ ପିଲାଦର ଅବତାରଣ ଦେଇ ଦେଖିର ଦୁର୍ବଳ ଦ୍ୱାରା ବାହି

ପାଇଁ ସମବେଳ ଚେଷ୍ଟାରେ ବାକ୍ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିବାର ଶିଖାଇ ବ୍ୟବସାୟରେ ମତୋନିବେଶ ଦିଲବା ଦାରଣ ଅମେରିକାକେ ବାଜମାର ଦିଲ ଅସୁଅଛି । ଫେଲ ସଙ୍ଗେ କୃତିର ଉପରିଭାବ ଚେଷ୍ଟା ଅବଧି ଫଳପ୍ରଦ ଦେବ । ସେଉମାକେ କୃତି ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ବାପ ଦେଇଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଏ ପ୍ରତିବ ପାଠ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରତିବ ନିର୍ମିତ ଉପଦେଶମାନ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ପଚାର କରିବା ଦାରଣ ଅମେରିକାକେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦିଲାଥିବା । ଦେବରେଇ ସଙ୍ଗେପଥର ଜମଦାର ଓ ଖୋଲା-ବାପ ବୁଝି ଦିଲାର ସାଧକ ପ୍ରତି ଏହାକୁ ମନୋଯୋଗୀ ଦେଇଲେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜର ଲବ ଦେବ ଓ ଗାହା ଦେଖି ଅତ୍ୟକ୍ତ୍ୟ ବୁଝି ମାକେ ଗଛି ର ଅନୁକୂଳବ ଦରିଦ୍ରେ । ଦେବରେ ମେଲା ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଷ୍ଵକୁ ଓ ଦେଇଲେ ପ୍ରତିବାଦ ହେବା କା ବହୁବାହୀନ ଫଳ ଦେବ ଯାହା ।

ସାହୁବ୍ରତ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

କଲିକତା ମେଡ଼ିଟ |

କଟିବର ସହାୟ ମାଃ ଓ ବଲେକ୍ଟର ମିଃ ଏବତ, ମୁ,
ଦିନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦିନ ଅଧିକ କୁଣ୍ଡଳ ଗାନ୍ଧୀ !

ତେବେ କରେଲଟର ବାବୁ ମୁଦର୍ଣ୍ଣନ ପାପ ରେଇନ୍ ଅଛି
ସରର କମଳା ଗାଉଳେ ।

ଗତ ବାଁ ସିର ସେଷ ହେବା ସପ୍ରାଚିରେ କଟିବାରେ
୨.୮%, ବାଲେସିରେ ୦.୯%, ଅନ୍ତରୀଳରେ ୧.୫%, ସୁଧା-
ରେ ୦.୮% ଏ ସମ୍ବଲପୁରରେ ୧୨% ଦିନ ବର୍ଷା ହୋଇ-
ଥିଲା।

ଗତ ବା ୫ ହଶେ ଯେବେ ସପ୍ରାଦୂରେ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ
ଦର ସମ ବିକଳରେ ସେ ୧୫%, ବାଲେରୁରେ ସେ ୧୩%
ଏବନ୍ନାରେ ସେ ୧୫%, ଓ ସୁତରେ ସେ ୧୨, ସେଇବେ
ପରରେ ସେ ୧୫ (।

ପାଞ୍ଚାଶ ପମାତ

ଏ ସ୍ତ୍ରୀର ର ବର୍ଣ୍ଣଭାଲ ବିବାଧ ହେବାର ଜଣାୟାଏ ।

କୁଳ ଓ ବସ ଏ ନରଭାବେ ଘରେକ ଲୋହଙ୍କ କାପୁ
କୁରୁମୁଣ୍ଡି ଏହି ଜିବା ମାଧ୍ୟାବିଶ ଥାଏ ଗଠ ।

ଅସନ୍ତା ଦୂର୍ଧବାରତୀରୁ ଦେବାନ ଅଧିକାରମାନ ପୁର୍ବାଧିକାରୀ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ

ଏମନିଦିନ କମିଶର୍ ସାହେବ ଏଇ ଉଧକାର ପାଇଁ
ଦିଲାଗୁ ଯାଏ ଦୟାପତ୍ର ପ୍ରାୟ ଏ ମାସ ଶେଷଥାଏ ସେ
ପାଇଁ ଉପରେ ।

ଗତ ଯୋମାକାର ସବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରଥାରାଖ୍ୟାନ
କେବଳ ପରି କାରକାବେ ସହା ଏକ ଅନ୍ୟମାନର ଦବୀ
ହୁଏଥାଏ ମେଲାଗନ୍ତ ଓ ୫୫୦ କାର ସ୍ଵର୍ଗ ବରକୁଳ
ଦେଶରେ ଝଣ୍ଡା ନେଇ ସାଇଞ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବରିଅଛି
କେବଳ କାହାର ପାଇଁ ଯା ପ୍ରସାଦ ।

ପରିବ ନାମକ ଜଣେ ଥି ପଠ ଧୂକାର ଏହିରେ ଲଭ
ଧୂର ବନାଇ ଗଠାଖ ସାମର ଦସାରେ ସବୀ ବାବସ ଶୋଇ
ଟ ହୁଏ ବା ଯେବେ କହ ନେଇଥିବା ଅପରାଧରେ ଧର ହୋଇ
ଧୂର ଦବ୍ଦିତରେ ଥି ।

ତିରିପଥ ଦେବ ପଠାରୁ ଗୋଟିଏ ଶରୀର ଦେବ
କର କେବ ମାତ୍ରାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଧେବାର କାଳକରେ
ଥାଏ ।

ଏବଳା ଓହାରୁ କରିବାରେ ହୁଏଇବ କଲେଖଳକ
ଅତ୍ୟନ୍ତ କାହାର ବନ୍ଦା । ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବ ମଧ୍ୟମେ
ମା ଏ ସମ୍ବନ୍ଧ ଏବ ଅନ୍ୟକର କି ୫୦ ଲା ଅର୍ଥଦ୍ଵାରେ
ଦିନ ହେବାପଥ ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀଜ୍ଞାନ ଦେବ ଓ କାହାର ମାନ୍ୟ ଦେବାର କଲେଖଳକ
କାହାରମା ପଣ୍ଡଗୋପ ଅବେଳା ଦେବାର ଠାର ଦିନ୍ଦୁର
କାହାର ଦେବାର । ମେମାନେ କାହାର ମୋହଦମା କାହାର
ଥାଏ । ଦେବିୟ ଉତ୍ସନ୍ନମା ବ୍ୟକ୍ଷମାନଙ୍କ ପଣ୍ଡ ସାଧାରଣ
ହୋଇ କାହାର କାହାର ଅନ୍ୟକ ।—ରୁବୁ ବା:

ବାନଗାରେ ପଢ଼ିଲ କାହାର ହୋଇଥାଏ । ଏବେଳା କାହାର
ଦେବାର ମାନ୍ୟ କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ବାନଗାରେ ପାଇଲ କାହାର ହୋଇଥାଏ କେ ? ରୁ
ହୋଇଥାଏ ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର । ଏହା କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ପୂର୍ବ ମମାଦ ।

ଏହା ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର । ଏହା ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଏ ସମ୍ପଦବେ କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ, କାହା ଏବ କର୍ଣ୍ଣ
ଥାଏ । ସମ୍ପଦର କାହା ସପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଆହ, ମହା
ନର କାହା କର୍ଣ୍ଣ ଏବେଥାଏ ।

ସାଧାରଣ ମମାଦ ।

ଆଧାର ବିମନକୁ ପଢ଼ କାହାରେ ମହ କାହା ଦେବା-
ରୁହୁଥାଏ । ଏ କାହେ ଦେବିଜିନ୍ଦୀ ମନ୍ତ୍ର ।

ରଜନ ନିବାସୀ ହେବୋଟୀ ମାନନ୍ତେ କାହା ନିବାସକ
ବୋପ କାହାରଙ୍କରେ କେଳ କେବଳକେ ବେଳ କାହାରୁ
ରଜନ ନିବାସୀ ମଧ୍ୟମେ କାହାର କାହାର କାହାର
ମୋତ କଥା କୋଇଥାଏ । ସେବାର ସେ କେଳ କାହାର
ନିବାସୀରେ ଦେବାର ସେବାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ପଦ୍ମପ୍ରେରବକର ପ୍ରତି ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବ କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ଶ୍ରୀ ପାତେର ସେବାଗତି—ସ୍ଵର୍ଗ କାହା ହୋଇବାର
କାହା ପଦେ ପଦ୍ମ ବିମନରେ କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

କାହାର—କାହା କାହା ଏବ କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ପଦ୍ମପ୍ରେରବକର ମନାମବ କିମନ୍ତେ ଅମ୍ବେ- ମାନେ ଦାସୀ କୋଟ୍ଟ ।

To The Editor of Utkal Dipika

Sir,

Referring to an article in the issue of 25th September 1909 subscribed by one "Mr. Justice" I beg to congratulate him on the troubles he has taken in offering such an advice gratis. The Orissa Athletic Association has not done well in not selecting him as one of its members or perhaps "Mr. Justice" never came under the subheads of the body of which the Association is formed. He seems to have dreamt so long to awake to make these "Manful" amendments to the rules of the Orissa Athletic Association at such a late hour. He does not seem to understand the sense of the words "foreign Players" and dares use them so deliberately. If knowingly in a 'Manful' spirit he has used them I would advise him to withdraw as all the local teams of Orissa have in them a dozen or more of 'foreign players.' Why should 'Wellington' be debarred from playing with its own members whether local or foreign when no such distinction appears necessary for any other Club? It is for 'Justice' sake I believe! If "Mr. Justice" wants it for his own personal benefit, he could easily approach 'the Wellington' and implore its assistance. The case of last year referred to by 'Mr. Justice' is quite vague. The

members of the "Wellington" played for it last year as they would do this year. He ought to take a more distinct view of the other private clubs in Orissa. The school and College players are borrowed, a team is got up even at the sacrifice of the interest of their own College and Schools. What are all these? If the kind suggestion of 'Mr. Justice' were to be followed and all "foreign" players other than Orissa players were to be excluded from all the teams of Orissa and the pure teams thus formed were to enter competitions I regret to say that some of the teams at present existing would be vanished altogether and others which would after all exist would hardly be able to hold their grounds against 'Wellington.'

Another very fine suggestion of "Mr. Justice" is quoted below "But in the case of private club &c. &c." He suggests this as an amendment to the rules of the Indian Football Association. He ought to read thoroughly the rules of the Indian Football Association before suggesting any amendments. The Indian Football Association rules are clear enough to say what term of play entitles a member of a club to play for it for the season.

His another suggestion that "the Indian Football Association rules should not be strictly adhered to" is quite unsound and ridiculous in itself.

By saying that the Indian Football Association rules should not be strictly adhered to he means that they should be relaxed and there is no further question about it.

The sanity of the argument of "Mr. Justice" for breaking the rules of the Association which framed them is like one emanating from the "Asylum"

Victor

ମାନ୍ୟବର ଅବ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଏ ଉତ୍ତରପାତ୍ରିତା

ପଞ୍ଜାଦକ ମହ ଅପ୍ରେ ସମୀକ୍ଷା

ମହାଶୟ !

କାହାରମାକର ଅବଶ୍ୟମ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ
ଅବେଳ ପ୍ରାଚରିତ କାହା ପ୍ରାଚରିତ କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର ।—ରୁବୁ ବା:

ମୁକୁ ସମୀରଣତ୍ତ୍ଵାବ୍ଦୀ ଉପିତ୍ର ହୋଇ ଚେତେବଳୀ
ଦିନ୍ଯ ବୁଝେ ଓ ବେଶେବ ଚଳବତ୍ତି ନାୟୁ
ସାହେୟରେ ପିଞ୍ଜାବୁଲାର ଥାୟ ନିମ୍ନେ ପରିବ
ଦେବା ସମୟେ ଯେ ଶୋଭା ଉଷ୍ଣାଦତ୍ତ କିମୁଅଛି
ଗାଦା କିମୁବାର ଅଗର ଅଟେ । ସେ ସ୍ଥାନର
ପରିବହନ ଏକଖଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତରବ୍ରତ ଏ ପ୍ରାଚୀରବରତ
ଦଶ୍ୟମାତ୍ର ହେଉଥିବାର ଅନମିତ ଦେଇଥିବ ।

ମାଘମାସରେ ହେଉ ସନ୍ଧାନୀ କିମ୍ବା ହେଲୁଛି
ବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏବାଦିଶ୍ଚରୁ ମରଇ ଗଠ କରିବା
କମିତି ଜୀବନ ଧରନ୍ତ ସମାଜମ ଦେଇଥିବାର
ଅବଶ୍ୟକ ହେଲୁ । ମରଇ ଯତ ସମୟେ କର୍ତ୍ତାରୁ
ପରିବ ଜଳସଣ ଯାହାର ମସ୍ତକ ଧୈର ନ କର
ଏବେ ଗେଣେ ବନ୍ଧେପ୍ରତି କୋରିଯାଏ ସେ ଜାରିଲା
ସନ୍ତୁର ଫୋର ଅଖାଗ ହୁଏ । ଏହା ଗୋଟିଏ
ରହିଥିମୟ ପ୍ରବାଦ ଅଛି ତାହା ବା ବସନ୍ତ
ମସ୍ତକରେ ପଡ଼ିବ ? ଯେଉଁ ଜଳଧାରୀ
ବାୟୁ ସାମାଜିକେ ବନ୍ଦ ବନ୍ଦ ଓ ଆଶାରେ
ଉଦ୍‌ବୃକ୍ଷ ନିର୍ମାଣକୁ ତାହା ବିମ୍ବନ୍ତୀ ଥିଲୁ
ସାରୀ ପଡ଼ିବ ହେବା ଅସମନ ଅଟେ । ଏହାର
ପ୍ରକାଶ ମେଲା ସର୍ଦର୍ଶକ କରିବା ମିମିକୁ ଝାମାନ୍
ପ କଲିବନ୍ତାଥିପରି ମହୋଦୟରେ ମମରିଦିନାରେ
ମମକ କରିଲୁ ।

ପାଳିକାହକ୍ତି } ଚନ୍ଦ୍ର
ବା ୧୯୦୯ } ଶ୍ରୀ କୃପାପଦ୍ମ ଭୁବନା

ମହାଶୟ !
ଏହି କି ଉତ୍ତଳାଶର ପ୍ରତକିତ ଦେଖିବେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କାଳକୁ ଏକମାତ୍ର ଉତ୍ତଳ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ
ଦେଇଥିଲା । ଚର୍ଚାକାଳ ସମୟେ ହେତେକ କର୍ତ୍ତା
ହେବ ଉତ୍ତଳ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଉନିଅଣ୍ଟ୍ କିମ୍ବା ଶାକ
ରେ ପ୍ରତାଙ୍ଗ ଦେଉଥିବୁ ସେ ସେ ପଣ୍ଡିତଙ୍କାମାନଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ପବି ଓ ବ୍ୟାପକ କୃତସ୍ମରଣ୍ୟେ ଜନା
କିମ୍ବା ଅତ୍ୟ

ରଜ୍ୟ କାନ୍ତାକାଳୀ ଧୋଳେ ଅଗିଲି ଦି ହେ ନ
ସିପ୍ରମତି ଦା ୨୨ ଘଣରେ ଏକାଦଶୀ ଦ ଯାମ,
କାହେ କୁଦ୍ରାଷ୍ଟ୍ୟ ଦ ୧୩.୧୫ ଏବଣାକରଣ
ଦ ୧୩.୧୫, ଏ ଦିନ ଏକାଦଶୀପଚାରୀ,
ଦିନପତ୍ର ଏକାଦଶୀ, ଏହି ପ୍ରାୟ ସଦାଦିନ
ଅଭିଭୂତ ଦୃଢ଼ ଓ ପଦାଧରସଂଦ ସାମନ୍ଦର
ଦୃଢ଼ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ-କର ମନ୍ଦେ ଦୃଢ଼ ପଞ୍ଜିକାମାର
କରେ ରେଖାପତ୍ର । ଏ ପରେ ଶିଥେବପାଇ
ଦ ୧୩.୧୫ ରେ “ବୈଷବମତେ ଏକାଦଶୀ-
ପଚାରୀ” ଭଜନର ମିଶ ପଞ୍ଜିକାରେ ରେଖାପତ୍ର
ଓ ଫଳ ଦୂ ପଞ୍ଜିକାରେ ରେଖା ପାହି । କୌଣସି
ଯେଉଁ ୧ବେ ଏକମାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରକ ପଞ୍ଜିଅନୁ
ଷେଠାରେ ପଞ୍ଜିକା ଭର୍ବରରେ ବୈଷବମତୀନ
କମୀ କରୁଣ୍ୟେବପାଇବାରରେ ଏକାଦଶୀ
ପଚାରୀ କରଥିଲା । କମ୍ପମାର୍ଗ ଶିଥେବପାଇବା

ଏକାଦଶ୍ୟାମନାସ ମିଶ୍ର ରେସିଟ୍ୟୁଲ ଏ ଅନେବ
ସଙ୍କେତ ଦେଉଥାଣି । ଯଥା—

ଏହାଦଣୀ ହାତଧାରୀ କି କଷିଷେଖେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବନ୍ଧା ।
ତଥ କଳ୍ପନା ପରିମା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବନ୍ଧା କୁ ପାରନା,
ହାତଧାରୀ ଗ୍ରବଣଶୀଳ ଶୁଷ୍ଠିପଦେବାହାରୀ ଯଦି ।
ସମ୍ବନ୍ଧ ଦେଖିଲୋ ଯୋଗୋ ବନ୍ଧୁକୁଳ ସମ୍ବନ୍ଧ
ପ୍ରବଳେ ସ୍ଵଗତେଷ୍ଟା । କୁ ହାତୀ ସାହି ବୈଜ୍ଞାନି
ସ୍ଥାର୍ଥୀ ନୌଗୋଷାଣୀୟ ସନ୍ଦର୍ଭରେ କାହାରୀ
ରହେଇ ।

ଅସାର୍ଥ । ଯଦି ହାତଶା । ଏବାକର୍ଷଣ
ବନ୍ଦ ତତ୍ତ୍ଵ ଶୁକ୍ରତାଦଶ ପରିଚ୍ଛା
ହାତଶାମୁଖବସେଧର୍ଥ । କଳେଖର । ତ
ହାତଶ୍ଵରପାତ୍ରସ୍ଵରଦିକେ ହାତପାତ୍ର ଲାଗେ
ତାହିନ ପାରଣ । କାମନ । ହାତଶାମ ଲାଗେ କି
ଶକ୍ତିଯ । କୁପାତଶା । ॥ ० ॥

ପୁରୁଷା । ସମ୍ବୋଦନଶ୍ଵର ହି ଶୁଦ୍ଧାୟା ।
ଯାଇଣଂ ପୁରୁଷ ପଳ । ପଦବୀକ୍ଷାଧବ ॥
ତେଣ ପ୍ରାପ୍ତୋବ୍ସରଣ୍ୟ ।

ମୋଦର ଏ ସତ୍ତ୍ଵ ଦୁଇ ବିଗ୍ରହକୁ ସ୍ଥାପନିକା
ମହୋଦୟମର ବିଗ୍ରହ କର ସମ୍ମୋଦୟାରେ
ଦେଖିଯାମନେତ୍ର ଲୋହଶ୍ଵରବାସର ବିଶେଷ ସ୍ଥାନ
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ସହ ଚର୍ଚିର ପ୍ରମାଣ କ
ଆଏ ତେବେ ଯେଉଁ ମାନ୍ଦର ଏକାଦଶୀ ଦୂର
-ଝୁ କେଳ ଚର୍ଚିର ପ୍ରମାଣିକାତ ବିଶେଷ କଲେ
ସେମାତେ ଦୂର କଷ୍ଟ ଦୋଷରୁ ମୁକ୍ତିଲବ
ପରିବେ । ପରିବଳ୍ପ ହେବା ।

ଶା କାହାରେ	{	ବନ୍ଦମ୍ବ
ଖୋରାକ		ଆ ଲିଙ୍ଗରକ ସତ୍ୟରହ

ମୂଲ୍ୟାନ୍ତିରି	
ମନ୍ଦିର ମର୍ଜି ମରାଠେ କହଇ କୃତାନନ୍ଦନ	୫ "
,, ସେଇ ମନ୍ଦିର ପଥରର ନରପେ ହୁଅଟାଣା	୫ "
ବାରୁ ଶ୍ରୀ ଗୁରାନ୍ଧାର ପତଥାରୀ	କଟକ
ବଳା । ୧ । ପିନ୍ଧିଷ୍ଠ	୫ "
ବାରୁ ଶ୍ରୀ ଶାମମନ୍ଦିର ଖୋଜ	ଅନ୍ଧରୀ
ମୁହସିରେ ପଥରୁଙ୍କ ରହିବ	ବନ୍ଦ
ବାରୁ ଶ୍ରୀ ଜନନାନ୍ଦ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷର	ବାଲମାଟିଆ
,, ଲାଲୁପାତ୍ରାବ ମହାତ୍ରା	କଟକ
ଅନ୍ତରେ ପ୍ରେକ୍ଷିତ	ଚନ୍ଦ୍ରପୁର
ବାରୁ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବରଳ	ବିହାର
,, ତେବେଗୀତିରି କଳନ୍ଦୁରୀ ଗୋପାତା	୫ "
ପ୍ରାମନ୍ତ ମହେନ ବିନ୍ଦୁ	ଅଠରତ
ବାରୁ ଶ୍ରୀ ବାମାନାଥ ମଞ୍ଜିକ	ପାଯାମାଟାଇ
,, ଦାର୍ଶାଦର ଦାର	ପୁରୁଷଗ
,, ତୁଟାମଣୀ ପରାମାର୍କ	କଟକ
ମନ୍ଦିର ମର୍ଜି ଜାନ୍ମ କୋର	ପୁରୁଷପର
ବାରୁ ଶ୍ରୀ ଗୋପତିଲୁ ଷେବ	ଅନ୍ଧର
ପାହାରାଳୁ ମଧ୍ୟ	ପାହାରାଳୁ

କଲମି ମୁଣ୍ଡାହାର
ଲେନଦରବା। ମୁଣ୍ଡାହାର ମୁନ୍ଦଷ୍ଟି ଅଦାଇବ
୧୯୫୮ ମେ ଉତ୍ତରକାଶ ବାବର
ସତ୍ୟ ପାତ୍ର ମସିନ୍ଦା।

ବଜନ ସାହୁ । ସା । ଶତ୍ରୁଗୁଣ ବରେ ଥିଲା
(ବକାମ)

ଭାବା ପରତ୍ତା । ସା । କଟବମର । ପ୍ରା ବିବର
ଦେଶଦାର
ଉଷର ଲକ୍ଷିତ ବନ୍ଦର ତକାଳା ମୋହ-
ଦମରେ ତକାଳାର ଆରଣ୍ୟ ଏକାଧ୍ୟାନ
ଅଦ୍ୟ କିମନ୍ତ୍ର ଦେଶଦାରର କିମ୍ବୁ ଲକ୍ଷିତ
ପଞ୍ଜକି ସବ ହିଂଦୁ ନେତ୍ରା ନରେମ୍ବର ମାତ୍ର
ଗା ହେଠାତ ବେଳ ଏ ୧୨ ଶା ସମୟେ କିଳମ
ଦେବ ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମନ୍ତ୍ରାଞ୍ଜଳି

୧ । କଟରଜିଲ ବେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସମ୍ମତିବଳ
ଓ ସରବେଳଖୁର ପଣ୍ଡାମୁଣ୍ଡା ପୁଲାଶ ଉଲ୍ଲବ୍ଧ
। ପ୍ର । ବିବର । ଗା । ବଲଦୁଷୁପର । ମୌ ।
କଟରମର ର ୧୯୮୩ଆମ୍ବାମ୍ବା୧୯୮୩ଆମ୍ବା
୨୮ ବର୍ଷକ ଥର୍ଗର୍ବ ମବଦମୀ ପରୁ ତ ବହଁର
ନମିଦାରଙ୍କ ଶାୟ ଚ ୧୫୬୯ ଲା ବହଁ ମଧ୍ୟରୁ
ବେଶବାରର ଧଂଶ ବସିମର ୨ ୦୯୦ ମଧ୍ୟରୁ
ସବସାମ ଦାସ କରିବ ବାବରୁ ଟ ୧୨ ବାଦ
ବାଜା ନିଜ ରୋମଦଳେ ଟ ୧୦ ଟଙ୍କ ଗଣ୍ଡାର
ମଥୋଟ ଲମା ଚ ୧୭୪୮୧୧ ଅଟେ ଉକ୍ତ
ମଣ୍ଡ ଶ୍ରୀ ସବସାମ ଦାସ ନିଜଟ କବି ଖୁବା
ଦୟରେ ନିଲମ ଦେବ ଅନୁମାନିବ ମୂଲ୍ୟ
ଟ ୩୦୯ ଟଙ୍କା ଅଟେ ।

୨ । କରୁଣ ଜିଲ୍ଲା ବେଳୁପଡ଼ା ସବୁଦିଲା
୩ ପବରେଳେ ଖୁବ ପଞ୍ଚମଶ୍ଵାର ସୁଲକ୍ଷଣାବା
ସ୍ତ୍ରୀ । କିନାରା । ଗା । ବନ୍ଦବନ୍ଦୟର ନଂ୪୭୩-
୩୮୪୩୩୦୪୩୩୦୭ ମର ଉଛନ ରୁକ୍ତ
। ମୌ । ବରସମଲରେ ଥିବା କିମ୍ବା ମର
ସିରୁ ଶତଥାବ୍ଦୀ ବାବତ୍ ଦେବଦାତର ସହ
ଦଖଲ କାଃ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ସ୍ଥିବାକ ଏ୦—୫୨ ତଃ
କୁ ଜମା ଟ. ୩୯/୩ ଅଟେ ରୁକ୍ତ ଏ ୦୫୨ ଜମି
ଓ ଗୁପ୍ତି କାହିଁଏବା ମୋ କିମ୍ବା କାରୁ କି କେବେ
୫ ହୁକ୍କି ମୋ କାରୁ କି ୨ ଗର ମୟେ ପରହିତ
କବାଟ ରତ୍ନକାଠ ସହିତ ବଦେଇ ସାହୁ ନିବର
ବନ୍ଦକ ଥିବା ବନ୍ଧୁରେ ନିଲମ ଦେବ ଅନୁମା
ନିକ ମୋ କ ୨୦୯୩ବା ।

“କୁଳ ମୌଜାରେ ଥୁଳା ପ୍ରଦବାଦର
ଶ୍ଵେତଦଶାଲ ଓ ଶ୍ରୀ ମର ବିଭିନ୍ନ ବାହୁ
ପ୍ରତିବାଦ ଆଜି ଏ—ଏ ଟଃ କୁ ଚମା
ଟ ଉୟୁଥ ଅଛେ ତାହା ଏ ମୋତକମାରେ
ନିଲମ ହେବ ଅଳମାନିବ ହେଁ ଟ ୧୦୯ ମା

୪। ଉନ୍ନତି ବହୁକି ଅନ୍ତର୍ଗୀତ । ମୋ ଚରଣ-
ମଲ ସମୀଳ ପଦାଧନ୍ତା ରହିବାରେ ଖୁବ
ଦେଶଦାରର ଶ୍ରେଣ୍ଟଙ୍କର ନ ହୁଏ ମର ପିତୃକ
ବାବୁ ପ୍ରିଯିବାକ ଥାଇ ଏ *—୧୫ କୁ ଜମା
ର ୧୫୨ ଅଟେ ପାହା ଏ ମୋତବମାରେ ନିଜମ
ହେବ ଅକମାନିକ ମଲ୍ଲ ର ୧୦୯ କା ।

NOTICE.

Wanted an able and experienced Doctor and Sub-Overseer for the Baud Feudatory State, Orissa, on a monthly salary of Rs. 60 and Rs. 50 respectively.

Applications with testimonials will be received by the undersigned up to 15th November next.

Bauh P. O. } J. N. RAO,
 Via Cuttack } Dewan
 7-10-09 } Baud Raj, Orissa.

NOTICE.

Is hereby given that the old buildings purchased by Government on the land acquired for the Civil Courts at Cuttack, Lallbagh, will be sold by public auction at 8 A. M. of 3rd Novr. 1909. Persons whose bid will be accepted will be required to pay immediately $\frac{1}{4}$ of the amount and the balance within 3 days. The materials to be removed fully and the site cleaned properly within one month from the date of sale. No one will be allowed to remove any materials until the amount is paid in full.

12-10-09 } Bishan Swarup
Executive Engineer
Mahanadi Division.

NOTICE.

Wanted 7 Kanungoes, 20 Inspectors and 200 Amins for the Survey and Settlement operations of Panchpir Sub-division, Mourbhanj State on a monthly Salary of Rs 50 to Rs 75 & Rs 30 to Rs 35 according to the qualifications of Kanungoes and Inspectors respectively and the amins on a contract rate of Rs 3—8 per 100 acres for cadastral work and Rs 1—4 per 100 plots for khanapuri work.

The Kanungoes must possess a fair knowledge in Oriya and English and have passed the Survey final examination with an experience in Theodolite Survey, Cadastral Survey, and Khanapuri work. Preference will be given to those who have a knowledge in Oriya and experience in Settlement work.

The Inspectors must have a fair knowledge in Oriya and have experience in Cadastral Survey and Khana-puri work. Final Survey passed candidates should be preferable.

The Amins must know Cadastral and Khanapuri work well and have a fair knowledge in Oriya.

Apply with copies of testimonials up to the 20th October 1909 to the Settlement officer of Panchpir, P. O. Karanjia, Mourbhanj.

Abinash Chandra Ray
Officer in-charge of Panchpir
Settlement office,
P. O. Karanjia
Mourbhanj
Balasore.

NOTICE.

Wanted a Tutor for the Ju-
baraj of the Athmalik Feudatory
State on a salary of Rs. 70
(Seventy Rupees) per mensem.
None need apply who has not
passed the B. A. Examination or
has special experience in teach-
ing. A retired officer of the Edu-
cation department will have
preference. Applications with
testimonials will be received
by the undersigned up to 30th
November next.

Bibudhendra Deo
Feudatory chief of
Athmalik

କୋଟିରୀ

ଏବଦ୍ୟାର ସମସାଧାରଣକୁ ଜୀବକର ସାହୁ-
ଅଛୁ ଯେ ବରତ ନିରନ୍ତିଷେଲାଟିର କ ୫ ମର
ଖୋର୍ଦ୍ଦର ଲମ୍ବିଶନରକର ନିବାଚିତ (ବିଧ-
ଲେଜପନ) ନିମନ୍ତେ ଆମୀ ଉବେଶ୍ମର ମାଧ୍ୟମ
ଗା ୧୩ ଉଚ୍ଚ ଧାର୍ଯ୍ୟ ମେଇଅଛୁ ଯେଉଁ ବାକୁ
ଉଚ୍ଚ କମିଶନର ପଦରେ ନିବାଚିତ ହେବାକୁ
ଇହା କବୁଳ୍ୟବେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ଲେଜପନ
ବୁଲର ଦ୍ୱାରା ଅନୁସାରେ (ବି, ପାରମ)
ବିଧମତେ ପୂରଣ ତର ଥିଲାର ସ୍ଵାକ୍ଷର
ସହିତ ଉପସେନ୍ତ୍ର କାରାର ଦ ୧୯ ନ
ସୁର୍ବ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଲିଖିତ ସ୍ଵାକ୍ଷରକାରଙ୍କ ନିକଟେ
ପ୍ରେରଣ କରିବେ ଗା ୧୦ ରେ ଥିଲୁବାର
ସମ୍ପଦ ମସିନା ।

J. N. Bose,
Chairman,
Cuttack Municipality.
12-10-09.

ଏବନ୍ଦୁର । ପ୍ର । ଯାଜପୁର । ଗା । କାଳ-
ମେଘ । ମୌ । ଶୁଣେଶ୍ଵର ଜନିହାସର ପ୍ରଜାମାରଙ୍ଗ
ସଂଗୀଳବଥୟାତ୍ମକ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ । କ ।
ଚ । ୧ ଶା ଅସୁଲ ବଦ୍ଧିଷି ଅମେଁ ଗୋପାଳଶ.
ନିଃ ଉଗବନ୍ଧ ପରପରୁ ନରୁଥିବା ବଦ୍ଧିଷିଲଦାର
ଓ ଗହାଲଦାର ଜଗାଧର ନନ୍ଦ ଓ ସବସମ
ନନ୍ଦ ମାନଙ୍କ ଅମେଁ ଗୋପାଳଶରଣଭଗତ ଜମ୍ବାର
ଚଳିଛ ସନ ୧୫୦୯ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଅନ୍ତରମାସ
ତା ୨ ରିକେ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସିଲଦାର ଅବ ବମ୍ବୁ
ବରଣସୀ କର ଗହିର କୋଟିଷ ସେମାନଙ୍କ
ଠାରୁ ପଠାଇଥର୍କି ଦୂମେ ପ୍ରଜାମାନେ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ
ଦେଗନ୍ତି ବଦ୍ଧିଷିଲଦାର ଅଦରୁ କୌଣସିଗ୍ରହକାର
ନେଣାଥବ ହେ ଦେବନାହିଁ ଦେଲେ ଆମୁ-
ଠାରୁ ମଜୁର ମାଲବ ବାହି ।

ଗୋପାଳଶରଣଭଗତ
ତା ୧୫-୧୦-୦୯ ମହିଦା } । ସା । ନନ୍ଦିକୟାର
। ମ । ୧୫୦୯

ବ୍ୟାପନ ।

ଏବନ୍ଦୀର ଜଣାଇ ଦିଅସାଉଳୁ କି ଏ
ବିଷା ତଥାକ ବନୋବସ୍ତୁ ସହାୟେ କି ୨୭ ଜା
ଅମ୍ବିନ ମାଧ୍ୟିକ ଟ ୧୯୯୯ କା ଓ ହେଡ଼ ଅମ୍ବିନ
କ ୮ ଶ ମାଧ୍ୟିକ ଟ ୧୯୯୯ କା ଓ ମନ୍ଦୋକ୍ତର
କ ୨ ଶ ମାଧ୍ୟିକ ଟ ୨୦୧ କା ଓ ହେଡ଼ ମୋଦା-
ନର ଲ ୬ ଶ ମାଧ୍ୟିକ ଟ ୨୫୯୯ କା ଓ ପେରଣ୍ଟ
ମୋଦନର ଲ ୧ ଶ ମାଧ୍ୟିକ ଟ ୬୯୯ କା ଓ
ମାହାପିଷି ଲ୍ୟାଣ ମାଧ୍ୟିକ ୨୨୯୯ କା ଚେତନରେ
ଅବଶ୍ୟକ ଯେଉଁମାତ୍ର କି ଗଡ଼ନାହ ବନୋ-
ବସ୍ତୁ ଘଲନାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କର ବନ୍ଦୁଦର୍ଶିତ
ଶୁଣରେ ପ୍ରଶଂସାପଦ ପାନ୍ଥିବେ ସେମାନେ
ଅପଣା ପ୍ରଶଂସାପଦ ବନ୍ଦ ଆଗାମୀ ନରେମର
ମାସ ତା ୬ ଉତ୍ସଠାରୁ ତା ୨୫ ରଜେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦରଖାସ୍ତ ବର ଶାମକେ ଓ ସେଉଁମାନଙ୍କ ଦୟ-
ମୁକ୍ତ ବୋଧ ହେବ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ସବେଳୁ
କାର୍ଯ୍ୟମନଙ୍କରେ ମୁକ୍ତର ବରସିବ ଓ ଉପ-
ବେଳୁ ନିର୍ଭବ ଶୈଳରେ କାହାର ଦରଖାସ୍ତ
ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ କାହାରେ

ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲୁ ସେ
ଏ ବନ୍ଧାସ୍ତ ଦାତବ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵାଳୟ ନିମନ୍ତେ ଜୀବେ
ପାପ କରିଥିବା କଣ୍ଠାତ୍ତ୍ଵର ମାଧ୍ୟକ ର ହେବୋ
ବେତନରେ ନିୟମ୍ଭୂତ କରିଯିବା ଅବଶ୍ୟକ ଅଛି
ଯାହାକର ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟରେ ରହିବାର ଉଚ୍ଚ
ଆମ ମେ ଅପଣା ପ୍ରଣାପାପତି ଓ ପାର୍ତ୍ତିପିରିଗ
ମହିତ ଅକ୍ଷରୋଦର ମସ ମଧ୍ୟରେ ଅବେଦନ
କଲେ ସବ ଦାତା ଉପସ୍ଥିତ ବୋଧ ହୁଏ ଆବା
ହେବେ ଉଚ୍ଚ ରାର୍ଥିରେ ମହେତନ କରିଯିବ ।

ଶାଖା କ୍ଷମତା ଅଣେଜା

ଭକ୍ତି ଦୀପିକା ।

ଶାରଦୀୟ ଦୁର୍ଗାତ୍ମକା ଉପଲବ୍ଧରେ ମରକାଣ
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସମ୍ବନ୍ଧର ବିଚକ ପ୍ରିଯିଂ କମ୍ପ୍ୟୁଟର
ସ୍ଥାପନାକ ଅସନ୍ତ୍ରା ମଙ୍ଗଳବାରଠାରୁ ଏହିଜୀବର
ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ୍ଦ ରହ ଅସନ୍ତ୍ରା ବନ୍ଦେମ୍ଭାମାର
ତା ୧ ରଙ୍ଗରେ ପିଣ୍ଡିବ । ବନ୍ଦସମୟରେ ଦୁଃଖ-
ପ୍ରାତି ଭାଜନଦୟାପିକା ବାନ୍ଧାରକ କାହିଁ । ଅଦ୍ୟ
ପାଠକମାତ୍ରଠାରୁ ବଦାୟ ପ୍ରଦର କଲୁଁ
ଅରତୀଶାନ୍ତ୍ରେ କିମ୍ବିଧିକୁଣ୍ଡ ସେମାନଙ୍କ ସେବ
କେ ନିୟକିତେହିଁ ।

VERBALS IN KHARSWAN.

We have received a copy of a memorial which the residents of the Kharsawan Political State have submitted to his Honour the Lieutenant-Governor of Bengal. The memorial printed elsewhere is a protest against a recent order of Government to replace the Oriya language which is now taught as the vernacular in the school maintained by the Kharsawan State by the introduction of Hindi. The minor chief of the State who is now being educated in the Raipur Rajkumar College is an Oriya. His sister is the present Rani of Keonjhar. The population of Kharsawan including the aboriginal people use Oriya as their mother-tongue. The memorial gives a history of the experiments which have been made within the last 15 years to transform the mother tongue of the people. In 1893 or 94 Bengali was introduced as the vernacular language in the Middle English school maintained by the State. This fanciful change was sought by the Chief of the day. It is not easy to imagine the reasons which influenced the Chief to provide a system of education for his people through the aid of two foreign languages. Though one of them was an Indian vernacular it was no less foreign to children who attend a Middle English school. Evidently it was an experiment by the chief either to test the strength of his despotic powers or to measure the extent of his people's submission to a despot's caprices. Evidently the Chief did not know the Roman Emperor's unsuccessful attempt to change the grammatical gender of a single word. The memorial describes how the Bengali language was superseded by Hindi under an order of Government, dated 31st August 1905. But this second vernacular was found equally inefficient as a medium for teaching little boys. In April 1908, Oriya was introduced as the vernacular under the strong recommendations of the Inspector of Schools, and the Deputy Commissioner of Singhbhum. This change was acceptable to the people and children who attended the school showed better signs of progress, as they were sure to do, when they found the teachers talking to them the language they lisped in the cradle. The change introduced a little more than a year ago has not had sufficient trial, and it is very unreasonable to contemplate a reversion to a state of things which was condemned only twelve months before.

The history of these changes in the vernacular of the State points to the assumption of a power by the Ruling authorities which no civilized Government should attempt to assume. Such an attempt betrays an ignorance of the philological principles which regulate the growth of a language and no less obtuseness in the study of the

history of the world. Language has a growth of its own which is regulated by certain laws which philology has, within recent years, classified and made the basis of a science. Those laws lie beyond the power of human control. Every school-boy of the present day knows this. The tenacity with which the Welsh people cling to their language illustrates that the vitality of a language survives the boldest efforts of man to extinguish it. People have a kind of sacred attachment to the language which they suckle from the mother's breast. The feeling is analogous to that of a person's feeling towards his mother. In the animal world beasts and birds and even insects have each their own cry. Man's attempt to rule over the animal creation by means of domestication have succeeded in changing to a certain extent the habits of animals but they have not affected his cry which is to an animal what language is to man. In both cases it is the audible expression of the heart within. Domestication has in the case of certain birds only succeeded in forcing human language down the throats of certain birds but this is the result of the extreme curtailment of liberty and freedom. It has been found that the *Mayma* learns to talk only when it is caged. When a number of *Mayinas* are put in a spacious aviary they do not learn to talk. We are inclined to think that an attempt to deprive a people of the use of their mother tongue is the worst form of gagging, and we do sincerely hope Sir Edward Baker's name will not be associated with such a measure.

ଗର ଗା ଯ ରିଖ ଅକ୍ଷୋନରରେ ଶେଷ
ଦେବା ସପ୍ତାହରେ ସମସ୍ତ ଭାରତରେ ଫେଲେନ
ଦେବରେ ଶତ୍ରୁ-ମୂଳ ହୋଇଥିଲା । କେବଳ
ମଧ୍ୟଦେଶ ଓ ମଧ୍ୟଭାରତରେ ପୂର୍ବ ସପ୍ତାହ-
ଠାରୁ ଅଧିକ ମାତ୍ର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ଉତ୍ତା
ଦେବାଦେହ ପୂର୍ବ ସପ୍ତାହର ମୁରିଣ୍ଡକୁ ଏଥିର
ଦୀର୍ଘ ଦେଇଥିଲା । ଅଜ ବଲିର କୁରାର
ପ୍ରକାପ ସମସ୍ତରେ ଏ ଫଳ ପୁରୁଷଙ୍କେ ।

ଗତ ବା ୨ ମହିନେ ଦଶବଦେବା ସପ୍ତ ଦର୍ଶନ
ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଉଚ୍ଚବ ଧୂଳ ଭାରତ, ଉଚ୍ଚବ ଦାସଦର୍ଶନ
ବାଦ ଓ ମସ୍ତକରେ ବର୍ଣ୍ଣ ଦେଇଥିଲା । ଗତ
ମହିନେ ଅରମଣ୍ଡି ବା ୨ ମହ ଅନ୍ତର୍କାଳର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦର୍ଶକ ପରମାଣ ଚେନଳ ମଧ୍ୟ ଭାରତ,
ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ବେଳୁତ୍ତାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
୨୦ ଜାରିଥିଲା । ଅନ୍ୟ ସରଳ ପ୍ରଦେଶର ଏହି
ମାଣ ଉଚକବୀ ୨୦ ବା ଚାହୋଇବ ଥିଲା ।

ବର୍ଣ୍ଣାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଅନୁବାଦ କରିବାରେ ବର୍ଣ୍ଣା
ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ମାତ୍ରାକୁ ଲୋପନହୀଁ ରଖାଯାଇଛି

ଅଦେଶ ଦେଇଥିଲୁ ପୁଣକଳର ପୁଣା, ଗୋପ
ଓ ଟପିଲା ଏହି କିନଥାତା ଥିଲୁଗଲ ସେ ସମସ୍ତ
ଜମିର ସହଲପି ପୁଣେ ଟିପୁତ ହୋଇଥିଲା
ସେହି ସମସ୍ତ ସରବର ହେବ ଏବଂ ସେ ସମସ୍ତର
ପହଲପି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ।

ନାହିଁ ପ୍ରଦୋହ ବା ବିଅଳ ଫ୍ରାନ୍ଟିମିଂ
ପରିକାଳୀ କୁଣ୍ଡ ବାହାରାଥକୁ । ଏ ବର୍ଷ ସମୟକୁନ୍ତୁ
ସାରେ କହିଁ ଏହା ଖେଟର ଦର ଉଗା ହେଉ
କିମ୍ବାର ପରମାଣରେ ବିଅଳ ଧାନ ଫ୍ରାନ୍ଟି
ହୋଇଥିଲା । ତେଣାରେ ଏହା ବାଲେଶର
କିଳାରେ ଖୋଲିପଣ କବ ସମ୍ବଲପୁରରେ
ରହିବୁ ବୟହ ଉଗା ହୋଇଥିଲା । କଟିବ ସୁଖ
ଓ ଅନ୍ତରୁକ୍ତରେ ମଥାକମେ ସାତିର କେ, କେ
କେ ଧର ହୋଇଥିଲା ।

ବଜ୍ରମାର ସଜାମାନେ ଏହି ସଙ୍ଗ ସ୍ଵର୍ଗକ
କରଥିଲୁଣ୍ଡି । ସଜାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୌତ୍ରାଦ୍ୟ
ଦୂର୍ବି, ଶ୍ଵେତମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟନ୍ତରେବେ ଭୁବନ
ଚେଷ୍ଟା ସମୀତର ଭାବେଣାହିଁ । ଗର ବାଟ ରଖି
ଦଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରତୀରେ ସଙ୍ଗ ହୋଇ ଥିଲୁର ନିୟ-
ମାନଳୀ ପ୍ରଣାଟ ହୋଇଥିଲୁ । ଧରନ୍ଦାନ,
ଚିନ୍ତି, ସରଜିର ସଜାମାନେ ମଞ୍ଜବାର ପାହୁ
ଦେବ ସର୍ବରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । କଢ଼ିଯେ
ମଣି ଅଧୀଶର ପେଦଳ ମଟର ଗାତ୍ରରେ ଥିଲୁ
ସରରେ ଯୋଗ ଦେଇ ସନ୍ଧ୍ୟାବିଦ୍ବା ଝୋଇ
ଅଧିଲେ ।

ଏ ତଳାର ବାଲିକାମାଳକର ମଧ୍ୟରେ ଗଜି ଶୁଣି
କୁଣ୍ଡଳର ଏବଂ ତଳ ପ୍ରାଚୀମେଲି ପରିଷା ପ୍ରକଳ୍ପ
ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଶିଖାବିଜ୍ଞାନୀୟ ବିଜ୍ଞାପନମାଳାକେ ଏ କଳା-
ରର ରେ ବନସ୍ବି ବାଲକା ବିଦ୍ୟାଲୟରୁ ମୋଟିଏ
ଦେବେ ଶୁଣୁସ ମନୋମାଳ ହରଥରେଣ୍ଟି । ରେବନ-
କଷା ବାନତା ବିଦ୍ୟାଲୟର କମାଗର ଉଦ୍‌ଦେଶ
ବଢ଼ି ଅନନ୍ଦର ବିଷୟ । ଶିଖାବିଜ୍ଞାନର ଜାଗ-
ରେକଟିର ମହୋଦୟ ଏ ବିଦ୍ୟାଲୟର ନୂପର
ଦର ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବାର ଅନୁରୂପ ତର
ଉତ୍ସବକୁ ଅର୍ଥ ସାହୁରୀ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
ହୋଇଥରେଣ୍ଟି ଏବଂ ଏଥିମଧ୍ୟରେ କମିଟି ଗୁଡ଼-
ନିର୍ମାଣ ଉତ୍ସବକୁ ସ୍ଥାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ
କରୁଥରେଣ୍ଟି ।

ବନ୍ଦଳାର ଝୁଗ୍ଟି କାରିଦଶେର ପଦବେ
ସ୍ଵର୍ଗ ଥାର ମନାମ କାରିକୁ ମହୋଦୟ ନିଷ୍ଠା
ଦେଇଥିବା କରୁ ଅମେମାକେ ଅନ୍ତରସତ୍ତା
କାରେ ଥାଓମାନଙ୍କ ଜିବାରୁଥିଛୁ । ଏ ମଦା-
ଶୟ ବିଲଗରେ ୯୦୯ ମଧ୍ୟରେ ବାନ୍ଧିପୁ
ପଦଶାରେ ଉତ୍ତାପି ଦେଇ ବାନ୍ଧିରଠାରେ

ଶୋଗନା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କର ସମ୍ପଦ ଅଛି ଏହିକୁ ।
ମୁସଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମେ ଏ ମହାଶୟ ଏ-
ବୃଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ଵରୂପ ପଦ ଲଭିଥିବାରୁ ଅମେ-
ମାନେ ବାକୁ ଅଭିଭାବକ ବରୁଥିବାକୁ । ନବର୍ଣ୍ଣ-
ମେଦ ଜାତି ନିର୍ବିଧରରେ ଗୁଣର ଅଦର
ଚାରୁ ଚାରୁ ବାହା ପାଠକମାନେ ଏଥିରୁ
ଉତ୍ତମରୁଷେ ଜାତି ପାରିବେ ।

ସାହରଙ୍ଗ ସଂହରା ମମ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ମନୁଷ୍ୟର
ଅୟୁ ଦିଷ୍ଟରେ ଦେବର ଅଦେଶ ଏହିପର
ଲେଖାଥିଲୁ କି “ପ୍ରାତଃ କାଳର ସମୀରଣ ମଧ୍ୟ
ମୟ, ଜଳ ମଧ୍ୟମୟ, ପୁଷ୍ପରାଶ ଧୂଳି ମଧ୍ୟମୟ,
ଦୂଷାଦ ମଧ୍ୟମୟ । ଅତେବକ ମଧ୍ୟ ଯେମନ୍ତ
ଦୀଦୋଷଗୁଡ଼ ଓ କଳ ପୁଣି ଅୟୁ ଦୂଷାଦର ତୋ-
ମନ୍ତ୍ର ଉପାଦନର ବାୟୁ, ଜଳ ମାତ୍ର ଦୂଷାଦ
ଦୀଦୋଷ କାଣ୍ଡ କରେ । ମେହି ଦେବୁ ପ୍ରଦୂଷରେ
ଭାବୀ ଶୈର୍ବନ୍ଦ କର ପ୍ରାତଃ ସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ପାଦନାନ୍ତ୍ରେ
ପୁଷ୍ପ ଗୋଲିକାହଳରେ ଦୂଷ ଦୟା ମଧ୍ୟମୟ ଚତିତ
ସଂପ୍ରଦା ଏବଂ ଶିଷ୍ଟବ୍ସର ଦୂଷରେ ଚତିତ
ବେଶ୍ୟା ଏବଂ ଏକାଗ୍ରବା ସଧକ କରିଯାଇବ
ଏବଂ ତହର ଫର୍ମରେ ମନୁଷ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ୍ୟ ଓ
ଶ୍ରମରେ ଅକାଶ୍ୟମେ ଅଜ୍ଞାନ ଓ ଜାଗନ୍ନାନିବ
ଲାଭ କରିବ । ଏହା ପ୍ରକାଶକି । ସାବଧନ
ପୂର୍ବକ ଏ ନିୟମମାତ୍ର କରିବାର ପାଇନ ବିଲେ
ଏଥର ବୁଝାଗୁଣ ପ୍ରତିକାର ଦେବ ।

ମଧ୍ୟମୀର୍ଦ୍ଧକା ଦଂଶତତ୍ତ୍ଵାର ଅଣୁଗ୍ରହିତାରେ
ଆଜମ ଦେବାର ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର ବିନ୍ଦୁରେ
ମହୁ କାରିବାପାଇ ଲେବା-କର ସବୁର ପ୍ରଦର୍ଶନ
କାରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁମାନେ ମହୁ
ମାତ୍ର ଦୂରତ୍ତ ଦେବର ଅଣୁଗ୍ରହିତାରେ
ଦେବାର ଦେଖିଯାଏ କାହିଁ ଏବଂ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ
ଦୂର ଏହାର ମହୁମାତ୍ର ଦିନ ଦେଲେ ଭଲ
ଦୋଷପାଦ । ଏହି ସହିତ ଗୋଟିଏ ବାତସ
ଥିଲେ । ତହିଁର ଡାଳରେ ଦିବୀ ମହୁ
ଦେବାର ମହୁମାତ୍ର ବିଷ ନିବଟରେ ରଖିଲେ
ମାତ୍ରମାନେ କେବେଳେ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ପରିଗ୍ରହେ
ଡାଳ ବନ୍ଦକର ଦିଅଯିବ ଏବଂ ବୈରି ଯେଉଁ
ପ୍ରାଚରେ କାରିବାର ଜିନିଧିଦ ସେହି ପ୍ରାଚର
ନିବଟରେ କାହିଁବଲୁ ଧନ ଡାଳ ଦିବୀ ଗୋଲ
ଦେଲେ ମହୁମାତ୍ରମାନେ ସେହି ପ୍ରାଚରେ
ଦିନବେ । ଉଥାପୃଷ୍ଠ ବିଭାବ ଉତ୍ସପ୍ତକ ।

ତୃତୀୟ ରେଳବେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ
ପେ ପ୍ରଦେଶର ରେଲ ଏକାର ଏକଷ୍ଟକ
ନିରବର ଏହି ଏକ ଅବେଦ-ପତ୍ର ପଠାଇଥିଲୁ
ଏହି ଗହିର ଖଣ୍ଡର ପଢ଼ିଲୁ ଆପେକ୍ଷାରେ

ପାଇଥାନ୍ତି । କର୍ମଗୁରୁମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବେଳକ
ଅବଧାଶ ଦବଳ ଅଛିଲୁ କାର୍ଯ୍ୟର ଦୟା ଗୁଣ
ଖରଣ୍ଣ ଉପର୍ଯ୍ୟାଦ ତାତା ବିଷୟର ଗୁହାଶ ଜଣାଇ
ମେ ସମୟର ପ୍ରକାର ନିମନ୍ତେ ପାର୍ଥକା କରା
ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଅନେକ ଗୁହାଶ ସୁକୃତି-
ସଙ୍ଗର ଥିବାର ହୁଏ ଜ ଗାୟାଇଥାରୁ ଏବଂ ସମୟ
ଦିବେଚନାରେ ସେମାନଙ୍କର କଞ୍ଚକ ବଢ଼ିଥିଲା
ସୁଲେହ ନାହିଁ । ଅମେମାନେ ଏକାନ୍ତ ଆଶାକରୁ
ଏକଥାମହାଦୟ ସେମାନଙ୍କର ଅବେଦନହୀନ
ଧୀର ଓ ଦୟା ତିରୁରେ ସୁବିଗ୍ରହ କରି ଗରାନ
କର୍ମଗୁରୁଙ୍କର ଦୂର ଦୂର କରିବୋ । କର୍ମଗୁରୁଙ୍କର
ସନ୍ତୋଷ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟର ଜୟନ୍ତି ନିର୍ଭବ
କରେ ଏହା ମୋଲିବା ବାହୁଦର୍ଶି ।

ତେ ଉଦ୍‌ବାର ଏଠା ବିକୋହ ବିହାର
ଠାକୁରଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ଉଚ୍ଛଳବାସୀ ବଙ୍ଗ ବ୍ରାହ୍ମି-
ଶକ୍ତିର ଏକ ସର୍ବ ଦୋଷସ୍ଥିଲା । ଜଣେ ପଞ୍ଚପ୍ରେ-
ରବ ଲେଖିଥାଏନ୍ତି ଅନ୍ଧଲେବ ଉତ୍ସବ ଦେବା
ଦେଖୁ ସର୍ବର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଦେଶ୍ୟର ଅନ୍ତେତିବା
ତ ହୋଇ କେବଳ ରଶକ ବ୍ରାହ୍ମିର ମନ୍ଦାରକର
ଶ୍ରୀନିମନ୍ତ୍ରେ ସମ୍ବାଧାରିବଠାରୁ ଅର୍ଥ ପରିବାର
କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଧ୍ୟାନ ଜଣେ ଧନ୍ତାଦିକ ଓ
କୋଣାର୍କ ମନୋଲାଭ ହୋଇ ସର୍ବ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳେ
ଥିଲା । ଅପେ ପଡ଼ିବା ଓ ଅନ୍ୟକୁ ପଢ଼ାଇବା
ନୁହୁଣ୍ଟର ନିଜାହର୍ମି । ଅଭ୍ୟମାବଳ୍କୁ ଦୂର୍ବଳର
ଲିହବାରୁ ହେବା ଅଗ୍ରାରେ ବିଦ୍ୟା ସମୟ
ଅଧିକ ସରେ ଉତ୍ସବାର ଦ୍ୟବସ୍ତା କରିବରେ
ତହିଁର ପରିଶାମ ଏହି ହେଲା ସେ ବ୍ରାହ୍ମିମା-
ନେ ମୂଳ ଦୋଷଗଲେ । କର୍ମପଳ କନ୍ଦାତ ଶୟ
ଦୁଃଖ କାହିଁ ସହା ଦେଉ ଏବେଦିବେ ମେଳନା
ହେଲା ସୁରଳଶଶ ଅଟେ । ମାତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମିନଙ୍କ ନ
ଦେଖାଇରେ ଲେବେ ଦଳି କର ସାହାଯ୍ୟ
ଦେବେ ବ ?

ବର୍ତ୍ତମାନ ରହ ଓ ଦଶଦଶୟଦ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କାହାର
ଏ କରିବୁ ଥିଲେ ବିଲଗ ଲୁଗା ଅଧିକାର
ଦେଖାଯାଏ । ମାତ୍ରାଥିତ ଦୋହାବରୁ ମଧ୍ୟଭାବ
ଅବେଳା ଦେଖାଯା କୋଣକୁ କୋଣଲୁଗା ଦେଖା
ଥାଉଥିଲାନ୍ତି । ଦେଖି ଲୁଗା ସଥେଷ୍ଠ ପରମାଣୁ
ରେ ପ୍ରତିର ଦୋହାଥିଲା ସ୍ଵାଳେ ବିଲଗ ଲୁଗା
ଏବାଦୂଷ ଅନଦିଲା ସ୍ଵଦେଖି ଆନ୍ଦୋଳନରେ
ସମ୍ବନ୍ଧ ପଳ ହୋଇ କି ଥିବାର ଉତ୍ସମରୁଦ୍ଧର
ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲା । ଦର୍ଶକାଳର ମୁଖୀରା ଏବା
ନିଷ୍ଟେଷ୍ଟାବନ୍ଧର ଯେଉଁମାନେ ଅପରାଧ ଯେବୁନ୍ତ
ଆସେଇ ନିବୋଧ ବାକିକ ଗ୍ରାସୁ ରଙ୍ଗ ପଞ୍ଜିରେ
ମାତ୍ରାଥିନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଵଦେଖି ଲାବ ଗଥିଲା
ନିଷ୍ଟେଷ୍ଟ ଯୋଗେ ନିରାପଦ ବିଶ୍ଵାସା ଏହିପରିବା ।

ତହିଁରେ ଅନ୍ଧାରୀ ଦରବା ସହି କଥା କୁହେ
ବିଶେଷରେ ସେ ପ୍ରଳେ ଏହି କଗଜର ଦେବେବ
ଶିଖିତ ଓ ସୁତେଣାନ୍ଧାରୀ ବୋଲି ପରତୟେ
ଦେବାକୁ ଦୟା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତି ସଦେଶୀ ଛାତି
ଦିଦେଶୀ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତି ଦରବା ଓ ଅନ୍ଧମା-
କୁ ପ୍ରବର୍ଦ୍ଦିତରାରେ ଭୂଷିତ ନୃତ୍ୟ ସେ-
ପ୍ରଳେ ଦେଶର ଦୂରଦ୍ୱାରା ଦୂରଦ୍ୱାରା ଅନ୍ଧକାଳର
କଥା କୁହେ ।

ଦୂରନ ଅବକାଶ ଥିଲା (ସତ ୧୯୫
ସାଇର ବଜୀୟ ଏହିପାଇଲ ଥିଲା) ଅନୁ-
ସାରେ ବଞ୍ଚିଗର୍ଭମେଘ ଗୋଟିଏ ନିୟମାବଳୀର
ପାଣ୍ଡିଲୁଷି ପ୍ରପୁର କର ବଢ଼ ବାଟ ରଖିର କଲ-
ବଗା ଗଜେନରେ ପୁରୁଷ ବରାହଙ୍କୁ । ସେଉଁ-
ମାନେ ଗହିପ୍ରତି ବିନ୍ଦୁ ଥିପରି ବା ପ୍ରପୁର
ବରବାରୁ ରହା ବରନେ ସେମାନେ ଅସତ୍ତ୍ଵ
ଠବେନ୍ଦ୍ରିୟ ମାସ ବାଟ ରଖି ମଧ୍ୟରେ ନିଃମରା-
ମ୍ବିମେଘର ସେହେତେମଳ ନିବରତ୍ନ ଦେଖି
ପଠାଇବେ । ଏହି ନିୟମାବଳୀର ଦେଖିଲୁ
ସେ କେବଳ ରାଜପାତ୍ର କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତାର୍ଥୀ
ପ୍ରଦେଶର ହୌଶେ ଅଧିକାରୀ ଅଥବା ମଧ୍ୟ-
ଦେଶାନ୍ତର୍ଗତ ଜଗନ୍ନାଥର ସମ୍ବନ୍ଧର କିମ୍ବା
ମଞ୍ଜର ଅମଦାନ ଦେବ । ଗତଜାତ ଗଞ୍ଜର
ଅମଦାନ ବିଷୟରେ ମାନ୍ୟବର ଗ୍ରାହକ ମଧ୍ୟ-
ଦନ ଦାସ ସେଉଁ ଆପରି କରିଥିଲେ ଏବଂ
ସାହା ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରମୁଖବେଳେ ଗବର୍ନ୍ମେଘ
ବିଧିର କରବାର ଅଧା ଦେଇଥିଲେ ଗହିର
ଛି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖିବାରୁ ବୋଧ ଦେଇ-
ଥିଲ ଗବର୍ନ୍ମେଘ ତାବା ସେକା କରେ ବାହି ।
ଦେଇଥିଲୁ ଓଡ଼ିଆ ଅଥବା ସଂଶାର ଲୋହମାତ୍ରେ
< ଦର୍ଶକରେ ପୁନବାର ଅପରି ଜାଗାଇବେ ।

ଭାରତ ଗନ୍ଧିମେଷ୍ଟଙ୍କ ନିର୍ବାଚନୀରୁ ପ୍ରକାଶ
ଦେ ଭାବବରସ୍ତରେ ସକ ୫୫୨୨ ମଣିବାରେ
ଜ ୧୯୭୨ ଏ ସ୍ଥଳେ ୧୫୦୮ ମଣିବାରେ
୧୯୭୨ ଜଣ ଦୂଷ୍ଟ ନିର୍ମଳ ନିହତ ହୋଇ
ଥିଲେ । ବଜାଲାରେ ବାବ ଏବଂ ମଧ୍ୟବେଦ-
ପରେ ବ୍ୟବ, ତିବାବାୟ ଓ ଭାଲୁର ଉତ୍-
ତୁର ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା । ଗର୍ବବର୍ଷ ବଜାଲା-
ରେ ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣପେଣ୍ଟା ଶବ୍ଦର ଅଧିକା ବାବ
ଆଯାଇଥିଲା । ଦିନାରୁବାଗରେ ଗର୍ବବର୍ଷ ୨୫
ଜଣ ଲୋକଙ୍କ ଦେଖାବାୟ ମାର୍ଗକାଳିତମ
ମାତ୍ର ହୁଏ ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣର ଅଳ୍ପ କାହିଁ ଥିଲା । ପ୍ରତେକ
ଦେଶବାୟରୁ ମାତ୍ରକା କାରଣ ଯେ ଅଛିଲାରେ
୨୦ ଟଙ୍କା ପାଇଁଗୋଟିଏ ସବୁ ହୋଇଥିଲା ।
କେତେ ମନ୍ୟାଶିଥ ବାବ ମାର୍ଗବାହାରର
ପରିବର୍ତ୍ତନଙ୍କଙ୍କା ସ୍ଥଳେ ଗର୍ବବର୍ଷ ୨୦୦ ପର-

ସାର ସବୁ ଗାତରୁଲେହେବେ ଅବ୍ୟାପ୍ତି ମର ହୋଇ
ନାହିଁ । ସପ ବାଢ଼ାବେ ପୂଷ୍ପବନ୍ଦ ମୂଳ ସଙ୍ଗୀ
୨୯୯୫ ପ୍ରକ୍ଳେ ଗତବର୍ଷ ୧୯୮୮ ହେଉଥିବା
କଥାକୁ ସଖର ବର୍ଣ୍ଣ ଆଚନ୍ତ । ସାପ କାମତ୍ତା
ଜଣା ହେଉଥିଲେହେବେ ବାବ ଶାରା ଅଧିକ
ହେଉଥିବୁ ଏବ ବଚୁବୟ ଉପ୍ରକଳ୍ପନାକୁ ମରି-
ଗାର ବିହିତ ଉପାୟ କରିବା ଉଚିତ ।

— 13 —

କ୍ଷେତ୍ରମ ଗୁଣଦର୍ଶନର ଏହି ପ୍ରେରଣଥାରେ
ଯା ଜୀବନୀ ପ୍ରାଣୀ ଲେଖିଥିଲୁଛି କି ହେଉଅର
ହେଉ ମହାଶୟ ଗାହାଙ୍କର ଏହି କି ଏହି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ଦ୍ୱାରା ଦୂରହାତ ଚିନ୍ତଧର୍ମଦଶା ପ୍ରାପ୍ତିରେ
ଅତ୍ୱା ଶେବ ସନ୍ତୋପତି ନେବାର ଦେଖି
ଦିଲ୍ଲୀ ଦୋର କହିଲେ କି ଦୂରହାତ ଶିକ୍ଷା
ଦୋରାମ୍ବାର ଯିବା ଏବେ ଶେବ ଦିଲ୍ଲା
ଦୋରାମ୍ବାର ! ଅତ୍ୱା ଏହି ପୂଜାଗୁର୍ଯ୍ୟମାତ୍ରେ ଶ୍ଵରିଷ୍ଠ
ନିଃନୈତିକ ନରଅନ୍ତରୁ ! ଏ ପଣ୍ଡିତଙ୍କର ବିମୁଦ୍ରା
ଧର୍ମ ! ରାଜା ଏବବ ଯେ ନିଜକଳିମାରୁ ଦେଖ,
ଦେବବେଳେ ଏହାଥା ଆହାରି ମନେ ପଢି
ଥିଲ କୁଳା ଦିପବାଦେହରୁ ତର ପ୍ରତ୍ଯନ୍ତର୍ଯ୍ୟ-
ଦ୍ୱାରା ଅବଳମ୍ବନ ଦର ଧରଣୀଶ୍ଵରାଦିପଠି ଓ ରହ-
ଦ୍ୱାରା କର୍ତ୍ତାକରବାର ଯେଉଁ ଧାର୍ତ୍ତା ସଦଗତ
ଲଭର ଅଶା ଅତ୍ର ତର୍ହିରୁ ସକା ଦସର ହୋଇ-
ଥାଏସ୍ତାରେ ! ଯେତ୍ରମାତ୍ରେ ବିଦ୍ୟାର ଦେଖିବାହାରୁ
ଅଥବା ବିଦ୍ୟାର ମହିମା ମୂଦୟଗମ କର
ଯାହାରୁ ବିଦ୍ୟାର କେବଳ ପେଟ ପାଇବାର
ଗୋଟାଏ ଉତ୍ସାହ ମହିମା ତର୍ହିରୁ ପେହମାକେ
ପ୍ରାଣର ନିଜା ରହିପାରନ୍ତି ! ସମାଜର ମନ୍ଦିଳ
ଏହି ଭୂମିକା ସକାମେ ଧୀ ଧରା ନିବାର୍ତ୍ତ ଅବ-
ଧୀର ! ପୁଣି ଯେତ୍ରଠାରେ ବାର୍ଯ୍ୟଦିବାହ
ପ୍ରତିକଳ ଓ ବିଧବୀ ଦିବାହ ଅପ୍ରତିକଳ ପେଠାରେ
ଧୀ ଶିଶୁର ଅବଧିଦିବା ଅନ୍ତର ଅଧିକ ।

ପଢନ୍ତିବା ଉଦ୍‌ଦିଇଲା କିମିଶିବରଙ୍କ ଗତ ବର୍ଷର
ବାରେତ ବିଦ୍ୟାରୀଙ୍କୁ ସ୍ଵତ ଯତ୍ୟାଦିର ଉତ୍ସନ୍ନ
ଜିଗା ପତିଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ସାହାବାଦିତାରେ
ଗତ ୧୯୦୩-୦୪ ବର୍ଷରେ ୫୦୦୦୦ ଏକର
ବୁଦ୍ଧରେ ଅଣ୍ଣ ବୃକ୍ଷ ଦୋଷଧୂଳ ମାତ୍ର ରହି ପୂର୍ବ
ବର୍ଷ ଅଣ୍ଣ ବୃକ୍ଷ ଦୋଷଧୂଳ ରୁମିର ପରମାଣ
୪୫୦୦୦ ବର୍ଗମାଇଲ ଥିଲା । ପୂର୍ବ ବର୍ଷାପଣ୍ଡା
ସ୍ଵର୍ଗ ଏବଂ ତନ ଭବ୍ୟ ଅନଦିନୀ ଜିଗା ଦୋଷ-
ଅଛି । ନୃତ୍ୟର ପ୍ରାଣାଲୀରେ ବୃକ୍ଷ ଯତ୍ୟାଦି
କ ଦେବା କେବୁ ଏ ଫଳ ଘଷିଥିବାର କଥୁର
ହୁଏ । ବିଦେଶୀ ତନ ସମ୍ମା ଦେବାରୁ ଦେଶୀ
ତନ ବଚ୍ଚ ଗାହି ଏବ ପରାଧୀନ ଝାକରେ ଦେଶୀ
ତନ ସଙ୍ଗେ ବିଦେଶୀ ତନ ମିଶା ହୋଇ ବିକା
ଶାଇଅଛି । ଦେଶରେ ସ୍ଵର୍ଗ ଏବ ତନର ସମ୍ମା

ପ୍ରସ୍ତୁଳନ ଅଛି ମାତ୍ର ଅଧିକ ପରମାଣୁରେ ଉପ୍ରଦେଶ
ଏବଂ ଶପ୍ତା କର ବିପାରନେ ବିଦେଶୀ ଚିନ ହାର
ନଜାର ମାତ୍ର ବସିବ । ଦେଖ ଲୋକେ କମେ
ସେପର ଦରତ୍ର ଦେଇ ଯାଉଥିବାନ୍ତି ସେମାନେ
ଉଦବ ପ୍ରଶାଳୀରେ ଝର୍ବ କରିବାର ଅଣା କରିବା
ରୁଆ ଫେବେ ଶିରିବ ଓ ଧନୀ ଲୋକେ ସମବେଳେ
ତେଜ୍ଜ୍ଞାବାର ବାରଗାନମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ଦରିବାରେ
ଅନ୍ତର୍ପର ହେଲେ ଅବଧି ସ୍ଵପଳ ପନ ଥାରେ ।
ସୁଦେଶୀ ଚିନ୍ହ ର ଶତ ଲୋକେ ସେବନେକେ
ପରିଚିତ ବାର୍ଯ୍ୟମେଷରେ ଅବଗ୍ରହୀ ଦେବେ
ଦେବତାଙ୍କେଲେ ଦେଶର ଉନ୍ନତ ହେବ ।

ହୁନ୍ମାନଙ୍କର ପକ୍ଷମଧ୍ୟରେ ତୁର୍ଗୋଟ୍ର ପ୍ରଥାନ । ଅତ୍ୟାଳ୍ୟ ପୂଜା ଏତଦିନରେ ଶେଷ ହୃଦ ମାତ୍ର ଏ ପୂଜା । କୁରଦିନ ଲାଟିଆଏ । ଗଜା-ଠାରୁ ସାମାଦା ଫୁଲ୍‌ଯୁଗ୍‌ର୍ଥାନ୍ତି ବିଷୟ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦନମ ଅଛି ଶଖାତ ପୂଜାକରନ୍ତି ଏବଂ କଞ୍ଚ ଭୁଗ୍ମାଦ ସଙ୍ଗେ ନାହା ଅମୋଡ ଉପରୋମ୍ବ, ବରନ୍ତି ଏହି ମୂଳା ହପଳକ୍ଷେ ପର୍ବତକାଳ ତାର୍ଯ୍ୟା-ଲମ୍ବାନ ବନ୍ଦହେବାରୁ ଶ୍ରାଵନ୍ତିରେ ଭାର୍ଯ୍ୟବ-ଚିତ୍ତବା ବ୍ୟବସାୟିମାନେ ସ୍ଵର୍ଗ ଜନଭୂମିରୁ ଅସବାର ସ୍ମୋଗ ଘଟିଲେ ଏବଂ ପରଶର ମିଳନଦ୍ୱାରା ସୁଦେଶ ପ୍ରେସ ଉତ୍ୱଳ ଓ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୃଦ । ଏହାହି ଏ ପକ୍ଷର ବିଶେଷର ଏହି ଏଥୁର ଉତ୍ୱମ ବ୍ୟବନାର ବରନା ସମସ୍ତକର କରିବା । ପ୍ରାପର ଓ ପ୍ରତିବାସିଙ୍କର ଅବଶ୍ରା ପରଦଣିକ ଅଗ୍ରହ ଓ ଅସୁଧା ବିଷୟରେ ବିଅସକାରୀ ଏହି ବିହିତ ପ୍ରତିବାର ନିର୍ବିରଣ ରତ୍ନାତ ଅନେକକ ବିଆଅଛି ସାହା କି ଏ ସମୟରେ ଏହମହରେ ବିଶ୍ଵର ଦର ହାଧମରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ କଲେ ଅନେକ ଉପବାର ହେବ । ଅପଣାଙ୍କ ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରବଦିକ ସମସ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣନାରୀ । ବର୍ଷରେ ଅରେ ସ୍ଵ ଗ୍ରାମର ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ଦେଖେ ଯେବେସେ ମାତକପ୍ରତି ସମ୍ମତର ସହାନ୍ତର ଦେଖାଇ ନ ପାରିବୁ ଓ ସ୍ଵ ଗ୍ରାମର ମଙ୍ଗଳ ଉଦେଶ୍ୟରେ ବହୁ ନ ବହିବୁ ଗେବେ ମନୁଷ୍ୟର ସପଳ ଦେବ ଦାହିଁ । ସାଧାରଣ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା, ବୃକ୍ଷ, ଶିଳ୍ପିଦ ବ୍ୟବସାୟ ବନ୍ଦ୍ରାର ରତ୍ନାତ ଅନେକବ ବର୍ତ୍ତବନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ମତରେ ପଡ଼ଇଛି ଅଛି । ଏଥୁମଧ୍ୟରୁ ବହୁ ବରଣୀରାଲେ ଅବବାଧର ସଙ୍କରବନାର ଦେଇ ବୋଲି ମନରେ ପାନ୍ତିରିବ ଦେବ । ସମସ୍ତକୁ ଏ ବିଷୟରେ ସହିବାକୁ ଦେଖି ଯାଇବା ଅବରେଷ ନରଶିଳ୍ପି ।

ଗଢ଼ିକାରବସିମା ତଥାରୁ ବି ହେବେବ
ଗଢ଼ିକାର ବଜା ଦୂର୍ଘାୟନାରେ ବନଦାର ଛୁଟାଇ
ଦେବାର ଦେଖା ଚରଣଶ୍ଵର । ମାତ୍ର ଠାକୁର,

କୋପ ହେବେ ଏବଂ ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଧର୍ମରେ ବାଷ୍ପ
ଦଳକ ଓ ତତ୍ତ୍ଵାସମବ୍ୟଳହେବ । ବଜାମେହମା
କେ ଏହା ଅପରି କରିବାରୁ ବଜାମାତେ
ଗାନ୍ଧି ନନ୍ଦବାବୁ ସଦ୍ବୀଳ ହେଉଗାନ୍ତି । ପ୍ରକା-
ରଣର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅପରି ଶୁଣିବା ବଜାମାର
ଚର୍ଚାବ୍ୟ ନାହିଁ ଏହା ବୋଲି ମୂର୍ଖଗା ନନ୍ଦବ କୁ-
ସଂଘାରର ପ୍ରଶାସ୍ତ୍ର ଦେବା ଚର୍ଚାବ୍ୟ ନୁହେ
ବାହିକ ମନ୍ଦରେ ଶୁଣାଇ ବନ୍ଦାକୁ ନିରାକୃ
ପ୍ରୟେଜଳ ବୋଲିଗର କି ପାରେ । ପ୍ରଥମ-
ରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସେ ଅନେକ ଶ୍ରାନ୍ତରେ
ସେପରି କଲିହାନହିନା ପୂନା ହେଉଥିବା । ଅଧ-
ିଶ୍ଵାର କୁପ୍ରବୃତ୍ତିମାତ୍ର ଦେଖାଇ ନିବର୍ତ୍ତରେ ବନ
ଦେବାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅ ସ୍ପଳା ଲାଭ ଦେବ ।
ପଣ୍ଡବଧ ଦିଦ୍ଧି କଣ୍ଠବ୍ରାଗ ନିକର ପଣ୍ଡବର
ଉରେଜନା କରିବା କିମାତ ଜ୍ଞାନର ପାର୍ଶ୍ଵ
ମନେ । ବୈଜ୍ଞାନାଳ ଓ ମୟୋରିଜନ ଉତ୍ତିଶ୍ଵାର
ଦୂର ପ୍ରଧାନ ଗଢ଼ିଜାତରେ ପଣ୍ଡବଳ ଉତ୍ତିଶ୍ଵିବା-
ବ୍ରାଗ ଯେପ୍ରକଳେ ଅନିଷ୍ଟ କି ହୋଇ ଉତ୍ତବେଦର
ମୟୁକ୍ତି ଦିଗନ୍ତ ଅନ୍ତର୍ବର ହେଉଥିବା । ସେପ୍ରକେ
ଅକ୍ଷୟରେ ଏହେହ ଅଣକା ଯୁକ୍ତିବ୍ୟକ୍ତି
ଦୁହେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଢ଼ିଜାତ ବଜାମାନେ ପ୍ରାୟ
ସୁରକ୍ଷିତ ଏବଂ ପଣ୍ଡବମଣ୍ଡଳୀବ୍ରାଗ ପରିବେଶୀଗା-
ବିଧମତେ ପାଞ୍ଚାଳାପ କଲେ ପ୍ରଜାବର୍ତ୍ତର କୁଷ-
ମୁରାର ଅସାର ସହଜରେ ଭାବି ଦେବାର
ସମୟ ଦେବେ ।

— X —

ଅସ୍ତ୍ରକ ଓ ଅସ୍ତ୍ରଧା ଦସୟରେ ବିଶେଷକଥକ
ଏହି ନିର୍ମାଣ ପ୍ରତିବାର ନିର୍ଦ୍ଦୀରଣ ରତ୍ନାଳ
ଅନେକ ବିଆଥିଲୁ ଯାହା କି ଏ ସମୟରେ
ଏହିମହିନେ ବିଶ୍ୱର ଦରି ହାଧମକେ ଚାର୍ଯ୍ୟରେ
ପରିବର୍ତ୍ତ ନାହିଁ ଅବେଳା ଉପକାର ଦେବ ।
ଅପଣା ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରତିବକ୍ଷ ସମସ୍ତେ କରୁଥିଲୁ ।
ବର୍ଷରେ ଥରେ ସ୍ଵ ଗ୍ରାମର ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
ଦେଖା ଦେଲେ ଯେବେବେ ସେ ମାତ୍ରକୁଣ୍ଡଳ ସମ୍ମତି
ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇ କି ପାରହିଁ ଓ ସ୍ଵ ଗ୍ରାମର
ମଙ୍ଗଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବହୁ କି କରହିଁ ଦେବେ
ମନୁଷ୍ୱର ସଫଳ ଦେବ ଦାହିଁ । ସାଧାରଣ ସ୍ଵାର୍ଗ,
ଶିଶ୍ରୀ, କୃଷ୍ଣ, ଶିଳ୍ପ ଦିବ୍ୟବାୟ କୁପ୍ତାର ଲଭ୍ୟାତ
ଅନେକ ବର୍ତ୍ତକ ଚାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ମତିରେ ପଡ଼ଇଛି
ଅଛି । ଏଥିମଧ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵ ବିଶାରଦରେ ଅବକାଶର
ସକ୍ଷବଦାର ଦେଇ ବୋଲି ମନରେ ଧାର୍ତ୍ତାର
ଦେବ । ସମସ୍ତକୁ ଏ ବିଶ୍ୱରେ ସହିବାକୁ ଦେଖା
କାରଣ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲୁ ।

ଗଢ଼ିଜାଗବାସିମା ବନ୍ଦ୍ର କି ଦେଇବ
ଗଢ଼ିଜାଗ ବଜା କୁର୍ଗାଞ୍ଜରେ ବନଦାତ ଛାତାର
ଦେବାର ଦେଖା ଦରାପାର । ମାତ୍ର ଠାକୁରା,

ଅପଣା କରିଷ୍ଟିଷ୍ଠରେ ଲେଖିଥିବା ହେଉ
ଗାନ୍ଧୀ ଜିନା କରିଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାକେ ଉରସା
ଫଳୁ ଏଥିରୁ ଏହାଳ ଦୂରେପଥାକେ ସାବଧାନ
ଦେବାକୁ ତିଆ ବରବେ । ଦର୍ଶିମାକ ମୁନୀଷ୍ପତ୍ର-
ମାତେ ସାଧାରଣତା ଧିନ୍ଦୁକୁନର ଦେଖ
ସାନ୍ତ୍ବା । ଯେଥି ଗେଲେ, ଅପଣର ମଜି
ସାମାଜିକ କଥାରେ ଗର୍ବ କର କେଅଇନା
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଦୁଃଖର ବିଷୟ ।

ଏ କଳ ସାଲେପୁର ଥାବା ଏଲାକାରେ
ଗୋଟିଏ ଦାତବ୍ୟ ଚିତ୍ରଶାଳପୁ କଳାମନା ସକା-
ରେ ଏଠା ଉତ୍ସୁକୁରୋଡ଼ ମାକବ କଳ-
ନ୍ତରୁ । ଗାହା କେଉଁଶାନରେ ପ୍ରାପିତ ହେଲେ
ସଦସ୍ଯାଧାରଣଙ୍କର ଅଧିକ ସୁଧାର ଦେବ ଓ
ପ୍ରାଣପୁ ଲୋକମାତ୍ରେ ବି ପରିମାଣ ସାହାର୍ୟ
ଦେବେ ଗାହା ଶ୍ରୀ କଳାମନା କାରଣ ଆସନ୍ତା
ଗା ୨୭ ରଷ ଦିନାୟ ଏ ଖୀ ସମୟରେ ମାଦାଙ୍ଗା
ଫାଣ୍ଟି ସମ୍ମୁଖ ପତିଗ୍ରାମରେ ଗୋଟିଏ ସତ୍ର ଦେବ ର
ଉତ୍ସୁକୁ ବୋର୍ଡର ରେଥରମାନ ଓ କଲେନ୍କୁର
ନିର୍ମିତ କର ସେହି ଥାବା ଏଲାକାର ଜମିଦାର
ଓ ଅନ୍ୟାକଥ ବହୁଲେବକୁ ବହିରେ ସେଗା
ଦେବା କାରଣ ଆହାର କର ଅଛନ୍ତି । ସାଲେ
ସର ଥାବା ଏଲାକାର ସଦାପ୍ରାତ ସାରେଷୁର ।
ସେଠାରେ ଆକା ଓ ସବରେଜେଷ୍ଟର ଅଧିକ
ଅଛି ଓ କଟକ ଝିଲାକାଲି ପ୍ରଧାକ ସତ୍ରକ
ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଦେବା-
ଲର ନିକଟ । ଏହାଠାରୁ ସଦ୍ୟାଧାରଣଙ୍କ ପର-
ରେ ଅଧିକ ସୁଧାର ଶ୍ରାବ ସେ ଏଲାକାରେ କାହିଁ
ସେପୁର ପ୍ରତି ସେଠାରୁ ମା ୧୦ ମଲ ଅନ୍ତର
ଅପେକ୍ଷାକୁର ଅପ୍ରକଟ ମାଦାଙ୍ଗାରେ କାହିଁବ
ପରି ଦେବ ବହୁଶାର ଦାହିଁ । ସେବେମାଦାଙ୍ଗା
ଓ ବହି ନିକଟରେ ଅନେକ ସଙ୍ଗବିଷୟ ବହୁ-
ଲେଳ ଅନ୍ତରୁ ସେଇ ମାତ୍ରେ ଅନେକଣାମୟ ଅର୍ଥ
ସାହାର୍ୟ ଅକାୟାସରେ ଦେଇପାରିବେ । ଏ ଦ-
ଶୁଭରେ ସେ ପ୍ରାନରେ ସର୍ବ ଦେବାର ପ୍ରିବ
ଦୋଷଅଛି ତେବେ ଜଳସମାଜର ଅଧିକ ସୁଧାର
କଥା ଶୁଣ ସେତୁଠାରେ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଉଠିବ
ସେପରି ଦେବାର ଦ୍ୱାରା କାହାଦେଲେ ସେ କଥା
ଜଣାଇ ଦେଲେ ପ୍ରତିଯେତିବା ଦୋଷାରେ
ମାତ୍ର ଗାହା ନିଃସ୍ଵର୍ଗର ବୋଲଗାର କଣାରେ ।

ପାଇବଦ୍ଧତା ବିଜୟକୁର୍ତ୍ତର ବଜାଲୀରୁ
ମା ୯୮ ଲକ୍ଷ ଅନ୍ତର ପାହାତ ଦେଶର ବିପ୍ରା
ରୁଚ ବନ୍ଧୁକା ଗର ଗା ୨୫ ଦଶର ଗଢ଼ିତାର
ବନ୍ଧୁରେ ଥାଠ ହର ମହେ ଦେଲ ସେ ପୁଣ
ବାଦରେ ଏବୁ ପକ୍ଷଗମୟ ଅରଣ୍ୟର ଯେଉଁ
ବନ୍ଧୁକା ଥାଠ କରସାଏ ତାହା ହର୍ଷାର ହୋ

ଆର ଏକ୍ ପ୍ରାଚିରେ ବିଦ୍ୟମାଳ ରହିଥିଲୁ
ଏହି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖଇ ପ୍ରାଚୀନତିକ ଶୋଇ ଅଗ୍ରନ୍ତ
ରମଣୀୟ ଏବଂ ଏଠାରେ ବାପ ବରୁଥିବ
ଲୋକମନେ ଅଧିକ ଅବଗ୍ରାହରେ ରହି ଅଧିକାଂଶ
ଅରଣ୍ୟ ସିଲା ପଳ ମୂଳାଦ ଆହାର କଟି
ଥିଲେ ଅବନଦରେ ରହିଥିଲୁଛି । ଏମାଙ୍କରେ
ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନ ସ୍ଵର୍ଗ, ଏବଂ ପୃଷ୍ଠା ବାହୁ
ଏହି ପ୍ରାଚିରେ କିନ୍ତୁ ବୁନି ବର୍ଣ୍ଣପୂର୍ବକ
କେବେକି ବର୍ଣ୍ଣ ଧାଳ ଉଚ୍ଚାଦି ପରିପର କଟି
ସେ ପ୍ରାଚି ନାରସ ଦେଇରେ ଅଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଉଠିଯାଇ
ଜଣାଇ ଦାଟି ବିଛି, ବୁନି ଆହାର କରିଲୁ
ନାହା ଏମାଙ୍କର ହିତାର୍ଥେ ଗୋଟିଏ ଅମାର
କର ଗୁଣ ଅରମ୍ଭ କରଥିଲୁଛି ସେ ତାହା ଦେଇ
ସେମାନେ ସୁନ୍ଦରମରେ ଗୁଣ କରାକୁ ଶିଖ
କରିବେ ଓ ଗଢ଼ୁଏ ସେମାନଙ୍କର ଅବଗ୍ରାହ
ଉନ୍ନତି ଦେବ । ମନ୍ତ୍ର ଏକତ ସଥେଷ୍ଟ୍ଵ କୁଦେ
ଏମନଙ୍କର ଲୋକୋ ପଡ଼ା ଓ ଧର୍ମ ଶିକ୍ଷା
ବ୍ୟକ୍ତିର ଦରନା ଡରିବ । ଗୋଟିଏ କିମ୍ବ
ଶ୍ରେଣୀର ପାଠଶାଳା ବସାଇବା ଓ ଧର୍ମ ଶିକ୍ଷା
କିମନ୍ତେ ଜଣେ ପାଧ୍ୟକୁ ରଖାଇବା ନାଶମାୟ
ଥୁବେ ସେହିର ରୂପିମାନେ ଅରଣ୍ୟରେ ବସ କଲି
ସେ ଅଷ୍ଟକର ଅଦିମବାସିଙ୍କ ସର୍ବ ବରୁଥିଲେ
ଏବ ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ଶ୍ରୀଭୂଷାର୍ଥ ପ୍ରାଚୀନକିମାନେ
କରୁଥିଲୁଛନ୍ତି ଏହା ସୁପନ୍ନା ଅଟେ । ପୁଣି
ସେଉଁଠରେ ଜଳର ନିର୍ଭର ସବଦା ପୁନାହାର
ତାହାକୁ ନାଳ 'ଉଚ୍ଚାଦିରେ ପରଗୁଳକର
ଉପାୟ କଲେ ବୃକ୍ଷ ଉତ୍ସାହାଦର ବିଶେଷ
ସହାୟ ଦେବ ସନେବ ନାହିଁ । ଏପ୍ରକାର
ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା କାରଣ ଅମ୍ବେ-
ମାନେ ବଜାକୁ ଏହାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲୁ
ସେ ପ୍ରାଚିର ପ୍ରାଚୀନତିକ ଶୋଇ ସୁରମ୍ଭିତ ଦେବ
ଅଥତ ଲୋକମାନେ ସର୍ବ କେବେ ଏହାହିଁ
ଅମ୍ବେମାନେ ଅଣା କର ।

ସୁଦେଶୀ ନୂବ ।

ସନ ୧୯୦୫ ମୁହିଦା ଅକ୍ଟୋବର ମାସ
ଗା ୨୭ ରଖିରେ ବଙ୍ଗ ବିଭାଗଦେବା ଦିନରୁ
ସହ ବୃଦ୍ଧର ସୁଧିପାତ ଦେଇଅଛି ଏବ ଅଜ
ଗହିର ଗର୍ଭୀ ସମସ୍ତରକ ଦୟ । ବଙ୍ଗଦେଶ-
ବାଧିମାନେ ଅଛି ଅରନବ ଓ ଗଜାପତ ଏବଂ
ବର୍ଷାବନପୁରକ ଦୂର ପାଳକ ଦିନରେ ।
ସେଇନ ବଙ୍ଗବାସମାନେ ବିଦେଶୀ ଦୂର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନ
ଦରବାର ପ୍ରକାଶ କରିଥିବାରୁ ଅବେଳେ
ଗାହାରୁ ବିଦେଶୀ ବର୍ଣ୍ଣନ ଦୂର ବୋଲି କହନ୍ତି
ମାତ୍ର ଅମେରିକାକେ ଗାହାରୁ ସବେଶୀ ଦୂର
ଦିବାଲି କହୁଁ । ବିଦେଶୀ ବର୍ତ୍ତ ଦୁଇରୁଷେ
ପାଳକ ହେଲେ ବିଦେଶୀ ବର୍ଣ୍ଣନ ଅପ୍ରେସ

ଦେବ ମାତ୍ର ଗାନ୍ଧା କି କର ଗୋପନ ଭାବେ
ଦିଦେଶୀ ଦୁର୍ବ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତାରୂପକ ପରବୁ
ବର୍ଜନ୍ କୋରି ଖଣ୍ଡାର ଦେଲେ ପାଠ କହ
ନାହିଁ । ଏ ଦିକ ଅପରଦିତରେ ସକ୍ଷିର୍ତ୍ତନଦିନ
ବାହାରବ ଏବ ଏବ ଦୁଃଖ ସବୁ ଦେବ ।
ସେହି ସବୁରେ ବଜା ସମ୍ମିଳନା ଘର ନିର୍ମି-
ଣାର୍ଥୀ ଅର୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧ ଦେବ । ଏ ଦିନର ଅନ୍ତରୁ
ଶ୍ଵାସ କେତେବୁର ଏଥର ସଫଳ ଦେବ ସଯା-
ସମୟରେ ପାଠମାନେ ଜାଣି ପାଇବେ । ଏ
ସବୁ ବିମା ସମାବେଦରେ ଯେତ ଦେବର
ପୁରୁ ଧିଲ ଓ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର ରାଶିବାରବର
ବଜାଗର୍ଭିମେଧ ଏବ ନର୍ବରଣକୁବ ଅଭିଭ୍ରା-
ନକ ଓ ଶିକ୍ଷକପ୍ରତିକଳ୍ପ ସବଧାର କରଅଛନ୍ତି ।
ଗହିରେ ଲେଖାଅର୍ଥ କି ବାର୍ଷିକ୍ସତେଶୀ ପ୍ରତିକ୍ଷା
ସରସମୟରେ ଏହିପର ଅଦେଶ କୋରଥିଲ
ଏବ ଦିନରେ ଅବେଳା ପରମାଣରେ ସ୍ଥଳ
କୋରଥିଲେହେଦେଖ ଏକ ପଞ୍ଚକ୍ଷୁଳ ଶତ ଉତ୍ସବିତ
ଦେବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଅବେଳା ମାତ୍ରର
ଶେଷମାଟ ସର ଦେବର ବାହାରୁ ଅଶା କରନ୍ତି
ଯେ ଏଥର ପାହକୁ ଅଦେଶ ଅଧିକରି
ସଫଳ ଦେବ । ଅମ୍ବେମାନେ କିଷ୍ଟକୁ ଜାରୁ ପେ
ଶେଷମାଟଙ୍କ ଅଦେଶ ପ୍ରତିପାଳନ ବିଷୟରେ
ଦୁଇ ପିଲାକର ଅଭିଭବକ ବା ଶିକ୍ଷମାନଙ୍କର
ତୁଟି ନାହିଁ ଏବ ଶକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ସବୁରେ ଯେତ
ଦେଇଲାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ସବୁରେ ଯେତ ଦେବା
ଏକ କଥା ଏବ ଭୟକ ବା ସମାବେଦ ଦେଖିବା
ଅରୁ ଏକ କଥା । ହେତେ ନିଷେଧ ଓ ଅଟକ
କଲେ ସମାବେଦ ବାହାରବାବେଳେ ପିଲାକଙ୍କ
ସମ୍ମାନ ରାଶିବା ସହଜ କି ପୁଣି କବ ସ୍ଵରୂପିଲଙ୍କ
ଦିଏନ୍ତୁହେ ଏହା କାରିବା ସହଜ ନୁହେ । ମାନ୍ୟ
ଦର ମହୋଦୟ ସବୁ କଲ ନା କର ଶିକ୍ଷଣର
ଉତ୍ସବିତ ଦେବାର ଅଦେଶ ଦେଇ ସୁବିନ୍ଦର
କରଅଛନ୍ତି । ଆଶା କରୁ ସେହିପର ଉତ୍ସବ-
ଭାବରେ ଅଭିଭବମାନଙ୍କ ଦିଶା କରିବେ ।
ନିଃସ୍ଥାବ କୁତ୍ତ ପାଲିକା ପିଲାକଠାରୁ ଅମ୍ବ
କବସାର କପାରେ ସେମାନେ ଖେଳ ହୌରୁବ
ହୁଣ୍ଟି । ନୟସମାନେ ଗହିର ପ୍ରତିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ
ପୁଣି ଏବଦନର ସମାବେଦରେ ଦୃଗର ପଳ
କୁ ଏ କାହିଁ କେବଳ କର୍ତ୍ତବ୍ୟା ସୁରଣ କରାଇ
ଦିଏ । ନୟସମାନେ ଦୃକ୍ ପ୍ରତିକ୍ଷା ଦୋର କାଳ,
ବ୍ୟକ୍ତିବସ୍ତ୍ର ବାଣିଜ୍ୟବାରୀ ସହେଶୀ ଉତ୍ସବ ଉତ୍ସବ
ଓ ବସ୍ତାରର ତେଜ୍ଜ୍ଵା କଲେ ଏବ ଗହିର ପର
ସମ୍ପୂର୍ବର୍ଷ ଉତ୍ସବ କଙ୍କର ଏବଧିଦଳ ମିଶି
ସୌଈ କାରଣାମାନ ପିଟାଇରେ ଦୃଗ ପଳଳ
ଦେବ । ଅବେଳା ଏବଦନର ବୋଲାହଳରେ
ଦିଶେଷ କ ମାତ୍ର ସମାବ୍ୟ ଗହିର ଲାଗିରହିବା
ଅବଶ୍ୟକ । ସେପର ଦେଲେ ଏହା କର୍ମୀ ସିଦ୍ଧି

ଦେବ ଓ ଗାନ୍ଧୀ ଦେଖି ସମସ୍ତ ପୁରୁଷଙ୍କ ଏ ଦେଶ-
ବାହିନୀ ମନୋଧ୍ୟ ବୋଲି ଦୂରିବେ ।

○×○

ଅବଳାସ ବିରକ୍ତି ।

ଗର ବର୍ଷର ଅବତାରୀ ସମ୍ଭାସୁ ସରକାରୀ
ବିବରଣେରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ-
ମାନୁଷର ମନ ଘେନ ମଦହୋକାକର ସଞ୍ଚୟା
ଓ ସ୍ଵାକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିବା କାରଣ ଯେଉଁ
ପରମଣ ବନ୍ଦିମାଳ ସର୍ଟିଫ୍ଟ ହୋଇଥିଲ ବହୁର
ବାର୍ଷିକରେ ଅବତାରୀ ଦାତିମାଳକେ ସନ୍ତୋଷ
ଲାଭ କରିଗଲାବାକୁ । ଭାବିତ ଗବ୍ରୀମେଷ୍ଟକର
ଏଥୁପ୍ରତି ବିଧେସ ଜମୀ ଥିବା ସ୍ଥଳେ ଏ ସମ-
ନରେ ବିଧେସ ତତ୍ତ୍ଵ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଅବଶ୍ୟ
ଦୂଃଖର ବିଷୟ । ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଗୋ ୨୮ ଟି ମିଶ୍ର-
ନିଧାନିକିରେ ଏଇକବନ୍ଦିଟି ସର୍ଟିଫ୍ଟ ହୋଇଥିଲ
ଏବଂ ବହୁଲେ ମିଶ୍ରନିଧିନିକିର ବେଗୁରମାନ,
ଭ୍ରାତ୍ର ଚେଷ୍ଟାରମାନ, ଜଣେ ମିଶ୍ରନିଧିନିକ
ନନ୍ଦନଙ୍କ ଛନ୍ଦା କଲେକ୍ଟରଙ୍କେ ସୁଲାଙ୍ଘାଦେବ
ସବ୍ୟ ଥିଲେ । ଏଥୁ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋ ୨୯ ବନ୍ଦିଟି
ଥିବୌ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ନାହାନ୍ତି । ଏହି ନିଶ୍ଚି
ମଧ୍ୟରେ କଟକ, ବାଲେସର ଓ ସୁଲା ମିଶ୍ର-
ନିଧାନିକ ଅଛି କି ? ବନ୍ଦିଟିର ସମ୍ଭାବ କଲେ-
କୃତ୍ରିମାଦେବ ଥାଏଁ ୨୩ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କରିଲେ
କୁହାୟରୁ ନାହିଁ । ଅବ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଦିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ-
ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଶାନ୍ତିପୂରବେ
ଗୋଟାଏ ଦୂର୍ଧ୍ଵ ଦେବାକ ବସିଥିଲା ଏବଂ ପାଠ-
ନାବୁ ଗୋଟାଏ ୫ ଭାଗମୁରତାରୁ
ତିନିଟା ଉତ୍ସୋହଥିଲା । ବନ୍ଦିଟିର ଅପରି
ଅନ୍ୟାୟୀ ଅବେଳା ଦୋକାକର ସ୍ଥାନ ପରିଚାରିନ୍ତି
ହୋଇଥିଲା । ଭାଗମୁରତାରେ ଗୋ ୧୩ ଟି
ତାତ୍ତ୍ଵଦୋକାନ ବନ୍ଦିଯର ଗୋ ୨୦ ଟି କାହାକାନ
ରହିଲା । ମୋଟରେ ବନ୍ଦିମାଳକେ ଗୋ ୪ ଟି
ବିଲଙ୍ଗ ମଦ, ୨୭ ଦେଣୀନିଦି ୨ ପାର୍ଗେ, ଏବଂ
୧୦୯ ତାତ୍ତ୍ଵଦୋକାନ ସମ୍ଭାସୁ ଅପରି ତାତ୍ତ୍ଵଦେ
ଥିଲା । ଏଥୁରୁ ବନ୍ଦିମାଳକର କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ସମ
ବୁଝେ ଦେବାକର ସ୍ଥନର ଜଣା ପଡ଼ୁଥିଲୁ
ସାରବର କଲେକ୍ଟର ଲେଖିଥିଲୁନ୍ତି ଯେ ତାତ୍ତ୍ଵ
ବିଶ୍ଵ ପ୍ରସା ଦେବାକୁ ଲିଖିବେ ଅଥିତ ପିତା
ଅଛିନ୍ତି ଏବଂ ବାଟ ବାଟରେ ମହୁଆ କହାନି
ଦେଖାଯାଏ ମାତ୍ର ତାତ୍ତ୍ଵ ସେବକ ବସ୍ତର ଦେଖ
ଯାନ୍ତି । ଗରିବା ଦେଣୀନିଦି ବନ୍ଦିପୁ ୧୦୦୦
ଟାଙ୍କର ଶତା ପଢ଼ିଥିଲା ମାତ୍ର ଏହି ଦେଣୀ ମଦରେ
ଦେବାକର ଅସ୍ତ୍ର ତଥାପି ୨୩୭୭୭୭ ଟଙ୍କା

ବଢିଥୁଲା । ମାତ୍ର ଭାତୀ ଭାଟିର ଅସ୍ତ୍ର ୨୫ ଲକ୍ଷ
ଉଣା ଦେବା ଦେବୁ ମୋଟରେ ଗୁରାଳସଟକା ରୁ
ହେ ଅସ୍ତର ହୃଦୀ ପଡ଼ିଥିଲା । ଅକାଶ ଦିଗରେ ଗଣେ-
ହରେ ୨୫ ଲକ୍ଷ, ଅସ୍ତରେ ଏବଲକ୍ଷ, ତାତିରେ
୫୨ ଦଜାର ଏବଂ ବିଲକ୍ଷମଦ, ଯଦି ଓ ବିଅ-
ରରେ ୪୦ ଦଜାର ଖକ୍କା ଅଧିକା ଅସ୍ତ୍ର ଦେବା-
ଦ୍ୱାରା ସରକାରର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲେ
୧୦୨ ଦଜାର ଖକ୍କା ହୋଇଥିଲା । ଆପଣ
ଦ୍ୱାରା ଦୂର୍ମୁଖୀୟତା ଏବଂ ନିରର ଜୀବ
ବଢ଼ିବା ମଧ୍ୟାମି ଉଣା ଦେବାର ଦେବୁ ଗୋଲି
ଅବକାଶ ତତ୍ତ୍ଵନିର ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ।
ଦ୍ୱାରା ଦୂର୍ମୁଖୀୟତା ଏକା ଦେଶା-
ମଦଭିଆକୁ ବାଧିଲା ଅର୍ଥ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅସ୍ତ୍ର ଗାଡ଼ି-
ପ୍ରତ୍ୱଦିବୁ ବାଧିଲା ନାହିଁ ଏଥିର ତାବଣ ବୃକ୍ଷ-
ଯାଇ ନାହିଁ । ବେଷ୍ଟ ହୃଦୟ ଭାତୀ ଭାଟିର
ଦକ୍ଷିଣା ଦେବାରେ ଲେଣି ମଦର ଅସ୍ତ୍ରରା
ହୋଇଥିଲା ଏହା ଶୁଣ ବୋଲିବାରୁ ହେବ ।
ସେହିପର ସେବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଓ ଅସ୍ତ୍ରର କଟକଶା
ଦେବ ଚେବେ ସେ ସମସ୍ତ ଉଣା ଦେବାର ଅଶ୍ଵା
ହୃଦୟ । ସରହାର ଗାଢା ବରବେବି? ଦଶ୍ରରେ
ମରୁଥାଲିହୋଇ କୁଳବାରେ ବର୍ଣ୍ଣମାକ ଓ ସମ୍ମଲ-
ପୁରରେ ଅସ୍ତର ସନ୍ଦର୍ଭ ଲୋକ ଦଶ୍ରମୟ
ହୋଇଥିଲା । ଦୁଇନାରେ ମୁଁଠିଏ ଦେବ-
କାଳରେ ମରୁଥାଲିର ମହ ବିକ୍ରୟ ବରବା
ଅପରାଧରେ ଦୋକାନିବ ଚ ୧୯୯୩ ବା ଜାନ୍ମି-
ମାତ୍ର ଦେବାରେ ଏବଂ ଘରେ ଭାଟି ନିରାଶରେ
ଜଣେ ଲେବ ଅଭିଭକ୍ତ ମହ ଖାଇ ମର ଯାଇ-
ଥିବାରୁ ସପ୍ରାଦ କାଳ ଭାଟି କହ ରହିବାର ଦଶ୍ର
ବିଧାନ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଦଶ୍ର ଯେ ନିରାଶ୍ର ନିରାଶ
ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ଦାହିଁ । ପ୍ରବୃତ୍ତରେ ଅବକାଶ
ବିରାଗର ଶାସନ କର୍ମରେ ଅଧିକାରୀ ବିଶେଷ
ବିଶେଷତ ଅବଶ୍ୟକ । ସଜ୍ଜ ବୁଦ୍ଧି ଭିପରେ
ଅଦୌ ଦୁଷ୍ଟୀକ ରଖି ଲେବକର ରହି ସବୋ-
ଧନପ୍ରକଳ ଦୁଷ୍ଟି ରଖିବା ଏହାକୁ ବର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ଏବଂ
ସେ ପୋର୍ଟ୍ ପ୍ରମାୟ ଲେବକର ପରମାଣୁ
ବେଳିବା ସମ୍ଭାବ ଉପର । ସରହାରଙ୍କ ଦାନରେ
ସଥେସ୍ତ୍ର ଶମଗା ଥିବା ଏବଂ ନିତେ ବିଚାରନ
ପା ସବହର୍ତ୍ତା ଥିବା ସ୍ତରରେ ଲେବେ ପରମାଣୁ
ଦେଇ କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟକରଣ
କାର୍ଯ୍ୟ କରଇ ଦେବା ସମ୍ବନ୍ଧର ଦୁଇବେ । ନିତ
ଖାଇ ଅଧେ କରିବା ପ୍ରତି କମେବ ଲେବକରି
ଦିନ ଖାଦ୍ୟ କୁଏ ଏବଂ ଗାଢା ଗାଢିବାରରେ
ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଦେବାର ବନୋବାସ୍ତ୍ର ଦିଲେ ରହି
ଦିଗାତିବା ଦୋଷ ଲାଗିବ । ଶିକ୍ଷାଯୋଗରେ
ଲେବକର ମହ ମାତ୍ରକୁଣ୍ଡି ସେବକର
ପେରୁଥୁଲେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ଲେବେ ଏବଂ

ଅବେଳ ପିତା ଲୋବେ ରହିରେ ମର
ଅଛନ୍ତି । ଲୋକାଳୟରୁ ଅନ୍ତର ଏବ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଦୂର୍ଧ୍ୱ
କଳେ ଉପାସ କାହିଁ ।

ମାଧ୍ୟାବ୍ଧିକ ସମ୍ବ୍ରଦ ।

କଲିକତା ଗେଜେଟ

ବଢ଼ିଗତର ତୋ ବରଲକ୍ଷଣ ମା । ଏ ହଟୀ ଦେଖାରେ
ସମ୍ମଳନର ତୋ ମା । ଓ କୋଣ ବରଲକ୍ଷଣ ବାବୁ ମହିଥନ ଆ
ପେନ ବଢ଼ିଗତ ସର୍ବକୃତିର ସର ଘାରରେ ।

ଦେଖିବା ଚାହେ ମାତ୍ର ଏ କଣେ ବୃକ୍ଷର ମାରୁ ନଗେନ୍ତି
ନାଥ ଦର କହିଦିଲି ସକାମେ ସମୟରୁ ତଳିର ମଦର ମହି
ଦୁମାର ଦେବି ହେଉଳି ।

ନମ୍ରାଶୀର ସବୁଙ୍ଗେ କଲେଖିତମାନେ ହଠକ, ପୂର୍ବ ୫
ବାଟେ ସତ ଦିନମାନିକରେ ଆସିଲେମଣ ଅପିଷତ କଷ୍ଟୁ
ହେଲେ । ଯଥ ।

ବାରୁ କଣ୍ଠାଧର ନାୟକ ବାରୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରମାଥ ଦୟାମର୍ତ୍ତା
,, ପଣୀନ୍ଦ୍ରମାଥ ଗୁଡ଼ „ ହରବେଳୁ ନାୟକ

ବାରୁ ସନ୍ମାନ ମହାତ୍ମା ଦ, ଏ କଥକ ରେଖିଲିମ୍ବା କଲେ-
ନିୟମ ସମ୍ବଲ ସହଜାସ ବିଷବ ନିୟମ ହେଲେ ।
ଓଡ଼ିଆ : କାନ୍ଦେଷ୍ଟଗର ବିଶ୍ୱ ସହଜାସ ବାରୁ ଲୋକନାଥ

ପଞ୍ଚାସବ ମା ୧୦ ହିନ୍ଦୁ କୁଠି ନେବାରେ ବାରୁ ବମ୍ବକ୍ଷୟ
ପଞ୍ଚାସବ, ଯାଇ ଲାଗ୍ନ ରେହେ ।

ସମ୍ବଲ୍ୟୁଦ୍ଧ ତୋ ଦିନାକଟିର ଅଥ ସୁଲକ୍ଷ୍ଣ ବାରୁ
ଶୁଦ୍ଧପ୍ରସାଦ ପେଣ୍ଡାର ବକ୍ଷାମ୍ବ କୁଠି ନେବାରେ ବାରୁ
ବଳବମ ଜଳ ସୁଲ ସଦରନଷ୍ଟେନ୍ତର ସେ ବାର୍ଣ୍ଣରେ ଲଗ୍ନ
ରେହେ ।

ସବୁ ୧୯୦୫ ମେଗିଥା ପେଣ୍ଟସାର ମାତ୍ରରେ ହୋଇଥିବା
ସେହିକି ଟାଇଟିଲ୍ ପରିଷାଳାକେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ପରିମାଣେ କାବ୍ୟ
ବିର୍ଦ୍ଦିଶ୍ଵର ପରିଷାଳାକେ ଏହିପରିମାଣରେ କାବ୍ୟ

ବନ୍ଦ ହୁଏ ପାରିଛନ୍ତି । ସେ—
ବଳଦୂର ମିଶ୍ର କହିଲା—
ମୁଦରୀ ମିଶ୍ର ବୁଝିଲା । ଗୋଦରତ୍ନ ପତଥି ଡରୀ,
ପାଣବୁଝି ଧରିଲା ରହାଯାଇ । ଜୟଧର ମହାପାତ୍ର ବୁଝି
ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ବଳଦୂର ମିଶ୍ର । ୫୦ ବଳଦୂର କହାଇ
ଗୋଦରାମ ପୁରୁଷାର ଓ ଏହାକିମ ତିକକୁ ବୁଝି କରିବା
ଦିନାମୟ ଏହି କିମିଳାମ ମହାପାତ୍ର ସତ୍ତାବ୍ଦୀ । ୫୦୦
ଦୁଇଶତ ଟଙ୍କା ପୁରୁଷାର ପାଇସରୁ । ଏହି ପରିଷରେ
ବାଲପାତାର ମୁଖୀନାଥ ବାବାଗାର୍ଥ ସାହୀଗାର୍ଥ ଓ ସାହର
ସତାଗିର ଦାସ ସପରିରୀର ଉପାଧି ପାଇପରୁ ।

ଗର ପା ୧୯ ରସ ରେଷ ହେବା ସମ୍ମାନରେ ଏତୁଶାର
ଦୟ ଦୟ କମରେ ଗୁଡ଼ିକର ଦୟ ପା ୧୯ ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନ
ପା ।

ପାମାଘ ସମାଚ

ଏ ସ୍ବାକ୍ଷରେ ଏ ନିରାକାଶ ଅଭାବ କରିଲା ଏଥର
ଦେଇରା ଓ ଶୀତ ପରିମା ହୋଇଥାଏ । ବର୍ଣ୍ଣର ଅଧିକ
ଜୀବି ସ୍ଵରୂପରୁ ହେବା ପାଇବା ହୋଇଥାଏ ।

- ଏ ନଗରରେ କୁତଳ ପ୍ରବେଶ ହେଉ ନାହିଁ ଅଛ ।
- ସମ୍ମାନରେ ହଜାର ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ମୁଦ୍ରଣ ହୋଇଥିଲା

ଶୋଭାର୍ତ୍ତ ହେଉ ଦେବାଜୀ ପଥାରି ଛଟା ଦେବା ପଦ୍ମ

କରିବାକୁ ଥାବେ ନ ସ୍ଥଳେ । ପାରାମୀ ନହେଦିର ମାତ୍ର ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦିନମାନବରେ ବୋଲିଦାଏ ଏଠିଲ ଓ ମୋଦିଲମାନ ଏଠିଲାର ଦିନପରିଧି ଦେଖାଯାଇଛନ୍ତି ।

ଏବଜୀ ସୋମାନାରାତାରୁ ଦରେବ୍ୟ ପଦିତ ଦରେବ୍ୟାକ
ଦୂର୍ବିଗ୍ନାସବାହେ ସବ ହେବ ଓ ନହେମର ମାସିତା ଏହି
ଅରେ ଉଠିବ ।

foreign tongue..... Why Hind was made the Court language I can not yet ascertain but there is no doubt that Oriya must be the medium of instruction and Text-Books must be in Oriya, even it is desirable to teach Hindi also." It may be mentioned here that the pupils of the Kharsawan Middle English School are mostly Hindus with few Mohammedans and there are none of aboriginal races.

6 That Your Honour's humble Memorialists beg most respectfully to state that Hindi was introduced as the Vernacular in all State Schools by Government mainly because it was the Court language and because the Chief had a prejudice in favour of that language. But Your Honour's Memorialists beg most humbly to submit for consideration of Government that the principal object should be to impart real education to the boys and that Hindi may be kept as optional language in the upper classes.

7 That, in the adjoining State of Seraikella (in the District of Singbhum) Hindi has not been introduced in the Schools, but Bengali is the Vernacular of the Middle English School at Seraikella.

8 That, as regards Primary Schools, Your Honour's Memorialists beg to submit that Oriya should be the Vernacular of the boys with Hindi as an optional language.

9 That, at present, there are qualified Oriya knowing teachers in the Kharsawan M. E. School but if Hindi be again introduced it will be difficult to get teachers knowing Hindi in these parts. The present Head Master and Head Pundit were secured after great difficulty [no qualified men could be had on Rs 25 & Rs 17 per month respectively] If the teachers are again changed, the school will be ruined.

10 That under the above circumstances, Your Honour's Memorialists most humbly pray that your Honour would be graciously pleased to take the matter into Your Honour's favourable consideration, and to direct that Oriya should be retained as the Vernacular language in all the State Schools of this state [Primary and Middle] with Hindi as an optional subject in the upper classes of the Kharsawan M. E. and in all the Primary Schools of this State.

11 And Your Honour's humble Memorialists as in duty bound shall ever pray.

Signature of the under mentioned gentlemen and others about 500 persons, of Kharsawan State.

Sd, Daya Nidhi Sarangi
Goswami Raj Guru,
Sd, Hare Krishna Mahapatra
Dewan etc.

18—8—00

ମୂଲ୍ୟପାତ୍ର ।

ମିଳିବ ଉତ୍ସବ ଅବ ଖା	୧୯୦୫ ମଧ୍ୟକାଳୀନ
ବାହୁ ଗ୍ରା ବାଣୀଗାଥ ସ୍କୁଲ	ସନ୍ଦେଶ
ଜୀବିତ ପରିଷ୍ଵେତ ସମ୍ବନ୍ଧ	ସନ୍ଦେଶ
କୋଲମ୍ ବେଦିଷ୍ଟ ବାଣୀଗାଥ ଚକ୍ରବରୀ ବିଦ୍ୟକାଳୀନ	ସନ୍ଦେଶ
କୁ ଶାଖା ମର ଉତ୍ତରପାତ୍ରିକା ସନ୍ଦେଶ ମଧ୍ୟକାଳୀନ	ସନ୍ଦେଶ

। ନା । ପ୍ରଥମ ମୁକ୍ତପାତ୍ର ।

ଏହିକାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ସବରେ ଦାସ । ସତ୍ତରିକା

—ଦାସ କାବ୍ୟାଳଙ୍କ ବଜାରେ ଅଭିନାନ ମାର୍ଗିକ

ମୃତ୍ୟୁ । ସା । ବୁଝିଭାବେଦ୍ୱସାହି ଶ୍ରୀମାତାମାତ୍ର

। ନା । ସୁରା ପ୍ରକାଶ ଦେଖିମାନେ

ଉତ୍ତରପାତ୍ରିକା ନମ୍ବର ଉତ୍ତରପାତ୍ରିକା ମୋତବ୍ବ ମାର୍ଗର ବେଶଦାର ମାକକର ନିର୍ମିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ନିଲମରେ ଅନ୍ୟବାବୁ ବହଁର ନିଲମ ତାରଙ୍ଗ ଅସନ୍ତା ବିବେଶର ମସ ଶା ୧୯ ରଷେ । ମୁଁ ଟଙ୍କା କରିବାର ଓରେ ପାଇବା ଟଙ୍କା ସବାଧେ ନିଲମ ଦେବ ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ

୧ । କି । ସୁରା । ପ୍ର । ବିବରକୁତ ମୌଜେ ପାଇଲେଖର କୁଆଞ୍ଚାରେ ସୁରା ବାସ୍ତବିତ୍ତି ମା ୩୦ ମାଲ କୁ ଜମା ଶ ୩୦ ମାଲ ଅଟେ ଭକ୍ତ ନମ୍ବି ନିଲମ ଦେବ ବହଁର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ।

୨ । କି । ସୁରା ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରା ଇଲାକାଧିକ । ପ୍ର । ବିବରକୁତ ମୌଜେ କଟକପଡ଼ାରେ ସୁରା ବାସ୍ତବିତ୍ତି ମା ୩୦୨୫୮ କୁ ବଜେ ର ଟ ୨୫୮ ଅଟେ ବହଁର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ନିଲମ ଦେବ । ଦ ୧ ପା ।

୩ । ପିପିଲ ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରା ଇଲାକାଧିକ । ପ୍ର । ପୂର୍ବତ୍ତାର ମୌଜେ ଅନେଇରେ ସୁରା କଟକ ଜମରାର । ବା । ବାହେଲ ମା ୩୩୨୪୮ କୁ ମା ୨୨୨୨୪୮ ଅଟେ ଭକ୍ତ ଦୂରି ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ନିଲମ ଦେବ । ଦ ୧ ପା ।

ନିଲ ବରତ । ମୁଁ । କେନ୍ଦ୍ରାଧିକା ମଧ୍ୟକାଳୀନ

ଅଧିକାର

କ ୨୨୫ ମର ଜାମା ବା, ସନ୍ଦେଶ ୧୯୦୫ ମଧ୍ୟକାଳୀନ
ମଦାରାଜା ବଜେନ୍ଦ୍ର ଦେବର ସା । ଲୋକାଧିକା । ବା । ଅଳ

ନବାମ

ସୁରେଷାଭ୍ରମ ଦାସ । ସା । ଲୁଟ୍ତବତକଡ଼ା । ପ୍ର । ତେବେବିଷି

ଏ ୦—୨୩—୨୭୭ କି ୫ ବରସ୍ତି ସୁରାଦ
ଏ ମୋତବ୍ବମାରେ କିମା ଦେବ ।
ଆଖି ମୁଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮ ।

୨ । କେନ୍ଦ୍ରାଧିକା ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରାଦ
ପୁଲିଶ ପ୍ରସବ ଇଲାକାର । ବା । ଅଳ କଟକ
ର ଭକ୍ତ । ପ୍ର । ତେବେବିଷି । ମୌ । ବିଅଧିକାର
ରକାବାରେ ସୁରା ସୁରୁଷୋଭ୍ରମ ପକ୍ଷକାଯକ ଓରେରକୁ ନାମର ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ
ଆକାଶକାର ନିଷ୍ଠା କରିବାର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮ କିମି ନିଲମ ଦେବ ।

୩ । କେନ୍ଦ୍ରାଧିକା ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରାଦ
ପୁଲିଶ ପ୍ରସବ ଇଲାକାର । ବା । ଅଳ କଟକ
ର ଭକ୍ତ । ପ୍ର । ତେବେବିଷି । ମୌ । ଦ୍ୱିତୀୟାଧିକାର ସୁରା ବଜେନ୍ଦ୍ର ଦେବର ସୁରୁଷୋଭ୍ରମ ପକ୍ଷକାଯକ ଓରେରକୁ ନାମର ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ
ଆକାଶକାର ନିଷ୍ଠା କରିବାର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮ କିମି ନିଲମ ଦେବ ।
ବହଁର ଆଖି ମୁଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮ କିମି ଅଟେ ।

୪ । କେନ୍ଦ୍ରାଧିକା ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରାଦ
ପୁଲିଶ ପ୍ରସବ ଇଲାକାର । ବା । ଅଳ କଟକ
ର ଭକ୍ତ । ପ୍ର । ତେବେବିଷି । ମୌ । ଦ୍ୱିତୀୟାଧିକାର
ରକାବାରେ ସୁରା ଏ ୧୨୮୯ ପ୍ରୀତିବାକୁ
ବସନ୍ତ ଜନ୍ମବ ବହଁର ସନ୍ତ୍ରିତା ଜମା ଟ ୨୫୯୬୮
ମଧ୍ୟରୁ ଦେବଦାର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮ କିମି ନିଲମ ଦେବ ।
ବହଁର ଆଖି ମୁଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮ କିମି ଅଟେ ।

୫ । କେନ୍ଦ୍ରାଧିକା ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରାଦ
ପୁଲିଶ ପ୍ରସବ ଇଲାକାର । ବା । ଅଳ କଟକ
ର ଭକ୍ତ । ପ୍ର । ତେବେବିଷି । ମୌ । ବୁରଗା
ରକାବାରେ ସୁରା ଦେବଦାର ପିତା ନାମର
ମଧ୍ୟରୁ ଦେବଦାର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮
କିମି ନିଲମ ଦେବ । ଆଖି ମୁଲ୍ୟ ଟ ୨୫୯୬୮

୬ । କେନ୍ଦ୍ରାଧିକା ସବରେଜେଷ୍ଟ୍ରୁ ସୁରାଦ
ପୁଲିଶ ପ୍ରସବ ଇଲାକାର । ବା । ଅଳ କଟକ
ର ଭକ୍ତ । ପ୍ର । ତେବେବିଷି । ମୌ । ବୁରଗା
ରକାବାରେ ସୁରା ଦେବଦାର ପିତା ନାମର

ଭାରତ ରାଜସ୍ଥାନୀ କମିଟେଚ୍ଛ ।

ଦେଇ ଅଧିକ—ଭାରତ ବିଲ୍‌ଡିଙ୍ଗ୍, ଲାହୋର ।

(ପାଞ୍ଚାନିଷ ସେବା ଅଧିକ)

ବାହୁ ଅଧିକ :—ଲାହୋର, ଗର୍ଣ୍ଜିଶ୍ଟି, ସର୍ବିକ୍, ନାର୍ପାର, ଅଜମିର, ଅଦାମଦିବାଦ,
ମାନ୍‌ଜି, ହାଇବରାଦ, ତେଜାଳ

ବିଷ ଏକନାମି :—କଲିବାଟ ଓ ବମାର

ରେଯୁରମ୍‌ବାବ :—ଆମରେବଳ ଦିଖୁର, ବରବିଷନ୍ ଲାଲ ଓବର, ଲାହୋର

ବାରତ ଅସ୍ତ୍ର :—ର ୧୦ ୦୦ କାର ଟର୍ମି

ମାଧ୍ୟାରଣ ଦାକ, ବାଣିଜ୍ୟ, ବିବାଦ ଓ ଶାର୍କା, ପୁରସ୍କାର ଓ ପେକଷନ୍ ଓ କେ
ବେବସାସ, ସାପ୍ରେଷନ୍‌ସାମା କରୁ କାର ମାର ଲାବନର ବମା କରସାଏ ।

୧ ବମା ଦୌର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାଚାରେ ନିଷ୍ଠ ହୁଏ କାହିଁ

, ଦେସ୍ ଦୂର୍ବଳ ପ୍ରିଯ ଥାଏ ।

୨ ବିମାରମାକେ କମାନାର ଲାବରୁ ଅଂଶ ପାଇ ପରିବ୍ରାନ୍ତି ।

୩ ଦାକ ଟକା ନିୟମିତ ସମୟରେ ଦିଅସାଏ

* ସମସ୍ତ ପୁନାର ସବଧା ଦିଅସାଏ

ଜାମିକ ସଙ୍ଗେ ରେତର ସମାନ ଅନେକାତ

ଭାରତର ସମସ୍ତ ପରାମରଶମାଳକର୍ତ୍ତାର ପୁଷ୍ପପୋଷିତ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ଷମ୍‌ଯୁଗମାନଙ୍କ, ସବ୍ଦ
ରହା କରସାଏ ।

ବିଷେଷ ଭାରତ ସହାୟେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଠିକଣାରେ ଅବେଦନ କର ।

ନିଷ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟା ସାରି
ମେଦେନର

ଉତ୍କଳ ଭାପିତା ।

ମା ଜନନୟେ ପ୍ରଫଳରମନ କଲେ । ହୃଦୀ
ଅବସାକ ହେଲା ଧମସ୍ତ୍ରେ ଯେ ଯାହା ବାହ୍ୟରେ
ଅବିନେଶି ଅବା ପରିବାରୁ ବ୍ୟାସ୍ତ କେନେକି ।
ଅମ୍ବେମାକେ ସକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉତ୍ସମ୍ଭଵ ଦେଇ
ପ୍ରାକତ ପ୍ରାନ୍ତା ଅନୁତ୍ତାବଳ ଅନୁତ୍ତାହଳା ପ୍ରଭୁ
ଦିନ୍ଦୁ ଯଥାଦିଧ ଅବାଦକ ବରୁଅଛି । ଅଶା
ବରୁ ସେମାତେ ଅମ୍ବମାତରପ୍ରକ ପୂର୍ବବଳ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଦୟା ଓ ଅନୁତ୍ତା ଦେଖାଇ ଭାବାଦ
ହୁବାକ ଭରିବେ ।

ଏବର୍ଷ ଦୂର୍ଗାନା ଅବ ଅନନ୍ତରେ ଶ
ଭ୍ୟାବର୍ତ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧ ହେବାରୁ । ପୁନା ପୂର୍ବରେ
ଦୌର୍ଯ୍ୟ ଅତ୍ତ ସାମାଜିକ ବର୍ତ୍ତା ଦୋଷଧୂଳ
ଭାରତ ପରିବାର ଅନୁତ୍ତାବଳ ବରୁଥିଲେ
ସୁବା ଧୂଳା ଧୂରତବ ବର୍ତ୍ତା କହେଇ ଆଶ ଭର
ଦୋଷଧୂଳାରୁ ଯେବେ ଅଭୋଦ ପୁମେଦରେ
ଦିନ୍ଦୁ ଦିନ୍ଦୁ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଏ ଧୂଳା ଅତ୍ତା ଏବଂ
ଅଶା ଉତ୍ସମାନ ବର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ ଅଭୋଦ
ଧୂଳା ଭକ୍ତି ମନ୍ଦୁ ଭାବୁରେ ହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ
ଅତି ।

ଅମ୍ବମାତର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନ୍ଦୁ ଏହି
ମାତ୍ର ନା ଓ ଦିନ୍ଦୁରେ ଦାଳିଲାଙ୍ଗାରୁ ବାହନ
ତା ଓ ରଜରେ କଲିକାରେ ହୃଦୟରେ ।

ଗର ତା ରା ରଖ ଅବେବରରେ ଶ୍ରେ
ଷେଷ ଦେଖା ସପ୍ରାଦରେ ସମସ୍ତ ଭାରତରେ ଶେଷେଷ
ଦେଖରେ ୨୫୯ ମୂର ଦୋଷଧୂଳ ଯେ ରହ
ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟଦେଶର ଅବ ୧୫୨ ସବୋତ
ଥିଲା ।

ଏ ବନର ମିର୍ଜିପାଲିନୀର ନ * ମର
ବାର୍ତ୍ତର ପୁରୁଷ ଲକ୍ଷାତତ ଅଗାମୀ ଧନବାର
ତା ଓ ରଜରେ ମିର୍ଜିପାଲିନୀ ବରେଖରେ
ଦେଖାଇ ଧ୍ୟାନ କୋରାଇଛନ୍ତି । ନିମ୍ନଲିଖିତ
ବ୍ୟକ୍ଷମାନେ କମିଶ୍ନର ପ୍ରାର୍ଥୀ ଦେଇଥିବାରୁ ।

ବାରୁ ଧ୍ୟାକାନ୍ତ ଦୀପ

” ସଦାଚନ ଦାସ

” ଗରେଷନ୍ ଦାସ

” ସଦା ମୁକୁରମ ଥିଲ

ଅମ୍ବମାତର ଅଶାକରୁ ବରବାଗମାନେ
ଯୋଗ୍ୟଲେବଳ ସହାୟେ ରେଖ ପ୍ରଦାନ
କରିବେ ।

WHAT THE BRITISH HAVE DONE.

In the *Nineteenth Century* for September
Mr Edmund C. Cox, thus writes on
the effects of British Rule in India.

"A great part of the Country has
been under our sway for more than
a hundred and fifty years. During
this period once and once only, has
there been war in the territories over
which floats the English flag. The
plough-man has no longer to take a
musket with him when he cultivates
his field. What a man sows that he
knows that he will be allowed to reap
in peace.

"We have covered the land with
good roads, while before our time
there were no means of communication
excepting the great rivers. We have
created 25 thousand miles of railway
over which third class passengers are
carried at a farthing a mile. Steam-
ships ply constantly up and down the
coast for the conveyance of passen-
gers at nominal rates. We have
instituted a cheap and efficient postal
and telegraphic service throughout the
length and breadth of the land. *** We
have built Schools, Colleges and
Universities, and diffused education
by every means in our power. We
have laid out canals for navigation
and irrigation and brought thousands
of square miles of desert into culture.
We have striven hard to prevent
famines and if they occur, the utmost
efforts are employed for the saving
of life. We have provided splendid
supplies of pure water for all the great
cities &c &c. &c. Sanitation, in
spite of extraordinary difficulties, has
received the utmost attention. Hos-
pitals and dispensaries cover the land.
Vaccination has been placed within
the reach of all. Experimental farms
for the improvement of agriculture
have been instituted in every prov-
ince. The more important cities are
lit with Electric light, and Electric
tram cars run in the streets. The
land tax or rent has been assessed at
moderate rates, and every land owner
knows exactly what he has to pay.
Increased assessment on account of
improvements is forbidden. Religious
intolerance on the part of any
in authority is unknown. In no part
of the world has a man greater freedom
to worship whatsoever gods he
will."

The above is no doubt a brilliant
sketch of what the British have done
for India during the past century.
Peace has been restored and various
works of public utility constructed.
Every effort has been made to spread
education. The large cities have
been provided with all the comfort
that wealth can purchase. But how
is it that there is chronic poverty in
the country? In spite of sanitary
measures it seems, cholera, plague,
malaria and several other fatal
diseases have made India their permanent
abode. What may be the reason for
it? Why at the very first touch of

scarcity a large majority of people become helpless ? Why the normal condition of the Indian peasantry is one of indebtedness ? Are they not proverbially thrifty ? Yet, why is this chronic poverty ? If statistics for the last half a century be studied, one cannot but be struck at the abnormal rise in the price of food grains. Why the glorious India with her once fabulous wealth has dwindled into nothing in the scale of nations though she has been under the rule and guardianship of one of the mightiest of the civilised powers of the world for over a century and a half ? Are the famines all due to deficient rainfall ? How is it then that in other civilised countries with inferior soils and far less favourable climates famines are almost unknown in these days ? There must be a reason for this which deserves careful inquiry.

deserves careful inquiry.

From 1853 to 1902 no less than 26474 miles of railway have been constructed at a cost of about 355 crores. In 1903 a further extension of about 2368 miles of railway had been sanctioned, a major portion of which work has already been completed. We venture to think that this extension of the guaranteed railways, as they are called has not been an *unmixed* good to the country. The figures shew that from 1853 to 1900 i.e during 47 years the Government have not been able to derive any profit from these lines. On the contrary they had to lose above 60 crores besides incurring a debt of one hundred and two crores and fifty lakhs of rupees. No company would undertake these large projects unless a certain profit was guaranteed. How we wish that an appreciable portion of this vast sum had been spent in constructing canals and reservoirs of water for purposes of irrigation! A portion of this money laid out in the spread of Education in all its branches—Literary, scientific and Industrial would have truly repaid the money spent by Government as it would have surely made the country highly prosperous and rich.

ବର୍ତ୍ତନ କୋଟିଆ, ଉଥର୍ତ୍ତସ ଅଧୀବରେ
ସୁବା ହେଲା ଏହି ପଣ୍ଡର ସମସ୍ତ ବେବଜୋବର୍ତ୍ତି
ଅନାଗାମ ନମି ଏହି ଚଙ୍ଗାଲକନମି (ପାହାକୁଳାର
ସହିତ) ପ୍ରତି ସବ ଟେଟ୍‌ଟ ସାଲର ଭାବରେ ଉବଳେ
ଚଙ୍ଗାଲ ଅଧିତ (ନବ ଟେଟ୍‌ଟ ସାଲର ପଥିତ)
ଏ ଶତ ଅଧୟୁ ଜାତିବ । ସେହି ମମସ୍ତ ଅନାଗାମ
ଓ ଚଙ୍ଗାଲ ନମି “ହୋରେକେତ” (ରହିଗ)
ଚଙ୍ଗାଲ ବୋଲି ମରି ଦେବ । ମାତ୍ର ଏହି
ଜଙ୍ଗାଲରେ ଯେଜୀମାଠର ବହୁ ସବୁ ଅଛି
ବହୁର ବାଧା ହେବ ନାହିଁ । ମାତ୍ରିବେଳେ ବର୍ତ୍ତନ
ଏଇ ବହୁର କରୁବ ଏ ଘରେ ଦରଖାବ ।

ଜଗ ଅଗ୍ରମ୍ଭ ମାସରେ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ଭବନ କିଲାରେ ଯେତେ ଛବି ଓ ମୁଦ୍ରା ହୋଇଥିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିଚାଳନା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦେଲ ଯଥା:-	ନାମ	ମୁଦ୍ରା
କନ୍ଦର	୨୨୩୪	୪୪୧୦
ବାଲେଶ୍ୱର	୩୨୭୭	୨୪୫୦
ସୁଲା	୨୧୨୭	୨୨୬୪
ପମ୍ବଲପୁର	୨୨୫୯	୧୯୮୮

ସମୟ ଦିଲା ପ୍ରତି ସମ୍ବଲପୁରର କଷାୟଗାନ
ଜଳ ମୃଦୁର ଧଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଥିଲା । କୌଣସି
କିଲରେ ଖେଳଇବା ବା ବସନ୍ତର କୋଣ
କଥିଲା ।

ଅମ୍ବାନଙ୍କର ସୁଖ ସମାଦିଦାତା ଦେଖିଥେ
ଛନ୍ତି ଗେ ସେଠାରେ ଏକମାସ ବର୍ଷା ଶୁଭୀରିବାରୁ
ମହାସନ୍ଧାନଙ୍କର ଅଧିବାର୍ଷ ସୁବରେ ଜଳର
ବିଶେଷ ଅଭ୍ୟାସ ଦୋଷାତ୍ମକ । ବିଶେଷର ପୂଜା-
ମଧ୍ୟ ର ଜଳବିନ୍, କି ପଡ଼ିବାରୁ ଲୋକ ଦିଗନ୍ତ
ଦୋର ପଡ଼ିଥିଲେ । ଏକାତଣୀ ଦୋଷବାର
ବିନ୍ଦରେ ଦେଖିମାନେ ଜଳଷ୍ଟୀ ହେବା ପରେ
ତା ୨୭ ଜଣ ମଙ୍ଗଳବାର ପଞ୍ଚମୀ ସମୟଠାରୁ
ପ୍ରବଳ ରୁକ୍ଷ ବାସୁଧାରା ବର୍ଷ ଅଭ୍ୟାସ ଦୋର-
ଥିଲା । ଗତ ଯେବେ ଅଧିକ ଦେଉଥିଲା ପବନର
ବେଶ କମଣିଶ ପ୍ରାପନର ଦେଉଥିଲା । ବାସୁର
ହଙ୍କାର ଧୂନାର୍ତ୍ତ ଅବିଘମ ବର୍ଷା ଲୋକଙ୍କ ମନରେ
ପୂର୍ବ ଦିନର ଶକ୍ତି ଜାତ କରିବାରୁ ସେ
ଗତ ଲୋକ ବିଶେଷ ଉଦ୍‌ଦିନ ଘରରେ ଅଭି-
ବାହୀର କରିଥିଲେ । କରି ଶେଷପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଇଁ
ଓବନର ଲୋର ରହିଥିଲା । ତତ୍କାଳୀ, ଅମ୍ବ-
ବରଗ୍ରା ଓ ସଜନାଗର ଅବେଳା ଭଜିଯାଇଥିଲା ।
ପ୍ରାକେ ବୁଲମାନଙ୍କରୁ କୃଷ୍ଣ ଭାତ ଯିବାରୁ
ସେ ସହିରେ ଅନେକ କରି କଷ୍ଟପ୍ରେଗ କର-
ଥିଲେ । ବିଶେଷ ଅନିଷ୍ଟ ବିହୁ ସହି କାହାଁ ।
ନେବଳ ବଢ଼ି ହରିଷ ବାହୁକ ଗାତ୍ରିଶାଳା ଦର
ଶୁଭୀରିବାରୁ ଜଣେ ପୋଡ଼ା ପରିଷ ରୂପା ପତ
ମରିଥାଇଥିଲା ।

କଥ ପୁଣ୍ୟ କଳାକାର ସହିତ ପ୍ରକଳ୍ପ
ବନ୍ଦାବନ ସହିତ ସେହି ପ୍ରକଳ୍ପର ସେହି
ବନ୍ଦାବନ ଉଚ୍ଛବି ପ୍ରଦେଶ ଗଣ୍ଡାମ ଉଥରୁଲିଟରେ
ଅଧିକ ଦେବାର ସମାଦ ନିରାମା । ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାନରେ
ପାର ସହ ଛଣ୍ଡି ଯାଏଥିଲା ଓ ଘର ଜୟମାନ
ଉଦୟତ ଉତ୍ସବର ଓ ଗରୁମାନ ଘଜି ଓ ଉଦୟତ
ଉତ୍ସବ ସରମାନ ମଧ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିଲାଖାଣ୍ଡି ହୋଇଥାଏ,
ଯହାୟେ ଓ ଅଲିକୋଟ ମଧ୍ୟର ପ୍ରାୟ ୫୦
ମାମର ଓ ବିଜୟବନରଯାତ୍ରୀ ବରହମହିମ
ମଧ୍ୟର ପାରମାନନ୍ଦ ବନ ହୋଇ ଯାଏଥିଲା ।

ଜିଲ୍ଲାବାଟୀରେ ରେଲ ଗସ୍ତା ଘର୍ତ୍ତ
ପାଇସ୍ଥବାବୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ମାର ସବୁ ଜାହାନବାବ
ମଜାଯୁଦ୍ଧ ଦରସନେ । ବରତମାନବାଟୀରେ
ଅନେବ ହୋଠା ଓ ହୃଷର ଗର୍ବ, ଶତ
ହୋଇଥିଲୁ । କୁହୁଲ ଛାନ୍ତିରଙ୍ଗାକାର ଏକଚକ୍ର
ପଢ଼ିବିବାରୁ ହୁଏଇବ ରେଣ୍ଟି ଅଧାର ପାଇ
ମର ଯାଇସୁଳେ ସହରର ଅତେବେଳେ ଗୁହସୁନ୍ଦର
କୋଇ ହିନ୍ଦ ଅଛନ୍ତି ଓ ମୋଷ୍ଟରବୁ ପ୍ରତିକଳ
ସେହିପର ଲେବ ଅସିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
ଅନେବ ଦୂର୍ବଳ ପାଇସ୍ଥିତିରୁ । ଅନେବ ଦୂର୍ବଳ ବାଟରେ
ପଢ଼ିବାରୁ ଗସ୍ତା ବଳ ହୋଇ
ପାଇସ୍ଥିଲା ।

—⊗—

ଗର ମାସ ବା ୨୨ ରତ୍ନ ମଞ୍ଜଳବାର ପହି-
ରେ ପବନ ସହିତ ଗୋଟାଏ ରୂପ ଏକଥଣ୍ଡା
ବର୍ଷା ଦୋରାଶୁଭ । ପବନର ବେଳ ଦେଖ
ମନରେ ଅଶକା ଜନ୍ମି ଥିଲା ମାତ୍ର ପବନର
ବେଳ ସାହା ହେଉ ପଥ ଧେବରେ ତମି
ସାଇଥୁଲ ଓ ଯେଉଁ ଅଗ୍ରା ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ
ତାହା ଧାଳ ଓ ରବିତୁଳ ସରମ ହିତରୁର
କେବଳ ପବନଦ୍ୱାର ଧାଳନାମାର ପୋର
ସାଇଥାଏ ଓ ଯେଉଁ ସବୁ କୀର ଗୋରୁ ଧରନ
ତାହା ଅଗାତ ଦେବାର ଅଗନ୍ଧା ଦେଇଥାଏ
ପ୍ରବାଦ ଅଛି ।

ବାର୍ତ୍ତକ ମାସରେ କାଥ ଦରଖା
ଶେଷ ଲଜ୍ଜର ପଳାଏ ଚକ୍ର ।

ସାହାତେରୁ ପବନ କେବଳ ସେହି ବନ୍ଧକ
ହୋଇଥିବାକୁ ଚାମାକବ ଛୁଟୁ ଦମ୍ଭ ଅଛୁ ,
ପବକ ଖୋଲୁ ସେଉଁ ସହି ଧାରରେ ଆୟୋଜନ
ହୋଇଥିଲା ବାହା ସରୁ ବାହାଗି ପତ ଅଛୁ ଓ
ବିଶ୍ଵର ପରୁରେ କେବଳ ଧାରର ପୁରୁ ଉଚ୍ଚ
ଅଛୁ । କର୍ତ୍ତମାନ ଥରୁ ବର୍ଣ୍ଣି ଓ ହେଲେ ମର୍ଦ୍ଦ
ତର କୌଣସି ଦୟା କାହିଁ । ଏହିଷର କର୍ତ୍ତା
ଓଡ଼ିଆର ଧୂରଥଙ୍କେ ହୋଇଥିବାର ସମ୍ମାନ
ମିଳଇ ସ୍ଵର୍ଗ ସାହା ଫର୍ମି ହୋଇଥାବୁ ତାହା
ଆଦୟ ହେଲେ ଏ ବର ବୁଝ କରିମ ହେବାର
ଆଶା ଦସ୍ତଖତ ।

ଏ ଜଗରର ମିଛନ୍ତିଷାଳିଟିର ଚଦାରଳ-
କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶେଷ ହେଉଥିବାର ଦେଖି
ଅମେରିକାରେ ନତ ହୁଏଇ ହେଲୁ । ସେ ଦିନ
କବେଳାଙ୍ଗୀ ସେଇରେ ଗୋଟିଏ ମୂର ଘୋଡ଼ା
ନିନଦନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ିଥିଲ ଅପର ବାହାରୁ
ଇଠାରବାର ହୌସି ବ୍ୟାହରୀତା ହୋଇ ବୁଝିଲ
ସଦର ସେଇ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ମୂର ଘୋଡ଼ା
ଅପ ଥିବା ଓ ଗାହା ବାହାର ନନ୍ଦରେ ଓ
ପଢ଼ିବା ମିଛନ୍ତିଷାଳିଟିର ଏକେ କର୍ମବସ ଆଣ୍ଟ

ଅସୁରୀର ବିଷୟ କୁହେ ତ ? ଏ ପଚାର ଅବ-
ଶ୍ୟ ପୁନ୍ନା ଅବତାର ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଘଟି ଥିଲା ।
ତେଣୁରମାତ୍ର ଜ୍ଞାନପଦେୟାମାତ୍ର ଅବତାର
ଦେଇ ଆଜି ଥାଣ୍ଟି ମାତ୍ର ମିଳନସିଧାନ ଯନ୍ତ୍ରେ-
କିମ୍ବର ସ୍ଥରଭବ ହୁଣୀ ୧୦୯ ନ ଥୁଲେ ?
ପୃତୀର ଗୋଲମାଳ ସମୟରେ ମିଳନସିଧାନୀ
କର୍ମବୁଦ୍ଧବ ଉପରେ ବିଶେଷ ଦୟିତ୍ଵ ଆଏ
ମାତ୍ର ଦୟିତ୍ଵ ଦୂର କାର୍ଯ୍ୟ କରବାର ହେଠେ
ଦେଖାଯାଏ ବାହି । ଦୟିତ୍ଵ ଗ୍ରହଣ କର ଯେଉଁ-
ମାତ୍ର କେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ହୁଣ୍ଡି କରନ୍ତି ଓ ମିଳନସି-
ଧାନୀର ଅପ୍ରସର ବାରଣ ହୁଅନ୍ତି ସେମାନେ
ଅଧିକତର ଦୋଷୀ ଅଗନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାନେ
ଅଧା କରୁ ମିଳନସିଧାନୀଙ୍କ ନମିଶକ୍ତମାତ୍ର
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶେଷ କହି କଟକଣା କପିତ୍ତି

— * —

ପଦ୍ମବିନ୍ଦୁ ବାବୁ ।

ଏହି ମାସ କାହିଁ ରଖି ରହିବାରଦିନ ଏହି
ମାତ୍ରବଳ ରହି ପଡ଼ିବାରୁ କହିପୂର୍ବ ଦିନ ଯାଥାଠ-
ରଖି ଛଟି କ ଦେଲେବେଳେ ସରକାରୀ ଏହି ରଖ-
ମାନେ ଉଚ୍ଚ ଦିବସ ସଙ୍ଗ ମୁହଁରୁ ଧୂଳି ଏହିଏ-
ରେ ଗମନ କରିଥିଲେ ପୂର୍ବ ବଜାଦେଇର ବହୁ
ଲୋକ ପଦମନାବରେ ହାର୍ଷି କରିଲା ଏହିଏହି
ସେମାନେ ଶେଷ ମନ୍ୟରେ ସଙ୍ଗ ମୁହଁରୁ ଆହୁ-
ତ୍ୱରେ । ବଜାଦେଇରୁ ପୂର୍ବ ବଜାନାର ଯିବା-
ସହାୟ କିଥାଲଦାତାରୁ ଗୁଅଇଲେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ରେଲ ଘସ୍ତା କହିପରେ ପଦ୍ମାନବୀକ ଛି ମାର-
ଗୋମେ ପାଇ ହୋଇ ବିଶ୍ଵ ଦୂର ହୋଇବାର
ଗଲେ ସଂସ୍କୃତ ସଙ୍ଗ ମୁହଁରେ ଉପରୁ ର କ୍ଷତିନ୍ତର
ଅନ୍ତବା କହିପରେ ରେଲରେ ପଦ୍ମା କରିଛି
ମୁହଁରୁ ଏହି ସମୟରେ ଶ୍ରୀମାର ଶ୍ରୀକା ପଞ୍ଚ
ଅଧିକରୂପେ ଗାୟାତ୍ର କରେ । କାହିଁ ରହିବାର
କିମ୍ବା ପ୍ରାଣରାଜରେ ବା ଗାୟକ ଜଳଥାବ-
ରେ କୌବା ଓ ଶ୍ରୀମାର ପଦକର ବିଷଦା
ଶକ୍ତା ଉପର୍ତ୍ତି ହେଲି ଶ୍ରୀଶର୍ମା, ସ୍ଵରତ୍ରେ
ଶ୍ରୀବାରୁ କୁଳରେ ମାତ୍ର ଦେଇ ଅବେଳା
ମାନେ ସବିକଳ୍ପ ମାନ୍ୟକୁ ଭାଟୀର ବରେ
ଅକ୍ଷୟ ଦେଇଥିଲେ ଓ ଶ୍ରୀଶର୍ମା ପ୍ରକଳନେ
ଶ୍ରୀମାର ରଙ୍ଗର କଟ ରହି ଥିଲା ମାତ୍ର ଜଳ
ଏହେ ଅଧିକ ଦୂର ହୋଇଥିଲା ଓ ପବନର
କଳ ଏହେ ବଢ଼ିଥିଲା ଏହେ ଜରସ ଶ୍ରୀକା
ମାତ୍ର ଦୂରରେ କଷ୍ଟର ଦୂରର ପତ୍ର ତୁମ୍ଭ ଦିର୍ଗୁ
ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । କିମ୍ବା ବରର ଶ୍ରୀକା ଜଳ
ମାତ୍ର ହୋଇଥିଲା ଓ ଦେଇବ ଶ୍ରୀମାର ଅତୁଳ
ଦୋହିଥିଗାରୁ ଦୂର ମାନ୍ୟକାର ଅନ୍ତବା ହୋ
ଇଥିଲା ମହି ଗାୟ ମାତ୍ରାରୁ କେବେଳ ବର୍ତ୍ତମାନ
ବେଳା ମାନ୍ୟ ଓ ଦେଇବର ଅଧି ଶ୍ରୀଶର୍ମା

ଟିକ । ମେହି ପାହଁ । ପ୍ରାଣୀ ବନ୍ଧୁର ପଦମଳ
ଅଥ ଦୋହର ତ ସ୍ଵରେଦ୍ଦେ ସେପର ଘରିବା
ଯେ ଏଥିରୁ ସେଷ୍ଟରେ ଯେ ଅମେତ ବନ୍ଧୁ
ତାର ନ ସ୍ଵରେ ତାହା ଲୁହା ଯାଇ ନ ଥାରେ
ମାଲ ଯେ ଅଶୀମ କଷ୍ଟ କେଇଅଛି ଏଥି
ଏ ଦ୍ଵିତୀୟ ନାହିଁ । ସମ୍ବାଦ ପଦରେ ସେ-
ହେ କର୍ତ୍ତା ପଡ଼ାଯାଏ ତାହା ଉସ୍ତାବକ ଓ
କୁଦୟ ବହାରଚ ଓ ଏହା ଛଂଶକ ଚର୍ଚ ପୂର୍ବର
ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟ ବଜାସର ବାଧା ପୁରୁଣ କବର
ଦେଉଥାଏ । ଅମ୍ବାନଙ୍କର ହେତେକ ପୂର୍ବ-
ବଜାଲାର ବନ ମଧ୍ୟ ସେହି କବର ମୋଅଳନରୁ
ସାଧା ହରଥୁଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏଠା
ମିଳନପିଶାଳୀର ଓରପେନ୍ଦ୍ର ଓ ଗାନ୍ଧିର
ଛାଇ ଗନ୍ଧ ଗୋଟାଏ କୌକାରେ ସ୍ଵରେ ବନ୍ଦ
ଅକରର ଫର୍ମ ଯେ ସେମାନେ ପବତ ଓ
ଜଳ ଦେଖି ତୌହା ଶତ ବନ୍ଦ ଦୂର ଅନ୍ତରରେ
ଧର୍ମ ଦେଇ ସ୍ଵର୍ଗ ବନ୍ଦାରୁ ରଖା ପାଇ ସରେ ମାତ୍ର
ଚକ୍ରପର ଦିବସ ତାଙ୍କର ନୌହା ଅନ୍ତରସରେ
ଅପି ଦେଖନ୍ତି ଯେ ନୌହାର ଅର୍କାଣ୍ଶ ଚାହିଁ
ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାଣୀ ବନ୍ଧୁର ବିଶେଷ
ବିବରଣ ସ୍ଵରୂପେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନ ସ୍ଵରେ
ସୁକା ପ୍ରାଚେ । ଏହି ଏହି ପରିବାରବର୍ଗ ଜଳ-
ମନ୍ଦିର ଥିବାର ପ୍ରମାଣ ପାଇଥାଏ । ବନ୍ଦ
ମାର ମଧ୍ୟରେ ଝୋଟ ଅପରାଧପ୍ରାପ୍ତ ପରମାଣରେ
ବନ୍ଧୁ ଦିବାନଥାଏ । ନିଷ ଲକ୍ଷ ଟକାର ମାର
କଷ୍ଟ ଦେବାର ବନ୍ଧୁର ଦୃଷ୍ଟି ମାତ୍ର ସେଥିର
ବିଶେଷ ବିବରଣ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହାର ନାହିଁ,
ଏହିପରି ମୁକଳ ବାସୁଧନ ମୁହଁ ତାଙ୍କ ପ୍ରଭତ୍ତ
ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖା ଦେଇ ପରିଶେଷରେ
ଓଡ଼ିଶାର ବନ୍ଦକରେ ବିହିତ ପରମାଣରେ
ଅଭ୍ୟାସ ଦେଖାଇ ଗଣ୍ଠାମ ଉଷ୍ଣବୁଲରେ ବିହିତ
ଅଭ୍ୟାସରକୁଣ୍ଠ ପ୍ରକାଶମାକ ନଦୀରଥିନ ବେ-
ମୁହଁ ବିବରଣ ପ୍ରାଚାନ୍ତରେ ପ୍ରବାଣିତ ଦେଇ ।

一九四〇年五月

ଦୁର୍ଗାତୁଳା ହନ୍ତମାନକର ପ୍ରଧାନ ପକ୍ଷ ।
ସଦର ମୋପଥିଲ ସବସରେ ଶୂଳା ଶୂର ଦିବସ
ହନ୍ତମାନେ ମଦା ଅନନ୍ତରେ ଦିନାଭିଷାତ
କରନ୍ତି । ଏ ସମୟରେ ହନ୍ତ ମାନ୍ଦିକେ ଅବ୍ୟାକ୍ଷ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗ ରଖି ଶୂଳାରେ ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦରୁ
ବାର୍ଦ୍ଦ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରି । ହନ୍ତର ତାର୍ଯ୍ୟକୁ
ପ୍ରକାଶ ପାଏ ସେଇର ବର୍ଣ୍ଣକାଳ ସବ୍ବାର ମାୟା
ତାଳରେ ନନ୍ଦି ଦେଇ ନାକା ବିଷୟ ବାର୍ଯ୍ୟରେ
ପ୍ରମଦ ଆର ଶେଷକୁ ପୁନୋପଲକେ ଦିଶାମ
ବେଳବା ସଙ୍ଗେ ଦବନର୍ଥର ବାର୍ଦ୍ଦ ଓ ଶ୍ରମା
ମୟ ପହାଣେ କମ୍ପିତମାନ୍ତି ପଚାରେ ମାତି

ସବୁରୁପତି ଦିନେଷ ଘର ଭୁଲଗାର ଧନ,
ନିକଳ, କାଳ, ଦୂର, ସୁବଦ, ସୁନ୍ଦର, ଉଚ୍ଚ,
ନାର ସମସ୍ତ ଏକଙ୍କରେ ନମ୍ରା ଦୁଃଖୀ । ଏହା
ଅସ୍ତ୍ରାନୁଦିତ ନୁହେ । ମାତ୍ର ପୂଜାଦିଧରୀର ସକଳ
ସମାଜକରେ କରି ଦାହଁ । ମୋଟପଲ ଓ ସବା-
ରରେ ପୂଜାଦିଧରୀ ଦିଇବ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ
ଦିଦିତ ଅଛୁ । ଅବଶ୍ୟ ତାମେତରକି ପ୍ରଳବଧରେ-
ପରେ ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ସତରରେ କହିର
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଅଧିକ । ସୁରଙ୍ଗ ସତରର ପୂଜାରେ ଦିଧ
ଅପେକ୍ଷା ବାହ୍ୟକ କିମ୍ପୁପତି ଦିଶେଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆବା
ପ୍ରତିମା ଗଠନ ଓ ମେଳର ସତ୍ତା-ସାହୁପତି
ସେରୁପ ଦୃଷ୍ଟି ପୂଜାଦିଧରୀ ତଥକୁରୁପ ଥିଲେ
ଶୂନ୍ୟ ସକାଙ୍ଗୀନ ସନର ଦେଉ ଆଶ୍ରା ମାତ୍ର
ତାହା ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଦାହଁ । ଯାହା ଦେଉ ପୂଜାର
ଦର୍ଶ୍ୟ ଅନ୍ତରୁକ୍ତରେ ସ୍ଵରୂପୁଷେ ପ୍ରତିପାନର
ଦୋରଅଛି ।

ବର୍ଷାର କର୍ଣ୍ଣପର ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ର ଓ ମହାଦେବ-
ପ୍ରଭୁର ଅନ୍ୟ ମେତ୍ରମାତ୍ର ସାଜ ଏକାରେ ଉତ୍ତରପୁଷ୍ପ
ଦେଖାଇବାରେ ସମସ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା ଦିନପୁକାର
ଜଳାଯାଇ ଥିଲା । ମର ବର୍ଷ ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ର
ମେତ୍ର ଶୁଣ ଏ ବର୍ଷ ଅଲସାନକାରରେ
ବୋଇବ ନୂତନ ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ର ଦୋଷଧୂଳାରୁ
ସବୁକା ଗୋ ଏ ହିଁ ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ର ହୋଇଥିଲା ।
ପ୍ରଭୁମା ଗଠନ ଓ ସାତସହାରେ ସଭରମେଦେ
ସେପର ଯହ ନିଅନ୍ତି ମୋଧପଲକାସିମାତେ
ସେପର ନିଅନ୍ତି ଗାହିଁ; ସେହିକୁଷ ଥୁଳାଧିତେ
ବିପରୀତ ଘାନ । <ଠାରେ ଯେତେ ଗୁଡ଼ିଏ
ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ର ମେତ୍ର ଦୋଷଧୂଳା ସାଜ ହଜାର ଟାର
ବିରତେ ଏବକୁ ଏକ ସରସ କରିବାଗାର
ଦେଇ ଦୃଢ଼ କି ଥିଲେ ତଥାପି ସବୁ ପ୍ରାନର
ଲୈକ ସମାନରୁଷେ ବ୍ୟୟ ଭାଗ ଛବି କର
ପାରନ୍ତି ଗାହିଁ ସ୍ଵର୍ଗରୁ ସାଜ ସହ ଭାଗ ଦେଖି
ଫେରିଥିଲା । ଗୌଧୂଷ ବଜାରର ମେତ୍ର ସାତ-
ସହାରେ ସଦୋତ ପ୍ରାଚ ପାଇଥିଲା । କହୋଦ-
କହିଥ, ବାବେଜାର, ମହାଦାସ ବଜାର ମେତ୍ରର
କାର୍ଯ୍ୟମାତ୍ର ଅଛି ଉତ୍ତରପୁଷ୍ପ ଦୋଷଧୂଳା । ପ୍ରଭୁମା-
ଗଠନ ବିବେଦବିବାରଙ୍କର ଉତ୍ତରମ ହେବାର
ପ୍ରକାଶ ଥିଲେଥିବା ଅକାପ୍ରାପର ପ୍ରଭୁମାଗଠନ
ରହିର ସମବସ ଦୋଷଧୂଳା ଓ ଚେହେଟ ମଧ୍ୟ
ସରସ ପତ୍ରଧାର ବୋଧ କରିଥିଲା । ଏମକ-
ିବ ମଧ୍ୟରେ ଗୌଧୂଷବଜାର, ସବୁ ଦାସ ଓ
ବାବେଜାର କଙ୍ଗ ରଷ୍ଟାହିଁ ପ୍ରଭୁମା ଗଣ ହୋଇ
ପାରନ୍ତି । ଏବର୍ଷ ନୂତନ ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ରଟା ଅଲସା-
ବଜାରରେ ସହିତ ହିଲା ଯଥରେ ଦୋଷଧୂଳା ।
ମେତ୍ରର ସାତସହ ଯଥାକରୁଷ ସନ୍ଦର ଦୋଷ-
ଧୂଳା । ସାହେଦ୍ୟାବାବଜାରର ଦୂର୍ଭାଗେତ୍ର